

የኢትዮጵያ ልዴስላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የወንጀል አካል ሆነ-ሥርዓት እና የሚከፈል አካል

(፭፻፲፭)

ማ መ-መ

የኢትዮጵያ ፌዴራል የጥና ስልጣን ተብሎ የወንጀል ህንጻዊ ማኅበር አና የማስረጃ አገልግሎት

ቁጥር	አገልግሎት	ገጽ
፩	ለ የወንጀል ህንጻዊ ማኅበር አና የማስረጃ አገልግሎት	1
፪	የተሰኞ አገልግሎት እና ተረም ማኅበር አገልግሎት	1
፫	የመጀመሪያ ድንጋጌ	2
፬.	አገልግሎት አገልግሎት	3
አንቀጽ	አገልግሎት	ገጽ
	አንቀጽ ድንጋጌ መቅረብ	ገጽ
	መቅረብ ድንጋጌ መቅረብ	
	የተሰኞ ማኅበር አገልግሎት እና የማስረጃ አገልግሎት	
	የመጀመሪያ ድንጋጌ	
	ከፍል አንቀጽ	
	መቅረብ ድንጋጌ መቅረብ	
አንቀጽ ዕ	የተሰኞ ማኅበር አገልግሎት	4
አንቀጽ ይ	ተርጉ ማኅበር	4
አንቀጽ ዮ	ዓላማ	7
	ከፍል ሆነ	7
አንቀጽ ዕ	መቅረብ	
አንቀጽ ይ	የተሰኞ ማኅበር አገልግሎት	
አንቀጽ ዮ	የመጀመሪያ ድንጋጌ	
አንቀጽ ዕ	የተሰኞ ማኅበር አገልግሎት	7
አንቀጽ ይ	የተሰኞ ማኅበር አገልግሎት	7
አንቀጽ ዮ	በአንድ ወንጀል ድንጋጌ ከሰነድ ስለመከልከል	8
አንቀጽ ዕ	በአገልግሎት አገልግሎት ስለመከልከል	8
አንቀጽ ይ	በአገልግሎት አገልግሎት ስለመከልከል	8
አንቀጽ ዮ	በአገልግሎት አገልግሎት ስለመከልከል	8
አንቀጽ ዕ	አ-በ-በ-ዋ አያያዝ ስለመከልከል	8
አንቀጽ ይ	በጠበቃ መመከል	8
አንቀጽ ዮ	ቍል መሰራት ስለመከልከል	9
አንቀጽ ዕ	በግልጽ ቁሉት ስለመከልከል	9
አንቀጽ ይ	የተከሬኝ ማኅበር አገልግሎት	10
አንቀጽ ዮ	የቁንቁ አጠቃቀም	10
አንቀጽ ዕ	አውነትን ስለማውጣት	10
አንቀጽ ይ	አውነትን ስለማውጣት	10
አንቀጽ ዮ	የወንጀል ከሰነድ የመንግሥት መሆኑ	11
	የመስረጃ መሆኑ	11
አንቀጽ ዕ	የቀኑስ ተቁማት ተግባርና የሚከፈልበት	11
አንቀጽ ይ	የፖለቲካ ተቁማት የመሰና የወጪ ተግባርና የሚከፈልበት	12
አንቀጽ ዮ	የወጪ ተቁማት ተግባርና እና የሚከፈልበት	13
አንቀጽ ዕ	የወጪ ተቁማት ተግባርና የሚከፈልበት	14
አንቀጽ	የማረመጃ በት ተግባርና የሚከፈልበት	15
ክፍ	የተከለከለ መበቃ ተቁማት ተግባርና የሚከፈልበት	16
	የመስረጃ መሆኑ	16
	የደንብ ትና መሰራት መስጠት መሆኑ	
	ከፍል አንቀጽ	
	የፍርድ በታች የደንብ ትና መሆኑ	
አንቀጽ ዕ	የኢትዮጵያ ፍርድ በታች የደንብ ትና መሆኑ	16
አንቀጽ ይ	የወንጀል የደንብ ትና መሆኑ ያልፈል	18
አንቀጽ ዮ	የአገልግሎት ማኅበር አገልግሎት	19
	ከፍል ሆነ	19
	የፍርድ በታች የሚከፈልበት መሆኑ	
አንቀጽ	የዶክመንት የመጀመሪያ ድንጋጌ ፍርድ በት የሚከፈልበት መሆኑ	19
ክፍ	የዶክመንት ከፍተት ፍርድ በት የመጀመሪያ ድንጋጌ የሚከፈልበት መሆኑ	19

አንቀጽ ስፋት	የ ፊልጂል ከፍተኛ ቁርድ በት የይግባኝ የቅናት ሥልጣን	20
አንቀጽ ሙሉ	የ ፊልጂል ጠቅላይ ቁርድ በት የመጀመሪያ ደረጃ የሚረኑት ሥልጣን	20
አንቀጽ ሙሉ	የ ፊልጂል ጠቅላይ ቁርድ በት የይግባኝ የቅናት ሥልጣን	21
አንቀጽ ሙሉ	የ ፊልጂል ጠቅላይ ቁርድ በት የሰበር ሥልጣን	21
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል የመጀመሪያ ደረጃ ቁርድ በት የመጀመሪያ ደረጃ የሚረኑት ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ከፍተኛ ቁርድ በት የመጀመሪያ ደረጃ የሚረኑት ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ከፍተኛ ቁርድ በት የይግባኝ ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ጠቅላይ ቁርድ በት የመጀመሪያ ደረጃ የሚረኑት ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ጠቅላይ ቁርድ በት የይግባኝ ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ጠቅላይ ቁርድ በት የመጀመሪያ ደረጃ የሚረኑት ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ጠቅላይ ቁርድ በት የይግባኝ ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ጠቅላይ ቁርድ በት የመጀመሪያ ደረጃ የሚረኑት ሥልጣን	22
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል ጠቅላይ ቁርድ በት የይግባኝ ሥልጣን	23
አንቀጽ ሙሉ	ከሮችን ስለማጠር	23
አንቀጽ ሙሉ	በግልጽ ስተላቸኑን የወንጀል የሚረኑት ሥልጣን	24
አንቀጽ ሙሉ	የመሰዋዣ ሥልጣን	24
	ከፍል ሆነት	24
	የአስተዳደር መሰን የቅናት ሥልጣን	
አንቀጽ ሙሉ	መደበኛ የአስተዳደር መሰን የቅናት ሥልጣን	24
አንቀጽ ሙሉ	የወንጀል ድርጅቱን መጠት በተለያዩ የአስተዳደር መሰን ለሆነ የሚኖር የቅናት ሥልጣን	25
አንቀጽ ሙሉ	ተያያዘውን ቅልጋዊነት ወንጀለች የመጀገት ሥልጣን	25
አንቀጽ ሙሉ	ወንጀል የተመራበት በታች ያታወቁ ለሆነ የሚታወቁት ቁርድ በት	25
አንቀጽ ሙሉ	በጥም ስለቆጠል	25
አንቀጽ ሙሉ	ተደረጋጋቢ የአስተዳደር መሰን የቅናት ሥልጣን	26
አንቀጽ ሙሉ	ከሮች ማዘዣ	26
	27	
	ምዕራፍ አገት	
	የለሎች ፍትሐ አካላት ሥልጣን እና ስለመነሳት	
	ከፍል አንድ	
	የለሎች ፍትሐ አካላት ሥልጣን	
አንቀጽ ሙሉ	የ ፊልጂል የፍትሐ አካላት ሥልጣን	27
አንቀጽ ሙሉ	የ ክልል የፍትሐ አካላት ሥልጣን	28
አንቀጽ ሙሉ	መከላና ስለመስጠት	28
	28	
	ከፍል ሆነት	
	የቅናት መሰን የወንጀል	
አንቀጽ ሙሉ	በአመሌካና በተደረገ በሆነ የሚታወቁ ጉዳዮች	28
አንቀጽ ሙሉ	በሆነ የሚታወቁ ጉዳዮች	29
አንቀጽ ሙሉ	በአንድ የሚታወቁ ጉዳዮች	30
አንቀጽ ሙሉ	የመሰኔ አለባቸው	30
አንቀጽ ሙሉ	ግልጽ ቅለት	31
አንቀጽ ሙሉ	የቃሉት ሚርመት ማሰጠበቁ	31
	31	
	ከፍል ሆነት	
	ከወንጀል ምርመራ እና ከፍርድ ሆኖ ስለመነሳት	
አንቀጽ ሙሉ	ጠቅላላ	31
አንቀጽ ሙሉ	እስተዳደም የታየ ጉዳይ	33
አንቀጽ ሙሉ	እብሩት ስለማቅረብ	33
አንቀጽ ሙሉ	እብሩት ወጥ የሚቀርቡበት ተብሎ	33
አንቀጽ ሙሉ	የእብሩት አቀራረብ	33
አንቀጽ ሙሉ	መኩኬ መስተት	34
	35	
	ሁለተኛ መጽሐፍ	
	የወንጀል ምርመራ	
	ምዕራፍ አንድ	
	የወንጀል አቤቱታ፣ የግል አቤቱታ እና ተቋማ	
አንቀጽ ሙሉ	ጠቅላላ	35
አንቀጽ ሙሉ	ስለወንጀል አቤቱታ	35
አንቀጽ ሙሉ	የግል አቤቱታ	36
አንቀጽ ሙሉ	የወንጀል አቤቱታን መጠቀም የግል አቤቱታን መቀበል	36
አንቀጽ ሙሉ	ሥልጣን ስለለው ተቋሙ የሚቀርቡበት አቤቱታ	37
አንቀጽ ሙሉ	እብሩት ስለማንኛውም መጠቀ	37

አንቀጽ ይሸጋ	ማኑ ቁ በልታውቁ ስውያ ማቅርብ በ የወንጀል አበቱታ	37
አንቀጽ ይሸጋ	መረጃ ስለመስተት	38
አንቀጽ ይሸጋ	የመጀመሪያ ደረጃ ማጠሻት	38
አንቀጽ ይሸጋ	የአይነት የሚገኘውን ደረጃ ድርጋት	38
አንቀጽ ይሸጋ	የወንጀል ድርጋት ያልማት ጥናዋች	39
አንቀጽ ይሸጋ	ተጨማሪ ማጠሻትና ምርመራ	39
		40
	ከፍል ሪሳታዊ ሆኖታ	
	የወንጀል ምርመራ መረጃ ሚኒ -ምር ዓላት	
	ከፍል አንድ	
	የምርመራ አይነት ማመር እና የማስረጃ አሰጣጥ	
አንቀጽ ይሸጋ	በቅላላ	40
አንቀጽ ይሸጋ	የወንጀል ምርመራ	40
አንቀጽ ይሸጋ	በምርመራ ወቅት ተመዝግቷች ተፈልጋል ስለመጠቀም	41
	ከፍል ሪሳታዊ	
	የምስክር ቁል መቀበል እና መመር መር	
አንቀጽ ይሸጋ	የምስክር ቁል ቁል ስለመቀበል እና ስለመመር መር	41
አንቀጽ ይሸጋ	ለምስክር የሚሰጥ መጥሪያ	42
አንቀጽ ይሸጋ	የምስክር ቁል መቀበል	42
አንቀጽ ይሸጋ	ከአንድ በላይ የሆነ ምስክር ቁል	43
	ከፍል ስጋት	
	በርበሩና ዕቅዱ መቶዎች	
አንቀጽ ይሸጋ	በኩርድ በትት ተወካይ በርበሩ ማድረግ ወይም ዕቅዱ መቶዎች	43
አንቀጽ ይሸጋ	የለኩርድ በትት ተአዘጋጅ በርበሩ ማድረግ ዕቅዱ መቶዎች	43
አንቀጽ ይሸጋ	የተያዘዘ ልወሰኑ ስለመቀበል መር	44
አንቀጽ ይሸጋ	ለለባርበሩና የመቶዎች ሲሆን አይደለም	45
አንቀጽ ይሸጋ	በመንግሥት ወይም አሁን ስዕስ ስዕስ ተወካይ ተሰጥቶ ይረዳ የሚደረግ ወይም በርበሩ	45
አንቀጽ ይሸጋ	በተለያዩ ዕቅዱዎች ለጋድ የሚፈጸም በርበሩ	46
አንቀጽ ይሸጋ	በባርበሩ ተወካይ ወሰኑ ወሰኑ ያልተመቀበል ዕቅዱዎች	46
አንቀጽ ይሸጋ	የኢባብዎት አያያዝነት አቀማመጥ	47
አንቀጽ ይሸጋ	በተያዘዘ ዕቅዱ ስለመቀበል መሰኞ	47
አንቀጽ ይሸጋ	ተመርጋጂ በልማት ስለአይነት ማስረጃ	48
አንቀጽ ይሸጋ	በመንግሥት ወይም በለላ ተቋሙ የሚገኘ ማስረጃ	48
አንቀጽ ይሸጋ	በኩርድ በትት ተቋሙ የሚገኘ ማስረጃ	49
	ከፍል አሬት	
	የወንጀል በተፈጻሚ መበት በታ የሚደረግ ወይም መሆኑ እና የማስረጃ ማስቀልበት	
አንቀጽ ይሸጋ	የገመ	49
አንቀጽ ይሸጋ	ወንጀል በተፈጻሚ መበት ምክራው መገኘት	49
አንቀጽ ይሸጋ	ወንጀል በተፈጻሚ መበት በታ ስለማስረጃ ወይም መሆኑ	50
አንቀጽ ይሸጋ	የሞተ ለውሳኔ መመር	51
አንቀጽ ይሸጋ	የቦተ መዝኑ ምርመራ ቅዱና ክንክ መጠቀም	52
አንቀጽ ይሸጋ	በምርመራ ቅዱውን ምክራው መሰኞች	52
አንቀጽ ይሸጋ	የባለመቶ ለፖርትና ምስክርና ቀንት	53
	ከፍል አምስት	
	አቶ የወንጀል ምርመራ አይነቶች	
አንቀጽ ይሸጋ	የገመ	54
አንቀጽ ይሸጋ	የኩርድ በትት ምልጋሽ	54
አንቀጽ ይሸጋ	አቶ የማስረጃ ማስቀልበት በኩርድ ዕቅዱ	54
አንቀጽ ይሸጋ	መማለት ስለሰነድ ወቅዱ መሆኑ ተወካይ	55
አንቀጽ ይሸጋ	የኩርድ ጉዳዎች	56
አንቀጽ ይሸጋ	ለኩርድ በትት ለፖርትና ምስክርና ቀንት	56
አንቀጽ ይሸጋ	ማስረጃ ተቀባይነት የማይገኘ ማስቀልበት	56
	ከፍል ስጋት	
	የተመርጋጂ አያያዝነት ቁል አቀባበል እና አቅምነት	
አንቀጽ ይሸጋ	ተመርጋጂ ስለመቶዎች	57
አንቀጽ ይሸጋ	ተመርጋጂ ስለመጥሪያ	57
አንቀጽ ይሸጋ	የኩርድ በትት የመቶዎች ተአዘጋጅ	58
አንቀጽ ይሸጋ	አሉታዊ ሆኖታ	58
አንቀጽ ይሸጋ	በአይነት የወንጀል ቁል ተመርጋጂ መቶዎች	59
አንቀጽ ይሸጋ	የመተበበ ወሆኑ	59

አንቀጽ ይታኝ	ተጠርጌል ሰላማና ማረጋገጫ ሚኒ -ምር ብት	59
አንቀጽ ይታኝ	የጥት አሳይ፡ ይቶግኑና ዓመራ መወሰን	60
አንቀጽ ይታኝ	የተጠርጌልና ቅል	61
አንቀጽ ይታኝ	በመርማሪ ሂሳብ የሚለው ውስጥና	62
አንቀጽ ይታኝ	ተጠርጌልና ቅርጫ በት ማቅረብ	63
አንቀጽ ይታኝ	ተጨማሪ የመርመራና	63
አንቀጽ ይታኝ	የልተጠናውው ምርመራ ሲለማናሪያ ወመጠኑ	64
አንቀጽ ይታኝ	በማቅረብ በት ያለ ስለ ስላለ ስላለ ወመጠኑ	64
አንቀጽ ይታኝ	በፍርድ በት የሚለው ተጠርጌልና ቅል	65
ምልኩ ስነ ስሰት		
የንብረት ዕግኢ አና አስተዳደር ከፍል አንድ የንብረት አግድ		
አንቀጽ ይታኝ	መርህ	65
አንቀጽ ይታኝ	የዶግና ማመልከት ሲለማቅረብ	66
አንቀጽ ይታኝ	የማመልከት ወጪ ይዘት	66
አንቀጽ ይታኝ	የዶግና ትልሬ ብት መሰጠት	67
አንቀጽ ይታኝ	የዶግና ትልሬ ብት ማንሳት ወይም ማሻሻል	67
አንቀጽ ይታኝ	የዶግና ትልሬ ብት ቁል መሆኑ	68
ምልኩ ስነ አምስት		
ቁጥር ምርመራ		
አንቀጽ ይታኝ	ዓላማ	68
አንቀጽ ይታኝ	ቁጥር ምርመራ የሚደረግ ባንቃው ወንጀል ላውች	68
አንቀጽ ይታኝ	ሥልጣን ያለው ቅርጫ በት	69
አንቀጽ ይታኝ	ቁጥር ምርመራ እንዲኖረው ሲለማመልከት	69
አንቀጽ ይታኝ	የማስረጃ አመካት ብት	69
አንቀጽ ይታኝ	ተጨማሪ ማስረጃ	70
አንቀጽ ይታኝ	ሙሉ ክርቃት አንዳቀርብ ሲለማሳወች	70
አንቀጽ ይታኝ	የመዝገብ በዝርዝር	70
አንቀጽ ይታኝ	የተጠርጌል አቆያ የት	71
ምልኩ ስነ መጽሐፍ		
ቋስትና ምልኩ ስነ አንድ መቅረብ ድንጋጌዎች		
አንቀጽ ይታኝ	መርህ	72
አንቀጽ ይታኝ	ዋስትና በፍርድ በት ሲለማከላከልበት ሆኖታ	72
ምልኩ ስነ ሆለት		
የዋስትና ዓይነቶች		
አንቀጽ ይታኝ	በዋስትና ለመለቀቅ የሚቀርብ ማመልከት	73
አንቀጽ ይታኝ	በማመልከት ለሌሎች የሚለው ወሰኑ	73
አንቀጽ ይታኝ	ዋስትና ነውቀድ	74
አንቀጽ ይታኝ	በመሃዻት ለተለሬ ውስጥናን ማመልከት	75
አንቀጽ ይታኝ	ዋስትና ለማቅረብ በፊልዎች ተጠርጌል ወይም ተከሳሽ	75
አንቀጽ ይታኝ	ሰለመልቀቅ	76
አንቀጽ ይታኝ	በሰራተኞች ወይም በማታላል የተሰጠው ውስጥና	76
አንቀጽ ይታኝ	አዲለ ፍልና ትር	76
አንቀጽ ይታኝ	የዋስትና ዓይነቶች ቁል መሆኑ	77
ምልኩ ስነ ሻሰት		
የዋስትና ዓይነቶች አለመፈጸምና የዋስትና ዓይነቶች		
አንቀጽ ይታኝ	የዋስትና ዓይነቶች	77
አንቀጽ ይታኝ	የዋስትና ዓይነቶች አለመፈጸምና	78
አንቀጽ ይታኝ	የዋስትና ዓይነቶች የሚመርድበት ሆኖታ	79
አንቀጽ ይታኝ	ይግባኝ ማቅረብ	80
አንቀጽ ይታኝ	የይግባኝ ለማቅረብ በት ወሰኑ	80
አራተኛ መጽሐፍ		
በመርመራ መዝገብ በሌሎች የሚለው ወሰኑ		
ምልኩ ስነ አንድ በመርመራ መዝገብ በሌሎች መወሰኑ		
አንቀጽ ይታኝ	የቦቃቤ ስካላ የመወሰን ሥልጣን	80

አንቀጽ የቻቻ	የዕቃዕስ አካል ሚስና ክተማ ደንብ ነገሮች በለላ መሆኑ	82
አንቀጽ የቻቻ	የምርመራ መካት በንግድ መካታት	82
አንቀጽ የቻቻ	ከሰነ የማይመራረቻ ተንግል ውስጥ መሆኑ	83
አንቀጽ የቻቻ	ለአዘጋጅ ተቁም ሌላ አለ መመሪያ	83
አንቀጽ የቻቻ	በከሰነ አለ መመሪያ ተንግል የሚኖር ሚኒ -ሥር ዘመን	84
አንቀጽ የቻቻ	የምርመራ መካት በንግድ መካታት መይም ካሳ አለ መመሪያ ተንግል	84
አንቀጽ የቻቻ	በዕቃዕስ አካል መሰኞ ለይሳለ ማረቅርብ አበቃቻታ	84
ምዕራፍ ሁሉ በለት የወንጀል ተዳደር መሰኞ የሚሰጥ ተናግኙ መፍትሕ ምክንያት ከፍል አንድ ወጪ መቻላት		
አንቀጽ የቻቻ	፧ ማ	85
አንቀጽ የቻቻ	አማራዊ መንገዶች	85
ከፍል ሁሉ በለት የአማራዊ መንገዶች አፈጻጸም ንዑስ ከፍል አንድ ዕርቅ		
አንቀጽ የቻቻ	፧ ማ	86
አንቀጽ የቻቻ	መርህ	86
አንቀጽ የቻቻ	ዕርቅ የሚደረግ ቀበት ሁኔታ	86
አንቀጽ የቻቻ	የዕርቅ ይዘው	87
አንቀጽ የቻቻ	የዕርቅ መጠት	87
ንዑስ ከፍል ሁሉ በለት የጥሩትኩን ትልርኩር		
አንቀጽ የቻቻ	፧ ማ	88
አንቀጽ የቻቻ	የጥሩትኩን ትልርኩር ሚርዓት	88
አንቀጽ የቻቻ	በጥሩትኩን ትልርኩር የሚታየ ተዳደር	88
አንቀጽ የቻቻ	የተከለከለ ተግባራት	88
አንቀጽ የቻቻ	ቍድመ ሁኔታ	88
አንቀጽ የቻቻ	በልርኩር ለይ ተፈጻሚ ማረሚያ ሚኒ ሚርዓት	89
አንቀጽ የቻቻ	ማረጋገጫ ማስረጃ የሚደረግ	90
አንቀጽ የቻቻ	የጥሩትኩን ትልርኩር አፈጻጸም፡ ይዘውኩር ይርም	91
አንቀጽ የቻቻ	የፍርድ ቤት ሥልጣን	91
አንቀጽ የቻቻ	የሰጥሞና ት አለ መቆዳቸው መጠት	92
አንቀጽ የቻቻ	የተረክ ተሳትፊ	92
ንዑስ ከፍል ሁሉ በለት የአሁዋል ሰርዓቶች		
አንቀጽ የቻቻ	፧ ማ	93
አንቀጽ የቻቻ	መርህ	93
አንቀጽ የቻቻ	የተከለከለ ተግባራት	93
አንቀጽ የቻቻ	ቍድመ ሁኔታ	93
አንቀጽ የቻቻ	በባእል ወርሱ አንድ ደንብ የሚቀርብ በጥያቄ አቀራረብ	94
አንቀጽ የቻቻ	በባእል ወርሱ አንድ በመደበቅ ወርሱ የሚታየ ተደኝነት መንፈለግ	94
አንቀጽ የቻቻ	የሰሳኝ አልጥጥ ይርም	94
አንቀጽ የቻቻ	በባእል ወርሱ አንድ ተሰጥቶ የመፍትኩር ምክንያት ለይፈጸም ለይፈጸም የሰጠና ለይፈጸም	94
አንቀጽ የቻቻ	በባእል ወርሱ አንድ ደንብ የሚቀርብ በጥያቄ አቀራረብ	95
ከፍል ሁሉ በለት ለሎች መፍትሕ ምክንያት		
አንቀጽ የቻቻ	፧ ማ	95
አንቀጽ የቻቻ	ለሎች መፍትሕ ምክንያት ተፈጻሚ ማረሚያ በጥያቄ ለይፈጸም	95
አንቀጽ የቻቻ	ለሎች መፍትሕ ምክንያት አፈጻጸም የመመሰን ለሰጠና	96
አንቀጽ የቻቻ	የሰሳኝ ወይዘው	97
አንቀጽ የቻቻ	ለሎች የመፍትኩር ምክንያት ለማቅረብ	97
አንቀጽ የቻቻ	የተፈጻሚ መለያዎች የመፍትኩር ምክንያት የሚኖረው መጠት	98
አንቀጽ የቻቻ	የልተፈጻሚ መለያዎች የመፍትኩር ምክንያት ለማቅረብ መጠት	98
አንቀጽ የቻቻ	ይግባኝ	99
ምዕራፍ ሁሉ በለት ከሰነ መመሪያ ከፍል አንድ ወጪ በዕቃዕስ አካል የሚቀርብ በከሰነ		
አንቀጽ የቻቻ	መርህ	99
አንቀጽ የቻቻ	የከሰነ ማመልከቻ ወይዘው	99

አንቀጽ ይችል	ከ ስነ ማጥመር	100
አንቀጽ ይችል	ከ ስነ ማጥመር	101
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት እና መምር መከለለ	101
አንቀጽ ይችል	እና ማረጋገጫ	101
አንቀጽ ይችል	በመከራሪ፡ በአንድነት ተከሳሽነት ወይም በመዘዋዕት ጥሩትና መሆኑ	102
አንቀጽ ይችል	ከ ስሌላ መመሪያዎች ተከሳሽነት የረከብ ግዳታ	103
አንቀጽ ይችል	በረከብ የደረሰ መሰጥ ከስልክ ሊመመመሩት	103
አንቀጽ ይችል	ከ ስሌላ ማቋረጥ እና ማንኛነት	104

ከፍል ሁለት
የግል ከስልክ ማቅረብ በበት ሚኒ -ሥር ዓቶ

አንቀጽ ይችል	የግል ከስልክ ማቅረብ	104
አንቀጽ ይችል	የግል ከስልክ ማቅረብ	105
አንቀጽ ይችል	የግል ከስልክ ማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ	105
አንቀጽ ይችል	የግል ማመልከት እና እንዲሸፍል ስሌላ ማዘዣ	106
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት የረከብ መተራት	106
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት የረከብ መተራት	106
አንቀጽ ይችል	ከሚፈልጉለሁ ማቅረብ መተማመዶች	106
አንቀጽ ይችል	ከፍል የለ ቅዱት የሚፈልጉ ቅዱት መሆኑ በታወቂ ቦክ የሚፈልጉ ምን -ሥር ዓቶ	107

ከፍል ስለት

የፍትሐብዕር ከስልክ የወንጀል ከስልክ ተመርሱ ስሌላ ማቅረብ በበት ሚኒ -ሥር ዓቶ

አንቀጽ ይችል	በወንጀል ስሌላ ማቅረብ ተመርሱ ስሌላ ማቅረብ ከስልክ	107
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት ስሌላ ማቅረብ ተመርሱ ስሌላ ማቅረብ ከስልክ	108
አንቀጽ ይችል	የፍትሐብዕር እና ለጠቅም መጨምት ከፍል	109
አንቀጽ ይችል	ከስልክ ማቅረብ መብት ማቅረብ	109
አንቀጽ ይችል	የተከሳሽነት ጥሩትና እና መሆኑ ወይም የሚፈልጉ ወጪዎች	109

ለምሳሌ ተቋሙ መቆጣጥ

መደበኛ የክል መሰማት ሚኒ -ሥር ዓቶ፣ ማስረጃ እና ትርጉም

መደበኛ የክል መሰማት ሚኒ -ሥር ዓቶ

ከፍል እና ደረሰኑ

መተራት

አንቀጽ ይችል	መቅረብ	109
አንቀጽ ይችል	የመጥረሻ ይዘውት	110
አንቀጽ ይችል	መጥረሻ የማዘዣ ይችልና የማድረሰ ስሌላ ማቅረብ	110
አንቀጽ ይችል	ምትኩ መጥረሻ	111
አንቀጽ ይችል	መጥረሻ የመቀበል ውስጥ	111
አንቀጽ ይችል	የመጥረሻ እና መድረሰ	111
አንቀጽ ይችል	የተከሳሽነት መይም በፍርድ በትኩ የተጠሬ ስለው እና መቅረብ	112
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት በለላበት የሚታይ ከስልክ	112
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት በለላበት የተሰጠ ትርጉም	113
አንቀጽ ይችል	የክል እና ደረሰኑ መታየት	113
አንቀጽ ይችል	ማመልከት የሚቀርቡት ሚኒ -ሥር ዓቶ	113
አንቀጽ ይችል	ተከሳሽነት በለላበት የማይታይ ከስልክ	113

ከፍል ሁለት

ቍልመ ከስልክ መሰማት ተግባራት

አንቀጽ ይችል	የክል ማመልከት የሚቀርቡት	114
አንቀጽ ይችል	የክል መዘገብ በለላ መከለለ	114
አንቀጽ ይችል	የክል አጠቃላይ በቃት ማረጋገጫ	114
አንቀጽ ይችል	የክል የሚሰጠው ተከሳሽነት	115
አንቀጽ ይችል	የቅድመ ከስልክ መሰማት ተግባራት	116
አንቀጽ ይችል	በቅድመ ከስልክ መሰማት የሚከናወኑ ተግባራት	116
አንቀጽ ይችል	የክል የሚሰጠው ተከሳሽነት ተግባራት	117

መደበኛ ሁለት

መደበኛ የክል መሰማት ተግባራት

ከፍል እና ደረሰኑ

መቅረብ የሚከናወኑ

አንቀጽ ይችል	የክል መሰማት እና ማመልከት	118
አንቀጽ ይችል	የመደበኛ ከርክር ሚኒ -ሥር ዓቶ ተፈጻሚነት	119

ከፍል ሁለት

ቍልመ የክል መሰማት

አንቀጽ ይችል	የቅድመ ከስልክ መሰማት	119
----------	----------------	-----

አንቀጽ ፭፻፭፻	የመደበኛ ከርክር ሥርዓት የረከብ ጉዳብ	119
አንቀጽ ፭፻፭፻	የቀመር ምክንያት	120
አንቀጽ ፭፻፭፻	የከለ መለማች ሂደትን በአመም ምክንያት መከታተል አለ መጀል	121
ከፍል ሆነ ቅድመ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	ከለን መቋዬም	123
አንቀጽ ፭፻፭፻	በመቋዬም ላይ መወሰን	124
አንቀጽ ፭፻፭፻	ከለ ተነስጥሎ የሚታይበት ሁኔታ	125
አንቀጽ ፭፻፭፻	ከለን መለወጥና በከለ ላይ መጠናመር ወይም ማሻሻል	125
ንዑስ ከፍል ሆነ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	ተከሳሽን የአመኑት መይም ከሆነት ቅድመ መቀበል	126
አንቀጽ ፭፻፭፻	የተከሳሽ የአመኑት ከሆነት ቅድመ ቅድመ	127
አንቀጽ ፭፻፭፻	የተከሳሽን የአመኑት ከሆነት ቅድመ ስለሚሻሻል ምὸርና ሆነ ቅድመ ማስረጃና ፍርድ ከፍል አንድ	127
አንቀጽ ፭፻፭፻	የከርክር መከራከሪያ የግብር	128
ከፍል ሆነ ቅድመ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	በማስረጃ መረጃን ተ የሚያስፈልገውን የማይስፈልገው ውጤት ነገሮች	
ንዑስ ከፍል አንድ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	በማስረጃ የማስረጃ መኖሪያ ተከራካሪ የግብር	129
አንቀጽ ፭፻፭፻	አግባቡንት ያለው ፍርድ ነገር	130
ንዑስ ከፍል ሆነ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	በማስረጃ መረጃን ተ የሚያስፈልገው ውጤት ነገሮች	
አንቀጽ ፭፻፭፻	መቋላለ	131
አንቀጽ ፭፻፭፻	የታመና ፍርድ ነገር	131
አንቀጽ ፭፻፭፻	ፍርድ በት የገዛበት የሚመለክበት ፍርድ ነገር	131
አንቀጽ ፭፻፭፻	የፊላይ የሞት	132
ንዑስ ከፍል ሆነ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	ተቀባዩንት ስለለው ማስረጃ	133
አንቀጽ ፭፻፭፻	ተቀባዩንት የለለው የወጪው አካል ማስረጃ	133
አንቀጽ ፭፻፭፻	የተከሳሽን ወይም ተነኩን በቀዳም የሚያስፈልገው ማስረጃ	134
አንቀጽ ፭፻፭፻	የቆዳው ተኩቃና መሰል ተግባሩት	134
ከፍል ሆነ		
አንቀጽ ፭፻፭፻	የመመሰከር በቅትና ባዶታ	135
አንቀጽ ፭፻፭፻	ለመመሰከር የለመንዳድ ልዩ መብት	135
አንቀጽ ፭፻፭፻	በምሰከርነት አለመቋረጥ	136
አንቀጽ ፭፻፭፻	የመንግሥት ምስ መርጫ ስለመጠበቅ	136
አንቀጽ ፭፻፭፻	በፊላይ ፍርድ በት የተሰጠ የምሰከርነት ቅድመ ስለሚቀርብበት ሁኔታ	136
አንቀጽ ፭፻፭፻	በምሰከር ለይ የተሰጠ ቅል በማስረጃነት መቋረጥ	137
አንቀጽ ፭፻፭፻	የምሰከርቻ ስዘትና አቅራቢው ቅልም ተከተል መመሰን	137
አንቀጽ ፭፻፭፻	ቈል-መሬት ስለመሸጋም ወይም ማረጋገጫ ስለለመትት	138
አንቀጽ ፭፻፭፻	የምሰከርነት ቅል መቀበል	138
አንቀጽ ፭፻፭፻	ማስታወሻ ስለመሸጋም ወይም ማረጋገጫ ስለለመትት	139
አንቀጽ ፭፻፭፻	ለምሰከር የሚቀርብ በጥቃቄ አግባብነት	139
አንቀጽ ፭፻፭፻	ለምሰከር የሚቀርብ በጥቃቄ አግባብነት	140
አንቀጽ ፭፻፭፻	መሰረት ቅል ቅል	141
አንቀጽ ፭፻፭፻	የማስተባበያ ቅል ቅል	141
አንቀጽ ፭፻፭፻	ፊርማ ቅል	141
አንቀጽ ፭፻፭፻	የፍርድ በቱ የማጠሪያ ቅል	142

አንቀጽ ፭፻፭	በፍርድ በቁስልማት ምስኬር	142
አንቀጽ ፭፻፮	በቅድ ስለሚውልድ ጥንቃቄ	142
አንቀጽ ፭፻፯	ከንዋዕችን መመዘገብ	143
ገዢ ከ ከፍል ሆነ ቅድ የሰነድ ማስረጃ		
አንቀጽ ፭፻፩	ፍራይንድ የሰነድ ስለማስረጃ	143
አንቀጽ ፭፻፪	የአንድን ፍራይንድ መከተል ስለማስረጃ	144
አንቀጽ ፭፻፫	የአሁን መካግባት ይዘት ተከተሉኝነትን ማረጋገጥ	145
አንቀጽ ፭፻፬	የመንግባት ስለድምሮ ተከተሉኝነት ማረጋገጥ	145
አንቀጽ ፭፻፭	የንግድ መዝገብ በይዘት ተከተሉኝነት ማረጋገጥ	145
አንቀጽ ፭፻፮	የፈርማ ወይም የቅርቡ ተከተሉኝነትን ማረጋገጥ	146
አንቀጽ ፭፻፯	በማኑት መይም ፍርማ ማረጋገጥ የሚውልድ የሳላና የምት	146
አንቀጽ ፭፻፱	የአሉና የምት የሚውልድበት ሰነድ	146
አንቀጽ ፭፻፲	በተከሳሽ አቶ የማንኛ ሰነድ	147
አንቀጽ ፭፻፳	በያለተኞች ወገን ይዘት ስለማንኛ ሰነድ	147
ገዢ ከ ከፍል ለሰን የአለካትርና ማስረጃ		
አንቀጽ ፭፻፴	በአለካትርና ማስረጃ የሚረጋገጥ ፍራይንድ	148
አንቀጽ ፭፻፵	ስለአለካትርና ማስረጃ ተከተሉኝነት	148
ገዢ ከ ከፍል አራት አግዥበት		
አንቀጽ ፭፻፶	አግዥበት	149
አንቀጽ ፭፻፷	የአግዥበትን ተከተሉኝነት ማረጋገጥ	149
ገዢ ከ ከፍል ሆነ ቅድ የወሰን ማስረጃ የሚረጋገጥ በይዘት		
አንቀጽ ፭፻፸	የወሰን ማስረጃ የሚረጋገጥ በይዘት በቅርድ በቁስልማት የሚረጋገጥ በይዘት	150
አንቀጽ ፭፻፹	የፍርድ በቁስልማት ሰይን	150
ምዕራፍ ሆነ ቅድ የተከሳሽ የመከተከያ ማስረጃ መሰማት		
አንቀጽ ፭፻፺	የተከሳሽ የከርክር መከፈታዊንግር	151
አንቀጽ ፭፻፻	የተከሳሽ የመከተከያ ማስረጃ መሰማት	151
አንቀጽ ፭፻፼	በወሰን ማስረጃ ወይም በገልጻ አቶ የማንኛ ማስረጃ	152
አንቀጽ ፭፻፾	የተከሳሽ የሚረጋገጥ ትልናት	152
አንቀጽ ፭፻፷	የወሰን ማስረጃ የሚመለከው ድንጋጌዎች ተሸማኝነት	153
ምዕራፍ ሰነድ የወሰን የሚረጋገጥ ቅድ		
አንቀጽ ፭፻፸	ተጨማሪ ማስረጃ	153
አንቀጽ ፭፻፹	አግዥበት ወይም ተቀብዙት የፈለጉ ወመስረጃ ወመቀት	153
አንቀጽ ፭፻፺	በማስረጃ ለይደለ ስለሚቀርብ መቻወሙያ	154
አንቀጽ ፭፻፻	የከርክር ማቆማዊንግር	154
አንቀጽ ፭፻፼	የሥርዓት ጉዳለዎችን ማረጋገጥ	154
ምዕራፍ አራት ፍርድና ቁጥጥ		
አንቀጽ ፭፻፻	ፍርድ	155
አንቀጽ ፭፻፼	የፍርድ አግኗና	155
አንቀጽ ፭፻፽	የቅጥት አገልግሎት	156
አንቀጽ ፭፻፾	የቅጥት መሳሪ	157
ሰድስት መጽሐፍ የቅጥት አገልግሎት ወመቀት		
አንቀጽ ፭፻፷	መርህ	158
አንቀጽ ፭፻፸	የቅጥት አገልግሎት ወመቀት	158
ከፍል አንድ ሰለምት ቁጥጥ አገልግሎት		
አንቀጽ ፭፻፹	የጥናት ቁጥጥ መሳሪ የሚፈጸምበት ሆኖታ	159
አንቀጽ ፭፻፺	የጥናት ቁጥጥ አገልግሎት ወመቀት ሰለምት	159
ከፍል ሆነ ቅድ የእስራት ቁጥጥ አገልግሎት		
አንቀጽ ፭፻፻	ቅጥት አንድሸቦዎም የሚረጋገጥ ትልናት	160
አንቀጽ ፭፻፼	የእስራት ቁጥጥ አንድሸቦዎም የሚቀርብ አገልግሎት	160
አንቀጽ ፭፻፽	የእስራት ቁጥጥ ማስተላፊ	161

አንቀጽ ፍቃቃይ	የተለለፈን ቁጥጥር ማቋረጥ	162
	ከፍል ስለት የተዘዘዘበ ቁጥጥር	
አንቀጽ ፍቃቃይ	የተንዘዘበ ቁጥጥር አልደረሰም	163
አንቀጽ ፍቃቃይ	የከፍል ቁልጻዊ ተከተል	164
	ከፍል አሁን የተጨማሪ ቁጥጥር አልደረሰም	
አንቀጽ ፍቃቃይ	ተጨማሪ ቁጥጥር	164
አንቀጽ ፍቃቃይ	ተጨማሪ ወደም የተንቀሳቸው አርመካም ጥና ሰላምና መቆ	164
አንቀጽ ፍቃቃይ	ንብረትን መወረዳ	164
አንቀጽ ፍቃቃይ	ይቅርታ	166
	ከፍል አያዝ ቁጥጥን ሰላምና መቆዎጥ	
አንቀጽ ፍቃቃይ	የቁጥጥ ተእዛዝን መለመጥ	166
አንቀጽ ፍቃቃይ	የማመልከቻ አውራድ ዘላኝ	166
	ከፍል ሰድስት አማርኛ ቁጥጥ	167
አንቀጽ ፍቃቃይ	መርህ	167
አንቀጽ ፍቃቃይ	በመሰኔ የሚገለውን ትክክል	168
አንቀጽ ፍቃቃይ	አማርኛ ቁጥጥን ማቋረጥ	169
አንቀጽ ፍቃቃይ	የአማርኛ ቁጥጥ አሉና የሚከናወ	169
	ከፍል ሰባት ሰላምና የም	
አንቀጽ ፍቃቃይ	ዓለማ	169
አንቀጽ ፍቃቃይ	የመሰኔ የም ምን -መር ዓት	169
	170	
	ሰባትና መጽሐፍ ፋርድን አንደገኘ ማየት፣ ይግባኝና ሰበር ምዕራፍ አንድ ተከሳሽ በለለበት የተከሳሽን የፍርድ ሲደት አንደገኘ ሰላምና ሰላምና	
አንቀጽ ፍቃቃይ	ማመልከቻ ማቋረጥ	170
አንቀጽ ፍቃቃይ	በማመልከቻው ለይ የሚሰጥ ተእዛዝ	170
	171	
	ምዕራፍ ሂሳብ ይግባኝ	
አንቀጽ ፍቃቃይ	ዓለማ	171
አንቀጽ ፍቃቃይ	ይግባኝ ማቋረጥ	172
አንቀጽ ፍቃቃይ	ይግባኝ ሰላምና ቁርቦ ሰም	172
አንቀጽ ፍቃቃይ	ይግባኝ የሚሰልበት ወጪ ትክክል	172
አንቀጽ ፍቃቃይ	ይግባኝ የሚሰልበት ወጪ ትክክል	173
አንቀጽ ፍቃቃይ	የቁጥጥ መሰኔ ማገድ	174
አንቀጽ ፍቃቃይ	የይጠበቅ ሰማኬርድ በት ለመሆን	174
አንቀጽ ፍቃቃይ	ሰነድ፣ የልጠቅ መሆኑ ማጣኑት	175
አንቀጽ ፍቃቃይ	የይጠበቅ ማቋረጥ ገዢ	175
አንቀጽ ፍቃቃይ	የይጠበቅ ማመልከቻ ይዘት	176
አንቀጽ ፍቃቃይ	፳፫ስትሮር የሚከናወ ወን መተማኑ	177
አንቀጽ ፍቃቃይ	የይጠበቅ ማስፈልግ	178
አንቀጽ ፍቃቃይ	የይጠበቅ ቁልጥ መመር መር	178
አንቀጽ ፍቃቃይ	መጥረሻ	178
አንቀጽ ፍቃቃይ	ይግባኝን መሰኔ	179
አንቀጽ ፍቃቃይ	የተዘረዘሩ መዘገብ በመከራት	180
አንቀጽ ፍቃቃይ	ተጨማሪ ማስረጃ መቀበል	180
አንቀጽ ፍቃቃይ	መሰኔ መሰጠት	180
	ምዕራፍ ሂሳብ ሰበር	
አንቀጽ ፍቃቃይ	ዓለማ	181
አንቀጽ ፍቃቃይ	መርህ	181
አንቀጽ ፍቃቃይ	የሰበር ማመልከቻ ማቋረጥ	182
አንቀጽ ፍቃቃይ	በመቅረብ የፍርድ በት ተከሳሽን የሚመራ የሰበር ትክክል	182
አንቀጽ ፍቃቃይ	መሠረታዊ የኢትዮጵት	182
አንቀጽ ፍቃቃይ	ሰበር የሚቀርቡበት ትክክል	183
አንቀጽ ፍቃቃይ	ፋርድ፣ መሰኔ፣ በይን መሆኑ ተእዛዝ ተእዛዝ ማገድ	183

አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የሰበር ማመልከቶ ይዘዴት	183
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የሰበር ማመልከቶን መመርመር	184
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የሰበር መሳኔ መስጠት	184
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የሰበር መሳኔ መጠት	184
ጥቅምት አሸና		
የመጨረሻ ቅርጫና እንደገኘ ማየት		
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ዓለማ	185
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የወንጀል ጥርዳ እንደገኘ እንዲታይ የሚቀርብ ማመልከቶ	185
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የማመልከቶው ይዘዴትና የሚቀርብበት ቤት	186
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ማልከቶውን መሰማት እና መመልን	186
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ኩል	186
ለምንተኛ መጽሐፍ		
አቶ ሥነ -ሥርጂዕት		
ጥቅምት አንድ		
ጠቅላላ		
አንቀጽ ፍቃድ	ተፈቀማኑ ተ	187
ከፍል አንድ		
በወንጀል እንገር መሰጥ ገበተው የተዘረዘሩ ማኩሉ ሥነ -ሥርጂዕት		
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	መርአከ	187
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ተፈቀማኑ ተ	188
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የወርመራ እና ማመልከቶ የከሰለ አመመራቸት	188
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ወርመራው የሚደረግ ነትታቸው ሆኖ ተቻቻቸት	190
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	በተዘረዘሩ መደም አሳሽን መጥራት	190
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	በጠበቀ መመከል	190
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	በማቅደም ወደም ማረጋገጫ በት ማቆም ተ	191
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የተቻቻው ከትታል	191
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ትክክለዋልኝ	191
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ከሰለ መመራቸት	192
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	መጥራት	193
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ከሰለ የሚሰለ ማበት ሁኔታ	193
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ናርድ	194
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ለሎች ለወጥ ለደ የሚሰለ ትክክለ	195
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ትክክለዋልኝ መለመተ መደም ማሻሻል	195
ጥቅምት ሆነት		
ዶንበ መተዘረዘሩ ለለ ማመራበት ሥነ -ሥርጂዕት		
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ተፈቀማኑ ተ	196
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ዶንበ ተተዘረዘሩ እንዲመራ የሚቀርብ ማመልከቶ	196
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	መጥራያ መለከ	196
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ናርድ በት አይቀርብ በከሰለን ማመን	197
አንቀጽ ፍቃድ	ከሰለ በታመና ገዢ የሚቀርብ ሥነ -ሥርጂዕት	197
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ከሰለ በተካሂደ ለዚ የሚቀርብ ሥነ -ሥርጂዕት	198
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ዶንበ ተተዘረዘሩ በልቀረበ ለዚ የሚቀርብ ሥነ -ሥርጂዕት	198
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	አቶ ሁኔታ	198
ከተኋና መጽሐፍ		
በወንጀል ጥቅምት ዓለም አቀፍ ትብብር		
ጥቅምት አንድ		
በወንጀል የወርመራ ከሰለ ሂደት ጥቅምት ትብብር		
ከፍል አንድ		
ጠቅላላ ድንጋጌ		
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ዓለማ	200
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	መርህ	200
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ትብብር ማስረጋግጣ የሚደረግ ቁድባቸው ሆኖ ተቻቻቸት	201
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የተብብር ዓይነቶች	202
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የተብብር መሰመር የሚደረግ ምልጠን	202
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የተብብር መጠን	203
አንቀጽ ፍቃድ	የተብብር ጥያቄ ማቅረብ ለለ ማሻሻል አካላት	203
ከፍል ሆነት		
የተብብር ጥያቄ		
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የጥያቄው አቀራረብ	204
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የተብብር ጥያቄ ይዘዴት	204
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	የጥያቄውን ተቀብይነት፣ አግባብነት ማረጋገጫ ተከናወነ መሰጠት	205
አንቀጽ ፍቃድ የኩል	ማረጋገጫ መሰጠት	206
ከፍል ሆነት		
የተብብር ጥያቄ አፈጻጸም		

አንቀጽ ዓይነት	መቁለጻ	207
አንቀጽ ዓይነት	የወንጀል ሥርመራ ከሚሆኑ ወርቅ የተያዘው ትብብር	207
አንቀጽ ዓይነት	በአትሞክሮ ወሰጥ ያለን ሰው በረከብ ወጣን ተስፋር	208
አንቀጽ ዓይነት	በወጪ ህንጻ ያለን ሰው በረከብ ወጣን ተስፋር	208
አንቀጽ ዓይነት	በጥቅም ህንጻ ያለን ሰው በረከብ ወጣን ተስፋር	209
አንቀጽ ዓይነት	መረጃና ማስረጃ ለመጥጥ	209
አንቀጽ ዓይነት	መጥረሻና ለፈጸም ሰነዶች የሚደረሰ ትብብር	209
አንቀጽ ዓይነት	የፍርድ ፍልታዊ ማስተላለፍ	210
አንቀጽ ዓይነት	ፍርድ ፍልታዊ ማስተላለፍ	210
አንቀጽ ዓይነት	የፍርድ ፍልታዊ ማስተላለፍ፡ ቁርድ፡ በይን ወይም መሳኔ ዕውቅና መሰጠትና ማስፈጸም	211
አንቀጽ ዓይነት	በአትሞክሮ የካትት አሰራርን ማስተላለፍ	211
ምዕራፍ ሆለት በወንጀል ተፈላጊን ሰው አሳይ ሰለ መሰጠት ከፍል አንድ አሳይ ሰለ መሰጠት በቁለጻ ጥያቄ የሚፈጸም ምን -ሥር የት		
አንቀጽ ዓይነት	ትርጉም	212
አንቀጽ ዓይነት	አሳይ የሚሸጠው ወንጀል ወይም ቁጥት	212
አንቀጽ ዓይነት	ማሙር የወንጀል ድርጅት	213
አንቀጽ ዓይነት	አሳይ መሰጠት የሚፈጸም ቁጥር ወጪና ቀጥቶ	213
ከፍል ሆለት አሳይ መሰጠት ተያይዞ ሰለ መመሪያ የሚፈጸማልን ሰነዶች		
አንቀጽ ዓይነት	የአሳይ መሰጠት ተያቄ ይዘው ስለሚቀርብ ሰነዶች	214
አንቀጽ ዓይነት	ተደራሽበት ተያቄዎች የሚስተኞች ቅበት ሆኖታ	215
አንቀጽ ዓይነት	ዝሁዋለሥር	216
አንቀጽ ዓይነት	የአሳይ ይሰጣት ተያቄን ለፍርድ በት ማቅረብ	217
አንቀጽ ዓይነት	ተፈላጊውን ሰው መግዛብ	217
አንቀጽ ዓይነት	ተፈላጊውን ሰው ፍርድ በት ማቅረብ	218
አንቀጽ ዓይነት	መሰማትና መሳኔ መሰጠት	218
አንቀጽ ዓይነት	በቀበር ቀን ቁርድ በት አለመቅረብ ሰለሚኖሩ ወመመት	219
አንቀጽ ዓይነት	ይግባኝ ወይም አንድነትና አንዳታይ መመሪያ	219
አንቀጽ ዓይነት	መሳኔና ሰለማሳወቅ	220
አንቀጽ ዓይነት	ተፈላጊውን ማስረከብ	220
አንቀጽ ዓይነት	የወሳኔ ተፈላጊውን ማሸዘም ወይም ማገድ	221
አንቀጽ ዓይነት	መድቅ በተደራሽበት የአሳይ መሰጠት ተያቄ ለይ ሰለሚፈጸም ምን -ሥር የት	221
አንቀጽ ዓይነት	በዝሁዋለሥር ተተለይ የተሰጠው	222
አንቀጽ ዓይነት	ተፈላጊውን መረከብ	222
ከፍል ሆለት በአትሞክሮ ማስተላለፍ የሚፈጸም ምን -ሥር የት		
አንቀጽ ዓይነት	ማስተላለፍን ሰለ መፍቃድ	223
አንቀጽ ዓይነት	በመተላለፍ ያለ ተፈላጊን ሰለ ማስረጃ	223
አንቀጽ ዓይነት	ልዩ ሆኖታ	223
አሳይ ሆለት የወንጀል ከሰ መጨምሮ በጠቅላላ ወ		
አንቀጽ ዓይነት	የወንጀል ከሰ መጨምሮ	224
አንቀጽ ዓይነት	በግል አበቱታ የሚቀርብ የወንጀል ከሰ መጨምሮ	225
አንቀጽ ዓይነት	የፍትሐበሱ ከርክር ወጪና ከሳሽ	225
አንቀጽ ዓይነት	የምሰክር ወጪ	225
ምዕራፍ ሆለት እንበኩ መመራኩ የሚመጥት ምልጣን		
አንቀጽ ዓይነት	እንበኩ የሚመጥት ምልጣን	226
አንቀጽ ዓይነት	መመራኩ የሚመጥት ምልጣን	226
ምዕራፍ ሆለት የሥነ -ሥር የት ስተን ማሻሻል		
አንቀጽ ዓይነት	ስተን ሰለማሻሻል	228

λΦΣ ΦΤΣ.../ΣΕΙΓ 9.90

የኢትዮጵያ ፌዴራል የጥገናዎች ስተ-በለት የወንጀል አካል-ሙርጫት እና የሚከረም አካል

ከኢትዮጵያ ሰራተኞች የጥቅምት ስምምነት እና አገልግሎት ከተቀበለቸዋው ዓላማ አቀፍ ለምምነቶች ጋር የተጣጣመና መርሆቸዋውንና አጠቃቸዋውን ለማስፈጸም የሚያስተል ኮሙናዊ የወንጀል ቅጂዎች ተደርጓል፡፡

ԱՎԵՆՔԸ ԳՐԻ ՀՃՐԴՅԱԾ ԽԾՈԴԻ ՔՄՈՒՋԱ ԳԸՀԸ ԱՅԻ ՔԻՄԸՊԸՆ ՀԵ ՔԻԽՈՑԻ ՀԵԴՅՄԴ
ՔՄՈՒՋԱ ՏՎԱՄՊԴԻ ԸՊԱՎ ՄԱ-ԱՐԴԻ ԼՄԿՈԸՆ ԼՄԿՈԸՆ ՔԻՄ ՔՈՎԵՆԴԻ ԼՄԿՈԸՆ ՔՄՆՔԸՆ ՄՊ
ՀԵ ՔԻՄԴ ԺՎ ՄՎ-ՊԴ ԱՄԿԸՆ:

ՄԵՐԻ ՈՎՉԱԾ ԳԴՅԱՆ ՄԱՅՈՒ ՈՂԱՔԻ ՀՓԲ ԼՈՂ ՔԱԴՐԻ ՄԱ-ԱՐԴԻ ԱՄԱՆՈՒԾՆ ՔԻ-ՊԱ-ԳԻՆ ՊՃ-ՄԱ-ԳԻՆ:

የወንጀል ፍትህ አስተዳደሩ ለጠቅላላው ቅዱም እንዲሰራ ማድረግ አስፈላን በመሆኑና የወንጀል ክርክር የሚመራበትን የሥነ-ሥርዓትና የሚሰራች ድንጋጌ ወጥና አካታች በሆነ መልከ እንደገኝ ማደራቸት በማስረጃነት እና

ՈՆԴԻՔՆԸ ՃԵԶՃԱՎ ԶՊԻՇՆԸՆԸ ՀՏՈՂՆ ԺԴ ՄՊԴՄԴ ՀԴ (Ճ) ՀԿ ԽԸ (Ճ) ՄՊՎԴ

δ. ΑΓΓΕΛΟΥ

ይህ ቀን የ “ክፍተኛ የወንጀል ቀን ሲታ-መሱት እና የሚከፈል ቀን” ተብሎ ለመቀበ ይታካል::

፩. የተኞረ እና ተፈጻሚነት የለላቻው ሲሆን

፩. የጥወቃዎች የወንጀለኛ መቅጫ አካል ሆነ ሁርጻት እዋን ቅጽር ደ/ጥወቃዎች ይህ እዋን
ከስተቀበ ተች ይምር ተስረል፡፡

፩. ከዚህ በታች በተዘረዘሩት እዋቅታ ላይ የተመለከቱ የወንጀል ጥርጋመራ፣ የዲኝነት ስልጣን የሥነ-ሥርዓት፣ የማስረጃ እና የለምአቀፍ ትብብርን የሚመለከቱ ይንጋጌዋቸ በዚህ እዋቅ በተሰረተ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት እያጾሱታውም::

(ሀ) የፊርማ ፍርድ በታች እዋቅ ቁጥር ዘዴ/በዚህ

(ለ) የሰብር ወንጀልን ለመከላከል እና ለመቆጣጠር የወጥ እዋቅ ቁጥር
፤ፊርማ/ክፍል /

(ሐ)የንግድ ወ-ድርጅርና የሰማያቸ እዋቅ ቁጥር ዘዴ/በዚህ

(መ)የወረዳ መሰኞ ለየ የሥነ ሥርዓትና የማስረጃ አካል እዋቅ ዘዴ/በዚህ እና
የተገኘለው የወረዳ-መሰኞ ለየሥነ - ሥርዓትና የማስረጃ አካል እዋቅ ዘዴ/በዚህ

(ወ) አካል-ወጥ የሰማያቸ ነው-ወር እና ለደተሞችን በአካል-ወጥ መግለጫ ይንጋጌ
ማሽንር ወንጀልን ለመከላከልና ለመቆጣጠር የወጥ እዋቅ በዚህ/በዚህ

(ፇ) የተመለከተው ወንጀል እዋቅ ቁጥር በዚህ/በዚህ

(ሻ) የኤሌክትሪክ ማቀበርበር ወንጀል እዋቅ ቁጥር በዚህ/በዚህ

፪. ከዚህ አካል ወር የማስረጃን ማንኛውም እዋቅ፣ ይገባ፣ መመራው እና ልማድዊ አሰራር
በዚህ አካል በተሰረተ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት የገኘውም::

፫. በዚህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርጋው ስለ ወቃድሮች ወንጀሉት
የተደንገገ ለየ የሥነ-ሥርዓት እና ማስረጃ ይገባው የተጠበቀ የገኘው::

፬. የመስጠገያ ድንጋጌ

፩. ይህ አካል ከመስጠገቱ በፊት የተጀመረ ጉዳይ በተጀመረበት የሥነ-ሥርዓት አካል መመራት ይጠናቀቁል::

፪. በዚህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርጋው፣ ይህ አካል ከመስጠገቱ በፊት የተፈጸመ
የወንጀል ጉዳይ ተከተሉት የሚጠቀም ከሆነ በዚህ አካል መመራት ይመለፈል::

፫. ይህ አካል ከመስጠገቱ በፊት የሚመለው ያልተጀመረ የወንጀል ጉዳይ በዚህ አካል መመራት ይመለፈል::

፬. አካል የሚያገቡት ሂሳብ

ይህ አገል አዋጅ ቅጥር .../ የፌዴራል ዓ.ም ሆኖ በነጋዜት ምክበ ታትሞ ካውጣ ካመኩ ለማንኛው ቁጥር በእነ
የእና ይሆናል::

አዲስ አበባ _____ ቀን የፌዴራል ዓ.ም

አሁለውርቃዊ ካውሳድ

የኢትዮጵያ ፌዴራል ዓ.ምና ስትነት ተረክክንት

የወንጀል አገልግሎት የሚከፈል አገልግሎት አገልግሎት

አንድነት መጽሐፍ

ጠቅላላ ዓንጻፌዥች መርሆዥች የተፈጻሚት ማለያዎች እና የጥምኑት ሥልጣን

ምዕራፍ ክ

ጠቅላላ ዓንጻፌዥች እና መርሆዥች

ከፍል ክ

ጠቅላላ ዓንጻፌዥች

አንቀጽ ክ የተፈጻሚነት መሰን

፩. ይህ አገልግሎት ዓንጻፌዥች የአንቀጽ የደረሰ ስምምነት የሚከፈልበት የወንጀል አገልግሎት ተፈጻሚ ይሆናል::

፪. የወንጀል አገልግሎት ማለያ የጥምኑት ዓንጻፌዥች የደረሰ ስምምነት የሚከፈልበት የወንጀል አገልግሎት እና በዘመኑ አንቀጽ ይፈጸማል::

አንቀጽ ክ ትርጉም

በዚህ አገልግሎት የቁል አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር :-

፩. “ከልል” ማለያ በአንቀጽ የደረሰ ስምምነት የሚከፈልበት የጥምኑት የተስጠው ካልል ነው::

፪. “መርማሪ ጽልል” ማለያ በአገልግሎት መመሪያ የወንጀል መርማሪ ለማድረግ ሥልጣን የተስጠው የጽልል አገልግሎት ነው::

፫. “ጥልል” ማለያ የደረሰ ወይም የካልል ጽልል ተቁም ነው::

፬. “የደረሰ ጽልል” ማለያ የደረሰ ወይም የካልል ጽልል ተቁም ለሆኑ የአዲስ አበባ እና የደረሰ ወይም ጽልልን ይጠቀሙ::

፭. “የወንጀል አገልግሎት” ማለያ የደረሰ ወይም የካልል ተቁም ነው::

፮. “ጠቅላላ የወንጀል አገልግሎት” ማለያ የደረሰ ወይም የካልል ተቁም ነው::

- ፩. “ՕՓԱ ՀԿ”** ማለት በዘመን የօՓԱ ՀԿ ሥልጣን የተሰጠው ስዕስ ስሆን በቁሳይ በቁሳ ՀԿን እና የምክትል በቁሳይ በቁሳ ՀԿን ያጠቃልላል::
- ፪. “ፍርድ ቤት”** ማለት በወንጀል ጉዳይ ላይ የደንብነት ሥልጣን ያለው የራሱሪልል ወይም የከልል ፍርድ ቤት ነው::
- ፫. “ፈረሰትሬር”** ማለት በዘመን ስርዓት አንቀጽ ምርመራ ሥር የተመለከተት እና በሌላ ስር የተለየ ተግባራትን የሚያከናወን የፍርድ ቤት ስም ነው::
- ፬. “የተከላከለ መብቂ ተቁም”** ማለት በወንጀል ጉዳይ ለተጠረጋሚ ለተከለበት ወይም ለተፈረደበት ግለሰብ በመንግስት ወጪ የጥብቅና አገልግሎት የሚሰጥ ተቁም ስሆን የወታደሮች ተከለካለ መብቂ ተቁምንም የነትታል ::
- ፭. “ማቆያ ቤት”** ማለት በወንጀል ተጠርጥር የተያዘ ስዕስ የወንጀል ምርመራው እስከሚጠናቀቁ የሚቻለበት በፖልስ ወይም በወታደሮች ጥለስ ተቁም የሚተዳደር ለአሁን በግልጽ የሚታወቁ ቤት ነው::
- ፮. “ማረዳያ ቤት”** ማለት ለአሁን በግልጽ የሚታወቁ የወንጀል ምርመራ ተጠናቀ ክስ እስከመዋጭ ወይም ክስ ተመሮች ውስኔ እስከሚሰጥ በወንጀል ተጠርጥር የተያዘ ወይም የተከለበት ስዕስ በፍርድ ቤት ተእሱ የሚቻለበት ቤት ነው::
- ፯. “ማረዳያ ቤት”** ማለት ለአሁን በግልጽ የሚታወቁ ተረሱምና የተወለኑዋቸውን ፍርድ የሚፈልጊዧት፣ የሚታረሙትና የሚታነዧበት ቤት ነው::
- ፱. በዘመን አንቀጽ ላይ ትርጉም የተሰጠው ጥለስ በቁሳ ՀԿ ፍርድ ቤት፣ ማረዳያ ቤት የሚቻለበት ተረሱምና የሚቻለውን ምርመራ ቤትንም የነትታል::**
- ፲. “ከበድ ወንጀል”** ማለት በዘመን ስር ወንጠረዥ “ሀ” ሥር ካበድ መሆኑ የተመለከተ የወንጀል እያነት ነው::
- ፳. “መከከለኛ ወንጀል”** ማለት በዘመን ስር ወንጠረዥ “ሀ” ሥር መከከለኛ መሆኑ የተመለከተ የወንጀል እያነት ነው::
- ፴. “ቀል ወንጀል”** ማለት በዘመን ስር ወንጠረዥ “ሀ” ሥር ቀል መሆኑ የተመለከተ የወንጀል እያነት ነው::
- ፵. “ማሰራቱ”** ማለት በዚህ የተያዘን አግባብነት ያለውን ፍል ነገር ለማሰራጥ ወይም ለማሰተባበ የሚያስተል ማንኛውም ነገር ወይም ነደት ሆኖ በዚህበር የሚሰጥ ቁልጊዜ ለነድጊዜ የእሌክትሮኒክ መረጃዎች በዘመን የተወለድ የኤሌክትሬሽን ተቁም ቤት ግንዘበ የሚወሰድበትን ፍል ነገር የእንደ ነገሩን ለደት ማሰራቱ ስሆን እግዢበትን ያጠቃልላል::

- 10.** “አግባቡኑ” ማለት አንድን ፍል የገዢ ለማስረዳት ወይም ለማስተባበል ለፍርድ በት እያታ የሚቀርብ ማንኛውም ወንጀለ የተፈጥመበትን ወይም የወንጀለ ፍል የገዢ ሆኖ ድጋፍንና ጥሰላን፣ ይታን የሃዘት ዕቅና ወይም የወንጀለ ጥሰከት ሆኖ ልሳሽን፣ አሻራን፣ ልለግን እና ለለቻ መስል የገዢና ይጠየሸል::
- ፩.** “አግባቡኑ ያለው ማስረዳ” ማለት የአንድን ድርሃት ወጪት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ለመወሰን የሚያስችሉ፣ ለረጋገጥ የተፈለገ ፍል የገዢ የሚያሳይ ወይም አጠራጣሪ የሚያደርግ ማንኛውም ማስረዳ ለሆነ በቻው የተያዘ ፍል የገዢ የሚገልጹ ወይም የሚያረጋግጣ ወይም ፍል የገዢ የሚለከተውን ሁኔታ የሚያደርጉ ወይም የሚደግባቸ፣ ድርሃቱ የተፈጥመበትን በታ ወይም ገዢ ወይም ድርሃቱን የፈጥሙ ወገኖች የንግተትን የሚያሳይ ወይም የሚያረጋግጣ ማስረዳን ይጠየሸል::
- ፪.** “በደን” ማለት በወንጀል ጉዳይ በዋቢነት፣ በክስ መቋወሚያና የወቻበ አካል ማስረዳ ከተሰማ በኋላ ተከላከል መከላከል እንዲሰበትና እንዲለበት የሚሰጥ ወ-ሳኔ ነው::
- ፫.** “ው-ሳኔ” ማለት ከበደን፣ ከተሰማ ከፍርድ የተለየ ሆኖ ፍርድ በት የሚሰጠው ማንኛውም ወ-ሳኔ ለሆነ የሞጣት ወ-ሳኔን ይጠየሸል::
- ፬.** “ፍርድ” ማለት የቀረበን ክስ፣ ከርከር፣ማስረዳ እና አካን በመመርመር ተከላይ ነገ ወይም ታኩተኛ የሚባለበት ነው::
- ፭.** “አኅዝባ” ማለት ከው-ሳኔ የተለየ ሆኖ በፍርድ በት የሚሰጥ ማናቸውም ዓይነት የክርከር ማስቀበያ ወ-ሳኔ ማስፈልጊዜ ነው::
- ፮.** “ለው” ማለት ወለደብ ወይም የአካል ያለው አካል ነው::
- ፯.** በዘህ አካል በወንጀድ ዓቶ የተገለጹው የበት ዓቶችም የከተት ማስፈልጊል::

አንቀጽ ፮ ዓላማ

የዘህ አካል ዓላማ:-

- ፩. በወንጀል ብርሃኝ፣ ክስ፣ ፍርድ ሂደትና የው-ሳኔ እኩንቃዣ በአገልግሎት የተረጋገጠ የሰበሰበው መ-ቤቶችን ማከበር እና ማስከበር::
- ፪. የወንጀል ፍትሕ ሥርዓቱ እውነትን ማውጣት የሚያስችሉ፣ ወጪታማ እና ታኩተዋ እንዲሁም ማደረግ ማስታወሻ እና
- ፫. በወንጀል ፍትሕ ሥርዓቱ ወ-ሳኔ የአካል የበት ዓቶችም ማረጋገጥ::

ነው::

ከፍል ሁለት
መመረጃዎች መርሆዎች

አንቀጽ ይ በቃላት

- ፩. የዘመና አገልግሎም በዘመና ከፍል በተመለከተ መርሆዎች ይመራል::
- ፪. በዘመና ከፍል የተደንገገት መመረጃዎች መርሆዎች ከስነ መንግስት እናየኩል ከተቀበለታቸው የሰብሰቦች መብት ስጋት፣ ዓለምኑ የሰብሰቦች መብት ስጋት ስምምነቶች፣ ዓለምኑ የሰብሰቦች መርሆዎች ጋር በተጣጣሙ መልከት ይተረገኗል::

አንቀጽ ይ ነው ሆኖ ያመሳወቅ መብት

- ፩.ማንኛውም ስው ገዳድ በት በተሰጠ ፍርድ ተኩተኛነቱ እስከልተረጋገጧ ይረዳ
በተጠረጋገጧ ወይም በተከሰሰበት ወንጀል ይ ሆኖ ያመሳወቅ መብት አለው፣ በረሰ ለይም
እንዲመለከር ወይም ማስረጃ እንዲያምን አይገኝም::
- ፪.ወጪ አገል የመመረጃዎን ከስ የሚሰረዲት ታላፊነት አለበት፡፡ ተከለም ላይ የመከላከል መብት
አለው::

አንቀጽ ይ በአንድ ወንጀል ይጋኙ ከስ ስለመከላከል

ማንኛውም ስው በዘመና አገል እና በውንጀል አገል መመረት የመመረጃ በሁኔን ወ-ኩኬ ተኩተኛነቱ
ተረጋግጧ በተቀባዩ ወይም ለለ ስጋዊ ሪፖርት በተመለከቡ ወይም በኋላ በተለቀቀቦ የውንጀል
ፊርማ እንደገና አይከሰሰም ::

አንቀጽ ይ በስነ ሂሳብ መሆኑ

የተያዘው ወይም የተከሰሰ ስውን በስነ ሂሳብ መሆኑ እና ሂሳብ ፍቃው-ይመከከለታቸውም ማንኛውም በይነት
አይነት ለይደረግ በስነ ሂሳብ ቅበቄ ይደረግለታዋል፡፡ የውንጀል አገል ሥነ-ሥርዓቱ በዘመና
በዘመና ወጪ ሂሳብ መሆኑ ስውን በቅርቡ ስውን በቅርቡ ስውን በቅርቡ ስውን በቅርቡ ስውን በቅርቡ ስውን በቅርቡ

በኢትዮጵያ በተወለደው ወይም በሌላ በአገር ገልተፈቀድ የሚከናወን ልዩነት ስይፈጸም ተፈጥሯል::

አንቀጽ ፩ ስለመያዝና ማስረጃ

ማንኛውም ለውጭ ወንጀል ስለመፈጸም በቁጥር ተጨማሪ ስይኖር ለማዘኝነት ከስ ስራቅርብበት ወይም
ሰይፈጸምበት ለታሰር እያችሉም::

አንቀጽ ፪ አ.ለባዊ አያያዝ ስለመከልከል

በወንጀል የተመረጋገጫ የተከሰሰበት የተፈጸመበት ወይም በፍርድ ዘመኑ ተሳታፊ በዚህ ለውጭ ላይ ተቋክኑ
የተሞላበት እ.ለባዊ የሆነ ወይም ከበሩን የሚያዋርድ አያያዝ ወይም ቅጂዎት መፈጸም
የተከለከለ ነው::

አንቀጽ ፪ በጠበቀ መወካል

፩. የተያዘ የተከሰሰ ወይም የተፈጸመበት ለውጭ ከተያዘበት ወይም ከተከሰሰበት ገዢ ድምር በመረጋገጫ
የአገር መብቻ የሚከናወን ድንጋጌ የሚማግኘት ወይም የመወከል መብት አለው:: በመረጋገጫ የአገር
ለመወከል ወይም መብቻ ለማቀም የገንዘብ አቅም የለለው መሆኑ ከተረጋገጠ እና በዘመኑ
የሚከናወን የተከለከለ ለሚፈጸመበት ሁኔታ ለሚችሉም በመንግሥት ወጪ መብቻ
ይመደግበታል::

፪. የዘመኑ አንቀጽ ፩-ብ አንቀጽ ፩ መመረት ፍርድ በቁጥር የተከለከለ ለሚፈጸለው::

- (ሀ) የገንዘብ መብትበት;
- (ለ) የወንጀልን ከበሩ;
- (ሐ) የተመጣገዥን ሁኔታ;
- (መ) ለለምት ተመሳሳይ ሁኔታዎች;

በመመዘኛ ነው::

፫. የዘመኑ አንቀጽ ፩-ብ አንቀጽ ፩ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ::

- (ሀ) በወንጀል ድርጋት ገዢ የተገኘ ወጪ;
- (ለ) የጥሩትን ድርጅቶ;
- (ሐ) በመንስ በእኩል ዓመት ድንጋጌ እስራት በሚያስቀጥ ወንጀል የተከሰሰ ለውጭ ወይም
- (መ) በአገር መብቻ መወከል ግዢ መሆኑ በግልጽ የተደንገገ;

እንደሆነ ጉዳቶ የለጠበቃ እርታይም::

አንቀጽ ፖስ ቁልጥ ስለመሰጣት

ማንኛውም የምርመራ፣ የከሰና የፍርድ ሂደት በዘህ ሲባን በተደንገነው ገዢ ወሰጥ ይከናወናል::

አንቀጽ ፖስ ቁልጥ ስለመኖጥ

፩.ማንኛውም ካለ በግልጽ ቅሉት ይታደረጋልማል::

፪.በዘህ አንቀጽ በንብረት አንቀጽ ይ የተደንገነው በጥርጋው በተከሳሽና በተገኘው የግል ስለወቅቱ በአካላት የሞራል ሁኔታና የህንጻና ድንጋጌ ለመጠበቅ ለጠል በቋ ከርክሩ በዘግ ቅሉት ለሰማ ይችላል::

አንቀጽ ፖስ የተከራከሮች እኩልነት

ማንኛውም የፍርድ ሂደት የዕቅበ ሲባን ወይም የግል ከነሽን እና የተከሳሽን እኩልነት በሚያረጋግጣት መልከ ይከናወናል::

አንቀጽ ፖስ የቋንቋ አጠቃቀም

፩. የወንጀል ቅርድ ሂደቱ በፍርድ በቋ የሥራ ቁንቁ ይመራል::

፪. በወንጀል ጉዳይ የተጠረጋሚ ወይም የተከሰበ ለው የተጠረጋሚበት ወይም የተከሰበበት ካለና ምክንያቱ በዘርዝር ወዳደዱት በሚያረጋግዱ ቁንቁ ይገኘዋል::

፫. የፍርድ ሂደቱ በማይፈጸም ቁንቁ በሚከተለበበት ወቅት በሚያረጋግዱ ቁንቁ ወይም በምልከት እንዲተረገግለት በመንግሥት ወጪ አስተርጓሚ ይመደባል::

፬. በዘህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ የተደንገነው የከሰና የሰነድ ማስረጃ ትርጉምን የጠቅልላል::

አንቀጽ ፖስ እውነትን ስለማውጣት

፩. ማንኛውም የምርመራና የፍርድ ሂደት እውነትን በማውጣት መርሆ ሌይ ተመሳሪያ ይከናወናል::

፩. አው-ነትን የማው-ጥት ሂደት መንኛል ፈጻሚ ካስተ ተጠቃቃነት እንዳያመልጥ፣ መንኛል
የፈረሰም ገዢ-ሆ ስው አላማበብ እንዳይደሆኝ እና ተጠቃቁ እንዳይሆኝን በማያደርግ መርሆ ለይ
የተመዘረተ ይሆናል::

፪. አው-ነትን የማው-ጥት ሂደቱ የምሳከሩን ወይም የተጠመረውን ካብር የማይገኘ፣ ቅለን
በተወሰኑ ሆኖ ሆኖ እንዳይሰጥ፣ ተጠመረውን ለተራዘዣና ለተደግኞሙ ተያቁ የማይደርግ መሆን
ይኖርበታል::

አንቀጽ ይዞ ሲሆን

፫.ማንኛውም በዘህ ስው ስልጣን የተሰጠው ስው ወይም ተቁጥ በእካወ የበለቤት መርሆ
ይመራል::

፬.በወንጀል ጉዳይ የሚሰጥ ማንኛውም ወ-ሳኔ በእካወ መንግሥቱና በዘህ ስው ይመራል::

፭.ማንኛውም የተከሰሰ ስው ጉዳይ የሚታየው ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት በቋ ነው::

፮.የወንጀል ምርመራ፣ የፍርድና የው-ሳኔ አፈጻጸም ሂደት የሚከናወነው በእካወ ስልጣን
በተሰጠዋው አካላት በቋ ነው::

አንቀጽ ይዞ የወንጀል ከነ የመንግሥት መሆኑ

፩. በምርመራ መዝገብ ላይ ወ-ሳኔ የመሰጠት ስልጣን የወጪበ ስው ነው::

፪. በዘህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ይዞ የተደንገገው በኋርም በግል አበቱታ በቋ የሚያስቀመ
ውንጀልና በተመለከተ በቋበ ስው ተበዳሪ በራሳ ወጪ የግል ከነ እንዳያቀርብ ለፈቅድ-ለት
ይችላል::

ምዕራፍ ሁ-ለት

የፍትሕ ተቁማት ተግባርና ታላፊነት

አንቀጽ ይዞ የፍትሕ ተቁማት የወልና የፖራ ተግባርና ታላፊነት

፩.በለላ ስው የተሰጠዋው ተግባርና ታላፊነት እንደተጠበቀ ሆኖ የፍትሕ ተቁማት በየሁ-
መስከተው የሚከተሉት የወል ተግባርና ታላፊነት ይኖር-ቋል::

- (v) የወንጀል ፍትሕ ሥርዓቱ ማዘኝቃነት ቁልጥሩነት ተግባራነት ገልጻነት
ቦማሪያዊ ወጪዎች እና ወጪ ቁጥሮ እንዲሆን ያደርጋለ፣ የአገብ
ተወማኑነት ፍትሕቃዋነት የሚያረጋግጣ ሥርዓት ይዘረጋለ::
- (w) በወንጀል ጉዳይ ቅናትና ጥርጋም ያደርጋለ፣ ከመኖች አውራጭንም ይዘረጋለ::
- (x) የወንጀል መረጃና ስታስተካለን ይሰበባለ፣ ያደረጃለ፣ ይተነተናለ፣
የሰራመለለ::
- (y) የቅረታዊ የእበቱታ አቅራቢዎ ሥርዓትን ይዘረጋለ::
- (z) የተጠረጣቸ ተከሳሽ ተንቃ፣ ጥስከርና ታሪክ አያያዝ ሥርዓት የአገብ
መንግሥትና የዘመና ስሜ ድንጋጌዎች የተከተሉ መሆኑን ያረጋግጣለ::
- (aa) የሥራ ክንወን መመዘኛ ያዘረጃለ፣ የሰራጭናማለ፣ ለማመለከታቸው አካላት
ድጋፍ ያቀበባለ::
- (bb) ለማጠረሻው ጥስከርና የወለም አበልና የወጪ ማካከል ይከፍልለ::
- (cc) ተግባራዊው በአገብ መመረት መፈጸሙን የሚያረጋግጣ የእንስቴናን ክፍል
የደረጃለ፣ ጉዳለቶችን በመለያት እንዲታረሙ ያደርጋለ::
- (dd) ወጥ የህን የወንጀል ፍትሕ ሥርዓት ወጪዎችን መመዘኛ ያዘረጃለ፣
የተገበረለ::
- (ee) የወንጀል ፍትሕ ሥርዓት አስተዳደር የጋራ ጉዳዮችን በመለያት ካለለቸ
ባለድርሻ አካላት ጽር ተግባራዊ ያደርጋለ::

፩.ለዚህ ጥወኑና አፈጻጸም «የፍትሕ ተቋም» ማለት የፈጸመ ወይም የከልል ጥለዎ፣ መቀበለ
ዕቅበ ስሜ፣ ፍርድ በትና ማረጋገጫ በትና የተከለከለ መቀበ ተቋምን የጠቀልለ::

አንቀጽ ጭዴል የፖስት ተቋም ተግባር እና ተለፈነት

የፖስት ተቋም የወንጀል ጥርመራን አስመልክቶ ካወቂዣ ስሜ የሚሰጠው ትኩሬ እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ
ስሜ መመረት::

፩. ተረጋግጧ የተባለ የወንጀል ድጋፍነትን አስመልክቶ ጥርመራ ያደርጋለ::

፪. የወቂዣ ስሜ የጥርመራ መዘገበዎን አስመልክቶ ካወቂዣ ስሜ የሚሰጠውን ትኩሬ ይፈጸማል::

፫. የመያዝና የበርበራ ትኩሬ በማውጣት በርበራ ይከሱል፣የተገኘውንም ማስረጃ ይይዛል
ተጠርጋው ከተጠረጋበት ወንጀል ነገ መሆኑን የሚያሳይ ማስረጃም የሰባባባል::

፬. መጥሪያ ለተከሳሽ ለጥስከር ያደርጋል፣ ተጠረጣን ተከሳሽ ይይዛል::

- ፩. የወንጀል ካለ ውስኔ እስከሚያገኘ ይረዳ እግዚአብሔርና የሰተዳደሪያ::**
- ፪. በሌላበት የተቀባዩ ሌው ተከታታለ በመያዝ ውስኔ እንዲፈጸም ያደርጋል::**
- ፫.ተጠሪዎች ከተያዘበት ሆነ ድምር ከዚህ አማካይው ከከከመ ወይም ከዚይማጥት አገቱ የጥብቅና የጠና ወይም መንፈሳዊ አገልግሎት ለማግኘት እንዲሆዎ ከጋድናው ወይም ከቅርብ ኮመዶች ተከተልር እንደ ጽር በግል የሚገኘበትን ሁኔታ ያመቻቸል::**
- ፬.ቦግርመራ ወቅት በማቅረብ በት የሚቀየ ተጠሪዎችና አያያዝ ለበዓዋ ከብረታቸውን እና መብታቸውን የጠበቀ እንዲሆን የሚያስተኞል ግእታውን ለመወጣት በሚያስተኞለው መልከ ያደረቸል::**
- ፭. ለወንጀል ጥርመራ አስፈላጊ የህን የተለያየ የጥርመራ ከፍለኛን ያደረቸል::**
- ፮. ለለቸት በፍርድ በት የሚሰጠ ትክክለኛን ይፈጸማል::**

አንቀጽ ፯ የዕቃዎ ሲቀ ተቋም ተግባርና ታላፊነት

የዕቃዎ ሲቀ ተቋም :-

- ፩. የወንጀል ጥርመራን በበላይነት ይመራል፤ አስፈላጊ ሆኖ ለማግኘውም በረሰብ ጥርመራ የከናወናል::**
- ፪. የወንጀል ጥርመራ እንዲችመር፤ በጥለስ የተቋሙ የወንጀል ጥርመራ ላይ የከተትና ሪፖርት እንዲቀርብ ያደርጋል፤ የወንጀል ጥርመራ በዚህ መዋሪት እየተከናወነ መሆኑን ያረጋግጣል፤ በጥርመራ መዝግበ ላይ አስፈላጊውን ትክክለ ይለማል::**
- ፫. በተጠሪ የጥርመራ መዝግበ ላይ ውስኔ ይለማል፤ በፍርድ በት ከክክር ያደርጋል፤ ካለ የገባል፤ ከዚ በረሱ በእግዚአብሔር ላይ ውስኔ ይለማል::**
- ፬.የተጠሪዎች ወይም የተከተሉ የወንጀል ድርሃን ከመደበኛው የወንጀል የፍርድ ሂደት ወጪ ባለ አማራዊ ሥርዓት እንዲታረ የሚያስተኞል ሥርዓት ያደረቸል::**
- ፭.በተከተሉ ላይ የሚቀርብ ማስረጃን በዘመና ሲቀ መዋሪት ለፍርድ በት እና ለተከተሉ እንዲደርሰ ያደርጋል፤ በማግኘውም ሁኔታ ያገኘውንና ለተከተሉ በመከላከል ማስረጃነት ለጠቅም የሚችል ማስረጃን ለፍርድ በት ወይም ለተከተሉ ይለማል::**
- ፮. ውጤታማ ሲሆ የአከናወነ መርማና ታላስ በሌላ መርማና ታላስ እንዲታካ ያደርጋል::**

፩.የፍትኬብዕር በአዲነት የሚያስከተሉ የውንድል ይርሱት ሲያጠጥም የውንድልና የፍትኬብዕር ክስቶችን አጠቃላይ ያቀርባል::

፪.ፍርድ በታች በውንድል ጉዳይ የሚሰጥቷውን ወ-ሳምላኝ ት-ዕዝም መፈጸማቷውንና መከበረቷውን ይከታተለል፡፡የደረሰም ከቅር ወይም አፈጻጸማቷው ስካን ያልተከተለ ከሆነ ወ-ሳምላው ፍርድ በታች በማመልከት የእርምጃ ማምጃ እንዲወሰድ ያደርግል::

፫. ማቆያ፣ ማረጋገጫ ወይም ማረጋገጫ በታች ይከበረል፣ እንደአስፈላጊነቱም የእርምጃ ማምጃ ወመለሻ ወይም እንዲወሰድ ት-እሂሳ ይለባል::

፬. የሚከርቡት በስካን መመሪት ተበቃ እንዲያገኙ ያደርግል::

፭. የይቅርታ አስጣጥ አፈጻጸምና ከትኑል ለማርጥን ከሚመለከትቷው ለለቻ አካላት የር በመተባበር ይዘረዋል፣ ተግባራዊነቱን ይከታተለል::

፮. የግዳታ ሥራ ወይም የማግበራዎን አገልግሎት ቅጠና፣ በንድብ፣ በአመክር እና በይቅርታ የተለቀቀ ፍርድዎችን የመከታተያ ለማርጥ ይዘረዋል፣ አስፈላጊውን አደረጃዎች ይፈጥራል፣ አፈጻጸምና ይከታተለል፣ አስፈላጊውን ማምጃ ወመለሻ ወይም እንዲወሰድ ያደርግል::

እንቀጽ ፪፪ የፍርድ በታች ተግባርና በአዲነት

ፍርድ በታች :-

፩.የንዑስ ቁጥር፣ የብርሃኑ፣ የሙያዎች እና ለለቻ ቁድመ ከስ ተግባራትን በተመለከተ አስፈላጊውን ት-እሂሳ ይለባል::

፪. ፍርድ በታች የቀረበ ተጠርጓቸ፣ ተከሳሽ፣ የሚከርቡ የፍርድ በታች የሥራ ቅንቃ የማይረዳው ወይም በምልከት ቅንቃ መግለጫ አስፈላጊ እንደሆነ አስተርጋጭ ይመድባል::

፫. የቀረበ የውንድል ከስን ይመረምጋል፣ የከራከራል፣ እንደአግባብነቱ ት-እሂሳ በይንና ፍርድ ወይም ወ-ሳምላኝ ይለባል፣ የሰጠውን ወ-ሳምላኝ ወይም እንዲፈጸም ያደርግል::

፬. በአመምሮ ምክንያት ት-ለዕት መቀረበ የሚይችል ስው ወይም ለጥቃት የተጠለው የሚከርቡ ት-ለዕት ለይቅርብ የምስክርነት ቅለን የሚሰጠበት ሆኖታ ይመጀችል::

፭.በንብረት ላይ የእግዚ ት-እሂሳ ይለባል፣ እና አስፈላጊነቱ የታገድ ጽብረት የሚያስተዳደር አካል ይጠቀል፣ ወይም ጽብረቱ እንዲወሰድ ት-እሂሳ ይለባል::

እንቀጽ ፪፫ የማረጋገጫ በታች ተግባርና በአዲነት

ማረጋገጫ በታች :-

፩. በፍርድ በት ገኅዣ በጥበቃ ሥር ያለ ተከሳሽ የወንጀል ምርመራ ወይም ከርከር
እስከሚጠናቀቅ ይረሰ በማረራው በት የቆየል፣ ጥሩታና የተባለን የርማል፣ ታሪጂዎች
ከአብረቱትሰብ ፖር መልስ እንዳቀለቀለ ያደርጋል፡፡

፪. ታሪጂዎች ወይም ተከሳሽ ከዚግ አማካይው፣ ከተናር የደኝው ትክክለሙ ወይም ከዚይማኑት አገቱ
የጥበቃ፣ የጠና ወይም መንፈሰው አገልግሎት ለማግኘት እንዲሆም ከደኝው ወይም ከቅርብ
ዘመኝነት ፖር የሚገኘበትን ሁኔታ የመቻቻል፡፡

፫. በማረራው በት የሚገኘ ተከሳሽን እና በማረራው በት ያለ ታሪጂዎች ለፍርድ በት የቆየል፡፡

፬. በማረራው ወይም ማረጋገጫው በት የሚቀቀ ለምት በፊልማዊ በጽታ፣ ሲጋ በማረራቅዎው አግባብ
በወንጀል ዓይነት፣ በቅጥትና በጠና ሁኔታ ተለያይተው እንዲያዘት ያደርጋል፡፡

፭. በማረራው ወይም ማረጋገጫው በት የሚቀቀ ለምትን አያያዝ ለብዛዕባ መብታቸውንና ከብራቸውን
የጠብቀ እንዲሆም ያደርጋል፡፡

፮. የአመካር አሰጣጥ አፈጻጸምና ከተናል ሥርዓትን ከሚመለከታቸው ለለምት አከላት ፖር
በመተባበር ይዘረጋል፣ ተግባራዋጥቱን ይዘጋጀል፡፡

አንቀጽ ድን የተከለከለ መብቃ ተቋም ተግባርና ስለሆነ

የተከለከለ መብቃ ተቋም :-

፩. ተጠረጋዥው ወይም ተከሳሽ ወይም ታሪጂዎች በተጠረጋዥበት ወይም በተከለከለበት ወይም
በተፈረደበት የወንጀል ጉዳይ የጥበቃ አገልግሎት ይለባል፣ ጉዳይ የለበትን ያረጋግጣው
ያለውቸል፡፡

፪. ተጠረጋዥው ወይም ተከሳሽ ወይም ታሪጂዎች በማቀያ፣ በማረራው ወይም በማረጋገጫው በት
በሚገኘበት ገዢ ከጥበቃ አገልግሎት ፖር ተያያዥነት ያለቸውን መረጃዎች ይቀበሉል፤ ይለባል፡፡

ምዕራፍ ሆነ

የምንገኑ መለና የመከበት ሥልጣን

ከፍል እንደ

የፍርድ በቶች የምንገኑ ሥልጣን

አንቀጽ ድን የኢትዮጵያ ፍርድ በቶች የምንገኑ ሥልጣን

፩.የኢትዮጵያ ፅርድ በታች በኢትዮጵያ የዘመን ካልል በሚፈለግም ወንጀል ገዢ ቁጥሮች የቆኝነት ሥልጣን አላቸው:: በኢትዮጵያ መርከበብ ወይም እይሱታን ገዢ ከኢትዮጵያ የዘመን ወጪ የተፈጸመ ወንጀል በኢትዮጵያ የዘመን ወሰጥ እንደ ተፈጸሙ ይቀበራል::

፪.ወደ ገዢበት አገርች በሚፈለግ የየበለ ገዢ በመጋጌም ገዢ በተፈጸመ ወንጀል፣ በኢትዮጵያ የዘመን ወሰን በተፈጸመና ወጪ አገር ወጪበት ባጥና ወንጀል ወይም ወጪ አገር በተፈጸመና ከኢትዮጵያ ወሰጥ ወጪበት ባጥና ወንጀል ገዢ የኢትዮጵያ ፅርድ በታች ቁጥሮች የቆኝነት ሥልጣን አላቸው::

፫. ከኢትዮጵያ የዘመን ካልል ወጪ በውንጀል ስሜ ከኢትዮጵያ ይሞላል እስከ ይሞላል እንዲሁም ከኢትዮጵያ ይሞላል እስከ ይሞላል የተደረገውን በመባለ በኢትዮጵያ መንግሥት በይህንኑ፣ ወይም በኢትዮጵያ ገዢ በአጋዋጥ ተቀማቷ ወይም በዋና ወጥቀም ወይም በንዝነው ገዢ በሚፈለግም ወንጀል፣ በሀገር፡በአካላት ጥራልና ያህንነት ገዢ በሚፈለግም የካምጥናትር ወንጀል ገዢ የኢትዮጵያ ፅርድ በታች ቁጥሮች የቆኝነት ሥልጣን አላቸው::

፬. የዘመን እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ ይገኘን በጥርም የማይደረጃር መብት ያለው ከኢትዮጵያዊ በውጪ ሆኖ ሆኖ ለለማይደርግው ወንጀል በሚከሰሰበት ጉዳይ (የውንጀል ስሜ እንቀጽ ይገኘ)፣ የኢትዮጵያ መንግሥት የመከላከል ወራቅት አባል ሆኖ በውጪ ሆኖ በማይደርግው ወንጀል (የውንጀል ስሜ እንቀጽ ይገኘ) ገዢ የቆኝነት ሥልጣን አላቸው::

፭.ኢትዮጵያ የተቀበለቸውን ዓለምአቀፍ ስትት በመባለ በሚፈለጎም ወንጀሉት የውንጀል ስሜ እንቀጽ ይሞላል እስከ ይሞላል የተደረገውን ወንጀሉት ልጻም ስጻም በጥና ጉዳይ ወንጀል በተፈጸመበት አገር ስሜ መሠረት የቆኝነት ከለንና የኢትዮጵያ ፅርድ በታች የቆኝነት ሥልጣን አላቸው:: በውጪ ሆኖ ተቀብ የተሰጠ የውንጀል ፅርድ የቆኝነት የማስረዥም ለሌማን አላቸው::

፮.ማንኛውም ስው በኢትዮጵያዊ ንር ገዢ ለይም ማንኛውም ከኢትዮጵያዊ ከኢትዮጵያ ወጪ በውንጀል ስተ እንቀጽ ይገኘ እስከ እንቀጽ ይገኘ የተደረገበትን ወንጀሉት ልጻም ስጻም በጥና ጉዳይ ወንጀል በተፈጸመበት አገር ስሜ መሠረት የቆኝነት ከለንና የኢትዮጵያ ፅርድ በታች የቆኝነት ሥልጣን አላቸው:: በውጪ ሆኖ ሆኖ ተቀብ የተሰጠ የውንጀል ፅርድ የቆኝነት የማስረዥም ለሌማን አላቸው::

እንቀጽ ፯፭ የውንጀል የቆኝነት ሥልጣን ድልድል

፩.የኤሌክትሪክ ፅርድ በታች በሚከተሉት ጉዳዮች ገዢ የወል የቆኝነት ሥልጣን አላቸው::

- (ሀ) አፈጻጸምናው የፈመዎች መግባሮች በእንደ የከልል መሰተካድር
በሚያስተካድሪዎች የአስተካድር ካልል ወሰን ያልተገዢበት ወንጀለዋቸው
- (ለ) ዓለም አቀፍ ባክርና ያላቸው መይም ድንብር ተሳታሪ ወንጀለዋቸው
- (ሐ) ከዚህም ገዳድ የጊዜ ተያያዥነት ያላቸው ወንጀለዋቸው
- (መ) ወታደራዊ ወንጀለዋቸው
- (ወ) በፈመዎች መግባሮች ተቁማት የሚረዳት ሲኖር እና ገንዘብ ላይ የሚረዳው
ውንጀለዋቸው
- (ጋ) በፈመዎች መግባሮች ባለቤልጣኝነት ወራታዊት ከዚአፈጻናት የጊዜ በተያያዥ
የሚፈልግም ወንጀለዋል
- (ጌ) ለፈመዎች መግባሮች ተጠሪ በሆነ ከተሞች መይም በታታወች ላይ የሚረዳው
ውንጀለዋቸው
- (ጌ) የገዢሩክና የፈመዎች መግባሮች የሚርጉ ገንዘብ ነት ተቀባዩች ላይ የሚረዳው
ውንጀለዋቸው
- (፳) በፈመዎች ለመጥቅምት ላይ የሚረዳው ወንጀለዋቸው

የወል የቆኑት ሥልጣን አላቸው::

፩.የከልል ፍርድ በታች::

- (ሀ) በአፈጻጸምናው የከልል መግባሮች ላይ የሆነ መይም ከእንደ የአስተካድር ካልል በለይ
ባሌሆነ ወንጀለዋቸው
- (ለ) እንደ ካልል ከሚያስተካድሪዎች የአስተካድር ካልል በለይ በሆነ ቅልል የወንጀል
ገዳታዊት እና
- (ሐ) ለፈመዎች ፍርድ በታች ባልተሰበ ገዳታዊት ላይ

የወል የቆኑት ሥልጣን አላቸው::

፪. በዚህ አንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ (ጂ) የተደንገገው በጥርም የአጠቃላይ ፍርድ በታች በእኔስ እበባ ከተማ
አስተካድር ባለው የከልል መግባሮች ተቁማት የሚረዳው ተሳታሪ ሲኖር ላይ በሚረዳው
ውንጀለዋቸው ላይ የወንጀል የቆኑት ሥልጣን አላቸው::

፫. በዚህ አንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ እና ይ ላይ የተመለከተው የቆኑት ለልጣን የዚህ ስም አካል በሆነው
ልንጠረሻ “ሁ” ተደለዋል::

፩. በዚህ አንቀጽ ጽዜት አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርጋው ካልለቸ የከልለቸውን ነገሮች ሆኖታ መመሪያ በማድረግ የዳንነት ሥልጣንን በማይመጠት ማንጠረሻን ለመሰኔ ይችላሉ::

አንቀጽ ፪፭ የአገልግሎት ትርጉም ጥያቄ

ማንኛውም ፍርድ በት የየዘዴው ገብረ የአገልግሎት ትርጉም ጥያቄ ያስነበል ብለው ከመነ አግባብ ባለው አካል መመሪያ ገብረና ለአገልግሎት ማንጠረሻን ለማይመጠት አገልግሎት ለማሳደግ አለበት::

ክፍል ሁለት

የፍርድ በቶች የሚረ-ነገር ሥልጣን

አንቀጽ ፪፮ የፊርድ-ል የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድ በት የሚረ-ነገር ሥልጣን

የፊርድ-ል የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድ በት በዋንጠረሻ “U” ለፊርድ-ል የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድ በት በተደለደለ ወንጀለሁት ላይ የመጀመሪያ ያረጋግጣት የሚረ - ሆኖ የዳንነት ሥልጣን አለው::

አንቀጽ ፪፯ የፊርድ-ል ከፍተኛ ፍርድ በት የመጀመሪያ ያረጋግጣት የሚረ - ሆኖ የዳንነት ሥልጣን

የፊርድ-ል ከፍተኛ ፍርድ በት::

፩.በዋንጠረሻ “U” ለፊርድ-ል ከፍተኛ ፍርድበት በተደለደለ የወንጀል ገብረና::

፪.አትሞች ከተቀበለቸው ዓለምአቀፍ ለምምነት የመነጨው ወንጀለሁት በመጠበቅ የተፈወሙ::

፫.ከኢንድ የፊርድ-ል መጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድ በት ወደ ለላ የፊርድ-ል መጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድ በት ወይም ወደ ለሳ ወደ የወንጀል ከስ ይዘውርልኝ እበታታለ::

፬.በወካልና ለክልል ፍርድ በቶች በተሰጠ የፊርድ-ል የወንጀል ገብረና ገብረና በማመለከት ከኢንድ ከልል ከፍተኛ ፍርድ በት ወደ ለሳ ወደ የክልል ወይም ለሳ ከልል የሚገኘ ከፍተኛ ፍርድ በት ወይም ወደ ለፊርድ-ል የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድ በት ወይም ወደ ለሳ ወደ የወንጀል ከስ ይዘውርልኝ እበታታለ::

፭. በወጪ ሆኖ የፊርድ በት የተሰጠ የወንጀል ፍርድ ተንሱ ማስፈጸም::

ለይ የመጀመሪያ ያረጋግጣት የሚረ - ሆኖ የዳንነት ሥልጣን አለው::

አንቀጽ ፪፱ የፊርድ-ል ከፍተኛ ፍርድ በት የይግባኝ የዳንነት ሥልጣን

የፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በትና-

- ፩. የፌዴራል የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፊርድ በት ወሰኑ በስጠበቅ የወንጀል ጉዳይ እና
 - ፪. የከልል የከፍተኛ ፊርድ በት በውክልና ሥልጣኑ ወሰኑ በስጠበቅ የወንጀል ጉዳይ፣
- ለይ የይግባኝ የቆኅነት ሥልጣን አለው::

አንቀጽ ችል የፌዴራል በቅላይ ፊርድ በት የመጀመሪያ ያረጋግጣ የሚሸጥ ሥልጣን

የፌዴራል በቅላይ ፊርድ በትና-

- ፩.አንደ ጉዳይ ከእንደ የፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በት ወደ ለሉ የፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በት እንዲዘዴር በማቃርብ አበቱታዊ ወይም
 - ፪.በውክልና ለከልል ፊርድ በታች በተሰጠ የወንጀል ጉዳዮችን በማመልከት ከእንደ የከልል በቅላይ ፊርድ በት ወደ ለሉ ከልል በቅላይ ፊርድ በት ወይም ወደ ፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በት የወንጀል ክል ይዘዴርልች አበቱታዊ
- ለይ የመጀመሪያ ያረጋግጣ የሚሸጥ ሥልጣን አለው::

አንቀጽ ችል የፌዴራል በቅላይ ፊርድ በት የይግባኝ የቆኅነት ሥልጣን

የፌዴራል በቅላይ ፊርድ በትና-

- ፩.የፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በት በመጀመሪያ ያረጋግጣ ሥልጣኑ ወሰኑ በስጠበቅ የወንጀል ጉዳይ፣
 - ፪.የፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በት በይግባኝ ሥልጣኑ የፌዴራል የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፊርድ በት ከሰጠው ወሰኑ የተለየ ወሰኑ በስጠበቅ የወንጀል ጉዳይ፣
 - ፫.የከልል በቅላይ ፊርድ በት በውክልና በመጀመሪያ ያረጋግጣ ሥልጣኑ ወሰኑ በስጠበቅ የወንጀል ጉዳይ፣
 - ፬.የከልል በቅላይ ፊርድ በት በፌዴራል የውክልና ድጋፍነት ሥልጣን በይግባኝ ለማዘኗ ሥልጣኑ የከልል ከፍተኛ ፊርድ በት በውክልና የቆኅነት ሥልጣኑ ከሰጠው ወሰኑ የተለየ ወሰኑ በስጠበቅ የወንጀል ጉዳይ፣
- ለይ የይግባኝ የቆኅነት ሥልጣን አለው::

አንቀጽ ችል የፌዴራል በቅላይ ፊርድ በት የሰነድ የቆኅነት ሥልጣን

የፌዴራል በቅላይ ፊርድ በት መዋረጃዎች የከና ለሁተት ያለባቸው::

፩.የፌዴራል ከፍተኛ ፊርድ በት በይግባኝ ሆኖም የመጨረሻን ወጪኑ የሰጠባቸው::

፩.የኢትዮ-ኢትዮ-አዲስ በተ የመጠረዥ ወ-ሆኑ የሰጠባቸውን
፪.የከልለ በተ የመጠረዥ ወ-ሆኑ የሰጠባቸውን እና
፫.የወታደሮች ተርጓሜ በተ የመጠረዥ ወ-ሆኑ የሰጠባቸውን
የወንጀል ጉዳቶች በለበር የማያዝ ሥልጣን አለው::

አንቀጽ መሬት የክልለ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተርጓሜ የሚሸጠው ሥልጣን

የክልለ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተርጓሜ በተ በዋንጻለሁ “ሀ” በተመለከተውና ለክልለ የመጠረዥ ወ-ሆኑ
ቁርድ በተ በተደረሰለ የወንጀል ጉዳይ ላይ የመጠረዥ ወ-ሆኑ የሚሸጠው ሥልጣን አለው::

አንቀጽ መሬት የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ የመጠረዥ ወ-ሆኑ የሚሸጠው ሥልጣን

የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ በት-:

፩.በዋንጻለሁ “ሀ” በተደረሰለ በክልለ የአስተዳደር ወሰን ወ-ሆኑ በተፈጸመ የወንጀል ጉዳይ ላይ
፪.በዋንጻለሁ «ሀ» ለፊልሳ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተርጓሜ በተ በተደረሰለ ወንጀለች ላይ የው-ካልና፡
፫. ከእኔም የክልለ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተርጓሜ በተ ወደፊላ የክልለ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተርጓሜ በተ
ወይም ወደ ለብ እንዳሆዎር በሚቀርብ የወንጀል ከስ ይዘውልኝ አበቱታ ላይ፤

የድንገት ሥልጣን አለው::

አንቀጽ መሬት የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ የይግባኝ ሥልጣን

የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ በተ የክልለ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተርጓሜ በተ ወሰን በሰጠበት የወንጀል ጉዳይ
ለይ የይግባኝ ሥልጣን አለው::

አንቀጽ መሬት የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ የመጠረዥ ወ-ሆኑ የሚሸጠው ሥልጣን

የክልለ በተ የመጠረዥ ወ-ሆኑ ተ-:

፩. በዋንጻለሁ «ሀ» ለፊልሳ ከፍተኛ ተርጓሜ በተ በተደረሰለ ወንጀለች ላይ የው-ካልና፡
፫. ከእኔም የወንጀል ጉዳይ ከእኔም የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ በተ ወደ ለብ የክልለ ከፍተኛ ተርጓሜ
በተ እንዳሆዎር በሚቀርብ አበቱታ እና

፩. በወ-ከልና ለከልል ፊርድ በት በተሰጠ የውንድል ጉዳይ በሚመለከት ካልደረሰ የከልል
ከፍተኛ ፊርድ በት ወደ ለላ የከልል ከፍተኛ ፊርድ በት ወይም ወደ ሪሳ እንዲሁወር
በሚቀርብ የውንድል ካለ ይሆናልኝ አቤቱታ ላይ፡
የመጀመሪያ ያረዳ የሚረ-ነገር የቆኑት ሥልጣን አለው፡፡

አንቀጽ ሽቦ የከልል ማቅረብ ፊርድ በት የይግባኝ የቆኑት ሥልጣን

የከልል ማቅረብ ፊርድ በት፡-

- ፪. የከልል የከፍተኛ ፊርድ በት በመጀመሪያ ያረዳ የሚረ-ነገር የቆኑት ሥልጣን ወ-ሳኔ በስጠበት
የውንድል ጉዳይ፤
- ፫. የከልል ከፍተኛ ፊርድ በት በይግባኝ ሥልጣን የከልል የመጀመሪያ ያረዳ ፊርድ በት ካለው-
ው-ሳኔ የተለየ ወ-ሳኔ በስጠበት የውንድል ጉዳይ፤
- ፬. የይግባኝ የቆኑት ሥልጣን አለው፡፡

አንቀጽ ሽቦ ከፊትን ለለማጥመር

፪. በዕቃው ሲጋ ወይም በተከለከለ አመልካቻነት፡-

- (ሀ) በተለያየ ተመሳሳይ የሚረ-ነገር የቆኑት ሥልጣን ገዢው ፊርድ በቶች በመታየት ላይ
የለ ከለች እንዲጠመሩ ተያቄ ለቀርብ እና ተማምራው መታየቷቸው የተከለከለን
የመከላከል መ-ቢት የሚያጠበ ወይም ፍትህዋ ወ-ሳኔ ለመሰጠት የሚያስተኞል መሆኑን
ስረዳ ጉዳዩን በይግባኝ ለማየት ሥልጣን ያለው ፊርድ በት የከለችን ከበደት በማየት
ከሆነቱ በእንደኛው ፊርድ በት ጉዳይ ተማምር እንዲታይ ትእዛዝ መሰጠት ይችላል፡፡
- (ለ) የቀረቡት ከለች በከልል በመጀመሪያ ያረዳ ፊርድ በት፣ በከልል በከፍተኛ ፊርድ በት
የሚታየ እንደሆነ የከፍተኛው ፊርድ በት ከለችን በማጥመር ያደል፡፡
- (ሐ) ከቀረቡት ከለች በከልል በፈጸመ-ለ ፊርድ በት እና በከልል በተለያየ የከልል ፊርድ በቶች
የመጀመሪያ ያረዳ የሚረ-ነገር የቆኑት ሥልጣን ሆኖ የሚወደቀ ከሆነ የፈጸመ-ለ ፊርድ
በት ከለችን በማጥመር ያደል፡፡
- (መ) የቀረቡት ከለች በእንደ ከልል ወ-ሳጥ በሚገኘ የተለያየ ፊርድ በቶች የቆኑት ሰራተኞች ለ-
የሚወደቀ ሆኖ ከበደን የውንድል ካለ ለመለየት ያልተቻለ እንደሆነ የከልል ማቅረብ
ፊርድ በት ጉዳይ በእንደኛው ፊርድ በት እንዲታይ ወ-ሳኔ ይሰጣል፡፡
- (ወ) የቀረቡት ከለች በተለያየ ከልሎች በሚገኘ ፊርድ በቶች የቆኑት ሥልጣን የሚወደቀ
እንደሆነ ከበደን ጉዳይ ለማየት ሥልጣን ያለው ፊርድ በት ከለችን አማምር ያደል፡፡

- ፩. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ፌ(መ) መሠረት ከበኩን የወንጀል ካለ ለመለየት የልተታለ እንደሆነ የራዳሪል መቅረብ ፅርድ ቤት ከበኩን ጉዳይ ለይቶ ወ-ሳኔ ይሰጣል::

እንቀጽ ፖስ በግልጽ ሲጠቃለ ወንጀል የሚ-ገኘነት ሥልጣን

የወንጀል የምንጫት ስልጣን በግልጽ በግልጽ በልተታለንን ገዢ የራዳሪል መሸመራያ ያረጋግጣ ፅርድ ቤት የሚ-ገኘነት ሥልጣን ይኖሩዋል::

እንቀጽ ፖስ የመስማም ሥልጣን

በወንጀል ጉዳይ ለይ ፅርድ የሰጠ ፅርድ ቤት በዘመኑ ጉዳይ ለይ በሚቀርብ የመስማም ተያች ለይ ወ-ሳኔ ለመስጠት ሥልጣን አለው::

ከፍል ማስተካከል

የአስተካክለ ወሰን የምንጫት ሥልጣን

እንቀጽ ፖስ መደበኛ የአስተካክለ ወሰን የምንጫት ሥልጣን

- ፪. የራዳሪል ፅርድ ቤቶች በሚገኘበት የአስተካክለ ወሰን መሰጥ በተፈጸመ በመዝጋጀ “ U ” በተጠቀበ የወንጀል ጉዳይ ለይ የአስተካክለ ወሰን የምንጫት ሥልጣን አለቸው::
- ፫. የራዳሪል ፅርድ ቤቶች በእኔበ አጠቃ በይፈጸም ከተማ አስተካክለ ካላል መሰጥ በተፈጸመ የወንጀል ጉዳይ ለይ የአስተካክለ ወሰን የምንጫት ሥልጣን አለቸው::
- ፬. ከኢትዮጵያ የግዢ ወሰን ወ-ሳኔ በተፈጸመ ወይም ወ-ጠት ባንኩ ወንጀል ለይ የራዳሪል ፅርድ ቤቶች የአስተካክለ ወሰን የምንጫት ሥልጣን አለቸው::
- ፭. የከልል ፅርድ ቤቶች በከልል የአስተካክለ ወሰን መሰጥ በተፈጸመ በመዝጋጀ “U”በተጠቀበ የወንጀል ጉዳይ ለይ የአስተካክለ ወሰን የምንጫት ሥልጣን አለቸው::

እንቀጽ ፖስ የወንጀል ድርጅተኝ መጠት በተለያየ የአስተካክለ ወሰን ለሁን የሚኖር የምንጫት ሥልጣን

ወንጀል የተፈጸመው በእንደሆነ የአስተካክለ ወሰን ሆኖ የወንጀል መጠት የተገኘው በሌላ የአስተካክለ ወሰን እንደሆነ ወንጀል በተፈጸመበት ወይም ወንጀል መጠት ባንኩበት የአስተካክለ ወሰን የሚገኘው ፅርድ ቤት ጉዳዩን የሚያገኙ የምንጫት ሥልጣን አለው::

እንቀጽ ፖስ ተያያዘነት የለቸውን ወንጀሉት የመጥገናት ሥልጣን

ተያያዥነት ያለው ወንጀለኛ በተለያየ የአስተዳደር ወሰን በተፈጸመ ገዢ ከሆነቱ እንዲት ለማየት የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን ያለው ፍርድ በት ሁሉታዊ ወንጀለኛ የማየት የድጋኝነት ሥልጣን አለው::

እንቅጽ ቅዱ ወንጀል የተመራበት ቤት ያልታውቀ ለሆነ ክል የሚታይበት ፍርድ በት

ወንጀል የተመራበት ወይም ወጪቱ የተገኘበት የአስተዳደር ወሰን ያልታውቀ እንደሆነ ክል የሚታየው የሁሉ-ንገድ የድጋኝነት ሥልጣን ባለው በእንደ የአስተዳደር ወሰን በሚገኘ ፍርድ በት ለሆናል::

እንቅጽ ቅዱ በዝም ማረጋገጫ ወንጀል

ተጠርጋው በዝም ማረጋገጫ ወንጀል የፈጸመ እንደሆነ ተጠርጋው ወይም ተንጀው ወይም ወንጀል የተፈጸመበት የሁሉ-ንገድ በዝምው በሚያልፍበት ወይም በሚደርሱበት ሥፋራ ያለ ፍርድ በት የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን አለው::

እንቅጽ ቅዱ ተከራካሪ የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን

- ፩. ገዢ በፊርማ ፍርድ በጥቃት የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን ሥር የሚውልቅ እንደሆነ አስቀድሞ ክል የተመዋረተበት ፍርድ በት በዝም ማረጋገጫ የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን አለው::
- ፪. ገዢ በእንደ ክልል ባለ ክእንደ ባለው ለሆነ የክልል ፍርድ በጥቃት የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን ሥር የሚውልቅ እንደሆነ አስቀድሞ ክል የተመዋረተበት የክልል ፍርድ በት በዝም ማረጋገጫ የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን አለው::
- ፫. ገዢ በክልል ወይም በፊርማ ፍርድ በጥለያየ ክልሎች ባለ ተመሳሳይ የሁሉ-ንገድ የድጋኝነት ሥልጣን ባለቸው የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን ሥር የሚውልቅ እንደሆነ አስቀድሞ ክል የተመዋረተበት ፍርድ በት በዝም ማረጋገጫ የአስተዳደር ወሰን የድጋኝነት ሥልጣን አለው::
- ፬. በዘሮ እንቅጽ መመሪት የቀዶማንኛ የድጋኝነት ሥልጣን የለለው የክልል ወይም የፊርማ ፍርድ በት እያከራከሩ ያለውን መዝገብ ይዘጋዋል::

- ፩.** በዚህ አንቀጽ የዚህ ትኩስ ጥያቄ ከእናደር የአስተዳደር መሰን የፍትነት ሥልጣን ካለው ፍርድ በት የአስተዳደር መሰን የፍትነት ለልማት ወደፊለው ፍርድ በት አንዳሮዴርሰለት ለይግባኝ ለማውቅ ፍርድ በት አቤቱታ ማቅረብ ይችላል::
- ፪.** በዚህ አንቀጽ ፳፦-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት ከስ የሚከውረው :-
- (ሀ) ከሰ በቀረበበት ፍርድ በት ፍትሕዋና ማዘዣም ፍርድ ለማግኘት አይችልም ተብሎ ስታሙን፣
 - (ለ) ከሰ የሚሰማበት በታላሁለቱ ተከራካሪ ወገኖች ወይም ብስክርቃቄ ጥናቸው አለመሆኑ ስታሙን፣
 - (ሐ) ጥያቄ በአዋጅ ገዢ መሳሪያ ለማግኘት የሚይቻል መሆኑ ስታሙን፣ ወይም ወጪ፡-
 - (መ) በሌላ አሳማኝ ምዝኑዎት በተለመዶው ሁኔታ ጥያቄን አከራከር ለመወሰን የሚያስተካክሏ መሆኑ ስታሙን፣
- ነው::**
- ፫.** አቤቱታ የቀረበበት ፍርድ በትም ጥያቄን ተመልከቶ በዚህ አንቀጽ ፳፦-ሰ አንቀጽ ይ ሆኖ ከተዘረዘሩት ፍርድ የገዢ አንቀጽ መፍራት ስለሆነ::
- (ሀ) የአስተዳደር መሰን የፍትነት ሥልጣን ባይኖረውም የሥራ-የገዢ ሥልጣን ባለው ማጥናውም ፍርድ በቱ ወይም
 - (ለ) ፍርድ በቱ ጥያቄ በራሳ አንዳቻይ፣
- መሳሪያ መሰጠት ይችላል::
- ፬.** አቤቱታ የቀረበበት መቀበለ ፍርድ በት ከሆነ ጥያቄን ወይፈሳ አሂመር ማያገኙ አይችልም::
- ፭.** በዚህ አንቀጽ ፳፦-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት የሚሰጠው ትእዛዝ የመጨረሻና ይግባኝ የነፈው ይህናል::

ጥፊት አሱት

የለለቸ ፍትሕ አካላት ሥልጣን እና ለለመስከት

ከፍል አንድ

የለለቸ ፍትሕ አካላት ሥልጣን

አንቀጽ ቅጽ የፌዴራል ፍትሕ አካላት ሥልጣን

- ፩. የፌዴራል በቁለይ ቀወበ ስብ በፌዴራል ፍርድ በታች የዳንነት ሥልጣን ሆኖ በሚውደቂያ የወንጀል ጉዳይ እና አግባብ ማስፈጸም የአስተዳደር ወሰን በሚፈልጊም ወንጀል ላይ ተርጠሙን የመምራትና የመከሰሰ ሥልጣን አለው::
- ፪. የፌዴራል ጥለስ በፌዴራል ፍርድ በታች የዳንነት ሥልጣን ሆኖ የሚውደቂያ የወንጀል ጉዳይ እና አግባብ ማስፈጸም የአስተዳደር ወሰን የሚፈልጊም ወንጀል የመመርመር ሥልጣን አለው::
- ፫. የፌዴራል ማረሚያ በታች በፌዴራል ፍርድ በታች የሚሰጥ ወሳኔን ያስፈማማለ::

አንቀጽ ቁጥር የከልል የፍትሕ አካላት ሥልጣን

- ፩. የከልል በቁለይ ቀወበ ስብ ተቁም በከልል ፍርድ በታች የዳንነት ሥልጣን ሆኖ በሚውደቂያ የወንጀል ጉዳይ እና አግባብ ማስፈጸም የአስተዳደር ወሰን በሚፈልጊም ወንጀል ላይ ተርጠሙን የመምራትና የመከሰሰ ሥልጣን አለው::
- ፪. የከልል ጥለስ በከልል ፍርድ በታች የዳንነት ሥልጣን ሆኖ በሚውደቂያ የወንጀል ጉዳይ እና አግባብ ማስፈጸም የአስተዳደር ወሰን የሚፈልጊም ወንጀል የመመርመር ሥልጣን አለው::
- ፫. የከልል ማረሚያ በታች በከልል ፍርድ በታች የሚሰጥ ወሳኔን ማስፈጸም ይኖርባቸዋል::

አንቀጽ ይ ወካልና ለለመስጠት

- ፩. የፌዴራል ቀወበ ስብ፣ የፖ.ስ.ሰኞ የማረሚያ በት በዘሱ ስብ ከተሰጣቸው ሥልጣን እንዲአግባቡት፣ ለከልል የፍትሕ አካላት ለውካልና ለሰጠ ይችላለ::
- ፪. በዘሱ አንቀጽ 30-ለ አንቀጽ ፬ መመሪት በተሰጠ ወካልና ከልሎች ለሚያከናወነት ተግባር የፌዴራል ፍትሕ አካላት አስፈላጊውን ወጪ ይሞኑናለ::

ክፍል ሁለት

የፍትሕ መስቀል

አንቀጽ ይኝ በአምስትና በለይ በሁኔታ የሚታረ ጉዳዮች

በጠቅላይ ፍርድ በት ይረዳ::

፩. በሰበር የሚታረ ጉዳይ::

፪. ለፍርድ በቱ የቀረበ የጥቅም ፍርድ ጉዳይ::

፩. ሂሳብ ወይም ከሂሳብ በላይ የጠቅላይ ፍርድ በት ታለቸው የተለያየ ወሳኔዎች
የሰጠባቸው ገዳቶታ:

፪. የጠቅላይ ፍርድ በት ደሞት ገንዘብ በአምስት ወይም ከአምስት በላይ በሁኔታ ደሞት እንዲታረ
የመሰንበቸው ገዳቶታ:

ከአምስት እና በላይ በሁኔታ ደሞት መታየት አለባቸው::

እንቀጽ ዘዴ በዚህት ደሞት የሚታረ ገዳቶታ

፩. በማንኛውም ድረጃ:-

- (ሀ) የቅጣት ጥራው አሁን አምስት ዓመት ጥንት እስራት የሚያስቀበ ገዳቶታ:
- (ለ) ከአስር ዓመት ጥንት እስራት በታቸው የሚያስቀበ ገዳቶታ ሆነው የጠቅላይ ፍርድበት
የደሞት ገንዘብ በዚህት ደሞት እንዲታረ የመሰንበቸው ገዳቶታ እና
- (ሐ) በጠቅላይ ፍርድ በት መደበኛ ታለዋ የሚታረ ገዳቶታ:

፪. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም :-

- (ሀ) በፊርማ በጥሩትናት ድርጅርና በአማራዊ የመፍትኬ ምርዓት ታይቶ ለፊርማ በት
የቀረበ:

(ለ) የከሰን ሲጠቀ በቀት የሚረጋገጥ:

(ሐ) ከነሽ ወይም ምስክር መጥረም ድርጅት ማረቀር በቀር ታይቶ እንዲቀር ወይም
የልቀበው መጥረም ማረቀር እንደሆነ ታገዢ ታኩስ የመሰንበት:

(መ) የተከራከሪው ማስረጃ በበቀ ምክንያት ባለቀረበ ገዢ ታለዋዕ ቁጥር የመሰንበት:

(ወ) ገዳቶ በተቀጠረበት ቅን አስተያጅ በሁኔታ ሁኔታ ያልተመራ እንደሆነ ታለዋዕ ቁጥር
መሰንበት የሚመለከቱ ታኩስ የመሰንበት ወይም

(ሻ) የከሰ ማካወርን የሚመለከት:

ገዳቶ በአንድ ደንብ ለታቸው ይታላል::

፪. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ የተመለከተው በጥርም:-

- (ሀ) የዋስትናን ጥያቄ ተመለከተ ታገዢ ታኩስ የመሰንበት:
- (ለ) በአማራዊ መጠየቁም አበቱታ ላይ ታኩስ የመሰንበት እና የይግባኝ ቁልጋገን የመሰንበት:
- (ሐ) በከሰ ላይ የቀረበውን መቆወሙያ ለማቅረብ ታገዢ ታኩስ የመሰንበት:

(መ) ተከሳሽ በሌላበት የተሰጠውን ፊርድ ወደቀ እንዳደረገለት የሚቀርብን አበቱታ
ተመልከተ ተግባርን ትእዛዝ የመሰጠት
የዳደሪያ በሁሉም ይችላል::

፩. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ በተደንገገው መመሪት ለቀረቡ ገዢና በቅጣት ወሰኑ ለሰጥ
የልማት ስትነት ከተፈጻሚ ገዢ በተመለከተ ትልዕት ታይቶ ወሰኑ ይሰጣል::

እንቀጽ ዘዴ በአንድ ይችላል የሚችሉ ገዢና

ቦንግናው-ም ያረጋግጣ፡-

፩. ከኢትዮርያ ዓመት ይነት እስራት በታች የሚያስቀበው ገዢና ተችሬዋል

፪. በግንዘብ ዓይ የሚያስቀበው፡-

፫. የመያዝ፣ የበርሃሪ፣ የገዢ ቅጂው እና መሰላል የትእዛዝ ያውይም

፬. በምስት እና ከምስት በላይ በሁኔታ ይችላል የተሰጠን ፊርድ ወይም ወሰኑ ለተከራካሪዎች
ለመግለጫ፡-

በአንድ ይችላል ለታች ይችላል::

እንቀጽ ዘዴ የወሰኑ አስተዋጅ

፩. ማንኛው-ም ፊርድ፣ ወሰኑ፣ በይን ወይም ትእዛዝ በቅጣት መ-ለ ይሞኑ ይሰጣል::

፪. መ-ለ ይሞኑ ማንኛው ያልተቻለ እንደሆነ አብላማው ይሞኑ ፊርድ፣ ወሰኑ በይን ወይም
ትእዛዝ የፍርድ በቱ ፊርድ፣ ወሰኑ በይን ወይም ትእዛዝ ይሆናል::

እንቀጽ ዘዴ ግልጋ ትልዕት

፩. በዚህ ስት እንቀጽ ይ በተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ገዢ በዚህ ትልዕት እንዳታይ ጥያቄ
የቀረቡ እንደሆነ ይከው ጥያቄ በዚህ ትልዕት ታይቶ ይመሰናል::

፪. ገዢ በዚህ ትልዕት የሚታይ እንደሆነም በታች የግድ ተሳታፊ የሚሆነ አከላት በታች
ከተደረገ ከርክር የገኘትን መረጃ በመሳጥር የመጠበቅ ግዳታ እንዲለጥቶው ማስጠናቀው
ይኖርበታል::

፫. በተለየ ሁኔታ ከልተደንገገ ወይም በታች በተለየ ከልታዘዣ በስተቀር ለስተዘዣ ግልጋ የሆነ
ትሉት ለመግኘት በዘመንግሥት ግልጋ ይሆናል::

፩. በግልጽ በእግዚአብሔር በስተቀር ማንኛውም በፍርድ በት የተሰጠ ወኩና ለአዝብ ግልጽ
መያረግ ይኖርበታል::

አንቀጽ ፪ የተለተ ሥርዓት ማስጠበቅ

የተለተ፡ የፋይ፡-

፪. የፍርድ አይቶ ሁሉም ወገን በእከልነት የሚሰተኞችበት፤ የእግዚአብሔር የበላይነት የሚረጋገጥበት፤
ከርክር በምጥኑ በነፃነት ለማቅረብ በሚያስተኞች እግዚአብሔር እንዲከናወን ተጠወችን ሥርዓት
ማስከበር ይኖርበታል::

፫. ሥርዓቱን በሚተለፈ ላይ በእግዚአብሔር መመራት ተጠወችን ይወስናል::

ከፍል ሆነት

ከውንጀል ምርመራ እና ከፍርድ ሂደት ስለመሆኑ

አንቀጽ ፫ መቻላ

፩. ማንኛውም የፋይ በቻል አግባብ ወይም መርማራ፡-

- (ሀ) በተፈጸመው ወንጀል የግል ተብዳሪ፣ ተከሳሽ ወይም የግል ተብዳሪ ወይም
የተከሳሽ የተዘርጉ ጉዳይ እንደሆነ፤
- (ለ) ከተብዳሪ ወይም ከተከሳሽ የግል ወይም የጋብቻ ኮምፊና ያለው እንደሆነ፤
- (ሐ) ከተዘረዘሩ የግል ተብዳሪ ወይም የግል ተብዳሪ ከላይ
- (መ) በተዘረዘሩ ላይ ቅድም ሲል፤ በዚህ አግባብ በምንገኑ በተከሳሽ ተብዳሪ ወይም
በአማካይነት ለከራከርበት ወይም ተብዳሪ ለይደርጉበት የነበረ እንደሆነ፤
- (ወ) በተዘረዘሩ ላይ በልዩ እዋጥናት በእስተርጾማኑ ወይም በምስክርናት ቅርቡ
አስተያየቱን ወይም ባለቤትናት የሰጠበት እንደሆነ፤
- (ጋ) ሥራውን እንዲያከናወን በእግዚአብሔር መመራት ያልተመደበ እንደሆነ፤
- (ዏ) በዘሱ እንቀጽ ከጋብቻ እንቀጽ ፩(ሀ) እስከ (ጋ) ከተዘረዘሩት ወጥ ቅጥልዎች
ወይም ገለጠና ወኩና ከመሰጠት የሚያግዙት ለለምት የማኑያቶች ያለ
እንደሆነ፤

ከፍርድ ወንጀል ፍትህ አይቶ ተከሳሽ ሲል፤ የፋይ በቻል አግባብ ወይም መርማራ ይተካል::

፪. ማንኛውም ተከሳሽ መቻላ፡-

- (ሀ) ከተያየ ይር በተያያዘ ቁልጥ ስል በቅኑት በዕቃ አግኝነት በመርማሪነት
በተከለከለ መብትነት በእስታራቁነት በምሳከርነት ወይም በልቀ እዋቅነት በንዳየ
ለይ ተገኘው ሌላደርግ የቆየ ካሸነት ወይም
- (ለ) በጠበቀኛ የሥነ-ምግባር ድንብ መመረት የጥቅም ግዢት ሌላሰነሰ የሚችል
ካሸነት

ከፍርድ ሂደቱ ተከለቶ በለሌ ተከለከለ መብት ይተካል::

አንቀጽ ፩፪ አስቀድሞ የታየ ገዢ

- ፩. ማንኛውም ዓይነ ከርከር በተነሳበት የወንጀል ገዢ ፍርድ፣ ወ-ሳ፣ በይን፣ ወይም ትእዛዝ
አስተዋጥ ሌይ የተከለፈ እንደሆነ ገዢዎን በይጠሙ ተከራይም ማሻሻት እያሻሻልም::
- ፪. የዚህ አንቀጽ ገዢ-ሰ አንቀጽ ይ በጥርም ገዢዎን በጊዜ ቁጠር፣ በይግባኝ ማስፈልግኝ፣ እንደገና
በማስተካከለ አስተዋጥ በጥቅምነት መመረት ወይም በሥነ-ምግባር ወይም በለሌች መሰል ገዢዎች
በሚሰጥ የኝነት መሳተፍ ገዢዎን አስቀድሞ እንደማያየት እያቀበርም::

አንቀጽ ፩፫ አቤቱታ ለለማቅረብ

- ፩. ማንኛውም ዓይነ በቅበ አግ፣ መመሪ፣ ተከለከለ መብት በዚህ አንቀጽ ፩፪ እና ፩፫
በተደንገገው መመረት በፍርድ ሂደት መሳተፍን የሚከለከለ ምክንያቶች መኖሩን አንድውቀ በለ-ሰ-
ተነሳበት ከዚያደቱ መሳተፍ ይጠበቃል::
- ፪. የዚህ አንቀጽ ገዢ-ሰ አንቀጽ ይ በጥርም በቅበ አግ ወይም ተከለሽ በዚህ ገዢ የወጪው አቤቱታ
ለማቅረብ ይችላል::
- ፫. ከአቤቱታውም ይር አግበትነት የለውን ምክንያትና ማስረጃ እያይሁ ማቅረብ ይጠበቃል::

አንቀጽ ፩፬ አቤቱታው የሚቀርቡት ህይ

አቤቱታው የሚቀርቡው በቅበ አግ ወይም ተከለሽ አቤቱታውን ለማቅረብ ምክንያትና መኖሩን
አንድውቀ ወጪውን መሆኑን ይጠበቃል::

አንቀጽ ፩፭ የአቤቱታ አቀራረብ

ከፍርድ ወይም ከምርመራ ሂደት የመከሳተ ጥያቄ የቅረበው::

- ፩. በዚያ ሌይ ካሸነት የቅርቡው ገዢዎን ለማመለከተው ትልዕት ይቀርባል::

- ፩. በዚህ ስም የዚህ በመርማሪው ላይ ከሆነ ጥያቄው ለቅርብ ተለፈው ይቀርባል፤
- ፪. በተከላከለ መብቁ ላይ ከሆነ ለተቋሙ የበላይ ተለፈ ይቀርባል፡፡

አንቀጽ ፫ዕ መሳሪት

- ፩. በዚህ ስም አንቀጽ ፫ዕ መመሪት ከምርመራ ሂደት አንድነት ጥያቄ የቀረበበት ለው ላይ መሳሪቱ በፈት አቤቱታ የቀረበበት ለው ለለንዳድ አስተያየትን አንድነት ለደረግ ይችላል፡፡
- ፪. ከተለዩ የመካናት አቤቱታ የቀረበው በጥሩ ላይ ከሆነ-
- (ሀ) አቤቱታው የቀረበበት ደንብ ጉዳቶን መርምጃው ወሳኔ ይሰጣል፤ አቤቱታው የቀረበው ከእኔደ በፈላይ በሆነ ደንብ በሚታይ ተለዋ ከሆነ አቤቱታው የልቀረበበት ደንብ መርምጃው ወሳኔ ይሰጣል፡፡
 - (ለ) አቤቱታ የቀረበበት ደንብ ከተለዩ አልነሳም በሉ ከወሰን ጉዳቶ በፈላ እና ደንብ እንዲታይ ወደፊላ ተለዋ ይመለዋል፡፡
 - (ሐ) አቤቱታው የቀረበበት ደንብ በደምጋዊ የተለየ አንድሆነ በሽጭት ቅድመ ቅድመ የልቀረበበት ደንብ ወሳኔ ተፈጸማኝነት ይኖረዋል፡፡
 - (መ) አቤቱታው የቀረበው አንድ ደንብ በቻ በለበት ተለዋ በሚደገፍ የውረዳ ደንብ ላይ ከሆነ የይግባኝ ለማው ፍርድ በት ተፈዘገኝነት አቤቱታ የቀረበበትን ደንብ መካናትና አለመካናትና የመኑሳም ከሆነ ጉዳቶን በሁራ ነገር የቆኝነት ለልማት የሚያይ ደንብ ይመለባል፡፡
- ፫. ከፍርድ ሂደት ይገለጻኝ አቤቱታ ወይም ከተለዩ የመካናት ጥያቄ አንድቀረብ የፍርድ ሂደቱ ከመቀበሌ በፈት መሳሪቱ የገኘል፤ ለሂደቱ ማስረጃ መስማትና መዝግበን አስቀርብ ማየት አስፈላጊ መሆኑ ከታመካበት ከሆነ ቀን ማይይበት ተለዋ ይሞርጋቸል፡፡
- ፬. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ፫ዕ መመሪት የሚሰጥ ወሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም፡፡
- ፭. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ፫ዕ የተደንገገው በፍርድ በወንጀል ከሉ ላይ መሳሪቱ የሰጠው ደንብ አቤቱታ የቀረበበት ሆኖ አቤቱታው ተቀብይነት የለንኝ አንድሆነ ቅድመ አቤቱታ የቀረበው ወገን ቅደታውን በዋናው ጉዳይ ላይ ከተሰጠው ወሳኔ ይርጋግኙ የሚገኘ ለቅርብ ይችላል፡፡

ሁለተኛ መጽሐፍ

የወንጀል ጥርመራ

ጥፊት አንድ

የወንጀል አበቱታ የግል አበቱታ እና ተቀባዩ

አንቀጽ ፩ መዝገብ

- ፩.** የወንጀል ፌዴራል ሆኖ በመሆኑን ጽልሰ ይከናወናል፡፡ ፌዴራልውን የመግሃጻና የመከታተል ማረጋገጫ የዕቅበ ስሜ ነው፡፡

፪. ጽልሰ መንጀል ሲለመፈጸም፡-

- (ሀ) በቅኔት፡ በከተማው፡ በጥናት ወይም በመሳሰሉት መንገዶች ሰረዳ፡
- (ለ) የወንጀል አበቱታ ወይም የግል ተብዳሪ አበቱታ ስፈርጻለሁ፡
- (ሐ) ተቀባዩ ሲደርሰውና መንጀል ሲለመፈጸም፡ በበቁ ህኋታ ስጠረጥር፡
- (መ) የእና ከፍንድ መንጀል ሲፈጸም፡ ወይም
- (ወ) የወንጀል ፌዴራል እንዲችምር ከዕቅበ ስሜ ትኩካዎች ሲደርሰው፡

የወንጀል ፌዴራል ይፈጸም፡፡ መፈጸምናን ለዕቅበ ስሜ ያሳያል፡፡

- ፫. በዘመኑ አንቀጽ ፩-ስ አንቀጽ ይ በተዘረዘሩት መመሪት ለመሆኑን ጽልሰ የደረሰው አበቱታ መረጃ፡፡**
ቴቀባዩ ወይም ትኩካዎች የሚያጠረጥር ነው፡፡ በለው በመግሃጻናው ጽልሰ በዘመኑ ታደራዊ ወላጥ በተዘረዘው መመሪት ፌዴራል ማከናወን ይኖርበታል፡፡

- ፬. መሆኑን ጽልሰ የየፈለጊን የጥርመራ ተግባር ከነውን በፊለት ፌርማው መዘገበ ወላጥ ያስቀረብ፡፡**
የጥርመራ መዘገበ ይዘዋዋዣ ማንኛውንም የፍርድ በት ወይም የዕቅበ ስሜ ትኩካዎች ይጨምራል፡፡

አንቀጽ ፪ ሲለወንጀል አበቱታ

- ፩. የወንጀል ድርጋት መፈጸምናን ያወቀ ወይም መረጃ የገኘ ማንኛውም ስው፡፡** የወንጀል ፌዴራል እንዲከኞች በአቅራቢያው ለማግኘት የፖስት ወይም የዕቅበ ስሜ ተቀባዩ የወንጀል አበቱታ ማቅረብ ይችላል፡፡

- ፪. በዘመኑ አንቀጽ ፩-ስ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም በፍራ ስት የተመለከተው መንጀል**
ስለመፈጸም፡፡ የማስታወሻ ማረጋገጫ እናደተጠበቀ ነው፡፡

አንቀጽ ፫ የግል አበቱታ

- ፩. በግል አበቱታ በታ የማያስቀባጥ መንጀል መፈጸምናን ያወቀ የግል ተብዳሪ ወይም ወከለ አበቱታውን በማንኛውም አመታዊ መንገዶች በአቅራቢያው ለማግኘት ጽልሰ ወይም የዕቅበ ስሜ ተቀባዩ ማቅረብ ይችላል፡፡ ከእና በለው የህንት አበቱታ አቅራቢያዎች አበቱታውን በግል ወይም በጋራ ለፈቀርብ ይችላል፡፡**

- ፩. የግል አብቱታ በታ የሚያስቀባ ወንጀል የተፈጸመበት ሰው አብቱታውን ስያዊርብ የጥና እንደሆነ አብቱታው እንደ ቁድም ተከተለ በሚች ሌጅ በትኩር ጉዳይ እና መለያች ለዋርብ ይቻላል::
- ፪. አካለመጠን ያለደረሰ ወይም በአገል የተከለከለ የግል ተበዳሪ አብቱታውን በጥማዘዴ ወይም በእሳዎች አማካይነት ስያዊርብ ይቻላል::
- ፫. አብቱታ አቅራቢው አብቱታውን ባቀረበ በእምር የሥራ ቁጥት ወሰጥ ጉዳዩን በእኔ ቅርቡ ከለለፈኝ አብቱታው ይለሱል::

አንቀጽ ፩፩ የወንጀል አብቱታን ወይም የግል አብቱታን መቀበል

- ፩. የወንጀል ወይም የግል አብቱታ ለፖሉ ለፖሉ ወይም ለዕቅበ አገል ተቁም እንዲቀረብ ይመዘገበል:: ተቁሙም የቀረበበትን አብቱታ አልቀበልም ማለት እያችልም::
- ፪. የወንጀል ወይም የግል አብቱታው ለፖሉ ተቁም የቀረብ እንደሆነ መርማዎች ይመዘገበል:: ይህንም ወይምውን ለዕቅበ ለዕቅበ አገል የሰው ቀልል ለዕቅበ ለዕቅበ አገል ተቁም የቀረብ እንደሆነ ተቁሙም ወሰጥ የሚመለ እንዲታኝም ለፖሉ ተእዛዝ ይለባል::
- ፫. አብቱታውን የተቀበለ ወይም የተመረጃት መርማኑ ጥለሎም ወንጀል ያርሱት የተፈጸመበትን ቀን በታ የተመርጣው መለያ ለምና የምስክርቶን ለምና አድራሻ እና ለለም አስፈላጊ ነርክርቶን ወደፊዎት በመዘገበ ሌይ ማለፈር ይኖርበታል::
- ፬. ጥለሎም በዘህር አገል እንቀጽ ፕሮ መመራት ወደፊዎት የመጀመራው ያረጋግጣት ማጠራት ያደርጋል::

አንቀጽ ፪፪ ሲልጥን ለለለው ተቁም የሚችርብ አብቱታ

ስልጥን ለለለው ተቁም አብቱታ ከቀረብ አብቱታውን ለፖሉ ለፖሉ ወይም ለዕቅበ አገል ተቁም ወደፊዎት ማስተካከል ይኖርበታል::

አንቀጽ ፪፫ አብቱታን ሲልጥንና ወጪቱ

- ፩. የግል አብቱታ በታ የሚያስቀባ ወንጀል የተፈጸመበት የግል ተበዳሪ ወይም ወከላ የቀረበውን አብቱታ በማናቸውም መከናወት ፍርድ ከመሰጠቱ በፊት ማንኛው ይቻላል:: በዘህር መልከ በተነሳ አብቱታ ሌይ እንደገኘ አብቱታ ለማቅረብ ወይም ከበረበበት ለማስቀበል እያችልም::
- ፪. የግል አብቱታው በዘህር አገል መመራት ከተነሳ መዘገበ ይዘጋል:: የተያዘ ዕቅ ወይም እግዢበት ለተመርጋው ለተከተለ ወይም ለአሁን በለመብቱ ይመለሳል::

፩. ከእኔዚ በላይ በሆነ ለምት የተፈጸመ የወንጀል ይርጋገጥ ሌይ የቀረብ የግል አበቱታ ለእንደኛው ወንጀል እድራት በተለዋዎ በቀረምቸ ሌይ ለቀጥል ይችላል::

አንቀጽ ፪ ማንነቱ ካልታወቁ ለው. የሚቀርብ የወንጀል አበቱታ

- ፪. ማንኛውም ወንጀል ለለመፈጸመ የሚያወቁ ለው. ማንነቱን መግለጫ ስያስፈልገው በማንኛውም መንገድ ወንጀል ለለመፈጸመ ለፖሉ ወይም ለዕቅበ አካ ተቃዋሚ ማሳወቁ ይችላል::
- ፫. በዘህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት ካልታወቁ መቁጥር የቀረብ የወንጀል ተቀባዩ ወንጀል ለለመመሪቱ በአካባቢው ሁኔታ የተደገኘኝ የሚታመን መሰላም የተገኘ እናይሁን ለለምርመራ በተደንገገው መመሪት ፖሉ የቀረበውን የወንጀል አበቱታ ተቀባዩ እና ተከተለኛነት ለማረጋገጥ ቅርመራ ያደርጋል::

አንቀጽ ፫ መረጃ ለለመስጠት

የለሎች ለምትና ይገኘነት እና ሌይ ለውቅል ወይም የወንጀልን የምርመራ ሆኖ የሚያደርግቸው ካልሆነ በቀር ፖሉ ተቆቻ ለቀርበበት ምርመራው ለለደረሰበት ያረጋገጫ ለለተወሰኝው ማቅረብ አበቱታ ለቀረበው ለው. መረጃ ይለጣል::

አንቀጽ ፬ የመጀመሪያ ያረጋገጫ ማጣሪት

፩.መሆኑን ፖሉ አበቱታ በቀረበበት ወይም በዘህ አካ መመሪት ምርመራ በሚያምርበት ጉዳይ ሌይ ለዕቅበ አካ የአካ ማብረራያ በመደገፍ የመጀመሪያ ያረጋገጫ ማጣሪያ በማድረግ ይርጋገጥ መሆኑን::

(ሀ) ወንጀል መሆኑን አለመሆኑን::

- (አ) የእና ከፍንድ የወንጀል ይርጋገጥ የደንብ መተላለፍ ተ በዕርቅ በበከላዊ ሂርጓዢ ወይም በለሎች መቀኑው እልባት ሌያንና የሚችል መሆኑን::
- (ብ) የወንጀል ምርመራ ማድረግ ስያስፈልግ ከወፊሁ ለዕቅበ አካ ወጪ የሚዘርግ ወይም ምርመራ ለማረጋገጥ የሚገባ የወንጀል ይርጋገጥ መሆኑን::
- (መ) ለሁወው ተለይቶ የሚይታወቁ ተጨማሪ ተኋማ የሚጠይቀ ይርጋገጥ መሆኑን::

ለይቶ ይመለናል::

፪.በዘህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት የመጀመሪያ ያረጋገጫ ማጣሪያ ያደረገው መሆኑን ፖሉ ወጪዎን ለዕቅበ አካ የአውቃል::

አንቀጽ ፭፻ የኢትዮ ከፍንድ መንጀል ደርሱት

፩. በዚህ ስም አንቀጽ ዓይነ መመሪያ በተደረገው ማጣሪያ ተፈጻሚ የተገኘው የኢትዮ ከፍንድ የወንጀል ደርሱት እንዲሆነ መጠማሪ ጥለስ የሚከተሉትን ተግባራት ያዘገበዋል::

- (ሀ) ማሳረጃውን በአግባቡ ይሰበባባል ያደረጋል::
- (ለ) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኘ የወንጀል ደርሱት በተፈጸመበት በታ በመገኘት ማሳረጃ እንዲደረሰኝ የጥንቃቄው ሆኖም ይመለከል፤ ያስቀበል::
- (ሐ) አጭብዕት ተመዝግበ እንዳቀመጥ ያደርጋል፤ በእጭብዕትና የሚይፈልግ ዕቂ ወደመውኑ ዕቂው ለተመሳሪያ ማረጋገጫ ወይም ለለቤት ይመለከል::
- (መ) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኘ ተጨማሪ የጥርመራ እና የሚጠሩት ሥር ያዘገበዋል::
- (ወ) የጥርመራው ከተጠናቀው መዝግበና ለወቅበት ስም ወደመውን ያስተካልቷል::

፪. እንደ የወንጀል ደርሱት “የኢትዮ ከፍንድ መንጀል” ነው የሚባለው ተጠርጓለው የወንጀል ደርሱቱን በመፈጸም ሌሎ እያለ፤ ለመፈጸም ሌጥክር ወይም እንደፈጸም ወደመው ሌይንስ ሌያ ወይም ደርሱቱን ልጋዊ ሌይንስ ስነዎች ወይም ሥነዎች የተከታተሉት እንዲሆነ ወይም መሸጥና እረታ የተሰጠ እንዲሆነ ነው::

አንቀጽ ፭፻ የመጀመሪያ ደረጃ ማጠራት ከተደረገበት በቋል የጥርመራ መዝግበና ለለመዘገበት

፩. በዚህ ስም መመሪያ በተደረገው ማጠራት ተፈጻሚ የተገኘው የኢትዮ ከፍንድ መንጀል ከልሆነ በይርጉ ከታገድ፤ በምህረት ወይም በይቅርታ ከታለፈ፤ ጥለስ የጥርመራ መዝግበና ለወቅበት ለወቅበት ስም መለከት አለበት::

፪. ለዚህ አንቀጽ ዓላማ የጥርመራ መዝግበ ማለት የመጀመሪያ ደረጃ ማጠራት ለማከናወን የተደረሱ የወንጀል መዝግበ ቅጥር ያልተሰጠው ሌዴ ነው::

አንቀጽ ፭፻ ተጨማሪ ማጠራትና የጥርመራ

፩. በዚህ ስም አንቀጽ ዓይነ መመሪያ በተደረገው ማጠራት ተፈጻሚ የተገኘው የኢትዮ ከፍንድ መንጀል ለለመዘገበ አመልካቹ የገዢ ሌጥክር ቅጥር ስም የወንጀል የጥርመራ እንዲፈጸግ ይመለከል::

፩. የተዳደሪያ ምንጫት የማይታውቅ በመሆኑ ተጨማሪ የማጣሪት ሚራ ማድረግ ካስፈለገን በቁበ አካል ተጨማሪ ማጣሪት እንዲደረግ ይወሰናል፡ በተገኘው ወጪት መዋሪት ወሳኔ ይሰጣል፡፡

፪. በዘመኑ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ እና ይ የተገለዥው በጥርጉም ተፈጸሙ የተባለው ገዢ በመጀመሪያ ያረጋግጣ ማጣሪት ወንጀል ለለመፈዥሙ በበቃ ህኋት ለታመን ጥለለ የዕቃበ አካን ወሳኔ መጠበቅ ለየሰራተኞው ፖርመራ ይፈምሶል፡፡

ምዕራፍ ሁለት

የወንጀል ፖርመራ ሥነ-ሥርዓት

ከፍል እንደ-

የጥርጉም እና የማሰራጃ አስቀምባ

እንቀጽ ድን በቅላላ

፩. የወንጀል ፖርመራ ሚራ በመርማሪ ጥለለ ይከናወናል፡፡ ፖርመራውን የመምረታዊ የመከታታል ቤሉንት የዕቃበ አካል ነው፡፡

፪. የወንጀል አሁን ወይም የግል አሁን ወተቀበለ መርማሪ አካል ወንጀል መፈጸሙን ካሸነ በዘመኑ አካል መዋሪት ፖርመራ ይፈምሶል፡፡ ይህንን ወደፊዥት ለዕቃበ አመታዊ በሆነ ማንኛውም መግለጽ ያሳወቂል፡፡

፫. በቁበ አካል በማንኛውም የወንጀል ገዢ የወንጀል ፖርመራ የመምረታዊ የመከታታል ቤሉንቱ እንደተጠበቀ ሆኖ በማንኛውም ያረጋግጣ ማረጋገጫ የወንጀል ፖርመራን አስመለክቶ ለሚመለከተው መርማሪ አካል የአካል የዕቃበ የመከታታል አግባብ ያለው ትኩዛዣ የመሰጠትና የጥርጉም እና አገልግሎት የማረጋገጥ፣ እንደአስፈላጊነቱም በጋራ የመመርመር ለለጥንት አለው፡፡

፬. በዘመኑ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም መርማሪ ካውንጀል ፖርመራ ጋር በተደረገው በቁበ አካል የሚሰጥ ትኩዛዣ የመፈጸም ወይም የማሰራጃው ግዴታ ይሞርጋል፡፡

እንቀጽ ድን የወንጀል ፖርመራ

፩. የወንጀል ፖርመራ፡-

(ሀ) የምክርና ቁል መቀበላና መመርመር

- (ለ) ተጠሪዎችን መግምሮ በሌላ ስው ላይ ፍተኛ በማድረግ፣ በንብረት እና በታ ላይ በርሃስ በማከራከር ዕቂን በመያዝ፤
- (ሐ) በምልከትና ወንጀለ በተፈጸመበት በታ ተገኘቶ ማሰረጃን በማሰባሰብ፤
- (መ) ከሆነተኛ ወገን ማሰረጃ በመጠየቅና በመቀበል፤
- (ወ) የልደ አዋጅ ባለሙያ አስተያየት በመቀበል፤
- (ጋ) ፍጤናወጥናን በመውሰድ፤
- (ለ) በልደ የማሰረጃ ማሰባሰብና ዘዴ ማሰረጃን በመሰብሰብ፤
- (ጌ) ከተጠሪዎች ቅል በመቀበል፤

ይዘኝውናል::

፩.የውንጀለ የሚመራ መረጃ እና ማሰረጃን መመሪት ያደረገ መሆኑ ይኖርበታል::

አንቀጽ ይህ የምርመራ ወቅት ተመማጣዊ ቤታ ስለመጣቀም

**፩. መርማሽ ጉልሰ ተጠሪዎችን ለመያዝ ይለብርበ እና በልደ የውንጀለ የሚመራ ዘዴ ተመማጣዊ
ቤታ ለመቀም ይችላል::**

**፪. መርማሽ ጉልሰ የምርመራ ተግባሩን ለማከናወን የሚጠቀምው ተመማጣዊ ቤታ የግድ
አስፈላጊ ሲሆን ለለ አማራካዊ መንገዶች የለለ መሆኑ ስራታዊ ቤታ ነው::**

ክፍል ሁለት

የምሳክር ቅል መቀበል እና መመርመራ

አንቀጽ ይህ የምሳክርን ቅል ስለመቀበል እና ስለመመርመራ

**፩. መርማሽ ጉልሰ ተፈጸመ ስለተባለው ወንጀል፡ስለተጠርጋው ወይም ስለድርጻቱ እኩያያም
ወይም ተያያዥነት ስላላቸው ለለተኛ ገዳቶች ማንኛውንም መረጃ፣ መያዊ ትንተና ወይም
ማሰረጃ መሰጠት የሚችሉን ሰው መጥራትና መረጃውን ወይም መያዊ አስተያየቱን ለቀበል
ይችላል::**

**፪. የዘመና አንቀጽ ጽዜ አንቀጽ ይ ይንገኝ በኋርም በዘመና ስሜ አንቀጽ ይችላል የተደንገገው
ለመመሳክር ያለመገኘድ ልዩ መብት አንድተጠበቀ ነው::**

አንቀጽ ይህ የምሳክር የሚሰጥ መጥራቶ

**፩. መርማሽ ጉልሰ የምሳክር ይህንን በለ የመከበትን ሰው የምሳክርን ቅል አንድሰጥ በመጥራቶ
ይጠራዋል::**

፩. በዚህ እንቀጽ መመረት የሚሰጥ መጥሪያ:-

- (ሀ) የምስክርና መለያ ስም
- (ለ) የምስክርና ቅል የሚሰጥበት ለማትና ቁጥር ወርሃ ዓመት ጥናገት እንዲሆኝ በታች
- (ሐ) የምስክርና ቅል የሚሰጥበት የውጭዎል ጉዳይ
- (መ) ለለተኛ አስፈላጊ ኮርክሩን ነ

የሚደረገ ሆኖ እንደአመድኬት በአካል በፊትና በስራ ወይም በሌላ መግለጫ ለደረሰ
ይችላል::

እንቀጽ ተ የምስክር ቅል መቀበል

**፪. መርማኬ ጥለለ በምርመራ ክፍል ወይም ወንጀል በተፈጸመበት በታች የምስክርና ቅል
ይቀበሉል::**

**፫. በዚህ እንቀጽ ጽዜሰ እንቀጽ ዕ የተደንገገው በጥርጋ በከመምና በፊይነት ወይም በሌላ አስተያጅ
ጥናት የምስክርና ቅል በምርመራ ክፍል መቀበል የሚይችል እንደሆነ ጥናከር በሚገኘበት
ውይም አመድና በሆነ በታች የምስክርና ቅልን መቀበል ይችላል::**

፬. መርማኬው ጥናከር ቅልን ካመለበት በሌላ :-

- (ሀ) የሚሰጠው የምስክርና ቅል በውጭዎል የሚያስከበበው ከሆነ ለመመስክር
እንደማይረዳኝ ቅልን ለመለበት ከማንኛውም ተከበኝ ነገ እንደሆነ እና የሚያውቀውን
እንዳናገር አካ በሚፈጸመው መመረት አስፈላጊውን ጥብቁ እንደማይረዳባት ለምስክር
መግለጫ::
- (ለ) የእስተዳደር መድረር ወንጀል የተፈጸመበት ወይም ለአካል መጠን ያልደረሰ
በተለይም በውጭዎል ድርሃት ተገኘ የሆነ ለው የምስክርና ቅልን በሚሰጥበት ገዢ
ጥማዘዴ ወይም አሳይቷው እና የሚገበረዋና የሥነልቦና ትናርጓሜ ድጋፍ የሚሰጥ ባለሙያ
መጥናቱን ማረጋገጥና ለምስክር ማስተዋወቁ::

ይናርበታል::

፭.የምስክርና ቅል አቀባበ:-

- (ሀ) ካመርማኬ ለማቅርብ ጥያቄ በቅል ተ በምልከት ወይም እንደምስክር
ሁኔታ አመድና በሆነ መግለጫ ጥናሽ በመለበት ይመዘግበል::

- (ለ) ጥያቄና መልስና ጥያቄው በቀረበበትና ጥናከሩም በመለሰበት አግባብ በመመዘገበ
እንደ አስፈላጊዎችም ሂደቱን በምስክር ወይም በድጋፍ በመቅረብ ለከናወን ይችላል::

የምስክርና ቅል መሰጠት ስጋመርና ስጋመች ስለሆነቱ የምስክር ማንኛውን እድራሻና
ቁለት በረታዊያንት ስለመሰጣቸው ይመዘግበል፡፡

(ከ) የተመዘገበውን የምስክርና ቅል ለምስክር ተከላለት በየገዢ እንዳረደም ይደረጋል፡፡
ሁኔም ጥስካር ለመፈጸም ፈቃድና ባሉምን ገዢ ይከው ይመዘገበል፡፡

አንቀጽ ቩቂ ካሳኝ በላይ የህንጻ ምስክርች

ካሳኝ በላይ የህንጻ ምስክርችን በእንዲ ላይ በማድረግ በርሃ የምስክርና ቅልችውን እንዲሰጠ-
ማድረግ የተከለከለ ነው፡፡

ከፍል ማስተካከል

ብርሃውን ዕቅ መያዝ

አንቀጽ ቩቂ በቀርቡት ታክሮ በርሃውን ማድረግ ወይም ዕቅ መያዝ

፩. የለፍርድ በት የብርሃውን የመያዝ ታክሮ በለው አካል ወይም በታ ላይ በርሃውን
መያዝ በብርሃው የተገኘ ዕቅ መያዝ ካልከል ነው፡፡

፪. የብርሃው ማዘኑም በማንኛውም ፍርድ በት ለለጥ ይችላል፡፡ ፍርድ በቱ የብርሃውን የመያዝ
ትክሮ የሚሰጠው በርሃውውና የጀት ወጪው መያዝ ለምርመራው ፊልት የሚረዳ መሆኑን ስራ በታ
ነው፡፡

፫. ማናቸውም የብርሃው ማዘኑም የሚሰጠውን በታና የሚያዘውን ዕቅ በግልጽ ለይቶ ማመልከት
ይኖርበታል፡፡ በማዘኑምው ወለጥ ከተመለከተው በቀር መርማሪው ለለ በታ መብርሃው ወይም
ለለውን ዕቅ መያዝ አይችልም፡፡

፬. በዚህ ሲጾ ምርመራን ለሚመለከቱ ድንጋጌዎች አፈጻጸም “በታ” ማለት በትና ተሽከርከሩ
አውርጥናን፣ መርከበ፣ የኤሌክትሮኒክ መረጃ ቅት እና ለለ ማንኛውንም ዕቅ ማስቀመጥና ነገናና
ሥራና የተገኘ ዕቅ፡፡

፭.በፍርድ በቱ የሚለጥ የብርሃው ታክሮ ይንቀቅዙትን ገዢ ፍርድ በቱ ይመለናል፡፡ ይህንንም
ስመሰና የሚያዘውን ታብራት በሆነ የሚሰጠውን በታና በብርሃው የሚገኘኝትን ስዋት በሆነ
መመራት በማድረግ ይሆናል፡፡

አንቀጽ ትር የለ ቁርድ በት ተእሱ በርሃስ ማደረግና ዕቂ መያዝ

ከዚህ በላይ በአንቀጽ ችልኩ የተደረገበው በጥርጋም የለቅርድ በት ተእሱ በታ መብርሃር ወይም ዕቂን መያዝ የሚያደለው::

፩. ተመርጋዬትን እና ከፍንቸ ለመያዝ ከተተል እየተደረገ እንደ በታ ወሰጥ ሌሎች ወይም ወንጀል የሚሸበትን የገዢ በት ወሰጥ ሌሎችምጥ::

፪. መካኝ ቁጥቱ በለባት ዓመት ጥሩ እስራት የሚያስቀጣ የወንጀል አበቱታ ቁርቦ ለዘዚህ ወንጀል ማስረጃ የሚሆን የገዢ በአንድ በታ የተደረሰው ወይም የተቀመጥ መሆኑ መርማሪው ታሉሉ ተገቢ የጥጋሪ ሌሎች ሰነድ እና የብርሃስ ማዘኅጥ ከፍርድ በት እስከሚያውጥ ያደሰ የተባለው ዕቂ ከለባት በታ ሌጭ ወጪ ይችላል ተብሎ በበኩ ምክንያት የታሙኑ ሌሎች::

ነው::

አንቀጽ ትር የተያዘገኝ ለው ለለመብርሃር

፩.የተያዘገኝ ለው የሚሰረበበው ተመሳሳይ የታ ባለው ለው ሌሎች በርሃስውም አካላዊ መንግሥት የህንጻኑትን በማይቻቸው መልካ መሆኑ ይኖርበታል::

፪.መርማሪ ታሉሉ በርሃስውን ለማከራሪ ተመርጋዬ ፍቃድና ከልሆነ ተመጥጥና ቤይል በመጠቀም በርሃስውን ማዘኅዥን ይችላል::

አንቀጽ ትር በለብርሃስና የመያዝ ሂደት አፈጻጸም

፩. በርሃስው በጥርጋድ በት ተእሱ የሚፈጸም እንደሆነ መርማሪ ታሉሉ የብርሃስውን ተእሱ ለበለይዘዴው ማንበብና ሌጭ ሌጭ ማስቀመጥ ማስቀመጥ ይኖርበታል::

፪. መርማሪው በርሃስ የሚያደርግበት በታ ከዚ እንደሆነና ነጥረው ወይም ባለመብቱ በአካባቢው ከሌለ ወይም ለመከራት ፍቃድና ከልሆነ እና በርሃስውን ለማደረግ ሌላ አማራጥ ኮይ ከሌለ ተመጥጥና ቤይል በመጠቀም በታውን በመከራት መማበት ይችላል::

፫. በርሃስ የሚፈጸግው ከጠዋቱ አሁን ሁሉት ለዓት እስከ ምሽቱ አሁን ሁሉት ለዓት ይረዳ በቃ ይሆናል:: ሆኖም ፍርድ በት በተለየ ሁኔታ ከዚህ ለዓት ወጪ በርሃስ እንዲፈጸም ተእሱ ለው ይችላል::

፬. የተያዘገኝ ዕቂ ከርክስ ለመሻሻ እና ምስክርቶ እንደገኘ ለማደረግ የሚይችል ከልሆነ ወይም በርሃስውን ሌሎች የሚችል አገማና ምክንያት ከሌለ በስተቀር መርማሪው ከሆነት ያለኝ::

የሚሰራው ወይም የዕቃው ነርሱ ተከተል መሆኑን እንዳደረግባለን እንዳረመብት ያደርጋል፡ የሚታል እንደሆነም የበርበራው ሂደት በጥቅም በድምጽ ተቀርቦ ይቀመጣል፡

፩. የተያዘው ዕቃ ነርሱ ተመዝግበ ባለሙያቱ እንዳረመብት እና ደረሰኝ እንዳሰጠው ያደርጋል፡ ባለሙያቱ ለመረጃም ሌላፍች ባሉምን ገዢ ወይም ከሌላ ይገኘው እንዲመዘገበ ያደርጋል፡

፪. መርማኬ ጥለስ በበርበራ ከተገኘ ስቃዋጥ ወሰጥ የሚፈለጊትን ወይም የሚሰራቸነት ውጤ የተቋሙን በመለያት ይይዛል፤ በጥንቃቄ የሰቀምጠል፤ ለማሰራቸነት የሚያገለባ ዕቃን ዕቃው የተወስኑበትን ለመ አሰራርም ይመልከል፡

አንቀጽ ፪፭ በመንግሥት ወይም ሲጠቅ ስውነት ባለው ተቋም ላይ የሚደረግ በርበራ

መርማኬ ጥለስ የመንግሥት ወይም ሲጠቅ ስውነት ያለው ተቋም ላይ በሚደረግ በርበራ የተቋሙ የለፈ ወይም ተወካይ እንዳገኘ ያደርጋል፡ የለፈው ወይም ተወካይ ለመገኘት ፍቃድች ካልሆነ ወይም ለመገኘት ላይቻል ከቀረ በይጻለ ለለምት ሁለት ታዘዘሩት ተዘጋጀዋል ባለበት በርበራውን የከናወናል፡

አንቀጽ ፪፮ በተለያየ ስቃዋጥ ላይ የሚፈጸም በርበራ

፩. በርበራውን የሚያከናወነው መርማኬ ጥለስ በበርበራ የሚፈለገው ዕቃ ወይም የእሌክትሪክ ማሳረጃ በሌላ ዕቃ ወይም መሠረሪ ወሰጥ በቀለለ ለገኘ በማይቻል ሁኔታ የተቀመጠ መሆኑን ሰደረግባጥ በተመመጣቸ የለፈ ዕቃውን በመሰበር ወይም ከነመያኑ ዕቃውን አስገኘ ለመለድ ወይም ባለበት ሁኔታ ጥበቃ እንዳደረግለት ለመስን ይቻላል፡

፪. የዕቃው መጠን ከፍተኛ እንደሆነ ወይም በርበራውን ማጠናቀቁ የበታቸ ወይም የበታቸን ነጥሮ ወይም ባለበት የሰለት ተሰለት እንቅስቻለ የሚያውኑ እንደሆነ በፍርድ ቤት ፍቃድ ዕቃውን ወደ ለላ ቤት አካውር በርበራውን ማከናወን ይቻላል፡

፫. የሚያዘው ዕቃ ከሌላ ዕቃ ጽር የተማበቀ ወይም የተቀለቀለ በመሆኑ መለያቱ በንብረቱ ወይም ባለው ላይ አይደ የሚያከናወነል እንደሆነ በፍርድ ቤት ፍቃድ ዕቃው ባለበት ሁኔታ በጥበቃ እንዳቀይ ያደርጋል፡

፬.የእሌክትሪክ ማሳረጃን እንደ አመታዊት ወደ ለነድ በመለውም፤ ከነመያኑው በመውሰድ ወይም ባለላ መሠረሪ እንዲሁወር በማደረግ መያዝ ይቻላል፡

አንቀጽ ፪፯ በበርበራ ትሶሬ ወሰጥ ያልተጠቀስ ስቃዋጥ

መርማሪ ገልጋ በዘመኑ አካ መመረት በተደረገ በርሃሪ እንዳያዘ ከተፈለጊው ዕቂ ወጥብ በግለሰብ እና እንዳገባ ያልተፈቀድ ዕቂ የጥና እንደሆነ እና በአምስት ዓመት ጥሩ እስራተኞ ከዘመኑ ለማስቀበ የሚችል መንጀል መፈጸሙን ከመከና ይገዢ ዕቂ ለአዘጋጅ መንገት ወይም ይህንን እናገኘ መሆኑን ከተረዳ መያዝ ይችላል::

እንቅጽ ተሽ የኢትዮጵት አያያዝ አቀማመጥ

- ፩. ከግዢበት ቁጥርና ምልክት ተደርጋበት ወለኔ እስከለጥበት ይረዳ ለዘመኑ በተዘጋጀ ዕቂ እንዳቀመጥ ይደረጋል::
- ፪. የተያዘ ዕቂ በአካ በግለሰብ እንዳያዘ ያልተፈቀድ ሲሆን ለማስረጃ የሚሆን ዓመና ወይም የምስል ማስረጃ በማስቀረት ተወርሱ ለመንግባት ገበ ይደረጋል::
- ፫. የተያዘ ዕቂ ላይ ፍቃድ የሚያስፈልጊው መሆኑ ለረጋገጣና ባለቤቱ ላይ ፍቃድ ስይኖረው ይሁ የተጥና እንደሆነ ለማስረጃ የሚሆን ዓመና ወይም የምስል ማስረጃ በመውሰድ፣ እንዳቀመጥ ወይም በመንግሥት የሽያጭ ሥርዓት መመረት ተሽ ገንዘብ እንዳቀመጥ ይደረጋል::

እንቅጽ ከ በተያዘ ዕቂ ለለማሻለጥ ወለኔ

- ፩. በቁበ አካ በኢትዮጵትና የተያዘው ዕቂ የሚበለብ፣ አያያዝ እስተኛው ወይም ከፍተኛ መጠን የሚያስከተል ከሆነ ዓመና በመውሰድ፣ ወይም በሌላ ማኅዋውም መንገድ ተለዋዋይ ማስረጃ እንዲኖር በማድረግ ዕቂውን መሽጥና ገንዘብ በመንግሥት ሂሳብ ተቀማው እንዲደረግ ትኩዛዣ ይሰጣል::
- ፪. በኢትዮጵትና የተያዘው የበት እንሰሳ እንደሆነ ምልክት በይታማረና ወይም በሽያጭ በመቆረጋል እንደንገሩ ሁኔታ ለባለቤቱ ወኪያዎች ይመለጥል ወይም በጨረታ ተሽ ገንዘብ በመንግሥት ሂሳብ ይቀመጥል::
- ፫. በኢትዮጵትና የተያዘ ዕቂ ከሰን ለማስረጃ በማስረጃና የሚያገለግል ወይም የሚያስፈልግ፣ በአካ መመረት ለመረዳ የሚይችል ወይም በመንጀል ቅርንት የተያዘ ሆኖ ለባለቤቱ ለመለሰ የሚችል መሆኑን ቁበ አካ ለረዳ ወኪያዎች ዕቂው ለተወስኩበት ለው እንዲመለስ ትኩዛዣ ይሰጣል፣ እቂው የሚወረዳ ወይም ላይ ፍቃድ የሚያስፈልጊው ከሆነ በዘመኑ አካ እንቅጽ ተሽ መመረት ይፈጸማል::
- ፬. በዘመኑ እንቅጽ ጽዜ እንቅጽ ይመረት የኢትዮጵትና ባለቤት ወይም ባለቤት ማን እንደሆነ ማውቅ የሚይችል እንደሆነ ቁበ አካ ጥሩ በፍትሐብዕር መፍትሐ እንዳያገኘ ሥልጣን ለለው ፍርድ ቤት ለባለቤቱ ወይም ባለቤት ማውቅ ተለይቶ እንዳወሰን ክስ የቀበባል::

፩. በሌላ አካ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በገኘቶ ሌይ የመጨረሻ ውሳኔ እስከሰጥ ይረዳ
ወንጀል ለመፈጸም የገለጻ ተሽከርከር ወይም ሌላ እቅ በይታገራፍና በግብር በመቆረዳ ጽብረቱ
በአካ መመሪት ለመረጃ የሚያችሉ እንደሆነ ለማለቤቱ በበቃ ቅዱትና እንዲለቀቅ በቁበ አካ
ትእዛዣ ለሰጥ ይችላል::

፪. ከነ ከተመሰረተ በኋላ በዘህ እንቀጽ ከጋብ እንቀጽ ይ እስከ ይ የተመለከተት ሁኔታዎች
ለያዝምው ፍርድ በቱ በተመሳሳይ ለመሰን ይችላል::

እንቀጽ ፫ ተጠርጓ በልሆነ ለው እና የሚገኘ ማስረጃ

፩. መርማኑ ጥለስ ተጠርጓ በልሆነ ለው እና የሚገኘ ማስረጃን በለይሁዎ እንዲያስረክቡ
ትእዛዣ ይሰጣል::

፪. መርማኑ ጥለስ በለይሁዎ ማስረጃውን ሌያንድና ይረዳና ይሰጣል:: ማስረጃውም በገኘቶ
ለይ ውሳኔ እስከሰጥ ይረዳ ተይዞ እንዲቀይ ወይም በቅና፣ በጋብና፣ በይታገራፍ ወይም መሰላ
ተለዋዋይ ዝድምት በመጠቀም ተለዋዋይ ማስረጃ እንዲቀይ በማድረግና ለዕቃ በማሳወቅ
ለማለይሁዎ እንዲመለስ ሌያንድና ይችላል::

፫. በለይሁዎ ማስረጃውን ለማስረክቡ ሌያንድና ከልሆነ መርማኑ ጥለስ ማስረጃው እንዲሰጠው
እንዲታዘዘዘለት ለፍርድ በቱ ማመልከት ይችላል::

፬. ፍርድ በቱ በማስረጃነት የተጠየቀን ዕቅ ለገኘቶ የለውን አግባብነት ግምት ውሳኔ ለመስጠት
ለመርማኑ ጥለስ እንዲያስረክቡ የካል በፊቃዎ እያየዘና እመለስ ለይም ይመለናል::

እንቀጽ ፬ በመንግሥት ወይም በሌላ ተቁጥ የሚገኘ ማስረጃ

፩. ማስረጃ በማናቸውም የመንግሥትም ሆነ ሌላ ተቁጥ የሚገኘ ወይም የሚመነቡ መሆኑን
መርማኑ ጥለስ ሌያንድና የተጠቀም ተቁጥ ማስረጃውን እንዲያስረክቡ በጽሕሩ ይጠይቧል::

፪. በአካ ከልተከለከለ በስተቀር በዘህ እንቀጽ ጽዑስ እንቀጽ ይ መመሪት የተጠየቀ ተቁጥ
ማስረጃውን ለመርማኑ ጥለስ መሰጠት ይኖርበታል::

እንቀጽ ፭ በተይናንስ ተቁጥ የሚገኘ ማስረጃ

፩. በማስረጃነት የሚፈለግ የገንዘብ ሂሳብ ወይም የገንዘብ እንቅስቃሴን የሚመለከት መግለጫ
ለመርማኑ ጥለስ እንዲሰጥ በፍርድ በቱ ለታዘዘለ ይችላል::

፪. በዘህ እንቀጽ ጽዑስ እንቀጽ ይ መመሪት የሚሰጥ ትእዛዣ-

- (ሀ) የተጠረጣኝን መ-ለ-. ስምና እድራሻ፣
(ለ) ተጠረጣው. ፈጽመ የተገለው. የወንጀል ድርጋት፣
(ሐ) ከፌ.ቁጥር ተቁሙ. የሚፈለግ ማስረጃ፣
(መ) ት-እዢዣትን የሚፈለግመው. ወይም የሚያስፈላግመው. መጋጌዎች ስም፣

መሆኑ ይሞላቸል፡

ክፍል አራት

ወንጀል በተፈጸመዎች በታ የሚደረግ ጥርጋው እና ማስረጃ ማለያዎች

ՀՅՖՃ ՏԸ ԳԼԹ

ወንጀል በተፈላጊመበት በታ የሚደረግ ማስረጃ የሚሰጣለበት ሂደት ዓላማ ወንጀል በተፈላጊመበት በታ በመገኘት የይፈጸጌበት ተከናወቃድ አካላዊ ማስረጃ እንዲደረሰባን እና እንዲደበበላ በማድረግ ማስረጃ ገይመኩና ገይበባን ለማሳቀሰበት ነው::

አንቀጽ ፲፭ ወንድል በተደረሰመባት ሥኔሬ መግኑት

፩. መርማሪ ገለጻ የዚመራ ለማካሬ ወንጀል በተፈጸመበት የታ መጥናትና ማስረጃ ማሰብሰብ
እስፈላጊ ሆኖ ለመግኘው ለሰፍራው በእኔጣኝ መጽሑፍ ይኖርበታል፡፡

፩. መርማወው ወንድል በተፈጸመበት ሥናይ እንደገረብ፡-

- (ሀ) በየታው የወንጀል ተገኘ ወይም የምት ለው መኖሩን ያረጋግጣል፤ የወንጀል ተገኘ ካለ እንደአስፈላጊነቱ ተገበዣ የአከባይና ርእታ እንዲያገኘ፤ የምት ለው ካለ ጥርመራ እንዲያረጋግ ወደ ስክተምና ተቁጥ እንዲያሸጠ ያደርጋል፡፡

(ለ) ማስረጃ እንዲያጠና ሆኖረዣ የከልለል፤ ተብቻ ያደርጋል፤

(ሐ) ማስረጃዎችን ይለያል፤ ይሰበሰባል፤ ይመዝግባል፤ ይጠብቃል፤

(መ) ለለምት አስፈላጊ ተማሪዎችን ያከናወናል፡፡

፩. የቃበ አካል ወንጀል ወደ ተፈዥሙት በታ መሬዳ አስፈላጊ ነው በለም ስያምን ወይም
በመርማሪ ጽለሉ ስጠጥቅ ወንጀል ወደተፈዥሙት በታ ለሬዳ ይችላል::

አንቀጽ ፪ ወንጀል በተፈዥሙት በታ ለሰጠረዱ የሚመራ

፪. የውንጀል ሆኖሸር የሚመራ ወንጀል በተፈዥሙት ወይም ማስረጃ በተገኘበት በታ የውንጀል
ፈለግን በመከተል፣ የሞት ለው አካል ማውጣትን አስፈላጊ የሆነ መረጃ አለበት ተብሎ
የሚገመት በታን ዕቃን እና ለሉ ሲደን በመፈተሻ ይከናወናል::

፫. ወንጀል የተፈዥሙት ሆኖሸር የሚመራው እስከጠናቀቁ ይረሳ ተከልሎ እንዲቆይ ይፈጸማል
የሚመራው ከተጠናቀቁ በፊል በታወን ካልሎ ማቅረብ አስፈላጊ መሆኑ ከታመን ካልቦት ቅናት
አልበለው ገዢ በታው እንዲከለል ለደረግ ይችላል::

፬. ወንጀል በተፈዥሙት በታ የተለበለው ማስረጃ በየኖይነቱ እንዲመዘገበ፣ ለየብቻ ተጠበቅ
እንዲቆይ፣ ለእምነትና ማስረጃ ኮርክር መማለሙ እንዲዘረዘሩት እና ተሽን እንዲቆመዋ
ይፈጸማል፡ ፖዴት እንዲሰራለንቱ በስራው እንዲቆረቂ ለደረግ ይችላል::

፭. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ መሠረት ማስረጃዎችን ተብቅ የቆየ መርማሪ በእምነትና
ማስረጃ ኮርክር ሌይ ፈርማውንና ማስረጃው የተለበለበትን ቅን በእግዚአብሔር መዝግበ
ይኖርበታል::

፮. ወንጀል በተፈዥሙት ሆኖሸር የሚደረገው የሚሰረው ማስቀበብ ሂደት ወይም በውንጀል
ሥራው የተገኘ ማስረጃ ከከባባዊ ሁኔታ የሚደረገው ንትናና ካለንድ ቅን በሌይ የሚፈጸ
እንደሆነ የሚመራው ወንጀል በተፈዥሙት በታ ወጪ ለሉ በታ ይከናወናል::

፯. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርጋው ወንጀል በተፈዥሙት በታ ማስረጃዎን
ማስቀበብ ወይም መተንተን በማስረጃው ሌይ አለታዊ ተቆዶም የሚያሳይር እንደሆነ የሚመራው
ውንጀል በተፈዥሙት በታ ይከናወናል::

፩. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርጋው ወንጀል በተፈዥሙት በታ ማስረጃ
ማስቀበብ ወይም መተንተን በማስረጃው ሌይ አለታዊ ተቆዶም የሚያሳይር ወይም በሌላ
ማንኛውም መሠረት ማስረጃዎን መከተለበብ ወይም መተንተን የሚችል መሆኑ ከታመን
የሚመራው ከውንጀል ሆኖሸር ወጪ ተገቢ በሆነ ለሉ በታ ለከናወና ይችላል::

አንቀጽ ፪ የሞት ለው አካልን መመርመር

፩. መርማኬ ጥልስ የተፈጻሚ ወንጀል የምት ለው ስርር ወይም አካል የተደረቀ፣ የተቀበረ ወይም በለላ ሁኔታ የተሰለገ መሆኑን ሲረዳ አካል በተገበዙ ባለሙያ በጥንቃቄ እንዳንነ ወይም እንዳወጣ ማድረግ ይኖርበታል::

፪. መርማሪም በምት ለው አካል ላይ የሚገኘ የእናራ ፖስቲትኑ ወይም ለይፈጸለኝ ተከናወም ባመራ የሚረዳ ለለማት ፍጤጌዎችን መውሰድ ወይም እንዳወሰኝ ማድረግ፤ አስፈላጊው መያዊ ትንተናም ወቅታዎት እንዳከረድ ማድረግ ይኖርበታል::

፫. የተመረመረው አካል ማንነት ያልታወቀ እንደሆነ መርማኬ ጥልስ አግባብ ለለው አካል በማሳወቅ የቀበር ሆነ ሥርዓቱ እንዲፈጽም ያደርጋል::

አንቀጽ ፪ የበተ መከራ ባመራ ተከናወም መጠቀም

፩. በተሰበሰበ ማስረጃና በተከናወም ትንተና ላይ ተጨማሪ ባመራ ማድረግ አስፈላጊ መሆኑ ስታመን መርማኬ ጥልስ እና ለሌላ በዋጊመራ ሂደት የተሰተረ ባለሙያ ባመራውን በበተ መከራ እንዳከረድ ያደርጋል::

፪. በበተ መከራ የሚከኞድ ባመራ፡-

(ሀ) የወንጀል አፈጻጸም እና ከባቢያዊ ሁኔታን ለመለየት፤

(ለ) ወንጀል የተፈጻሚበት ዕቅ ወይም ማንኛውንም ለሌላ ነገር በአግባቡ ለመለየት፤

(ሐ) በወንጀል ሥርዓት የተገኘ ማስረጃዎች ከወንጀል አፈጻጸም ጽር ያለቸውን ግንኝነት በአግባቡ ለመተንተኑ፤

(መ) በወንጀል ሥርዓት ከተሰበሰበ የቀል ባስከርነቶች እንዲር የተፈጻሚውን ወንጀል እንደገና በማያመለከት ሁኔታ ለመሆኑት ወይም ለማካከል፤

(ወ) ለለወንጀል አፈጻጸም በተለያዩ ባስከርነቶች የተሰጠ የምስክርነት ቅለቸውን ተመሳሳይነት ለየነት ለማካከል፤

ይህናል::

አንቀጽ ፫ በዋጊመራና በድርሱ ባልካት መሳተፍ

፩. በዘሱ አገልግሎት የሚከኞድ መሳተፍ ባልካት የባቢ ለው፡-

(ሀ) ለምርመራ ለማው የገድ አስፈላጊ እንደሆነ በበተ መከራል በማኑያድ
ምርመራ እንዳለተጥና በድርሃዊ ቅሉን እንዳለጥ ለደረግ ይችላል::

(ለ) ፈርመራው የማኑያድው በወንጀል ለፍርመራ ከተሰበበት የቁል ጥምክርናት
እንዲር የተፈጸመውን ወንጀል አካሄድ በድርሃዊ ጥልከታ ለመሆኑን ወይም
ለማኑያድ እንደሆነ የምክርናት ቅል ከተረጋገጧው ማስረጃ እንዲር ተይቶ
መረጃዋጥ ይኖርበታል፤ ጥምክርና የየውን ወይም የተሳተፊበትን ሁኔታ
በዘርዝር ማስረጃ ይኖርበታል::

፩. በምርመራው ሂደት የማስረጃውን ተግባሩናት ለማረጋገጥ በወንጀል ለፍርመራ በመገኘት
ሁኔታውን እንደገኘ ማስረጃ አስፈላጊ እንደሆነ መርማሪ ጥለሰ ለለማኑያድው እና በድርሃዊ
ጥልከታ ለለማኑያድው ተግባር በዘርዝር ለምክርናት ይገልጻል፤ እንደአስፈላጊኑ፣ በቁበ ስሜ
በአካል በመገኘት ሂደቱን እንዳከታተልና በበኩል እንዳቀረቡ ለደረግ ይችላል::

፪. ጥምክርና ወይም በምርመራው የተሳተፊ ባለሙያ ሂደቱን በምርመራ በተመለከተው መመሪት
ማሳያት ወይም በቁል የገለጻውን ማረጋገጥ ወይም ግልጻ ማድረግ ይኖርበታል::

፫. በዘርዝር እንቀጽ ጽዜ እንቀጽ ይ በተደንገገው መመሪት ጥምክርና ወይም በምርመራ የተሳተፊ
ባለሙያውን ሂደቱን በቁል ማሳያት የለጥቃውም፤ እያንዳንዶ ለው የየራሳን በተናጠል ያሳያል፤
አስፈላጊውን ማብረሪያ የለምበትና ወገን ጥልቅ ገብኑ ወይም በጀቅነት መሰጣት ይኖርበታል::

፬. በምርመራ ሂደት የተሳተፊ ሌላ አካል ለለወንጀል አፈጻጸም ሂደት ጥልከታው በድርሃዊ
እንዳካሄድ መጠየቁ፤ ማስረጃ በማስበበበ ሂደት ቅን እንደሆኑ እንዳገለጻ ወይም እንዳያሳይ እና
መሰል ታያችወቻን ለምክርና ወይም በምርመራ ሂደት ለተሳተፊ ለው ለያቀርብ ይችላል::

እንቀጽ ይ የባለሙያ ለፖርት ጥምክርና

- ፩. በዘርዝር ከፍል በተደንገገው መመሪት ለይገልዋ፤ ተከናወው ወይም ሌሎ የሙያ አስተያየት የሚሰጥ ሌሎ
አዋጅ ወይም የበተ-መከራል ፈርመራ የከናወው ባለሙያ የሙያ አስተያየቱን ወይም የምርመራውን
ወጪት ለፖርት የዘርዝር ማስረጃል::
- ፪. በዘርዝር እንቀጽ ጽዜ እንቀጽ ይ የሚዘገበው ለፖርትም ባለሙያው የሙያ አስተያየቱን ለመሰጣት
ወይም ለምርመራው የተጠቀመውንን ግብኑ፤ የተከተለውን የምርመራ ዘይ፤ ዘይ ለምን

እንደተመረጋገጫ የምርመራውን ወጪትና ሌላ አማራዊ ማጠቃለያ መኖርና እለመናናን የሚገልጻ
መሆን እለበት::

- ፩. በተከናዬ ወይም በበታ-ሙከራ ጥርመራው የተካተሩና የምርመራውን ወጪት የዘንድር ባለሙያ
የሙያ አስተያየቱን በተመለከተ በፍርድ ቤት ፅርባ ይመሰከራል::

ከፍል አምስት

ልዩ የወንጀል ጥርመራ ኮይታዎች

አንቀጽ ይኝ ዓለማ

የልዩ ወንጀል ጥርመራ ኮይ ዓለማ በመደበኛው የምርመራ ኮይ ማስረጃ ማስቀበብ ባልተቻለበት
የሙያና የወንጀል : በአገት-ወጥ የሰዋጥ ነው-ወጥ እና ለደተሞችን በአገት-ወጥ መንገድ ድንበር
ማቅናር ወንጀል እና የሰጠው ወንጀል ጉዳዮች ላይ ማስረጃ ለማስቀበብ ወይም ይህን የምርመራ
ካይ መጠቀም አስፈላጊ ሆኖ ለገኘ ነው::

አንቀጽ ይኝ የፍርድ ቤት ሚልጣን

የልዩ የምርመራ ኮይ ማስረጃን ማስቀበብ የሚቻለው የፊርድ-ኤሌክትሪክ ወይም የከፈል
መቅረብ የፍርድ ቤት በዘመኑ ስሜ አንቀጽ ይኝ ላይ የተገለበውን ዓለማ ያሳካል ብለው ለደምን እና
ስራቅድ ነው::

አንቀጽ ይኝ ለዩ የሚሰራው ማስቀበበው ኮይ

ለዩ የምርመራ ኮይ ማስረጃ በሚከተሉት መንገዶች ማስቀበብ ይችላል::

፩. ተጠርጠረው በግል ገቢት የሚለተኞቸውን ይሰኞዱም፡፡ በስልክ እና ለሎች በእሌክትሪክ
መሆኑ የሚያደርጋቸውን የገንኝነቶች በመጥለቀ፡፡

፪. ይጠናና የሚከተሉ ለመቆረጋል የሚያስተኞል መሆኑ በእንደ በግል ይዘሩ በሚገኘ በታ
በማስቀመጥና ይህንኑ መልሰ በመውሰድ፡፡ ወይም የገንኝነት ይከና በመከተል፤

፫. ወርሱ በመግባትና አብር በመሆን የተጠርጠረውን አንቀሳቁስ መከተሉትል፤ በግልና ይጠና
በመቆረጋል ወይም

፬. ለነጂቶችና የተለያየ የይምሰል የገንኝነቶችን በመፍጠር ነው::

አንቀጽ ፩ መጠናት ለላለዎች ቁጥር ፪፭፻፭

፩. መርጋገሪያ ታስቦ ማቅረብ በቁጥር ከግድ ስልጣን በላይ የወንጀል ጥርጋመራ ዘዴ ማሰራጃ
እንደሰበሰብ ለፍርድ በት ጥያቄ ማቅረብ ይችላል::

Է. ՈՒ.Ս ՀՅΦՔ ՅՈ-Ն ՀՅΦՔ Ը ՄԱՀԵԴ ՊՔՓ ՔՓՀՈԼԵԴ ԳԵԼ ՈՒ-Ի

- (ሀ) የወንጀል ደርጊቱ በረቀቀ ሁኔታ በመፈጸምና በመደበኛው የሚሰራቸው
ማስቀበበው ካኝ ማስረጃ ማማሪነት አለችንና መሆኑን እና

(ለ) ተጠሪባውን፣ ማስረጃውን እና የወንጀል ፍልዕዥን በቀጥጥር ሆኖ ለማዋል
ያለው አስተዋዕያ ከፍተኛ መሆኑን፣

የኢ.ፌ.ዲ. ቤታ የሚሰጠው ትልሃንዬ

- (ሀ) የሚታወቂ ካሸን የተጠርጋውን ስምና አድራሻ;

(ለ) እንደገኑ ሁኔታ ትኩለ የሚፈጸምበት በታ ወይም አድራሻ;

(ሐ) ትኩለ ተፈጻሚ የሚሆንበት የንብ ገጽበ;

(መ) በልቶ ወንጀል የሚመራ ነው የሚሰበበውን ማስረጃ፣ እና

(ወ) ልላ አግባብነት ያለውን ነገርና መረጃ መያዝ;

Digitized by srujanika@gmail.com

ՀՅՒՅՆ ՊԵՐ ՊԵՐ

፩. የወጪ የመንግሥት ተመርሱ ነው ማስረጃ እንደሰበሰብ በጥርድ በት የሚለው ትኩካዎን ከሁለት ወርልላዎች አይታልም::

፩. በዚህ እንቅጽ ጽዜ-ስ እንቅጽ ይ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ መርማኑ ጽለለ ተጨማሪ ገዢ እንዲሰጥ ለመመለከት ፍርድ በት አሳምና ጥዃክንያት መኖሩን ለረዳ በላይ የወንጀል የሚመራ ዘዴ ማስረጃ የሚባለበት ገዢ እንደ ወር ጉልበሎት ገዢ እንደሸዋም ለፈቻድ ይታሳል፡፡

ՀՅՈՒՅՆ ԲԵՐԿՈՎԻ

፩.መርማሪ ገልጋ በላይ ማስረጃ የሚሰጣበው ነው የተሰጠበው ማስረጃ ስጋፍ በትእኔዎች ነው
ጥርድ በቱ በሚመለከው ገልጋ ውስጥ ትእኔዎችን ለሰጠው ፍርድ በት መቆረብ ይኖርበታል፡፡ ሆኖም
የተፈቀደው ሌዩ የወንጀል ምርመራ ገልጋ እንዲያው መርማሪ ገልጋ የሙጨረሻ ስጋፍ ያቀረባል፡፡

Է. ԹՎԱԿՂ ՇՆՈՒ ԱԳԸԸ ԱՒ ՈՄՔՎԱՄ ՀԴՎԵԴ ՔԴՆՈՒՄ-Ն ՊԴՀՑ ԽԾԽԸ:
ԱՐԱՅՈՒՄ ՀԱՐԱՀԻՆ ՔԼՄ-Ն ՔԼՄ-Ն ՈՄՆԱՐԴ ԵՂԱԶԱ:

Է.Գ.Ը.ՆԵՐԻ ՔՓՀՈՎ. ՔՊԱՀՀ ՀԴՀԸ ԱԲ ԹՄԸՄՀ. ԱՒՃ.ՔՅ. ՄԱՀՀ. ՄԻՒՄՈՒՆ
ՔՀՀՊԱԼ. ԽԻՆՈՎ. ԴՆԿԱ Մ-Ք ՔԻՒՄՈՒ ԿՊԱ ՎՀՈՄ ԱԱ ԱԱ ՔՎՅՀԱ ԹՄԸՄՀ
ԱՀ ՊՊԱՀ ՊՊՈՒՈՒ ՀՆՔ.ՔՀՄ ՄՔՄ ԱԱ ԿՊԱ ՔՀՊԱ ՀՈՊԱ.:

ቁ. ገለሰ በአቶ መንጀል የሚመራ ከዚ የተሰበሰው ማስረጃ ለምርመራው እግበብነት ካላለው ከዚህ ቀን የሆኑን አንቀጽ ይደርጋል፡፡

ՀՅԱԳԻ ՔՀ ՊԵՂԵՔ ԴՓՂԵԿԻ ԲՄՎՐՄՈՒՄ ՍՆԴ

ከዚህ ሰላም የተደንገገውን በመተለያች ከተፈቀደው ወጪው ላይ የወንጀል ጥርጉራ አይነ
በመተቀም የሚሰጠበት ማስረጃ ተቀብይነት የለውም፡፡

નોંધ

የተጠሪዎች እና ተከታታለ እቅዱል እና እቅደዋት

አንቀጽ የት ተጠሪዎች ስለመያዝ

**Է.ՔԴՊԸՊՀՎ. ՄՊՀՀՈ ԱՊՀԸՊՀՎ. Կ.ՀԴ. ՀԱՅԱՏ. ԻԱՄԻՆ ՈՓԸ ԴՊԸՊՀՎ. Դ.Հ.ՔԴ
ՊՀԸՊՀՎ. ԸՆԴՄՈՒՅ:**

፩. በዚህ እንቅድ ጽዜሰ እንቅድ ይ የተደንገገው በጥርጋም ወንጀለ ካሳድ ሆኖ ለለወንጀለ መፈጸም
መርማሪው በቁ ማስረጃ ካለው ወይም ወንጀለ ለመወራቱ በእከበበው ሁኔታ የተደንገገኝ
የሚታመን መሰላው የተገኘ እንደሆነ ተጠሪባለው በዚህ ካፍል በተደንገገው መዋሪት ተይም
ጥርጋመራው ለተጨረድ ይቻላል፡ የአያያዝ ፊልፍም የተጠሪባለውን ለብቻዊ መብትና ካብር የጠበቀ
መሆን አለበት፡፡

Է. ԱԹՎԻԴ ԴԿԴՀԴ : ԱՀԴԱ ՄԵԴԱԾՈՒ ԱՄՊԵՐ ԱԽՎՆ ԱՊՂՃԱՄ. ՄՅԱԼՈՒԴ ԴՅ

፩. ተጠርጋዬ የለመያዥ ወይም የለመከሰድ ሌዩ መብት ተጠቃሚ ካሸነ ክፍል ወንጀል ስራዎች
እኔ ክፍንና ክልተዥዷ ወይም የለመከሰድ መብቱ ስልጣን ባለው አካል ክልተነና በስተቀር
አይደም::

፪. በዓለም አቀፍ ስሜ የማይቻልኝ መብቶች የግዢዬ ለዋጥና በተመለከተ ለሥነ የሚችሉት
በዓለምአቀፍ ስሜ በተደንገገው አግባብ በይ ነው::

አንቀጽ ይህ ተጠርጋዬን ስለመጥረት

፫. መርማኑ ጥለለ ወንጀል ስለመፈጸሙ በቁ ተጠርጋ ሲኖረው ተጠርጋዬ በምርመራ በታ
እንዳቀርብ እመኩ በሆነ ማንኛውም መንገዶች ለጠራው ይችላል::

፬. የመጥረቶው ይዘት እንደ አግባብነቱ በዘመኑ ስሜ አንቀጽ ይችላል የተዘረዘሩት ይዘት
ይኖረዋል::

፭. መጥረቶ የደረሰው ተጠርጋ ለምርመራ ክልቀበብ መርማኑ የኩርድ በታ የመያዝ ትክክለ
በማውጣት ለይዘው ይችላል::

አንቀጽ ይሁን የኩርድ በታ የመያዝ ትክክለ

፪. በወንጀል የተጠረጋሚ ስው ለሥነ ወይም በማቅያ ወይም በማረጋገጫ በታ ለቁይ የሚችሉው
በኩርድ በታ ትክክለ በይ ነው ::

፫. የመያዝ ትክክለ የሚሰጠው ተጠርጋዬ በሌላ መንገዶች መቆራቢ የማይችል እንዲሆነ እና
መቆረበዥ ለምርመራው የግዢ አስፈላጊ መሆኑ ለረጋገጥ ነው::

፬. መርማኑ ጥለለ በሚያቀርቡው ቅዱቁ መመሪት የምርመራው በሚከኞቷበት አቅራቢያ የለ ፍርድ
በታ የመያዝ ትክክለ ይለዋል:: ሆኖም አስገዳጅ ሁኔታ ለፈጻሚ ተቋሙ ተጠቃሚ ለማንኛውም ፍርድ
በታ ለቀርብ ይችላል:: የመያዝ ትክክለዥ በማንኛውም ገዢ የሚቀርብ ሆኖ ተቋሙ እንደቀረብ
ወደመውኑ መሰጠት ይችርቦታል::

፭.በኩርድ በታ የሚሰጥ የመያዝ ትክክለ የተጠርጋዬን ስም እና የታውቀ እድራሻ፣
የተጠረጋሚነትን ወንጀል፣ መያዝውን የሰጠው ፍርድ በታ፣ ማዘጋጀው የተሰጠበት ቀን፣ ወር እና
ዓመታ ምሳሌና፣ መያዝው የሚያስበት ገዢ እና ለሰጠ አስፈላጊ የሆነ አርብሪያን መያዝ
ይችርቦታል::

፩. ማንኛውም ፍርድ በት የተሰጠ የመያዝ ትእዛዣ በየንኛውም የህንጻቱ ከፍል የለምንግሥት ተጨማሪ ሆነ-ሥርዓት ተፈጥሯትና አለው ትእዛዣ ማንኛውም ተቁም የመፈጸም ግዳታ አለበት::

አንቀጽ ይዘኛ አስተካይ ሁኔታ

፪. መርማሪ ጥለለ ፍርድ በት ቅርቡ የመያዝ ትእዛዣ አለበው ያረስ አለቸኑለ ሁኔታ ሌላቸዋጥም በስልክ በለላ የመገኘች ኮፍ የመያዝ ትእዛዣ እንዲሰጣው በአቅራቢው ያለን ፍርድ በት ለጠረቀቃ ይችላል::

፫. መርማሪው ያቀረበውን የመያዝ ትእዛዣ ጥያቄ በሁሉ አደጋ ስሜ ወሰጥ በጽሕፈ ሌላቸኑ ቅርቡ መቆዳቸ ይኖርበታል፡፡ ጥያቄውን በጽሕፈ ከላቀረብ ወይም ፍርድ በቱ ከላላቸው የመያዝ ትእዛዣ ጥያቄው እንዳልተሰጠ ይቀመራል፤ የተያዘውም ለው ከእነር ይፈታል፤ የተያዘው ከለ እንዳለቀቃ ይፈጸማል፡፡

አንቀጽ ይዘኛ በእና ከፍንድ ወንጀል ተጠርጓሚነት መያዝ

፬. ማንኛውም ለው ወይም ጥለለ ከሂሳት ወር በማየዝ ቅል እውራት የሚያስቀባ የእና ከፍንድ ወንጀል ሌላቸዋጥም የተገኘነ ተጠርጓሚ የል ፍርድ በት የመያዝ ትእዛዣ መያዝ ይችላል፤

፭. በግል አቤቱታ የሚያስቀባ ወንጀል እና ከፍንድ ሌላቸዋጥም የተገኘነ ተጠርጓሚ በፖል ሌላ የሚታለው በግል ተበኝ አቤቱታ ሌላቸኑ ቅርቡ በቻ፡፡

፮. ተጠርጓሚነት የያዘ ማንኛውም ለው ወጋቸውና አቅራቢው ለለው ጥለለ ተቁም ማስረከብ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ይዘኛ የመተባበር ግዳታ

፯. በፍርድ በት ወይም የል ፍርድ በት ትእዛዣ ለው ሌላ ት-በብር እንዳያደርግ በፖል የተጠየቀ ማንኛውም ለው በራስ ወይም በንብረቱ ገዢ አይደ የሚያደርግ እንደሆነ መተባበር ይኖርበታል፡፡

፱. ተጠርጓሚነት የያዘ ለው ወንጀል ለለመፈጸም ምስክር ሆኖ የሚቀርብ ከሆነ በዚህ ስም በእንቀጽ ተ በተደንገገው መመራት ቅልን መስጠት ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ይዘኛ ተጠርጓሚ ሌላ ለለማፈጸም ሆነ-ሥርዓት

**፩. መርማኬ ጥለስ የሚይዘውን ስዕስ ማንኛነት አስቀድሞ ማረጋገጥና በሚይዘበትም ገዢ ማንኛነቱን
ለሚያዘው ስዕስ መግለጫ ይኖርበታል::**

**፪. ተጠሪባቸው የሚያዘው በፍርድ በተ የመያዝ ትእዛዝ ከሆነ መርማኬ ጥለስ ይሁን
ለሚይዘው ስዕስ ማንበብና ማለያት ይኖርበታል:: ትእዛዝ የተሰጠው በቁል እንደሆነ ይሁን
ለተጠሪባቸው መግለጫ ይኖርበታል::**

**፫. ተጠሪባቸው በቁል ወይም እችን በመሰጠት እንዳሆነ የልተሰጣማ እንደሆነ መርማኬ ጥለስ
ስዕትው ስዕስፈልጊዜ ተጠሪባቸውን ለመያዝ የሚያስቀል ተመጥጥኝ የይል በመጠቀም
ለመያዝ ይችላል::**

**፬. ተጠሪባቸው የሚሰጠውን አድራሻ በመጠቀም መርማኬ ጥለስ የተያዘው ስዕስ በተሰብ ወይም
የቅርቡ ኮመዲ፣ የአገሩ እምባሉ ወይም ቅጂዎላ ተጠሪባቸው መታሳሪን እንዳሆው የኩርሻል::**

አንቀጽ ይነፃ የጠት አስራ ይታጣልና ፍመና መመዘኛ:

**፩. መርማኬ ጥለስ በወንጀል የተጠረጋረ ስዕስ የጠት አስራ ይታጣልና የአድ ዓከራዊ
የወንጀር፣ የድጋፍ፣ የሽንጻ፣ የድጋፍ፣ የምራቅ እና ሌላ በለውት፣ የሚገኘ ልሳሽ ፍመና እንዲሰጥ
ለመጠየቅ ይችላል::**

**፪. በፍትሕአብከር ስሜ በቀጥር ብቁ የተመለከተው በፍርም መርማኬው ጥለስ ወይም ተከላይ
የተከለበበትን ወንጀል ተመልከቶ ተከላይ በአከላም መመርመር የሚያስረልግው መሆኑን ከተረዳ
የማካም ፍቃድ፣ ያለው ሲከላም የሚመራውን እንዲያደርግና የሚመራውንም ወጪት በፊትና
እንዳሆበትው ለማዘዝ ይችላል::**

**፫. ተጠሪባቸው ከነውት፣ በቀጥታ የሚመለድ እና ያም፣ ስንት፣ ተንሮ ወይም መሰል
ፍመናዎችን ለመሰጠት ልቃድና ከልሆነ የተጠረጋረበት ነገር እንደተረጋገጧ ይገመታል::**

**፬. መርማኬ ጥለስ በተገኘው ወይም ተገኘው በአካ ችሎታ የሌለው እንደሆነ በጥምክት ወይም
በአሳዳው ፍቃድ በባለሙያ እንዲመራመር ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል፤ ሲከመና የሚመራውን
ወጪት በፊትና ማቅረብ ይኖርበታል::**

**፭. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ የተደንገገው በፍርም ተጠሪባቸው ይታጣልና እና አስራ
ለመሰጠት ልቃድና ከልሆነ ተመጥጥኝ የይል በመጠቀም እንዲሰጥ ይደረገል::**

አንቀጽ ፩፻፯ የተመርጋገጥ ፊል

፩. በዚህ በርሃዊ ልምርመራ እንዳቀርብ የተጠለ ወይም ተይና የቀረበ ስው ስሙ፣ የታወች ዕድሜዎች ጭግኙ፣ እና አድራሻው ተረጋግጣ ለቀረበበት የዚህ ወይም የገል አበቱታ ቅለን እንዳሰጥ ይጠየቂል፡፡

፩. ተጠሪጥረው ቅልን ከመሰጣቸው በፊት ምሳሽ ለመሰጣት ነገ እንደሆነና የለመናገር መብት እንዳለው፣ በፊተኛነት የሚሰጣው ማንኛውም ቅል ፍርድ በታ በማስረጃነት ለቀርብበት እናገማች መንገር እና ይከፍው መካይነት በፊት መግለጫ ይኖርበታል፡፡

Է. ԱԽ.Ս ՀՅԴՔԸ ԴՕ-Ն ՀՅԴՔԸ Է ԴՈԾՊՂՋՄ ՖԼՄԾԴՂԸ ՄՈ-ՋԴ ՖՂՄ ՄՄՄԴ ԳԴԾԿՂՋՄ
Ո.ԳԾՉՄ ԴՈԾՊՂՋՄ ՈՄ-ԴԻ ԶԴ-Մ-ԴԻ ԾԾ-ԱՂՋՄ-ԴԻ ԽՊԻՒԴԿ ՀԾ-ԾՎ-ԴԻ ՀՅԴ-ՂՃԱՑ
ԸԾ-ՎԾ-ՈՈՒԴ ՔԾՔ ԴԵՒԽԾ-Վ-Դ ՄԱ-Ր ՄԾ-ՄՒԴ ԵԾԾՈՒԺԱ

ቩ. ተጠርጋው ቅለን ለመሰጣት ፈቃድና እንደሆነ ከመርማራ ለሚቀርብለት ጥያቄ እንደአባባለ
በቃል፣ በጽሕፈ፣ በምሳከት ወይም በእሌተርጋማ ዘግበኛ ለጠጥ ይችላል፡፡ ተጠርጋው ቅለን
የሰጠው በእሌተርጋማ ካሆን እሌተርጋማውም የተጠየቀውንና የሰጠውን ዘግበኛ ተከተለኛነት
ያረጋግጣል፡፡

Է. Դու՛Պաշտ. Աղջկէ-ՈՂԵԴ Պ.Ք Գողին ՈՄՀՈՒԹՈՒԴ ՆԱ Կ.Հ.Տ. ՈՐՈՌԱ ՄԵԾԻ ՈՀՄԻՒ
ԱՓշէ ՅԵՒԱՅԱ:

፩. መርማራ ተጠሪያዎች የሰጠውን ቅል በጽ ይመዝግባል፤ ይህንንም በእርስና በተጠሪያዎች እንዲፈጸም ያደርጋል፤ ተጠሪያዎች ለመፈጸም ፈቃድና ጥልሆነ ገዢ ይህን በመዘገበ ላይ

Հ. Դաշտավայրության մեջ պահպանական բնութագիրը կազմության մեջ առաջարկված է հաջողական լուծում համար:

ՀՅԱԳԻ ՔՐԵ ԱՄԵՐԻԿԱ ՀԱՆՈՒԹ ՊՈԽԵ

፩. ቴጠርጌዎች የተጠረጋበት ወንጀል መፈጸሙ ወይም የተያዘው ስወ ወንጀልን ለለመፈጸሙ አጠራጥሬ ለሆነን እንደሆነ ሁኔታ መርማሪ ጥለሉ ቴጠርጌዎችን በዋሳትና ወይም በረሰ የሰነድ ለለቀቀ ይችላል::

፪. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ እና ይ መመሪት የተያዘው ስወ በዋሳትና በሚለቀቅበት ገዢ

(ሀ) በተወስኑ ገዢ ሆታ መርማሪ ጥር ወይም ሌላ አመቱ በሆነ ሆታ በአካል ቅርቡ ደገኘት እንዲያደርግ፡፡

(ለ) የተወስኑ ሆታ እንዲያደርግ፡፡

(ሐ) ከምሰከርና ወይም ከባል ተብሎምና ጥር እንዲይገኝ፡፡

(መ) ከተወስኑ ክልል ወይም ሆታ ውጤ እንዲያሂድና ወይም

(ወ) የመሰረተትን ቁጥር ሁኔታዎች፡፡

ማይችል በማስገባትና በማስፈጸም ለለቀቀ ይችላል::

፫. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ ከዋሳትና ጥር የሚቀመጥ ቁጥር ሁኔታ እንደ አግባብነቱ እንዳን ወይም ከእኔዚ በሌደ ወይም ሁሉንም ቁጥር ሁኔታዎች ለመተካት ይችላል::

፬. በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ ለተደንገገ ቁጥር ሁኔታዎች እኩልያም መርማሪ ጥለሉ ተገበዙን ከተተልዕኮ ያደርጋል ወይም እንዲደረግ ተገበዙን ትክክለ ይሰጣል::

፭. መርማሪ ጥለሉ የዋሳትናዎን መጠን ስወስኑ የተያዘው ስወ የተጠረጋበበትን ወንጀልና የተጠርጌዎችን አቅም የገኘበበ መሆኑን አለበት::

፮. በዚህ እንቀጽ መመሪት በዋሳትና የሚያዘው ገዢ በመንግሥት የገንዘብ አስተዳደር መመሪት በአደራ ይቀመጥል::

እንቀጽ ይኝ ቴጠርጌዎች ፍርድ ቤት ማቅረብ

፯. የተያዘው ስወ በጥልሉ የሰነድ ያልተለቀቀ ከሆነ ከተያዘበት ገዢ ይምር በአርባ ለምንት ለሻጻት ወሰጥ ፍርድ ቤት መቅረብ አለበት:: ይህም ገዢ ቴጠርጌዎች ከተያዘበት ሆታ ፍርድ ቤት ለማድረሰ አግባብ ባለው ማሞት የሚጠረቀውን ገዢ አይመምርም::

፩. መርማራው. ገልል በዚህ አንቀጽ መመረት ፊርድ በት የቀረበ ተጠርባር የተያዘው በበቃ
ጥርባል እንዳሁም መያዝ ለምርመራው አስፈላጊ መሆኑን ለፍርድ በቱ ማሰረሻት ይኖርበታል::

፪. ፊርድ በቱ የተያዘው ለው በማቅያ በት መቆየት ለምርመራው አይደረግም በሉ ካሙ
በዋሳትና ይለቀዋል:: ሆኖም የተባለው ድርጋት መፈጸሙ ወይም የተያዘው ለው ወንጀልን
ስለመረጥሙ አጠርጋዊ ስሆን የለ የሰነድ ለለቀው ይችላል::

አንቀጽ ፪፪ ተጨማሪ የምርመራ ገዢ

፫. ፊርድ በት ምርመራው የልተጠናቀቀ መሆኑንና ምርመራውን ለማድረግ የተጠርባው
በማቅያ በት መቆየት አስፈላጊ መሆኑን ለያምኑ በእንደ ገዢ እስከ ጥሩ ቁጥር የሚደርሰ ተጨማሪ
የምርመራ ገዢ ለፈቻቸ ይችላል::

፬. በዚህ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ ይ የሚፈቻቸ ይችላል:: ሆኖም የውንጀልን ክብደትና ወሰንበትና
የሚፈለገውን ማሰረሻ ዓይነትና በዚ እንዳሁም ለለቻ ተያያዥ ነገሮችን ያገኘበት መሆኑ
ይኖርበታል::

፭. በዚህ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ ይ የሚፈቻቸ ይችላል:: አጠቃላይ የምርመራ ገዢ በማኅኞቸውም ሆኔታ
ከአራት ወር ለጠልጥ አይችላም::

፮. ምርመራው ተጠናቀ ተጨማሪ ገዢ የማያስፈልገው እንደሆነ ፊርድ በት ተጠርባው በዚህ
አካ በተደንገገው መመረት በዋሳትና እንዲወጣ ወይም በቁበ አካ በአንቀጽ ይችላ ገዢ አንቀጽ ይ
መመረት ከስ እስከሚመርጓ ይረዳ ከሆኋ ቁጥር ለልቦለው ገዢ በማቅያ በት እንዲቀይ ለውስኑ
ይችላል::

አንቀጽ ፫፫ የልተጠናቀቀ ምርመራ ለለማኅኞቸው ወጪዎት

፯. ከዚህ ለሰደ በተደንገገው ተጨማሪ የምርመራ ገዢ ወጪዎት የውንጀል ምርመራው ክልተጠናቀቀ
ፊርድ በት ተጠርባውን በዋሳትና ለለቀው ይችላል:: ምርመራውም ይቀጥላል::

፱. የውንጀል ምርመራው በተሰጠው ተጨማሪ ገዢ ክልተጠናቀቀ በዚህ አካ ለለንብረት እግድ
የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከውንጀል ድርጋት መፈጸም የሆኑ የተያዘው ወይም የተያዘው
ንብረት ለጥር እንዲለቀው ፊርድ በት ተሳካሣ መሰጠት ይችላል::

፲. ፊርድበቱ መርማራ ገልል የምርመራ መዝግበን ለወቃቤት እንዲያስተላፊና በቁበ እግዢ
በአንቀጽ ይችላ መመረት በጥያቄ ላይ እንዲወሰን ተሳካሣ ይሰጣል::

፩. በቁበ አካ በዚህ እንቀጽ መመራት ወሰኑ ያልሆነ እንደሆነ ተጠርጓዹው በዋሳኑና ያሳያለው-
ገንዘብ ወይም ጽብረት ካለ ይመለስለታል፤ የተጠለ እግድ ካለም ይገልጻ ሌሎች ጉዳዮችን
በተመለከተ እንደ ነገ ስው ያለው መብት ይኖረዋል፡፡

እንቀጽ ክፍል በማቅያ ቤት ያለ ስው ሲላለው መብት

፪. በማቅያ ቤት ያለ ስው እንደአግባብነቱ በማረጋገጫ ቤት ያለ ስው መብት አለው፡፡

፫. በዚህ አካ መመራት ተቆጥ በማረጋገጫ ቤት የሚቀይ ስው የትናር ጽድናውን፤ የቅርብ ዘመኝና፤
ጽድናውን፤ የጊዜማጥና፤ አማካይውን፤ ሲከመናና የአካ አማካይውን በግል የማኅጋገር መብት
አለው፡፡

፬. ማቅያ ቤቱ ተጠርጓዹው ወሰኑ እንዲያገኘ ወይም በተመረጋበት የወንጀል ጉዳይ ላይ ንርክር
መረጃ ለማማገኘ እንደቻል ይጋፍና ትብብር ማደረግ ይኖርበታል፡፡

እንቀጽ ክፍል በፍርድ ቤት የሚሰጥ የተጠርጋገት ቅል

፭. የቀናሽ ጥርጋመራ ፍርድ ቤት ሆነ ሆኖ ሆኖ ወይም የወንጀል ከስ መሰማት ከመጀመሩ በረቱ
ማናቸውም ፍርድ ቤት ማናናውንም የተሰጠውን ቅል ወይም የእምነት ቅል ለመመዘገበ
ይችላል፡፡

፮. ፍርድ ቤቱ በዚህ እንቀጽ ጽብረት እንቀጽ ይ መመራት ቅል የሰጠውን ስው በኋላ ፍቃድ ቅልን
መሰጠቱን መጠየቅ፣ ማረጋገጫዎች በመዘገበ መመዘገበ ይኖርበታል፡፡

፯. ተጠርጓዹው ቅልን በሚሰጥበት ገዢ በቻለሁ ወሰኑ የፖልስ ባልፈረሰ መገኘት አይኖርበትም፡፡
፱. ፍርድ ቤቱ የተሰጠውን ማናናውም ቅል ወይም የእምነት ቅል ማደረግ ቤትና ቤት በመቀረብ
ይምና ወይም በስራይ ይመዘገበ፤ የተመዘገበው ቅል ወይም የእምነት ቅል ቅልን ለሰጠው ስው-
ከተነበበለት ወይም ከተገለጠትና ትክክለኛነቱን ካረጋገጫ በኋላ ፍቃድ ይፈጸምበታል፡፡

፲. መጠናገረ ጥለስ የተሰጠውን ቅል ግልባዊ ጉዳቶን ለማከታተሉው በቁበ አካ ይልከለታል፡፡

የንብረት አገል: እና አስተዳደር

ከፍል አገል:

የንብረት አገል:

አንቀጽ ዲጂ መርሆ

፩. ተፈጸማል ከተባለው ወንጀል ጋር የንግድነት ያለው ማንኛውም ነብረት ወይም ገንዘብ በፍርድ በት ትክምህ መመሪት ለታገድ፣ ለምኑ እና አጠቃላይ ባለው አካል ለተቋርር ይችላል፡፡

፪. በዚህ አካል በተለየ ሁኔታ የተደንገገው እንደተመለቀ ሆኖ በፍርድ በት፡-

(ሀ) በወንጀል አካል ለመረጃ የሚታረ ነብረት ለሆኑ፡

(ለ) በግለሰብ እና እንዲይገባ የተደንገገው ወይም ልዩ ቅዱያ የሚያሳይቷው ነብረት ለሆኑ፡

በዚህ አካል መመሪት ለታገድ፣ ይችላል፡፡

፫.በዚህ እንቀጽ መመሪት የሚታገዥ ነብረት ተጠርጓቸው በተመረጋገጫ ወንጀል ለቀጥ ከሚታለው የገንዘብ ቁጥጥ ወይም ካጥታው የሚይገባ ቅዱም ወይም ከደረሰው ጉዳት ጋር ተመጣጥና የሆነ የግል ነው፡፡

፬. በዚህ እንቀጽ ጊዜ እንቀጽ ይ እና ይ የተደንገገው ነብረት ወይም ገንዘብ፡-

(ሀ) ለተከላከልና ለበተሰበ የእለት አገልግሎት የሚጠቀሙ የበት ወሰኑ መግለጫ፣ እና

(ለ) ተከላከልና ለተሰበ የሚተዳደሩበት ሌላ ነብረት የለለቻው ለሆኑ፣ የሚተዳደሩበት ከታገድው ነብረት ከሚገኘ ገበ ከሆነ መሰረታዊ ፍላጊና ለማጠበቅ ለተከላከልና ለበተሰበ ፍርድ በቱ በቁ ነው በለ የሚገምተውን የህል ገበ፡-

አይታገድም፡፡

አንቀጽ ዲጂ የእግድ ማመልከቶ ማቅረብ

፩. በቁብ ስዕስ ወይም መርማኑ ጽልሰ በዘህ ስዕስ አንቀጽ ይቻቻ የተጠቀሰው ጽበት እንዲታገድ ለፍርድ በት ማመልከቶ ማቅረብ ይቻላል::

፪.ማመልከቶው የወንጀል ከስ ከመመሙራቱ በደት ወይም ከተመዘሩት በኋላ ለፍርድ ይቻላል::

አንቀጽ ይቻቻ የማመልከቶው ይዘት

በዘህ ስዕስ መመሪት የእግዚ ትእዛዝ እንዲሸጥ የሚቀርብ ማመልከቶ፣

፩. የወንጀለን ፍራ ነገር እና በየፈረሰው የተወስኝትን ሆኖቻቻ ከስ ያልተመዘሩት እንደሆነ ገዳብ የሚገኘበት ያረጋግጣይ የሚያሳይ መረጃ፣

፪. የሚታገዣው ጽበት በዘህ ስዕስ አንቀጽ ይቻቻ በተዘረዘሩት ሁኔታ የተገኘ መሆኑን የሚያሳይ

፫. የሚጠረው እና የሚጠረው መለያ እና ጽበት የሚገኘበትን አድራሻ እና

፬. የሚጠረው እና የቀረበበት ተከተል እና ለለም አስፈላጊ መረጃዎችን

መያዝ ይኖርበታል::

አንቀጽ ይቻቻ የእግዚ ትእዛዝ መሰጠት

፩. ፍርድ በቱ የቀረበበትን ማመልከቶ ከመረመረ በኋላ የእግዚ እስፈላጊነት ከመካከለ ጽበቱ እንዲያይተው እንዲያለውት ወይም በለላ ማንኛውም መንገድ ለማስተኞች ወገን እንዲያተላለው የእግዚ ትእዛዝ ለለጥ ይቻላል:: ትእዛዝን የሚመልከተው አካልና የሚችል እንደሆነ ተጠርጓለው ወይም ተከሳሽ እንዲያውቀው ያደርጋል::

፪. በዘህ አንቀጽ ጽበት አንቀጽ ይ መመሪት ተጠርጓለው ወይም ተከሳሽ በሌሎች የእግዚ ትእዛዝ ከተሰጠ መርማኑ ጽልሰ ትእዛዝን ለተጠርጓለው፣ ለተከሳሽ፣ ለወከል ወይም በተእዛዙ ላይ ለመ ለተጠቀስ ለመ ያደርጋል::

፫. የሚታገዣው ጽበት የሚጠረው ከሆነ ጽበቱ በጨረታ ተሽሮ ጉባኤ በእኋላ ይቀመጥል::

አንቀጽ ይቻቻ የእግዚ ትእዛዝን ማስተኞች ወይም ማስኬል

፩. በዚህ ስာን አንቀጽ የዚህ መመሪያ የተሰጠ የእግዥ ትእዛዝ የደረሰው ወይም እንዲያውቷው የተደረገን ስው ወይም በትእዛዝ የሚከናወነው ቅር የተሰጠ ማስተኞች ወንን ትእዛዝ እንዳካላለት ወይም እንዳሻሻል ለፍርድ በት ሌሎማለከት ይችላል::

፪. የእግዥ ትእዛዝ እንዳሻሻል ወይም እንዳሻሻል ለፍርድ በት የሚቀርብ ማመልከቶ የታገዥን ጉባኤ በይዘት አድራሻና ኮርክር መግለጫ፣ እጥቅ የሚገለበትን የሚከናወነው እና ሌሎች አስፈላጊ የሆነ ማስረጃዎችን መያዝ ይኖርበታል::

፫. ፍርድ በቱ በዚህ አንቀጽ መመሪያ የሚቀርብ ማመልከቶ ሌዩ በቁበ ስာን አስተያየት እንዲስተበት ካደረገን በኋላ ተገበ በሆነ አዋጅ ገዢ ወሰጥ ወሰኑ መሰጠት ይኖርበታል::

አንቀጽ የዚህ የእግዥ ትእዛዝ ቅር መሆኑ

ተጠርጣለው የሚይከለሉ ከሆነ፣ ከሌ ከተለሳ፣ ከተዘጋጀ ከተሻሻለ ወይም ከተለውው ወይም ተከለሽ በዚ ከተለቀቀ ፍርድ በቱ የሰጠውን የእግዥ ትእዛዝ በማኅኅውም ገዢ ቅር ሌሎች ይችላል::

ግዢ አራት

ቀዳሚ ጥርመራ

አንቀጽ የዚህ ዓለማ

የቀዳሚ ጥርመራ ዓለማ የወጪ ስာን ማስረጃ እንዲሁም ተጠርጣለው እንዲመዘገበለት የሚፈልገውን ማስረጃ መያዝና መጠበቅ ነው::

አንቀጽ የዚህ ቅር ጥርመራ የሚፈጸማቸው መንፈስታ

፩. በዚህ ስာን በመንጠረዥ “ሀ” ከዚ ወንፈል መሆናቸው በተደንገገት ጉዳዮች የተጠረጋጋነት ስው በቁበ ስာን በቀጥታ ከሌ ለመመሥራት ካልወሰን በስተቀር በመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድ በት በቁበ ስာን መያቅነት ቅር ጥርመራ ለክሬድ ይችላል::

፩. በዚህ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቁጥሮች ፖርመራ የሚያስፈልግው ካብድ ወንጀል መሆኑ በተደንገገ እና ሌላ ተደረሱበት ወንጀል የተፈጸመ እንደሆነ የቀጥሮች ፖርመራው በሁለም የወንጀል ዓይነቶች ሌይ ለክሂድ ይችላል::

፪.ቀጥሮች ፖርመራ እናራን ፖርድ በት በቁበ ሲባ እና ተጠርጓዣው የቀረበትን ማስረጃዎች ይመዘዋል፤ ለጠቅም ካብን ለማረየው ፖርድ በት ይልካል::

እንቀጽ ይዘኛ ምልጣን የለው ፖርድ በት

፫.ቀጥሮች ፖርመራ ለማከኔድ ምልጣን የለው ፖርድ በት ወንጀል በተፈጸመበት በታ የአስተዳደር መሰን የቆኅት ምልጣን የለው የመጀመሪያ ያረጋ ፖርድ በት ነው::

፬. በዚህ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ የተደንገገው በኋርጊው ለምሳሌ አቀራረብ ለባል በቁበ ሲባ የቀጥሮች ፖርመራ እንዲከኔድ ለማንኛውም የመጀመሪያ ፖርድ በት ለመስላክት ይችላል::

፭. በቁበ ሲባ በዚህ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ መሠረት ለመለን ለተጠርጓዣው የለውን አመታትም ግምት ወሰጥ ማስተካከት ይኖርበታል::

እንቀጽ ይዘኛ ለቀጥሮች ፖርመራ እንዲያረጋግጣ ለለማመልከት

፪. በቁበ ሲባ የቀጥሮች መዝግበት መርምሪ በዚህ ሲባ በእንቀጽ ይዘኛ መሠረት ገዢ በቀጥሮች ፖርመራ እናራን ፖርድ በት እንዲጠረ ለመለን ለቀጥሮች ፖርመራ እናራንው ፖርድ በት ማመልከቶ የቀርባል::

፫. በዚህ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ መሠረት ማመልከቶ የቀረበለት ፖርድ በት ማመልከቶው በቀረበለት ዕለት ቁጥሮች ፖርመራ የሚጀመርበትን ቀን በመወሰን በቁበ ሲባ፣ ተጠርጓዣ ፖርመራ እና ለለም ማስረጃዎች በቀጠርው ቀን ፖርድ በት እንዲቀርቡ ትኩዛዣ ይሰጣል::

እንቀጽ ይዘኛ የማስረጃ አመካርካብ

፬.ፖርድ በቱ ተጠርጓዣው እንደቀረበ በቁበ ሲባ ገዢ አስፈላጊ ማስረጃዎችን እንዲያስተካክለ ያደርጋል::

፭.የወቃቤ ሲባ ማስረጃ ከተመዘገበ በኋላ ቁጥሮች ፖርመራ እናራንው ፖርድ በት ለተጠርጓዣው፤

(ሀ) ል.ቁደኛ እንደሆነ ለክብ መሰሰ ተለን ለመሰጠት የሚችል እንዲሁም
እንዲመዘገበለት የሚፈልገው ማስረጃ ካለ እንዲመዘገበለት፤

(ለ) ቁልን ለመሰጠት የሚይገደድ መሆኑን እና የሚሰጠው ቁል በጽሕፈ ሆኖ ነገር
በላማ በማስረጃነት የሚቀርብ፤

መሆኑን ይካሂዋል፡፡

፩. በቀዬሚ ፌርማዎች አድራሻው ፍርድ በት የተመዘገበ ማስረጃ ገልጻም ለዕቅበ ስምና
ለተጠርጣቸው መሰጠት ይርጋጋቸል፡፡

አንቀጽ ይዘኛ ተጨማሪ ማስረጃ

የቀዬሚ ፌርማዎች አድራሻ ፍርድ በት ለዘሱ በፊርማ አፈጻጸም ምስክርነቱ ወይም የማስረጃ
ጥንቃቤኑቱ አስፈላጊ የህን ተጨማሪ ስው ወይም አግባብነት ያለው አካል እንዳቀርቡና የሚሰጠው
የምስክርነት ቁል ወይም ሌላ ማስረጃ እንዲመዘገበ ለያደርግ ይችላል፡፡

አንቀጽ ይዘኛ ጥወቃቸት እንዳቀርቡ ለለማሳወቁ

በቀዬሚ ፌርማዎች አድራሻው ፍርድ በት የምስክርነት ቁል ወይም ሌላ ማስረጃ ያለው ጥወቃቸት
ወይም አግባብነት ያለው አካል ከዚ በሚሰጠበት ፍርድ በት የመቆረብ ግዴታ እንዳለበት ፍርድ
በቱ ማሳወቁ ይርጋጋቸል፤ አስፈላጊ ሆኖ ለያገኘው የረሰን የሰትና እንዳረርም ለያደርግ ይችላል፡፡

አንቀጽ ይዘኛ የመዘገበ ነርክር

፪. በዘሱ ስም አንቀጽ ይዘኛ ጽዑስ አንቀጽ ይዘኛ ሲ ለዕቅበ ስምና ለተጠርጣቸው የሚሰጠው ገልጻም በዘሱ
አንቀጽ ጽዑስ አንቀጽ ይዘኛ የተመለከተውን ነርክር መሆኑን ይርጋጋቸል፡፡

፫. መዝግበ፡-

(ሀ) የመዘገበ ቁጥር፡

(ለ) የወንጀል ዓይነት የተፈጸመበትን ቅን እና እንደአግባብነቱ ወንጀል የተፈጸመበት
ንብረት ወጪ ወይም ወንጀል የተፈጸመበት ስው ሆኔታ፡-

(ሐ) የወንጀል ከዚ የቀረበበትን ቅን እና የወንጀል ከዚ አቅራቢው ለምና አድራሻ፡-

(መ) የሚታወቁ እንደሆነ የተጠርጣቸው ስም፣ አድራሻ፣ ሆኖ፣ የጊዜ፣ የደመኑ፣ ሲግነት፣
የበተሰበ ሆኔታ እና ሌላ አስፈላጊ መረጃ፡-

(ወ) ተጠርጣቸው የተያዘበት ቅን ወይም እንደሆነ የፍርድ በት ተስማት የተሰጠበት ቅን፡

(ጋ) ተጠርጣቸው ለመጀመሪያ ቤት ፍርድ በት የቀረበበት ቅን፡

(ጌ) የዕቅበ ስም ለምና አስፈላጊ ስም የተጠርጋ መስቀ ለምና

(ግ) በቀዬሚ ፌርማዎች አድራሻ ፍርድ በት የተሰጠ ቁል፡-

(Փ) ՔՕՓՈ ՀՊԴ ՔԴՄԸ ԱՅ ՔԴՄԱԴՈ ՊՊԸՀԻ ՀՆ

(Ո) ՔՔԾՈՎ ԹԿԸ ՔԴԻՇՁՈՒ ՓԴ:

ԱՀԱՀ ՄՋԻ ԵԳԸՌԺԱ:

ՀԴՓՃ ԷՌՋ ՔԴՄԸ ՀՓՔՔԴ

Ֆ. ՈՒՍ ՀԿ ՈՒՆ ԹՊՀՀՔԴ ՈՒԼՐ ՄՆԴ ԴՈԸ ԴՈԸ ՈՒՆ ՊՊԸՀԻ ՀՆ
ՈՒՆԴՎԸ ՔՔԾՈՎ ԹԿԸ ՀԲԸՆՄ ԳԸԸ ՈՒ ԴՈԸ ԴՈԸ ՈՒՆԴՎԸ ԵԼՓՊԱ:

Է. ՔՔԾՈՎ ԹԿԸ ՀԲԸՆՄ ԳԸԸ ՈՒ ՀԸՆՄ ՈՒՆԴՎԸ ՈՒՆ ՊՊԸՀԻ ՀՆ
ՈՒՆԴՎԸ ՀՈԸ ՄԳ Ո.ՏՐԴՄ ԴՈԸ ԴՈԸ ՈՒՆԴՎԸ ԵԼՓՊԱ:

ՄՈՒԴ ՄՋԺԻՒ

ՊՈՒԴ

ԹԸԸՆ ՀՆՋ

ՈՒԽԱ ՀՆՋՄՊԴ

ՀԴՓՃ ԷՌՋ ՄՋՎ

Ֆ. ՈՒՄԴՎԸ ՀԸՆՄ ԴՈԸ ՊՊԸՀԻ ՈՒՆ ՈՒՆ ՊՊԸՀԻ ՄՋՎ ՀՆ ՀՆՄ:

Է. ԳԸԸ ՈՒ ՔՈՒԴՎ ՊՏՔԴ ՀՈՄԱԼԻԱ ՈՒՆ ՈՒՆ ՄՋՎ ՄՋՎ ՀՆ ՊՊԸՀԻ
ՈՒՆ ՔՈՒԴՎ ՈՒ ՈՒ ՊՄ ՔՈՒԴՎ ՊՊԸՀԻ ՀՆ ՀՆՄ ՀՆՄ ՀՆՄ:

Ը. ՊՈՒԴ ՀՆՋՄՊԴ ՄՆԴ ՈՄԸ ՄՆԴ ՈՒՆ ՈՒՆ ՈՒՆ ԵՌԱԱ:

Ֆ. ՈՒՍ ՀԴՓՃ ՄՋՎ ՊԴՄ ՀԴՓՃ ՊԴՄ ՊՊԸՀՄՊԸ ՊՊԸՀՄԸ ՀՆՄ ՊՊԸՀԸ ԱՋԴ
ԴԱՀՄՊՆ ՀՆՄ:

Ֆ. ՈՒՍ ՀԴՓՃ ՀՈՆ ՀԴՓՃ Զ ՊԴՄՄՊԸ ՈՒՆ ՀՆ ՊՊԸՀՄՊԸ ԳԸԸ ՈՒ
ՊԴՄՄՊԸ ՊԴՄՄՊԸ ԳԸԸ ՀՆՋՄՊԸ ՄՆԴ Ո.ՏՐԴՄ ՈՒՆ ՊՊԸՀՄՊԸ ԱՋԴՄ

ՀԴՓՃ ԷՌՋ ՊՈՒԴ ՈՒՆ ՈՒՆ ՄՋՎ ՄՋՎ

ԳԸԸ ՈՒ ԴՈԸ ԴՈԸ ՊՊԸՀՄՊԸ ՈՒՆ ՊՊԸՀՄՊԸ ՈՒՆ Ո.ԼՓՊ:

፩. በተፈለገ ገዢ በታ ል.ፍርብ እድቻልም በላይ ሌ.የግዢን፣ ወይም

፪. የአስተዳደር የሰራተኞች ወይም ማስረጃን ያጠናል በላይ በበቅ ጥዣናያት ሌ.የግዢን

ጥስትና ለከላከል ይችላል::

ጥዣና ሁለት

የጥስትና ግዢ

አንቀጽ ፩፭ በጥስትና ለመለቀቅ የሚቀርብ ማመልከቶ

**፩. በዚህ ደርጅት ተጠሪዎች የተያዘው ወይም የተከሰሉ ስዕስ በጥስትና ወረቀት እንዲለቀቅ በቃል
ወይም በጽሑፍ ወረቀት በለለ ማኅተውም እመት መንገዶች ማመልከት ይችላል፤ በረሰኔ ወይም
በጠብቆው ማመልከት የማይችል እንደሆነ በተሰበ ወይም ወከላ በጽሑፍ ማቅረብ ይችላል::**

**፪. የጥስትና ግዢ የቀረበበትን ጥዣናያት በእኔና መግለጫና የተያዘው ስዕስ ማቅረብ
የሚችለውን የጥስትና እድናት ማመልከት ይኖርበታል::**

፫.በዚህ አንቀጽ መመሪት የሚቀርብ የጥስትና ግዢ፡-

**(ሀ) ገዢ በንዑስ ቁጥር በፍርድ በት እየታየ እንደሆነ የንዑስ ቁጥርው ለቀረበበት ፍርድ
በት፤**

**(ለ) ገዢ በቀኅማ የሚመራ ፍርድ በት እየታየ እንደሆነ ቁጥር የሚማ የሚመራው ለቀረበበት
ፍርድ በት፤**

**(ሐ) ክሳ ፍርድ በት ቁጥር በመታየት ላይ እንደሆነ ክሳን ማየት ለጀመራው ፍርድ
በት፤**

ይቀርባል::

አንቀጽ ፩፯፭ በማመልከቶ ለይ የሚሰጥ ወሳኔ

**፩.ፍርድ በቱ በጥስትና ወረቀት የመለቀቅ ግዢ ማመልከቶ ል.ፍርብበት ለይዘገበ ወሳኔ መሰጠት
ይኖርበታል::**

፩. በዚህ አንቀጽ የዚሰኑ አንቀጽ ይ መመራት ወሰኑ ስለጥ በቅበ ስካ ወይም መርማና ጥልሉ
ፍርድ በቱ የሚውሉው ገዢ ወሰኑ አስተያየቱን እንዳለጥ ያደርጋል፤ ፍርድ በቱም አስተያየቱን
በተቀበለ በእርግ ለምንት ለዓታት ወሰኑ ወሰኑውን መሰጠት ይኖርበታል፡፡

፪.ፍርድ በቱ የሚሰጠው ወሰኑ በጀትና ሆኖ የዚሁን ወሰኑ መግለጫ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ይችል የሰነድና መፈጸም

፫.ፍርድ በት በዋሳትና ገዢታ የመለቀቁ ተያቄውን የተቀበለው እንደሆነ ተጠርጓዣው ወይም
ተከሳሽ የሚለቀቁበትን የዋሳትና ገዢታ በይነትና መጠን መውሰን ይኖርበታል፡፡

፬. ለአቀመጥ አይም ያልደረሰ ልጅ ያላቸው ማልኩ በተመሳሳይ ወይም እንደ ሲይ የተያዘው
እንደሆነ ለልጅና አስተያደግኝ የበለጠ ይጠቀማል ለተባለው የዋሳትና መብት መፈጸም ይኖርበታል፡፡

፭. በዚህ አንቀጽ የዚሰኑ አንቀጽ ይ መመራት ፍርድ በቱ የሚውሉው የዋሳትና ገዢታ የራሳ
የሰነድ፣ የገንዘብ፣ የለው ወይም የንብረት የሰነድና ገዢታ ለሆን ይችላል፡፡

፮.ፍርድ በቱ ለሌላዋሳትና ገዢታው በይነትና መጠን ለመስት፡-

(ሀ) የወንጀለን አፈጻጸም፣ የክስት ስሜት፣ ከበደትና የክስ ለሁዳች፡-

(ለ) ተጠርጓዣው ወይም ተከሳሽ ቁልጥ ስል የዋሳትና ገዢታውን የተወጣ ወይም
የልተወጣ መሆኑን፡

(ሐ) ተጠርጓዣው ወይም ተከሳሽ ከተመያዙነት ለማግኘለጥ ያለውን ዕድል፡-

(መ) የተጠርጓዣው ወይም የተከሳሽ ወይም የዋሳ ማብት፣ የገበ መጠንና ማገበራዊ
ሁኔታ፡-

በማመዘዣ ይሆናል፡፡

፯. ተጠርጓዣው ወይም ተከሳሽ በራሳ የሰነድ ስለቀቀ የዋሳትና ገዢታ ይፈርማል፡፡

፱. ፍርድ በት የሰነድ ስለፈልጊ በዋሳትና የተለቀቀው ስው የዋሳትና ገዢታው ተንተ በማቀይበት
ንዢ በዚህ አንቀጽ የዚሰኑ አንቀጽ ይ በተመለከተው መመራት እንደ ወይም ከእንደ በላይ ተጨማሪ
ገዢታውን እንዳረዳም ተእኔዎ ለመሰጠት ይችላል፡፡

፩.፻፭ በቱ የወጪ የፈጸመ ስው በዚህ ወይም እምባር፡ በዚ ወይም በኩረን ሌይ በተፈጸመ ወይም በተመሳሳይ ወንጀል የተጠረጋሚ ከሆነ በመልካም ማህረ ለመመራት የእኔ-ጠብቅ ወሰን ግዳታ መግባቱን ቁጥር-ሁኔታ ለመመራት ይችላል፡

አንቀጽ ደንብ በመያዝ ትክክለኛ ሌይ የወጪናን ማመልከት

፪.፻፭ በቱ የመያዝ ትክክለኛ ስለጥ የዋስትናውን ግዳታ በኩረንበት ሌይ ለመመልከት ይችላል፡ ተጠሪባው የዋስትና ግዳታውን ከፈጸመ ወደመውት መልቀች ይኖርበታል፡

፫. የመያዝ ትክክለኛ እንዲከሰልለን፣ የዋስትናውን በይንተና መጠን፣ እንዲሁም ተጨማሪ የጥንቃቂውን ለመፈጸም ይችላል፡

፬. የመያዝ ትክክለኛን እንዲያከፈልገም የታዘዘዣ መርማና ታላሉ የተያዘው ስው መለቀችን ማሳወቂና ለለዋስትና የተሰጠውን ትክክለኛ ለፍርድ፡ በቱ መመለስ ይኖርበታል፡

አንቀጽ ደንብ የወጪናን ያልፈጸለ ተጠሪባው ወይም ተከለም

ተጠሪባው የተጠረጋሚው ወይም የተከለበው በቀላል ወይም በመከከለኛ ወንጀል እንደሆነ እና የተወስኑው የዋስትና ግዳታ የጥንዘቢ፣ የሰው ወይም የንብረት የዋስትና ሆኖ ይህንን ግዳታ ለመፈጸም አቅም የለለው መሆኑን ለመመልከት ፊርድ በቱ ወሰኔውን በማሻሻል ወይም በመለመዋ በራሳ የዋስትና ከተጨማሪ የጥንቃቂውን ለመፈጸም ይችላል፡

አንቀጽ ደንብ ለለመልቀች

፪.፻፭ በቱ ተጠሪባው ወይም ተከለም በዋስትና ግዳታ እንዲለቀች ከወሰን ተጠለውን ምርመን እንዲፈጸምና ከእውጭ እንዲለቀች ትክክለኛ ይለባል፡

፫.የመልቀች ትክክለኛ የደረሰው ማቆያ፣ ማረዳው ወይም ማረሚያ በቱ ትክክለኛ እንዲፈጸለው ተጠሪባውን ወይም ተከለምን ወደመውት መልቀች ይኖርበታል፡

አንቀጽ ደንብ በወጪናን ማግኘለለ የተከለው የወጪናን

፫. የዋስትና ሆን በለው በተፈጸመ የማሳሳይ፣ የማግኘለለ ወይም የማይበበርበር ድርጅት የተመጠ መሆኑ ከታመን ፊርድ በቱ በራሳ አነስተኛው ወይም በዕቃበ ሲጠ እመልከቻነት በዋስትና የተለቀቀው ተጠሪባው ወይም ተከለም ተይዞ እንዲቀርቡ ትክክለኛ ይለባል፡

፩. ቁርድ: በት ተጠሪጥልው ወይም ተከሳሽ ስ.ቁር.ብ አስተያየቱን ከመዋዎ በኋላ የሰነድው የተሰጠው በዘሱ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ይ በተመለከተኝ ምክንያቶች መሆኑ ከተረጋገጧ የተፈቻለውን የዋሳና በማንኛት ማረዳው በት አንዳቀይ ትእዛዝ መሰጠት ይችላል::

፪. በዘሱ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ይ ከተረጋገጧው ወጪ በሆነ ሌላ ምክንያት በሰህተት የዋሳና የቆታ የተሰጠ እንደሆነና ይከው በቅርድ በቱ ከጊዜነ የተጠሪጥልውን የተከሳሽን ወይም የዕቅበ አማካይ አስተያየት በመጠየቁ ቁርድ በት ተጨማሪ የዋሳና የቆታ አንዳቀርብ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል::

፫. የታዘዘዣውን የዋሳና የቆታ ያልፈለሙ ወይም ለመፈጸም ያልቻለ እንደሆነ ቁርድ በቱ ከዘሱ በላይ በእንቀጽ ይችና መመራት አግባብ ነው ያለውን ትእዛዝ ይሰጣል::

አንቀጽ ፩፭፭ አዲስ ፍርድ የገዢ

፩. የዋሳና ጥያቄው በተፈቻለው ወይም በተከሳሽ ገዢ ያልታወቁ ወይም ወሳኔ ከተሰጠ በኋላ የተፈጻሚ አዲስ ፍርድ የለ እንደሆነ በማኅኗዎች ቤት ቁርድ: በቱ በረሰ አንቀሳሽን ወይም በዕቅበ አማካይ ወይም በማኅኗዎች ባለተኩረ እመልከትና የዋሳና ወሳኔዎን መርምር እንደነገሩ ሁኔታ ተጠሪጥልው ወይም ተከሳሽ የዋሳና መብቱ ተከሳሽ በማቅያ ወይም በማረዳው በት አንዳቀይ፡በዋሳና አንዳለቀቀ ወይም አዲስ የዋሳና የቆታ አንዳጋቢ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል::

፪. ቁርድ: በቱ ትእዛዝን ከመሰጠቱ በረሰ የዕቅበ አማካይ የተጠሪጥልውን ወይም የተከሳሽን አስተያየት ይቀበላል::

አንቀጽ ፩፭፭ የዋሳና የቆታ ፍርድ መሆኑን

፩. በዋሳና የተለቀቀ ተጠሪጥል ወይም ተከሳሽ በነፃ የተለቀቀ ወይም የተፈረደበት እንደሆነ ቁርድ: በቱ የዋሳናው የቆታ ገዢ የማይሆንበት ምክንያት አለመኖሩን አረጋግጣ ፍርድ እንደሆነ ለማለት ይችላል::

፪. የዋሳና የቆታ የፈረደመው ወሰን የሞት እንደሆነ በዋሳናው ወሰን ከምተበት ቅን ይምር ፍርድ ይሆናል:: ሙሉ ከመጥሩ በረሰ የዋሳና የቆታውን በአግባብ መመጣቱ ወይም የቆታውን ያልተወጣው በበቱ ምክንያት መሆኑ በቅርድ: በቱ ሌሎች የተያዘው ገበያዎች ከዋሳናው የቆታ ነገር ይሆናል:: በዋሳና የቆታ የተለቀቀው ተጠሪጥል ወይም ተከሳሽ ሌላ አዲስ ወሰን እንደጠረ ቁርድ: በቱ የካል::

፫. ወሰን በአገልግሎት ከጥ የዘሱ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ይ ይንገኝ ተፈጻሚነት አለው::

ጥዕናዊ ማስታወሻ

የዋስትና ገዢታን አለመፈጸምና የዋስትና ማውረድ

አንቀጽ ይዘሱ የዋስትና ገዢታ

፩. ተጠሪዎች ወይም ተከሳሽ በራሳ የዋስትና ወይም በላይ የዋስትና ገዢታ የተለቀቀ እንደሆነ ፍርድ በት በማውሰድው ማንኛውም ገዢ በታ ወይም ገዳቶን ለመስማት በማስተካት ቁጥር መቅረብ ይኖርበታል::

፪. የሰ በዋስትና ገዢታ የተለቀቀውን ተጠሪዎች ወይም ተከሳሽ ፍርድ በት በማውሰድው ለማናቸውም ገዢ በታ ወይም ገዳቶን ለመስማት በማስተካት ቁጥር እንዲቀርብ ማድረግ ይኖርበታል::

፫.የተጠሪዎች ወይም የተከሳሽ የዋስትና ከእኔድ በላይ የህኑ እንደሆነ የጋራና የተናጠል የዋስትና ገዢታ ተለፈናት አለባቸው::

አንቀጽ ይዘሱ የዋስትና ገዢታን አለመፈጸም

፩. በዋስትና ገዢታ የተለቀቀ ተጠሪዎች ወይም ተከሳሽ::

(ሀ) በቀጣር ቅን የዋስትና ገዢታውን ያልተውጥ እንደሆነ ፍርድ በቱ ተጠሪዎች ወይም ተከሳሽ ተያዙ እንዲቀርብና የዋስትና ወይም ተከሳሽ ያልተውጥበትን ትኩረዋል::

(ለ) በቀጣር ቅን የዋስትና ገዢታውን ያልተውጥ እንደሆነ እና የሰ በራሳ የቀረቡ እንደሆነ ፍርድ በቱ ተጠሪዎች ወይም ተከሳሽ ያልተውጥበትን የዋስትና ወይም ተከሳሽ ያልተውጥበትን ትኩረዋል::

፫. በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ይ(ሀ) እና (ለ) በተደንገገው መመራት የሰ የዋስትና ገዢታውን ያልተውጥበት ምክንያት በበቃ ሁኔታ ከሰጠው በዋስትና ገዢታ የተያዘው ገንዘብ ለመንግሥት ገዢ እንደሆነ ፍርድ በቱ ትኩረዋል::

፬. በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ይ (ሀ) እና (ለ) በተደንገገው መመራት የሰ የዋስትና ገዢታውን ያልተውጥበት ምክንያት በበቃ ሁኔታ ከሰጠው እና በዋስትና ገዢታ የተያዘው ገንዘብ እንደሆነ የዋስትና ገዢታውን የዋስትና ገዢታው ልቦ ገንዘብ ለመንግሥት ገዢ እንደሆነ ፍርድ በቱ ትኩረዋል::

መስጠት ይኖርበታል፡፡ ንብረቱ ከመሰንጠ በፊት የዋሳኑን ገንዘቦን ገዢ ከተደረገ የጊዜው ሂደቱ ለፍርድ በት ትእዛዝ ይችላማል፡፡

፩. ተጠርጓዥ ወይም ተከሳሽ በዋሳኑ ወረቀት ላይ የተገለጻውን ወደፊት የጊዜ እንደሆነ እንደሆነ ለክሮ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ፖስ እና ይህ በተደንገገው መመሪት ወሰን እንደሆነ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል፡፡ ወሰን ያልቀበበ እንደሆነ ወይም ቁርቦ በቁ ምክንያት ያልቀበበ እንደሆነ በዋሳኑ ወደፊት የተያዘው ገዢ እንደሆነ ወይም በዋሳኑ ወደፊት የተያዘው ገዢ እንደሆነ ትክክል በዋሳኑ ወደፊት ለክሮ ለመግምገት ገዢ እንዳደረግኝ እንደሆነ ትክክል ወሰን እንዳቀር ወይም ለሰን ተጊዜ መሰለው የታየውን ትእዛዝ ይሰጣል፡፡

፪. በክሮ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ፖስ እና ይህ መመሪት የተሰጠው ትእዛዝ እንደሆነ ለክሮ ተፈጻሚ በቅርቡ ማቅረብ ወይም ለሰን እና አስፈላጊ አካል እንደሆነ ትክክል ወሰን ይሰጣል፡፡

፫. በክሮ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ፖስ የተመለከተ ቁድመ ለክሮ መጠበቅ የሚመለከተው አካል ከቀበበ እና ተፈጻሚ በቅርቡ ከመሰንጠ የተሰጠው ወሰን እንደሆነ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል፡፡

እንቀጽ ይዘኛ የዋሳኑን ወደፊት የሚመረዳበት ለክሮ

፩.ወሰን በማንኛውም ለክሮ ተጠርጓዥን ወይም ተከሳሽን በማቀራበ የዋሳኑን ወደፊት እንዲመረዳለት ለፍርድ በት ማመሌከት ይችላል፡፡

፪.ወሰን ተጠርጓዥ ወይም ተከሳሽ ይመሩ በለ ከጠረጋጭ ተይሮ እንዳቀርበኝ ወሰን እንዲመረዳለት ለፍርድ በት ለመመሌከት ይችላል፡፡ ተፈጻሚ በቅርቡ ተጠርጓዥ ወይም ተከሳሽ ተይሮ እንዳቀርበ ትእዛዝ ይሰጣል፡፡

፫.ወሰን ከእንደ በለይ ለሆነ የዋሳኑን ወደፊት እንዲመረዳለቸው በንድ ወይም በተናጠል ለፍርድ በት ማመሌከት ይችላል፡፡

፬.ወሳኑን ተፈቀረለት የባለው ተጠርጓዥ ወይም ተከሳሽ እንደቀበበ ተፈጻሚ በቅርቡ የዋሳኑን ወደፊት ወደፊውት የወርዳል፡፡

፭.ፍርድ በቅርቡ የዋሳኑን ወደፊታውን ከዚያ ተጠርጓዥ ወይም ተከሳሽ ለሰን የዋሳኑን ወደፊት እንዳቀርበ ወይም ይህንም መፈጸም ያልቻሉ እንደሆነ በማቅረብ በቅርቡ ወይም በማረዳያ በቅርቡ እንዳቀረ ትእዛዝ ይሰጣል፡፡

እንቀጽ ይዘኛ ይግባኝ ማቅረብ

፩. በወስትና የመለቀቅ ጥያቄን ፊርድበቱ ያልተቀበለው እንደሆነ ለይግባኝ ለማው ፊርድበቱ በህቶም ቅኑት ወሰኑ ማመልከታቸውን ማቅረብ ይችላል::

፪. ይግባኝ ለማው ፊርድበቱ ማመልከታቸውን ከመረመራ በቻሉ ማመልከታቸውን አልቀበልም ለማለት ወይም በማውለናው ግዢታ መዋሪት በወስትና ለመለቀቅ ይችላል:: በዚህ እንቀጽ መዋሪት ይህ የይግባኝ ፊርድበቱ የሰጠው ወሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም::

እንቀጽ ድንብ የይግባኝ ለማው ፊርድ በት መሳኔ

ይግባኝ ለማው ፊርድ በት የይግባኝ ማመልከታቸው በቀረብ ከአምስት ቅኑት ባልበለው ገዢ ወሰኑ ገዳዳን መርምጃው ወሳኔ ይሰጣል፤ ወሳኔውም የመጨረሻ ይሁናል::

አራተኛ መጽሐፍ

ቦዕርመራ መዝገብ ለይግባኝ ወሳኔ

ጥፊት እንደ

ቦዕርመራ መዝገብ ለይግባኝ መወሰን

እንቀጽ ድንብ የዕቅበ አካል የመወሰን ሆልጣን

፩. በቦዕርመራ መዝገብ ለይግባኝ ወሳኔ የዕቅበ አካል ነው::

፪. ዕቅበ አካል በዚህ እንቀጽ የተመለከቱ ወሳኔዎችን ለመሰጠት እንዲያስተላው መርማሪያለ፡-

(ሀ) የተጠርጋጭ የአቤቱታ አቅራቢ እና ለሎች አግባብ ያላቸውን ለወቻ ለም፣

(ለ) ለለ ቁረጊው አቤቱታ በይገኘና የገንዘብ ሁኔታ የወጪ የተባለትን ለወቻ ለም፣

(ሐ) የተሰጠበትን ማስረጃዎች በይገኘና እና ለም የሚሰረች አጠጣቀም ወይም ለሎች የቦዕርመራ ክንውጥናትን የሚያመለከት፡-

ፖርጋዊ ለዕቅበ አካል መለከት ይኖርበታል::

፩. በቁበ አካል መመሪት የፖስት ምርመራ መዝገብ እንደረዳለው የዕቅበ አካል መዝገብ
በመከራታዊ፡-

- (ሀ) የምርመራው የሚከናወደበትን እግባብ ለይቶ ተጨማሪ የምርመራ
እንዲከናወነ፡
- (ለ) የተደመረ የምርመራ እንዲቻለጥ ወይም የተቻለጠ የምርመራ
- (ሐ) የምርመራ መዝገብ እንዲዘጋጀ፡
- (መ) ከስ እንዲመመሪት ወይም ከስ አያዥቀርብም የሚል ወ-ሳ ለሰጥ፡
- (ወ) በዘሱ አካል መመሪት ጉዳቶ በዕርቅ፣ በጥሩ-ጥንት ድርጅር ወይም በሌላ
አማራዊ ካወቃቻ እንዲታይ፡

ለዕቅበ ይችላል፡

፪. የዕቅበ አካል የምርመራ መዝገብ በደረሰው በዘሱ እንቀጽ ጉዢ እንቀጽ 3 መመሪት
የተመለከተኝ ወ-ሳዎች ለቀላል ወንጀለች በአምስት የስራ ቀናት ለመከከለኛ ወንጀለች
በለባት የስራ ቀናት ለከባድ ወንጀለች በአስር የስራ ቀናት ወ-ሳጥ መርምር ወ-ሳዎች ይለጣል፡

፫. የዕቅበ አካል በምርመራ መዝገብ ለይ ወ-ሳ ለሰጥ አካል በቁ ማስረጃ እና የአዘጋጅ ተቀናው
መዋኑን ማረጋገጥ ይኖርበታል፡

፬. ከስ ለመመሥራት የሚያስተኞል በቁ ማስረጃ በጥርም የአዘጋጅ ተቀናው የሚያስከበበር መሆኑ
በጠቅላይ የዕቅበ አካል ከታመኑ ከስ ለመመሪት ይችላል፡

፭. በዘሱ እንቀጽ ጉዢ እንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም በግል አሁንታ የሚያስቀባጥ ወንጀል ለይ
ከስ ለመመሥራት የሚያስተኞል በቁ ማስረጃ በጥር እና የግል ከስ እንዲቀርብ የዕቅበ አካል ከፈቀድ
የግል ተበዳሪ ወይም ወከሉ ከስ ለያቀርብ ይችላል፡

፮. የዕቅበ አካል በዘሱ እንቀጽ በተመለከተው መመሪት ወ-ሳ ለመሰጠት አጠራማሪ ሆኔታ
በሚያጠጥመው ገዢ መሬ ትእዛዣ እንዲሰጠው ለበለቤ የዕቅበ አካል የስተጣል፡፡

እንቀጽ ፪፭፯ የዕቅበ አካል ሆኖ ከተወሰኝ ነው ለለመሆኑ

የዕቅበ አካል በምርመራ መዝገብ ለይ ወ-ሳ ለሰጥ ከማንኛውም በይነት ተወሰኝ ወይም ጥልቂ
ገብነት ነው፡፡

እንቀጽ ፪፭፯ የምርመራ መዝገብን መዘግት

ተጠርጋዬ፡-

፩. የቅዱት እንደሆነ፣

፪. ወንጀለ በተፈጸመበት ገዢ ዕድሜው ክበኝ ዓመት ያልጥላው እንደሆነ፣

፫. የተጠረጋገጧት ጉዳይ ወንጀለ ካሉሁን፣

፬. የፈጸመው ወንጀለ በይርጋ የታገድ፣ በይቅርታ ወይም በምግኘት ፍረ የተደረገት እንደሆነ፣

፭. ከዚህ ቁልጾ ተከሰ ነገ የወጣ ወይም የጥሩትናነት ወሳኔ የተስጠበት ወይም በፍርድ በት ጉዳይ እያታየ እንደሆነ፣ ወይም

፮. ጉዳይ በዚህ ስሜ በተመለከተው አግባብ በፊርማ በፍርድና ወይም በሌላ አማራሪው የመኖትና ማጭና ወሳኔ የገኘ እንደሆነ፣

በዚህ ስሜ የምርመራ መዝገበን ያዘጋጀል፡፡

እንቀጽ ይችላ ከነ የሚይመራትና ማጭና ወሳኔ

በዚህ ስሜ፡-

፩. ተጠርጋዬን ጥሩትና ለማስተካት የሚያስቀል ማስረጃ የለም በለ ካመኑ፣

፪. ማስረጃ በጥርጋ ለአካሄቢ ጥቅም ለባል በዚህ ስሜ እንቀጽ ይችላ መዋሪት ከነ እንዲይቀርብ ክወሰኑ፣

፫. ተጠርጋዬ የፈጸመው ድርጋዊው ድርጋዊ ወንጀለን የሚያቆሙ ስርዓዊ ማዘጋጀር ተረጋግጣ ፍረ ነገሮችን በእንዲነት የሚያጠለ ካሆነ፣

፬. ተጠርጋዬን ለማግኘት የሚይችል እና ተጠርጋዬ በሌሎች ከነ የሚይታይ ካሆነ፣

፭. ተጠርጋዬ ያለመከሰት ልዩ መብት ያለው ሆኖ ይነው መብቱ ያልተነሳ ካሆነ፣ ወይም

፮. ተጠርጋዬ በእኔምር ወይም በሌላ የጠና ትግር የወንጀለ የክርክር ሂደቱን መረዳትና መከታተል ወይም ለሳኔ መከላከል የሚይችል ካሆነ፣

የእያለከለዎም ወሳኔ መሰጠት ያጥረጋጀል፡፡

እንቀጽ ይችላ ለአካሄቢ ጥቅም ለባል ከነ አለመመሆኑ

ՀՆՁԴՐԲ ԱԲ ՄՆԴԻ ՔՃՔՆԸ ՄՊԼՅ ՕՓՈ ՀԿ ՈՄՂՅՈՎՈՎ ՄԹՄՀՅ ՄԹՄՀՅ:-

**Ֆ. ԳՈԾՊՂՅ ՔՃՔՄՈՎ ՔՄՂՅԱ ՔԸՆԴ ՈՌԱԼՓ ՀԵՇԻԾ ԴՔՄԴ ՈՒՌՈ ՄՆԴ
ՄԹՄՀՅ ՔՄՂՅՄԻ ՀՆՁՄԻ:**

Է. ԻՆ ՈԹՄՀՅ ԶԼՄ ՀՓԲ ՊԴԴԻՆԴ ՎԵՐ ԱԽՆՎ ՔԴԴԻՆԴ ՔՄՂՅՀ ՀՆՁՄԻ:

**Ֆ. ՄՂՅԱ ՈՄՂՅՈՎԴ ՊԻՒՆՔԴ ՄԱՊԴ ԱԼՄ ԳԸԸ ՈՒԴ ՋԵՓԸ ՈԹՄՓՐԻ ՄՓԴՎԻՒԻ
ՎԵՐ ՀՈՃԱՌԻՒԻ ՔՊ ՀՆՁՄԻ:**

Ե. ՔԻՆ ՄԹՄՀՅ ԻԲ ՔՆ ՊԴԴԻ ԴՀԴ ՔՄՂՅՌԻՒԸ ՀՆՁՄԻ:

ՕՓՈ ՀԿ ԱԼՄՄԸՆՀՅ ՎԱ ՔՄՂՅԸ ԲԿ-ՄԸՆԴ:

ՕՓՈ ՀԿ:-

**Ֆ. ՈՒՍ ՀԿ ՀՆՖԲ ԷՎՀ ՀՅԸ ՀՆՖԲ Է ՄԹՄՀՅ ՔՄՂՅԱ ՄԹՄՀՅ ՀԿ ՊՄԴ
ՄԹՄՀՅ ՈՄՂՅՀԸ ՄՐ ԲՍԴԻ ՎԵՐ ՄԴՆ ՔՄՂՅՌՈՂՄՎԴ ՀՅԸ ՄՂՅԱ ՔԴԴՄԻ ՎԵՐՄ
ՈՄՂՅԴԱ ԴՐԱՄ ԴՀԿ ԲԸՊԱ:**

**Է. ՈՒՍ ՀԿ ՀՆՖԲ ԷՎՀ ՀՅԸ ՀՆՖԲ Է ՄԹՄՀՅ ՄԴՆ ԻՄՄՈՒՒ ՈՒԴ ԳՈԾՊՂՅ
ՔԼՄՄԻՈՒ ՄՌՈՒ ՀՆՁՆԴ ԼՄՂՅՄԱԼԻՎ ՀԻԱ ՊՔ ՔՓԸ ՔՓԸ ԱԱ:**

ՀՆՖԲ ԷՎՀ ՔՄԸՄԸ ՄԹՄՀՅ ՎԵՐ ԻՆ ԱԼՄՄԸՆՀՅ ՄՌՈՒ

**Ֆ. ՕՓՈ ՀԿ ՔՄԸՄԸ ՄԹՄՀՅ ԻԽԸ ՎԵՐ ԻՆ ԱԼՄՓՀԸ ՄԴՆ ԻԽԸ ՀԿ ԳՈԾՊՂՅ
ՈՄՂՅԸ ՎԵՐ ՈՄՂՅԸ ՈՒԴ ՔՄՂՅՄ ՀՆՁՄԻ ՀՆՁԼՓՓ ԴՀԿ ԲԸՊԱ ՔՆԱ ՓՄԸՎԴ
ՔՄՂԻԵՒՒԼՎ ԳԸԸ ՈՒԴ ՀՆՁՔՄՎՓ ՔԸԸՆԴ:**

**Ե. ՕՓՈ ՀԿ ՔՄԸՄԸ ՄԹՄՀՅ ՄԹՄՀՅ ՎԵՐ ՔԻՆ ԱԼՓԸ ՈՄՂՅԸ ՄԴՆ ՈՒՄ ԻԴ-Ք ՀԸ
ՔԴ ՀԿ ԱՎԱԼՈՒ ՎԵՐ ԱՆ ԴԱՀՅ ԴԵ ՈՒԿ ՄԹՄՀՅ ԴՐԱՄՎ ԲԸՊԱ:**

**Ֆ. ՕՓՈ ՀԿ ՔՄԸՄԸ ՄԹՄՀՅ ՄԹՄՀՅ ՎԵՐ ԻՆ ԱԼՓԸ ՈՄՂՅԸ ՄԴՆ ՈՒՄ ԱԶԺ-Ք ԱԱ
ՅՆԱՄՎ ԼՄԸՄՊՂՅ ԱՂԱ ԴՈՒՅԸ ՀԿ ԱԴՄԸՄՎ ՔՂՄՎՓ ԱԱ:**

ለንቀጽ ፩፭፯ በዚህ አገልግሎት ስራውን የሚያስፈልጉ እና ስራውን የሚያስፈልጉ

- ፩. በዚህ ስም የተለያዩ መርማዎች ጥለዎች ወይም የግል ተብዳሪ ወይም ወከላው ወይም ተጠርጓዬው ወይም በበቃው ቁልታውን ያረጋግጣት በብቃ ነገው የበላይ በቃበ ስም ለያቀርብ ይችላል::

፪. በዚህ አንቀጽ ገዢነት አንቀጽ ይ መመራት የወሰኑን አበቱታ የቀረበለት የበላይ በቃበ ስም አንቀጽ አስፈላጊነቱ ወሰኑውን ለማሻሻል፣ ለማሻሻል፣ ለመኅር ወይም ተጨማሪ ጥርጉሙ እንዲደረግ ለመስት ይችላል::

፫. በቅላይ በቃበ ተገኘ የሚሰጥው ወሰኑን የመቆረጥ ይሆናል::

ጥዕረሰና ህ-ለተ

የወንጀል ጉዳይ ወሳኔ የሚሰጥበችው እማራዊ መንግሥቶ መፍትሬዎች

nFA 878

፩፭፻፭

ՀՅՒՅՏ ԲԱՐԵ ԶԱՄ

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ መግለጫ ዓላማ በወንጀል ፍትሕ ሥርዱ የሚገበበውን ተሳታፊ በግራንም፣ እውነትን
ቦኅውጥኑ የወንጀል ገ-ዶብ-ቻን ለአማካ፣ ቁልጥሩና ወጪ ቁጣዎ. በዚህ መልከት ከለቁታዊ ዕልባት
እንደሆነ ማስታረክ ነው፡፡

አንቀጽ ዲጂታ አማራጥ መንገድ

ԻՆ ՔԴՄԸՀՀԴՐՈՒԹ ՔՄԴՀԱ ԴՔԸ ԽՄՁՈՒՄՓ ՔԳԸԸ ԱՃԴ Մ-Ծ ՈՄՀԻՒՂԴ-Դ ՀՊՎՀԸ ՄՄԴՂԸԴ Փ-ԾԵ Ա.ԲԴՀ Ը-ԴՂԱ:

- Է. ԾԸՐԻ
Բ. ՊԵԿԱՆՅԱՆ. ԸՆԸՆԻ
Ը. ՅՈՒՆԱՎ. ԴՓՄԱՆ. ԽԸԾՈՒ**

ክፍል ሁለት

የኢማራዊ መንግሥት አፈጻጸም

ንዑስ ክፍል አንድ:

ዕርቅ

አንቀጽ ድጋፍ ዓላማ

የዕርቅ ዓላማ ተደርጋሚ ወንጀለታን እና ተደረሱበት ክስቶን በመቀነስ በግል ተብዳሪና በተከለከ
ወይም በበተሰጣቸውና በሚገኘበት ማንበረሰብ መካከል የተፈጻሚዎችን አለመግባባት በማስቀረት
ስለምኑ ማረጋገጥ ነው::

አንቀጽ ድጋፍ መርህ

፩. ዕርቅ ክፍርድ በሆነ በማኅኅውና ገዢ ለደረግ ይችላል::

፪. ማኅኅውና በግል አበቱታ የሚያስቀባ ወይም ቅል ወንጀል በዕርቅ እልባት ለያገኘ ይችላል::

፫. ዕርቅ የሚያደረገው ተጠርጋው ወይም ተከለሽ እና የግል ተብዳሪ ጉዳዮን በዕርቅ ለመጨረሻ
አለማማው ነው::

፬. ዕርቅ በተከለከ በግል ተብዳሪ በማንበረሰብ መረጃዎች አመልካቸነት ወይም በፍርድ በትና
ቦዕቃበ ሂሳብ በመርማገ ፖሉስ አነስተኛት ለፈጸም ይችላል::

አንቀጽ ድጋፍ ዕርቅ የሚያደግበት ሆኖታ

በዚህ ክፍል የተደነገገው በጥርም፡-

፩. ተጠርጋው ወይም ተከለሽ በግል ተብዳሪ ሌይ የፈወመው የወንጀል ዝርዝር እና በዕርቅ
የሚያልቀ ሆኖ ለለዋዎ በዕርቅ የሚያልቀ ክሆነ በዕርቅ የሚያልቀው የወንጀል ጉዳይ በቃ
በዕርቅ እንዲያልቀ ለደረግ ይችላል::

፪. ተጠርጋው ወይም ተከለሽ ከእንደ በላይ በዕርቅ የሚያልቀ ወንጀለታን በተመሳሳይ ገዢ
ፈጥም በጥናም ጉዳይ በዕርቅ ለደረግ ይችላል:: ሆኖም የጋጌዎች ወንጀለዋ ክሆነ ጉዳይ በዕርቅ
አያልቀም::

ይ. ከእንደ በለይ የሆነ ስምቶ በዕርቅ በሚያልቅ የወንጀል ድርጋት ላይ በተሰተኞች ገዢያል
ተበደረ በዕርቅ ለመጨረሻ ከተሰማማው ተመጋጋ ይር ባይ መዘገበ በዕርቅ ተዘግቶ በሌሎች
ተመጋጋዎች ላይ ይቀጥላል::

አንቀጽ ዲኝነት የዕርቅ ይዘት

የዕርቅ ለምምነት የሚከተሉትን የካተታል::

፩. የተሰማማውንን ለምና እድራሻ፣ ከለም የአድራሻዎች ለምና እድርሻ፣

፪. ለምምነት የተደረገበትን ጉዳይ ባይኩል::

፫. በስምምነቱ ልሳሽ የወሰድ ወገን ማንኛውም የሂሳሽኑ ወሰን::

፬. ከነ ተወሰኖ ካሁን መጠንና ዓይነቶ::

፭. የተለየ የይቅርታ አጠቃቀቁ ህኔታ ተወሰኖ ካሁን ይከው ህኔታ::

፮. የምስክር ለምና እድራሻ፣ እና

፯. ለለዎች አስፈላጊ ነገሮች::

አንቀጽ ዲኝነት የዕርቅ መጠት

፩. የዕርቅ ለምምነት ስሜና ጥሩልን የሚቆጋገን መሆኑን በማረጋገጥ::

(ሀ) በቁብ ስሜ የሰምምነት ወካይን በመመዘገበ መዘገበን ይዘረጋል፤ ከነ ተመሥርቶ
አንድሆነም ከነን የነሳል::

(ለ) ፍርድ በተ ጉዳዩን እያየ አንድሆነ የዕርቅን ወካይ በመመዘገበ መዘገበን ይዘረጋል::

፪. በዘመ አንቀጽ መመሪት በዕርቅ ለምምነት ያለው ጉዳይ ላይ በማንኛውም ገዢ ከነ ወይም
ይግባኝ ለቀርብበት አይችልም::

ንዑስ ከፍል ሁሉት

የጥሩትምነት ድርጅር

አንቀጽ ዲኝነት ዘላማ

**የጥፋት ተቻል የርዳር ዓላማ ተከናወል ለተፈለመዎች የወንጀል የርጊት በረሰብ ነገሮች ተፈጻሚነት
ቍል እንዲሰጥ፣ እንደዚህትን እና እንዲታረም እናል መሰጠት ነው፡፡**

አንቀጽ ፲፭ የጥቅምት ደርጅር ማመልከት

የጥፋት ተኩባት ይርሱ የሚከኞች ተከተለ ተኩባት የጥፋት እንደሆነ የጥፋት እንደሆነ አገማዎች በሆነ
ሁኔታ በዘርዝር አስረዳቶ የከሰ ስሜት ወይም ቅጂት እንዲቀነስለት፣ ካለ እንዲገኘለት፣
በፊቃድና ስሜ ቅጂ ይህናል፡፡

ՀՅՈՒՅՆ ԲԱՐՁՐ ՈՒԴԿԻՉՈՒՄ ՏԵՍԱԿ ԲՈՎԱԿ ԴՐԱՅՎ Դ.Ջ.Դ.Դ.

ማንኛውም የወንጀል ገዳይ በዘመኑ አካል በተደንገነው መመሪት በጥሩትንና ድርሻ ሆኖም
ቁይታ ወጪና ለማግኘት ይችላል::

ኢትዮጵያ የተከለከለ ትግናት

- ፩. የጥሩ-ተኞች ደርጅር ዓለምውን ንትዑስት : የሙ-የ ሆነ- ፌዴራልን በሚኖረው አኅድን ማከራሪያ

አንቀጽ የፌርማ ቁልጭ ህኔታ

- ፩. በእንደ የወንጀል ጉዳይ ማለ የጥሩትናት ይርሱር እንዲከረድ ለተከላሽ ተያች የሚያቀርበው
ወይም ተከላሽ የሚያቀርበውን ተያች ተቀብሎ ፍቃድ የሚሰጠው ቀቻበ አካ ይሆናል::

፪.የጥሩትናት ይርሱር ቀቻበ አካ እና መብቃው ማለበት መከናድ ይኖርበታል:: ተከላሽ በቻል
ዘዘ ሁሉ ይርሱኝን ለጥቅ ይችላል::

፫. በወንጀል ፍትህ ሂደት መብቃ ለማቆም የገንዘብ አቅም የሌለው ተከላሽ የአካ ጥዢር
የሚያገኘበትን ወይም በመብቃ የሚመከልበትን ሁኔታ በተመለከተ በዘሆ አካ የተደንገገት
ድንጋጌዎች እንደተጠቀቅ ድቻው::

፬. በዘሆ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ ይ መዋሪት ቀቻበ አካ ከተከላሽ ገር ይርሱር ከማድረግ በፈት
ተከላሽን ታራተኞች ለማስተኞች የሚያስተኞል ማስረጃ መኖሩን ማረጋገጥ ይኖርበታል::

፭.ተከላሽ ከተከላሽ መብት ገር ተያይዘው በአካ የተደንገገት አግባብነት ያለቸውን መብቶችን
ለመተው የተሰማማ መሆኑን በቅርቡ መግለጫ ይኖርበታል::

፩. በአንድ የወንጀል ጉዳይ ላይ በተከሰለ ስምም መከከል የከፈለያዊ ወይም የሀላም ጉዳይ በጥሩትናነት ይርደር ሥርዓት ተይቶ መሳኔ ለማግኘት ይችላል::

፪. ጉዳይ በጥሩትናነት ይርደር ሥርዓት ያልታው ተከለም መፊጣቸውን ክርክር አድርጊ በፍርድ በት መሳኔ መከከል ስያስፈልግ ነገ ተብሎ ወይም በቅበ ስሜ የቀረበውን ክስ በመጨረሻ መሳኔ በዘህ ስሜ መዋሪት ተከለከል ተብሎ ወይም በቅበ ስሜ እንደ ክስ አለበቸም ተብሎ ከቀረበበት ክስ ነገ የሁን እንደሆነ በጥሩትናነት ይርደር ሥርዓት የተወስኑት ተከለም የወንጀል ተሳተሙ ተመሳሳይ መሆኑ ተረጋግጧ ክከለ ነገ እንደሆነ ይቀመራል::

እንቅጽ ይችል በየርደር ላይ ተፈጻሚ የሚሆን ሥነ ሥርዓት

፫. በቅበ ስሜ በረሰኔ ወይም በተጠርጋው በቅረብ ጥያቄ የጥሩትናነት ይርደር ስያነዣ ጉዳይ ይርደር እንደሚደረግበት ከሚያስተካከለ ሁኔታ የር በፍርድ በት ክስ ይከፍታል:: ፍርድ በተም የቀረበው ክስ በዘህ ስሜ መዋሪት የተማለ መሆኑን ያረጋግጣል:: በቅበ ስሜ መቆኑት ይርደሩን ለማድረግ አሰፈላጊ ሆኖ የጥናውን ገዢ በመሰጣት ይመለናል::

፬. በቅበ ስሜ ይርደር እንዲደረግ መመስኑን ወይም ለቀረበው ጥያቄ ልፈድና መሆኑን በጽሕና በመግለጫ የከራተውን ክልና ማስረጃ ክከለ መግለጫ የር ለተከለበ መሰጠት ይኖርበታል:: ተከለበ ይርደሩን ለማከራይ ልፈድና ከሆነ ለምምነት በተደረሰበበት ገዢ ወሰጥ የከስ መከለታዊን ከመከከለያ ማስረጃው የር በማያያዝ በጽሕና መግለጫ ይኖርበታል::

፭. በቅበ ስሜና ተከለም ይርደር ለማድረግ በሚያስፈልገት ጉዳዮች ላይ በመወያየት ክርክር መሆኑን ግብር ማስቀመጥ ይኖርበታል:: በመሆኑን ግብር ላይ ለምምነት ክልተደረሰለ ወይም ለምምነት በተደረሰበበት ገዢ ወሰጥ ተከለም ልፈድናንቱን ለይገልጫ ወይም የመከከለያ መሰረ ላይሰጥ ከቀረ ይርደሩ እንዲልተቻመረ ይቀመራል::

፮.እኩም በለይ የሁን ምክንያት ካለመማመ በስተቀር በቅበ ስሜ የጥሩትናነት ይርደር ለማከራይ ከወሰነ ተከለበ ልፈድናንቱን ከገለጠበት ወይም የተከለበን ማመሌከቻ ከተቀበለበት ቅን ድምር እና የወቅበወጪ ማስረጃ ከመመማቱ በረሰኔ በዋሳ ቁጥጥ ወሰጥ የይርደር ለምምነቱ ፍርድ በት መቆረብ ይኖርበታል::

እንቅጽ ይችል ማረጋገጫ እንዲሰጥ ማድረግ

ወቅበ ስሜ ወይም የተከለበ መብቻ ተከለም ክይርደሩ በፈጸመ::

፩. የርድኑን በኋላ ሲቻሱ እንደሚያደርግ ነ

፩.የሚቀርብበትን ወይም የቀረበበትን የከለ ዓይነት ይዘጥና በዚህ እና ለመስቀልው የሚችሉውን
ቅጣት ነ

፪.የርድር በመካሂድ ለመገኘ ወይም ለመግኘ የሚችሉውን መብትና ጥቅምና

፫.በርድኑ ሂደት መሳተፍ ያለበት መሆኑንና ለመከተል የተረዳው መሆኑን

፬.በርድኑ የሚገኘ ለማምነት በፍርድ በት ከዚያ ተፈጻሚ እንደሚሆንና እና

፭.የርድኑ ሂደት ወጪ እና ለሰነት አግባብነት ያሳያው ገዳታቸና

መረዳቱን በጽሁፍ ማረጋገጫ እንዲለጥ ማድረግ ይኖርባቸዋል::

አንቀጽ ይጤና የጥሩትንና የርድር አፈጻጸም፣ይዘጥና ይጤና

፩.በቅጣት መጠን የሚደረግ የጥሩትንና የርድር የተለያየ ፍጣት በሚያስቀበ እንደ የወንጀል
ዓይነት ከፍተኛ ፍጣት የሚያስቀበ ክስን ቁል ፍጣት በሚያስቀበ ክስ በመተካት ወይም እንደ
ክስ ሆኖ የተለያየ ፍጣቶችን በእንደ ሌይ ወይም በተለዋዩ የሚያስቀበ ከዚ የእስራት ፍጣቱን
በገንዘብ በመተካት ወይም በክስ በዚህ ዓይነት ይዘጥና ወይም በፍርድ ነገር ነ በጠቅላይ በቃበሳኑ
መመራም በሚመለን ሌላ መንገዶ የሚፈጸም ይሁናል::

፪. የጥሩትንና የርድር ማስፈጸሚያ መመራምን እና የቅጣት አውሳሽን መመራምን መመራት
በሚደረግ የወንጀልን ከብደትና የተጠርጋውን ወይም የተከሳሽና ባከርይ የቅጣቱን ወጥኑን
ተገማችነትና አግባብነት ከማምኑ ማስገባት ይኖርበታል::

፫. የጥሩትንና የርድር ለማምነት የሚፈጸመው ለዘሮ ተብሎ በተዘጋጀ ፍጽ መመራት ሆኖ
በወጪ ስሜ እና በተጠርጋው ወይም በተከሳሽ እና መጠቀው እና በሆለት ምስክርቸ መፈረም
ይኖርበታል::

አንቀጽ ይጤና የፍርድ በት ሆኖምን

፩. የተደረሰው የጥሩትንና የርድር ለማምነት በተከሳሽ መገኘት በርሃስ ወይም ከዚስቱ
በእንደኛቸው ገዳታን በሚያየው የርድኑን እንደፈጸም በጽሁፍ መቆረብ ይኖርበታል::

፩. የርድ: በቱ ያርድና በዘሱ ስሜ በተደንገነው መመሪት የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ከተሰማማቸ ወገኖች ወይም ከጠበቀውና ከምስክርቸ ነርሃር ማብራሪያ ለጠቃቅ ወይም የጽሕፈ ማብራሪያ እንዲቀርብለት ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል::

፪.የቀረበበት የጥሩትንና ያርድር ለምግባት ስሜን ወይም ጥራልን የማይቻልን መሆኑን ለማረጋገጥ ለምግባቸን እኩልቸ ይመዘግበል:: ለምግባቸም ከሻረቀበት ቅን ድምር የሻር ይሁናል::

፫. ለምግባቸ ከሰማና ጥራል እንዲር ጉዳለት ያለበት ሆኖ ካገኘው እንደ ሁኔታው በማስተካከያ መልስ እንዲቀርብ ወይም ወደቀቸ እንዲደረግ ለመስት ይችላል::

አንቀጽ ይሸጭ የሰማግኝነት አለመዳደቂ ወጪት

፩.የርድ: በቱ ለምግባቸን ለሥራድቸው የቀረ እንደሆነ በውሳኔው ቁር የተለገት ወገን በርሃ ወይም በተናጠል ለምግባቸን ማማሻል ወይም ያርድናን እንደገና ማካሂድ ወይም ይግባኝ ማቅረብ ይችላል::

፪. በዘሱ አንቀጽ ጉዴት አንቀጽ ይ የተደንገነው በጥርም በቀበ ስሜ የከሰ ሂደቱ እንዲቀጥል ለፍርድ: በቱ ማመልከት ይችላል::

አንቀጽ ይሸጭ የተገኘ ተብሎዎ

፩. በቀበ ስሜ ያርድር ለካሂድ የተገኘውን አስተያየት መጠየቅ ይኖርበታል ያርድናን ለማደረግ አስተዋሪ በማይሆንበት ቤት ሁሉ በጽርድና ሂደት እንደገና ማደረግ ይችላል::

፪.የርድር የሚካሂድበት የወንጀል ጉዳይ የፍተሬበበኬ ታላፊነትን የሚያስከትል እንደሆነ እና በቀበ ስሜ ከተገኘ ወካልና ካገኘ የፍተሬበበኬ ታላፊነትን በተመለከተ ያርድር ማካሂድ ይችላል:: ጉዳይ በመንግሥት ተቆም ሌይ ጉዳት ያደረሰ እንደሆነ በቀበ ስሜ ከጠቅላይ በቀበ ስሜ አግባብነት ያለው የሰራ ክፍል በማስፈቻድ ያርድር ለማካሂድ ይችላል::

፫. በዘሱ አንቀጽ ጉዴት አንቀጽ ይ መመሪት የሚደረገው ያርድር ለተገኘው ለከራል የሚገባውን የተደገት ካሣ ወይም ለተና የሚገባውን ጉዢነት ወይም ለሌ ወጪ ለማካሂድ ይችላል:: የተደገት ካሣ መጠን እና ለሌ ወጪ በዚህ ነው፡፡ ነርሃር በቦቀበ ስሜ መቅረብ ይኖርበታል::

ገዴት ክፍል ሆነት

በኢትዮጵያ ማኅበር የዕለታዊ ሥነዱ

አንቀጽ ይጥቻ ዓላማ

የባህላዊ ሂርመራ ዓላማ የዕለታዊ የደቡብ መንግድ መፍትሬ እንዲያገኘ በሚሰዋል
በማንበረሰቦች ውስጥ ካላቸው ስለም እንዳለፍች ማደረግ ነው::

አንቀጽ ይጥቻ መርሆ

፩. ማኅበር የዕለታዊ መፍትሬ ከስ እና የፍርድ ሂደት ሌሎ የዕለታዊ የደቡብ ሂርመራ
መውጫት ታይቶ ውስጥ ወይም መፍትሬ ለሰነድ ይችላል::

፪.በዚህ አንቀጽ ገዢ-ስ አንቀጽ ይተመለከተው በኋርም ለሰነድ መብትን የሚያሳይ በመው ልጅ
ከብር እና በሁሉ ደህንነት ሌሎ ለሚፈልጊው ወንጀለኛ የተጠረጋጭ ወይም የተከሰተ እንደሆነ
በኢትዮጵያ ተፈጻሚ አይሁንም::

አንቀጽ ይጥቻ የተከለከለ ተማሪዎች

ተመጋዙው ወይም ተከለለ በፊልጭው እንደ የዕለታዊ የደቡብ ሌሎ ሁሉት እና ኮዘዴ በለይ የሆነ
በኢትዮጵያ ተፈጻሚ ማደረግ ወይም ተከለለ ያልተቀበለውን በኢትዮጵያ ሂርመራ ተፈጻሚ
ማደረግ ወይም በዕለታዊ ሂርመራን ከሌላ መፍትሬ የዕለታዊ መቅረብ የተከለከለ ነው::

አንቀጽ ይጥቻ ቅድመ ሁኔታ

፩. በቁብ ስሜ ገዢ ሌሎ በባህላዊ ሂርመራ መፍትሬ እንዲያገኘ ለመስት የተመጋዙውን ወይም
የተከለለ-ን ልፈድጋገት እና ጥሩ-ተኞች ለማስሰጥ የሚያሳይ ማስረጃ መኖሩን ማረጋገጥ
ይኖርበታል::

፪. በቁብ ስሜ ገዢ ሌሎ በባህላዊ ሂርመራ እንደታይ ውስጥ እንደገኘ ሁኔታ በጥናዊ ሌሎ
እውቀት ከለው ባለሙያ፣ በኢትዮጵያ ሂርመራን ከሚያሳይ ለማስሰጥ ለወቻ፣ ከተገኘው ወይም ለለቻ
ገዢ በቀጥታ ከሚመለከታቸው እንላት እስተያየት ለጠረቀቅ ይችላል::

፫. በቁብ ስሜ ወይም ቅርጋቢት እንደገኘ ሁኔታ ተመጋዙው ወይም ተከለለ ይችላል
መንጀለኛ ከሆነ ገዢ ሌሎ በባህላዊ ሂርመራ እንደታይ ለመስት ይችላል::

አንቀጽ ይጤና በባከላዊ ሥርዱት እንዲታይ የሚቀርብ ጥያቄ አቀራረብ

በዚህ ሰዓት አነስተኛው ወይም በግል ተብዳሪ ወይም በባከላዊ ሥርዱት ሥልጣን ባለው ልማት እቅዱ በሆነ የመንግስት አካል፣ ጉዳዮን በሚያየው ፍርድ በት መቁጥት ተጠሪባው ወይም ተከለም ፍልሙ የተባለው የወንጀል ድርጋት በባከላዊ መንገድ እንዲታይ ለፈቃድ ይችላል፡፡

አንቀጽ ይጤና በባከላዊ ሥርዱት እና በመደበኛው ሥርዱት የሚታየ ተያያዘ መንፈጸም

ተጠሪባው ወይም ተከለም ፍልሙ የተባለ ተያያዘ ወይም ተደራሽበት ወንፈጸም ካልፈጸም በባከላዊ መንገድ ቀረዋቸ በመደበኛው ሥርዱት ለታየ የሚታለ በሆነ ገዢ ሁሉም ወንፈጸም በመደበኛው ሥርዱት እንዲታየ ይችላል፡፡

አንቀጽ ይጤና የወሳኔ አሰጣጥ ይርጋም

በባከላዊ ሥርዱት የሚለጥ ወሳኔ፣ መፍትሬው ተግባራዊ በሚደረግበት አካባቢ በሚገኘው ቅንቃ ሆኖ ጉዳይ የአካባቢ ለልጣን ባለው ወረዳ ፍርድ በት የሥራ ቅንቃ ተተርጓም በጽሕናና ይቀበል፡፡

አንቀጽ ይጤና በባከላዊ ሥርዱት የተለጠ የመቆኑኩ ሪፖርት ፍርድ በቶች ያላቸው ለልጣን

በዚህ ሰዓት ወይም የአማራር ቅጣት እረዳለም ሆኖም ጉዳይ በዘህ ሰዓት በተደንገገው መዋረት በባከላዊ ሥርዱት ታይቶ መፍትኩ ያገኘ መሆኑን ለይረጋግጣ የመቆኑኩ ሪፖርት ስለ ላይ የዋለው ብትክል ሥርዱት ጉዳይ በሆነበት አካባቢ ባለ ፍርድ በት እንዲመዘገበ ያደርጋል፣ መዝገበናም ይዘረጋል፡፡

አንቀጽ ይጤና በባከላዊ ለርዱቱ ማረጋገጫ ወይም መፍትሬው ማረዳለም የቀረ ጉዳይ

በዚህ ሰዓት በባከላዊ ሥርዱት እንዲታይ የተወስኑው ጉዳይ ማረጋገጫ ከቀረ ወይም መፍትሬው በመሳሪ ወይም በከራል ማረዳለም ከቀረና ለፈቃድ የሚታልበት ስራታ የለም ባለው በበቃ ሁኔታ ከመነ ጉዳይ በመደበኛው ሥርዱት እንዲታይ ለመስኑ ይችላል፡፡ ፍርድ በት የዘጋዣኑ መዝገበ በዚህ መቁጥት በመደበኛው ሥርዱት እንዲቀጥል ዋደርጋል፡፡

ከፍል ማስተካከል

ለሎች መፍትኩዎች

አንቀጽ ዲጂ ቅጽ

የወንጀል ገዢ በሌሎች መፍትሃዎች እስጥት እንዳደገኝ የሚደረግበት ዓለማ የወንጀል ደርጋቸውን ልዕማዋል የተባለ ለምች ከበከራይቶው ካልደመረቻው ይህ በሚሰማማ ሆኖታ እንዳያዘ፡እንዳታሁሙ ወይም ወንጀል ከመፈጸም ተገልጻው እንዳቀመጣ በማድረግ የወንጀል ፍትህ ሂደቱን ፍትሕዋነትና መጠታማት ማረጋገጥ ይሆናል፡፡

አንቀጽ ድን ለለች መፍትሐዎች ተፈጻሚ የሚሆንጥቶው ለምች

ለለች የመፍትሐው ሪፖርት በሚከተሉት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

፩. ከዚ በሚሰማበት ገዢ አካላዊ ወይም አቆጣሪዎች ስመምጣች በመሆኑ የፍርድ ሂደቱን ለመከታተል የሚደረግ ከሆነ፡፡

፪. በፊደል የቅርቡ ከሆነ፡፡

፫. በኢትዮጵዱ ኮንግዶች ወይም ቤትማሪ ከሆነ፡፡

፬. የአዲስአበባ የመድረክናት፡ውይም የእወ ለ-እና ከሆነ፡፡

፭. ከኢትዮጵዱ መናደል የተባለ መሆኑ ከሀላት በማስለ ታክክለኛ ተፈጻሚያ ለሆነት የሚሰራ ከሆነ ተፈጻሚው ወይም

፮. በወንጀል የገዢ ወ-ሰጥ ገብቶ የተገኘው ወጪ ከሆነ፡፡

አንቀጽ ድን ለለች መፍትሐዎች እና የመወሰን ለሌሎች

፯. በዚህ ክፍል በተደንገለው መሠረት በአንቀጽ ድን በተመለከተው እናኝን የሚገኘ ለውለድመው የወንጀል ደርጋቸውን የሚመለድ ለለች የመፍትሐው ሪፖርት የሚገኘው እንደገኘ ሆኖታ፡-

(ሀ) ለተመረጋዥ ወይም ለተከሳሽ በራሳ ወይም በመንግሥት ወጪ የሚሰጠው ስትምና የመሆኑ ለሌሎች ከዚያው፡ የተሟልጊ ወይም የግብረ ገብረ ተምህርና፡

(ለ) ማስከራከር አገልግሎት መሰጠኝ፡

(ሐ) ለተወሰን ገዢ በተወሰን በታ መቀኑ፡፡

(መ) የዚህርና ተማሪና ተፈጻሚው ወይም

(መ) በትና የሚመለከውን ለሌ እማራዊ መፍትሐን፡፡

ለማሳት ይችላል፡፡

፩. ገዢው በምርመራ ላይ የለ ወይም በቁበ አካል ወሰኑ ያልስጠበት በሆነ ገዢ በቁበ አካል
በለለቸው የመፍትና ሪፖርት እንዲያገኘ ለመሰን ይችላል::

፪. ክስ የተመዘረተበት ገዢው በዘህር እንቀጽ ጽዕስ እንቀጽ ፖስ በተመለከቱ ለለቸው አማራርያ
የመፍትና ሪፖርቶች መዋረት እልባት እንዲያገኘ በወቁበ አካል ወይም በተከለን ቅዬ ከቅረብ
ወይም ፍርድ በት በረሰብ አነሳሽነት ከወሰን ፍርድ በቱ ገዢው በዘህር ከፍል በተመለከቱ ለለቸው
መፍትናዎች እልባት እንዲያገኘ ለወቁበ አካል ይመራል፤ አፈጻጸምና በቁበ አካል ይከታታለል::

፫. ገዢው በወንጀል ድርጅት መሰጥ የገባን መባት የሚመለከት እንደሆነ ፍርድ በት ወይም በቁበ
አካል በሚወሰኑው ወሰኑ መዋረት በዘህር ከፍል የተመለከቱ ለለቸው መፍትናዎች ተመለወው እልባት
እንዲያገኘ ለደረግ ይችላል::

፬. በዘህር እንቀጽ ጽዕስ እንቀጽ ፖስ እና ይ የተደንገገው በኋርም ወንጀል እስከ ለይሰት ወር ቁል
እሁዳት የሚያስቀበ የወንጀል ድርጅት ወይም የድንብ መተላለፍ እንደሆነ በቁበ አካል ገዢውን
በለለቸው አማራርያ መፍትናዎች ተደረግ እልባት እንዲያገኘ ለመሰን ይችላል::

እንቀጽ ይዘው የመሰንው ይዘት

፩. በዘህር አካል መዋረት በቁበ አካል ወይም ፍርድ በት ገዢው በለለቸው የመፍትና ሪፖርት እልባት
እንዲያገኘ ወሰኑ ለሰጥ የመፍትና ሪፖርቶች::

- (ሀ) ተፈጻሚነቱ ለለማቻቻምርበትና ግንቶ ለለማቻቻይበት ገዢ፣ እና
- (ለ) የእስራራሚውን ተቁዱ እና አፈጻጸም ከተተከለ ለለማቻቻይበት ሆኖታ
መመሰን ይኋርበታል::

፪. በቁበ አካል ወይም ፍርድ በት ገዢው በለለቸው የመፍትና ሪፖርት እልባት እንዲያገኘ ለመሰን
አግባብነት ካላቸው አካላት አስተያየት መጠየቅ ይችላል::

እንቀጽ ይዘው ለለቸው የመፍትና ሪፖርት ልክም አካላት

፩. በጠቅላይ በቁበ አካል ዕውቅና የተሰጣቸው አካላት ለለቸው መፍትና ሪፖርቶችን
ይፈጻሚሉ::

፪. በዘህር እንቀጽ ጽዕስ እንቀጽ ፖስ መዋረት ዕውቅና የተሰጣቸው አካላት::

- (ሀ) መቆለቤ በቁበ አካል የሚዘረዘሩውን ለለቸው የመፍትና ሪፖርት ለመስት ተግባራዊ
የሚደረግበት

(ለ) በዕቃበ ከካ ወይም በፍርድ በት የሚሰጥ ማንኛውንም ከእሱ የመፈጸም ወይም
የማስረጃዎች

(ሐ) የተጠሪዎችን ወይም የተከሳሽን አስፈላጊ መረጃ የመያዝና በዕቃበ ከካ ወይም
ብፍርድ በት ለጠየቁ የማቅረብ

(መ) ለዕቃበ ከካ ወይም ለፍርድ በት ለሌተጠሪዎች ወይም ለሌተከሳሽ ሆኖታ
አስፈላጊውን ስጋፍ የማቅረብ

(ወ) ለሌሎች ተያያዘነትና አግባብነት ያላቸውን ተግባራት የማከናወን
ገዢታ አለባቸው::

፩. በዚህ ከካ የተመለከተው ለሌሎች የመፍትኬ ስምም መፈጸሙ የሚረጋገጠው እንደአግባብነቱ
በዕቃበ ከካ ወይም በፍርድ በት ወይም ለሌሎች ቅጣት አስፈላጊ በርድ ነው ::

፪. እናወን አካላት የሚመራውን መፈጸም የሚያስተካበበና የሚያስፈልግም በሚከተሉት ምክር በት
ይንብ የተለዋዋይ ቅጣት አስፈላጊ በርድ ይችቃማል::

፫. መቀበ በዕቃበ ከካ የሌሎች መፍትኬ የአስራር ሥርዓት ይዘረጋል::

እንቀጽ ይዘረጋል የተፈጸመ ለሌሎች የመፍትኬ ስምም የሚኖረው ወጪት

፩. በዚህ ከካ መጨረሻ በተለዋዋይ የመፍትኬ ስምም እልባት እንዲያገኘ የተወሰነ ገዳይ በውሳኔው
መጨረሻ የተፈጸመ እናወን በዕቃበ ከካ ወይም ፍርድ በት መዘገበና ይዘረጋል::

፪. በዚህ እንቀጽ ጽዜ እንቀጽ ይ መጨረሻ በተዘረዘሩ መዘገበ ላይ በማናቸውም ሆኖታ ክስ
አይመዘገቡም ተከሳሽ በሌላ ወንጀል ተከሳሽ በፍርድ በት ጥሩታቸ በግል ማስረጃ ሆኖታ
አይቀርብበታም::

እንቀጽ ይዘረጋል የሌሎች መፈጸም ወጪታማ የኤሌክትሮኒክስ መፈጸም ወጪት

፩. በዕቃበ ከካ ወይም በፍርድ በት የተወሰነ ለሌሎች የመፍትኬ ስምም ለይፈጸም ወይም
ወጪታማ ለይሆን የቀረ እናወን ስምምውን ለማስፈጸም ሥልጣን በተሰጠው ወይም አግባብነት
ባለው ተቋም በሚቀርብ አስተያየት መጨረሻ እናወንኑ ሆኖታ በዕቃበ ከካ ወይም ፍርድ በት
ተገበዎች ይወሰናል::

፪. በዚህ እንቀጽ ጽዜ እንቀጽ ይ መጨረሻ በዕቃበ ከካ ወይም ፍርድ በት::

(ሀ) ቁጥጥር የተወሰኑው የኤሌክትሮኒክስ መፈጸም በፊርማ ተፈጸማ እናወን
እናደአስፈላጊነቱም ስምምውን የሚያስፈልግሙ ተቋም እናወቀቀር::

- (ለ) በሌላ የሌሎች መፍትሬ እንዳታኩ ወይም
 (ሐ) ገዢያ በመጀበኛ የከሰ መሰማት ሂደት እንዳታረ
 ወሳኔ ለሰጥ ይችላል::

ይ. በዘህ እንቀጽ ጽዕስ እንቀጽ ይ የተደንገለው እንደተጠበቀ ሆኖ እንደ የወንጀል ገዢያ
 በማንኛውም ሁኔታ ካሁለት ገዢ በሌሎች የመፍትሬ ሪፖርት እንዳታረ አይደረግም፣ እንዳሁ
 በዚህ ገዢ ገዢያ በመጀበኛ የከሰ መሰማት ሂደት ይችላል::

እንቀጽ ድንብ ይግባኝ

በሌሎች የመፍትሬ ሪፖርት የተሰጠ ወሳኔ ወይም የተወስኝ ሪፖርት ይግባኝ አይቀርብበትም::

ምዕራፍ ማስተካከለ

ከሰ መመዘኛት

ከፍል እንደ

ቦዕቅበትና የሚቀርብ ክሳ

እንቀጽ ድንብ መርሆ

፩. በዚህ ሰዓት የግዢርመራ መዝግበና መርምጃ ተጠሪዎችን ጥሩትና ለማስተካት የሚያስተካል ማስረጃ
 መኖሩን ለያረጋግጣ ክሳ መመዘኛት ይኖርበታል::

፪. ማንኛው ስው በፊትና ክሳ ለይቀርብበት ገዢያ በፍርድ ቤት እንዲሰጣ አይደረግም::

እንቀጽ ድንብ የከሰ ማመልከቶ ይዘት

፫.ተከሰበት የተከሰበበትን ወንጀል ለይቶ እና አውቆ መልስ ለመስጠትና ልብት መከላከል እንዳታል
 እያንዳንዱ ክሳ ወንጀልንና የወንጀልን ይርጋታ ሁኔታ በዘርዝር መግለጫ አለበት:: በክሳ ወሰጥ
 ሲለ ወንጀልና ሲለ ሁኔታው የሚጠቀበው ነርዝር መግለጫ ተከሰበ ተገለፈ የተጠለውን ወንጀል
 ሰዓት ይንጋጌ አነጋገር መከተል ይኖርበታል::

፬.ማንኛውም የከሰ ማመልከቶ:-

- (ሀ) ቁጥር ወርሆ የመተ ምህረታዊ
 (ለ) ክሳ የሚቀርብበት ፍርድ ቤት ለምና አድራሻ::

- (d) የዕቃዎ አካል ለምና ማሻረጥ፣ ልርማ፣

(e) የተከለሰ ለምና ምት ደደመኑ አድራሻ፣

(f) ወንጀለ የተፈጻሚበት ገዢና ቤት በተጀለ ግልጽነት፣ ተገቢ እናይሆን የተበኩረ ለምና ወንጀለ የተፈጻሚበት ገብረት፣

(g) ወንጀለ የተፈጻሚበት ቅናና ቤት በተከከለ ያላታውቀ እናይሆን ወንጀለ ተፈጻሚል
ተብሎ የሚገመተበት አግባብ ያለው ገዢና ቤት፣

(h) ተከለሰ ወንጀለን በመፈጻም ተለዋና የተባለው አካል እናቀጽ እና ወንጀለን
የሚመለከቱ የአገኔ የፍቅር ነገር መመሪያዊ ከርክርታ;

(i) የሚሰራቸ ከርክር ክስማሰራቸው፤

መቶዎ ይህበበታል፡፡

አንቀጽ ፩፻፭ ከሰነድ ማጥመር

፩. በወንጀል ከም አንቀጽ ብቻ፣ ከእንቀጽ ብቻ እስከ ብቻ በተመለከተው መመሪት ከእናደ በላይ የህንጻ ወንጀለው ተፈጸመው በተገኘ ገዢ በቁበ ከም በእናደ ማመልከቶ ከነፃን አጥምር ማቅረብ ይችላል፡፡

፩. የተረթዥሙት መንፈለጥ ተደራሽበት ሆነው የተለያየ ካልሎች ወይም የከልልና የፈቻፊዥ በቅብ
አገት ተቋማት ካለ የሚቀረብ ስልጣን ባላቸው ገዢ በከባድ የወንጀል ጉዳይ ላይ ካለ የሚቀረብ
ሥልጣን ያለው የዚሁ ሂሳብ ተቋም ካስት በማግመር ሥልጣን ለለው ፍርድ በት ማቀረብ
ይችሉል::

፩. የወጪ አገልግሎት በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ፕሮግራም የሚያስተካክለውን አገልግሎት የሚያሳይ

አንቀጽ ፭፻ ከኢትዮ መግበር

፩፪፭: በት በረሰ አነስተኛ ወይም በዕቃበ ከግ ወይም በተከላሽ መቁኑት የከለቸ በእንደነት
መለማት የተከላሽን የመከላከል መብት የሚያጠበብ ወይም ፍትሬዊ ወሳኔ ለመሰጠት የሚያስቀል
መሆኑን ከተረዳ ክስቶ ተነጥተለው እንዲሰሙ ትእዛዣ ለሰጥ ይችላል::

አንቀጽ ፫፭ ተከላሽን አጠቃር መከሰሉ

፩.ከእንደ በላይ የሁኔታ ተከላሽን በመንፈል ከግ አንቀጽ ሙሉ እስከ ባር አንቀጽ ይ እስከ ታሪ
በተደንገገው መመረት ወንፈል ሂሳቦች በተገኘ ገዢ በእንደ ማመልከቶ ከስ ለመመረጥናው
ይችላል::

፪. ከእንደ በላይ የሁኔታ ተከላሽን በእንደ የወንፈል ድርሃን የፈጸመት ወንፈል የተለያየ በሥነም
እንደንገሩ ሁኔታ በእንደ ከስ በንጂ ለከሰሉ ይችላል::

አንቀጽ ፫፭ አማራጥ ከስ

፩.የተፈጸመው የወንፈል በይኑት የሚያጠረዋር እንደሆነ በቁበ ከግ በሚያቀርቡው የከለ
ማመልከቶ አማራጥ ከስ ለያቀርብ ይችላል::

፪.ለተፈጸመ ድርሃን ወይም ለተፈጸመ ድርሃንታት የሚቀርቡው ማስረጃ ከዚህ ወንፈልው ወሰጥ
የተናውን እንደሚያረጋግጣ ለማወቅ አጠራባሪ እንደሆነ ተከላሽ ለመፈጸመ ይጠልዋ የተረጋገጧ
በሚመለው ወንፈል እና በአማራጥ በማስረጃው ለረጋገጧ ይችላል በሚባለት ወንፈልው ሁሉ
ለከሰሉ ይችላል::

፪.የቀረበው ማስረጃ ተከላሽን በአማራጥ ለያስከሰሉው ይችል በዚህ ወንፈል ተፋጥቶ ነው
ለማለት በቁ እንደሆነና ይህም ወንፈል ከስ ከቀረበበት ወንፈል የሚጠልዋ ቅጠት የሚያስቀጥ
ውይም የተለየ እንደሆነ በቁበ ከገኘ ተከላሽ መከላከል ማስረጃውን ከማቅረብ በፊት ከስን
ለያሻናል ይችላል::

፪. ቅጠትን የሚያከበድ ወንፈልው ከስ አቀራረብና ሆነ-ሥርዓት በሚከተለው መልካ ይህናል::

(ሀ) ተከላሽ ከዚህ በፊት በፈወጥናው ወንፈልው ምክንያት ቅጠትን በሚያከበድ ወንፈል
የሚከሰሉው ቅጠቱ በማይከበድበት ወንፈል ሆኖ ከስ የሚታየው ቅጠትን የሚያከበድ
ውንፈልውን ለማየት ለልማት ባለው ፍርድ በት ነው::

(ለ) ተከላሽ ቅጠቱ በማይከበድበት ወንፈል ተፋጥቶ ሆኖ ከተገኘ በተከላሽ ለይ
ያስቀጥዋል ተብሎ የጥፍተኞች መሳኔ ከተሰጠ በእሳና ከቀጣቱ መሳኔ በፊት ተከላሽ

ከዚህ ቁልጭ ጥሩትና የሆነበት ካለ በሚሰማበት ገዢ የቀረብ በሆነ የጋድር ቁጥቱ
በሚከበደበት ወንጀል የስቀባዊ ንበር የሚያስተው ከሆነ ከዚህ ቁልጭ በወንጀል
የተቀበበትን ቀቃበ አገልግሎት በተ ማስረዳት ይኖርበታል፡፡ ቁጥቱ በሚከበደበት
ወንጀል ጥሩትና ሆኖ ፍርድበት እኔደ ተገኘ ተቀዋሪ የቀጣት ወሳኔ ይለማል፡፡በዚህም
መመረት ፍርድ በተ የጥሩትና ወሳኔ ይለመጣል፡፡

አንቀጽ ፪፭ በሙከራት በእነበትና በአገሪቱ ወይም በሙከራት ጥሩትና መሆኑ

፩. ማንኛውም ስው በወንጀል ተከለ በሙከራ ወይም በሙከራት ወንጀል ካለ የይቀርብበትም
በሙከራ ወይም የሚያስቀባ እኔደሆነ በሙከራት ወንጀል ጥሩትና ለባል ይችላል፡፡

፪. ማንኛውም ስው በዋና ወንጀል አድራሻነት ተከለ፣ በእነበትና ወይም በአገሪቱ ካለ
የይቀርብበትም በወንጀሉ እነበትና ወይም በአገሪቱ ጥሩትና ለባል ይችላል፡፡

፫.የቀረበው ማስረዳት ተከለበትን በእኅራዊ ለያስከሰለው ይችል በነበረ ወንጀል ጥሩትና ነው
ለማለት ቀቃበ እኔደሆነና ይህም ወንጀል ካለ ከቀረበበት ወንጀል የሚያጠስ ቁጥት የሚያስቀባ
እኔደሆነ በዚህ ወንጀል ካለ ያልቀረበበት በሆነም ፍርድ በቱ በዚህ ወንጀል ተከለበትን ጥሩትና
ለያደርግው ይችላል፡፡

አንቀጽ ፪፮ ካለ ለለማመራትበት የጊዜ ገዢ

፩. ቀቃበ አገልግሎት የሞርመራ መዝግበትን ተመልከቶ ካለ ለመመሌደት የወሰን እኔደሆነ ካለ
ለመመሌደት ከወሰኑበት ቁጥር ይምር እኔደወንጀል ከበደኑና ወሰነበበበት በሆኖ ቁጥር ወሰጥ ካለ
ይመርግታል፡፡

፪. ተጠርጠረው ወሰኑና ተከልከለው በኋይ ተከለ እኔ ካለ ለለክመመርት
ድረሰ በማረራዳ በተ ይቀናል፡፡

አንቀጽ ፪፯ በጊዜ ገዢ ወሰጥ ካለ አለመመሆኑ

፩. ቀቃበ አገልግሎት አገልግሎት እኔቀጽ ፪፯ በተደንገገው የጊዜ ገዢ ወሰጥ ካለ የማይመሰከት
እኔደሆነ በተደንገገው ቁጥር የጊዜ ገዢ ወሰጥ ተመርመን በቅርቡ በሙከራ የሚከበደበት
የሰረዳል፡፡

፪.ፍርድበቱ ቀቃበአገልግሎት በቀመጥው ቁጥር የጊዜ ገዢ ወሰጥ ካለ የሚከበደበት በቅርቡ ሆነ ከገኘው
ካለ ለመመሌደት እስከ አስር የሰራ ቁጥር ተጨማሪ ገዢ ለሰጠው ይችላል፡፡

ይ.ፍርድ በቱ በቁበ ከግ በተጨማሪው አስር ቅን ወሰጥ ከስ ካልመራት ወይም በዘህ እንቀጽ
ንዑስ እንቀጽ ይ መሠረት ከለበደኝ ወይም የቅረበው ፖስኩያት በቱ የልመሆኑን ከተገኘበት እና
ተጠርጣሪው ወሰኑና ተከልከለ የቆየ ከሆነ ተጠርጣሪው በዋሳኑና ወይም የለዋሳኑና ይለቀዋል::

፩.ተጠርጣሪው ወሰኑና ይመረዳልኝ እገዳ ይገባልኝ እና የጊልጊናው የለቀዋልኝ እና
ለለታ ተመሳሳይ ጥያቄዎች ማቅረብ ይችላል:: ፍርድ በተም ከስ የልተመራትበትን ፖስኩያትና
ለለታ እግባብነት ያላቸውን ሁኔታዎች ከግምት በማስገባት ተገበዎን ትእዛዝ ይሰጣል::

እንቀጽ ፪፪ ከስ ማቅረጥ እና ማንሳት

፩. በቁበ ከግ ከርክሩ ከሚቀጥል ከስ በንኩ የሚያሳካው የአነበት ጥያቄ እና በሉ ሰይምን
ፍርድ ከመሰመሩ በፈት በማንኛውም ገዢ የቅረበውን የውጭዎል ከስ ይጋጌ
ይችላል::

፪.ወሰኑ ከግ ፍርድ ከመሰመሩ በፈት በማንኛውም ገዢ የቅረበውን የውጭዎል ከስ ይጋጌ
የማንቀሳቀስ መብቱ ተጠብቆ ለፍርድ በተ በማለውቅ ማቅረጥ ይችላል::

ይ.ወሰኑ ከግ በተከናሽ ሌይ የቅረበውን ከስ ከነነ ወይም ከቅረቡ ፍርድ በቱ መዘገበዎን
በመዘገበት ከስ ለንክው እንዳቅረጥ እና ተከናሽ ማረዳያ በተ የሚገኘ እንደሆነ እንዳለቀቅ
ትእዛዝ ይሰጣል:: በዚስ ፖስኩያት የተያዘ እግባብት ወይም የታገድ ጉበደት ከስ እንዳለቀቅ
ውይም ዕገዳ እንዳሁን ትእዛዝ ይሰጣል:: በቁበ ከግም የሚለቀቅ እግባብታችን ፖስኩያት
ማስቀረትና ከወሰኑ ከግ መዘገበ ይርሱ የሚሰጠል::

፫.በዘህ እንቀጽ ንዑስ እንቀጽ ይ መሠረት የተነሳ ከስ ይጋጌ ለንቀሳቀስ እናችልም::

ክፍል ሁለት

የግል ከስ የሚቀርቡት ሥነ ሥርዓት

እንቀጽ ፫፫ የግል ከስ አቅራቢ

፩. የግል ከስ ማቅረብ የሚታረው::

(ሀ) በግል አበቱታ አቅራቢነት በታ የሚያሳካው ወንጀለችን ከሆነ፣

(ለ) ተጠርዋዎን ጥሩታዊ ለያስከበ የሚያሳኑቸል በቱ ማስረጃ ሲኖር፣ እና

(ሐ) በቁበ ከግ የግል ከስ እንዳቀርብ ለፈቅድ፣

՚ዕስ::

፩. በቁበ ከግል የግል ተብዳሪ የግል ከስ እንዲያቀርብ ከፈቅድ ወሰኑውን የግል ከስ ለማቅረብ መብት ልለው ለው በእሳኔ ማሳወቅ ይኖርበታል::

፪.በዚህ እንቀጽ ጽዜስ እንቀጽ ይ መመሪት ከስ እንዲያቀርብ ፍቁድ ያገኘው የግል ተብዳሪ ከዚቁበ ከግል ትንተስት ገዢ ይሞር ባለት አሁን አምራ አምስት የስራ ቅርት ወሰጥ ለማጣን ልለው ፍርድ ቤት ከስ ማቅረብ ይኖርበታል፣ ይህ ገዢ ከስ በእሳኔ ከስ ማቅረብ አይቻልም::

፫.የዚህ ከግል እንቀጽ ይችላል ያገኘውን በግል በሚቀርብ የከሰት ማመልከታቸውን ላይ እንደሆነታው ተፈጻሚ ይህናለ::

እንቀጽ ይችላል የግል ከነሽ ታላፊነት

፩. የግል ከስ እንዲያቀርብ የተፈቀደለት የግል ከነሽ የሚከለከለው በራሳ ታላፊነት ሆኖ የቆኗኗት ከፍርጅ የከሰት ወጪውን በተመለከተ የዚህ ከግል እንቀጽ ተቻቻሚ ተፈጻሚ ይህናለ::

፪.በዚህ ከግል የዚህ ከርክር ከስ በሚመለከት የተደንገገው እንደአግባቡኝ የግል ከነሽንም ይመለከታል::

እንቀጽ ይችላል የግል ከስ ለማቅረብ መብት ወለው ለው

፩. የግል ከስ ማቅረብ የሚቻለው የግል ተብዳሪ ወይም በቁበ ከግል ለፈጸም ወከለ ይህናለ:: የግል ተብዳሪ ከስ ፍቁድ ለማግኘት ለመመለከት ወይም ፍቁድ ለማግኘት ወይም ፍቁድ አግኗቶ ከስ ለማቅረብ የጥሩ እንደሆነ ከስ በውለጀና ተውለጀና ወይም በጥናር ወደኛው ለቀርብ ይቻቻላል፣ በአጠቃቃው አቅራረብ የጥሩር ወደኛ፣ የሚቻቻ ለፈጸም ወለጀና እንደ ቅደም ተከተላቸው ቅደሚያ እላቸው::

፪. በዚህ እንቀጽ ጽዜስ እንቀጽ ይ መመሪት በቁበ ከግል የግል ከስ እንዲመመሪት ለፈጸም በውንጀል ስትና በዚህ ከግል የግል ከስ እንዲመመሪት ለፈጸም ይኖርበታል::

፫. በዚህ እንቀጽ ጽዜስ እንቀጽ ይ መመሪት በቁበ ከግል የግል ከስ እንዲመመሪት ለፈጸም በውንጀል ስትና በዚህ ከግል የግል ከስ እንዲመመሪት ለፈጸም ይኖርበታል::

እንቀጽ ይችላል የከሰት ማመልከታ እንዲሻሻል ለለማዘዣ

የከሰ ማመልከቻው የቀረበው የግል ካሳኝ በዕቅበ አካል በተፈቀደለት መመሪት ክልሆነ ካሳኝ
በተፈቀደለት መመሪት እንዳያገኘል ፍርድ በቱ ትእዛዝ መሰጠት ይችላል::

አንቀጽ ፪፪፪ ተከራካይዎችን ለለመጥረሻ

የከሰ ማመልከቻው ተቀባይነት የግል እንዳሆነ ፍርድ በት በዘህ አካል በተደንገገው መመሪት
ለግል ካሳኝ መጥሪያ ይሰጣል፤ የግል ካሳኝም መጥሪያውን ለተከሳሽ የደርሰል::

አንቀጽ ፪፪፪ ተከራካይዎችን ለማግኘት

፩. ፍርድ በቱ የከሰ ማመልከቻውን ለተከሳሽ ከምንበብ በፈት ገዳቶ በበርቃ እንዳቆም ተገበዙን
ጥረት የደርሰል::

፪.በበርቃ ለምምነት የሚቆም የወንጀል ገዳቶን በተመለከተ በዘህ አካል የተደንገገ ድንጋጌዎች
እንዲተጠበቂ የተመለከተ::

አንቀጽ ፪፪፪ ከሂሳ ሌይ ለለማረራግ መተማመሪ

በተከራካይዎች መካከል ዕርቃ ለማደረግ ባልተታለ ገዢ ፍርድ በቱ የግል ካሳኝ የከሳሽ ወሰንና
እንዲስታ ማደረግ አስፈላጊ ለሆነን የዋሳትናውን የግንዘብ ለክ ይመስናል::

አንቀጽ ፪፪፪ ከፍ የለ ቅጣት የሚያስቀባ ወንጀል መሆኑ በታወቁ ገዢ የሚፈጸም ሆነ ለመሆኑ

፩. በገዳቶ ሌይ የጥሩትኛነት ወሰኔ ከመሰጠቱ በፈት ከቀረበው የግል ካሳኝ የተለየ በግል ተበኩለ
አቤቱታ ወይም በወንጀል አቤቱታ የሚያስቀባ ወንጀል መፈጸሙን በተረዳ ገዢ በቅበ አካል
የግል ካሳኝን ተከተል በገዳቶ እስከሚገባ ይረዳ የግል ካሳኝ ለጊዜው እንዳቆረጥ ፍርድ በቱን
መጠየቅ ይችላል::

፪. ፍርድ በቱ በገዳቶ ሌይ የጥሩትኛነት ወሰኔ ከመሰጠቱ በፈት ከቀረበው የግል ካሳኝ የተለየ እና
በወንጀል አቤቱታ የሚያስቀባ ወንጀል መፈጸሙን በተረዳ ገዢ በቅበ አካል የግል ካሳኝን ተከተል
በገዳቶ እንዳገባ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል::

፫. በዘህ እንቀጽ ጽዑስ እንቀጽ ይ እና ይ መመሪት በቅበ አካል የግል ካሳኝን ተከተል በገዢ ገዢ
የተቆረጥው ካሳኝ እንዳቆጥል፤ እና ሁኔታው ካሳኝ እንዳያገኘል ወይም እና እና እና እና እና እና
ፍርድ በቱን ለጠይቀ ይችላል::

፩. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ መመረጥ ለተቋረጡ ከስ የከሳሽ ወጪ እርከዳልም::

ክፍል ሆነት

የፍትሬብዕር ከስ ካውንድል ከስ ወር ተማሪው የሚቀርቡት ለመሆኑ

አንቀጽ ፯፻፭ በቁበ ስሜ ለለማያቀርቦው የፍትሬብዕር ከስ

**፩. በቁበ ስሜ የውንድል ከስ ለዋቅርብ ለውንድል ከስ ምክንያት የሆነው ድርሃት በእነዚህና
መንግሥት ወይም በፍርድ በት ለመከራከር አዋጅ የለላቸው ለምት መብትና ጥቅም ላይ ጉዳት
የደረሰ እንደሆነ የፍትሬብዕር ከስን ካውንድል ከስ ወር አማካይ ለዋቅርብ ይችላል::**

**፪. በዚህ አንቀጽ ፳-ሰ አንቀጽ ይ የተደንገገው በኋርም ጉዳቱ የደረሰው በእኔናት ወይም በሌሎች
ፈረሰ በተፈጸመ የታች ጥቃት እንደሆነ በቁበ ስሜ በተገኘው ወይም በወከሉ መብት ፍቃድ
የፍትሬብዕር ከስን ካውንድል ከስ ወር አማካይ ማቅረብ ይኖርባቸል::**

**፫. በዚህ አንቀጽ መመረጥ በሚመመሩት የፍትሬብዕር ከስ የመንግሥት አካል ተማሪው የሚከሰት
እንደሆነ በቁበ ስሜ የፍትሬብዕር ከስ እዋቅርብም::**

**፬. በዚህ ስሜ መመረጥ ካውንድል ከስ ወር ተማሪው በሚዋቅርብ የፍትሬብዕር ከስ ላይ አግባብነት
ያለው ስሜና የፍትሬብዕር ለማስረጃ ለመሆኑ ሲችላል::**

አንቀጽ ፯፻፮ ተማሪ ለለማያቀርቦው የፍትሬብዕር ከስ

**፩. የወቃቤ ስሜ የውንድል ከስ ማመልከቶ ለፍርድ በት ካውንድል በኋላ እና የወቃቤ ስሜ ማስረጃ
ከመሰማቱ በፈጸም በውንድል ድርሃቱ ምክንያት ጉዳት የደረሰበት ለው የገዢ ከሂ እንዲከፈልው
የፍትሬብዕር ከስ ካውንድል ከስ ወር ተማሪው እንዲታይለት አበቱታ ለዋቅርብ ይችላል::**

**፪. ፍርድ በቱ በተከራከሩዋቸው ጥያቄ ወይም በፈጸም አገልግሎት የፍትሬብዕሩ ከስ ተማሪው
እንዲታይ የፈጸም እንደሆነ የፍትሬብዕር ከስ የሚያቀርቦው ለው የወቃቤ ስሜና የተከበሻን
የመከራከሪ ማስረጃ ነርክር ቅድ ማማገኘ እና ተጨማሪ ማስረጃ ከለው እንዲያቀርብ
እንዲፈጸለት ፍርድ በቱን ለመጠየቅ ይችላል::**

**፫. ፍርድ በቱ በተከራከሩዋቸው ጥያቄ ወይም በፈጸም አገልግሎት የፍትሬብዕሩ ከስ ተማሪው
እንዲታይ ማድረግ ለተከበሻና ለተፈጻሚ ቅጂዎች አስተዋጅ እመታዊ ሆኖ ካላገኘው ተገኘለ
እንዲታይ ወሰኑ ይሰጣቸል::**

ቸ.የወንጀል ከስ. የቀረበው በግል ከሰነነት እንደሆነ እና የግል ከሰነ የፍትሬብዕር ከስ ተማሪው
እንዳታይ የቀረበ እንደሆነ የቀረበውን የወንጀል እና የፍትሬብዕር ከስ ለማሳደግኝ
የሚያቀርጥቶት የሚሰራቸው ኮርክር ለይሬተ ማቀረበ ይኖርበታል::

አንቀጽ ፪፪፭ የዲጂትል ሌሎች መጠዋት ከኋላ

ከወንጀል ከስና ከወንጀል ከስ ወር ተማሪዎች የሚቀርቡ የፍትሬብዕር ከስ የዲጂትል መጠዋቱን
ቦታመለከት በዘሱ ስሜ እንቀጽ ተቋማዊ ፖሮጀክት የተመለከተው ድንጋጌዎች እንደአግባብነታቸው
ተረጋማ ይሁኑል::

አንቀጽ ፪፪፭ ከስ አቀራበው ለለማናድው መብት

በዘሱ ስሜ እንቀጽ ተቋማዊ መመራት የፍትሬብዕር ከስ የቀረበ ተገኘ በወንጀል ከስ የከስ መሰማግት
ሂደት እና በሚቀርቡው ማስረጃ ሁሉ ለፍትሬብዕር ከስ ዓላማ እንደ መደበኛ ተከራካሪ ወገን
የመሳተፍ መብት አለው::

አንቀጽ ፪፪፭ የተከተለ ተፈተኝ እለመሆን ወይም የመለቀቅ ወጪት

ተከተለ የወንጀል ከስ በመቆረጂ ወይም ከተመመራተበት የወንጀል ከስ በንግ የተለኝበት እንደሆነ ፍርድ
በቱ የቀረበውን የፍትሬብዕር ከስ ለምሳቅ ወሰኔ ወይም ሆልጣን ባለው ለሌ ፍርድ በቱ እንዳታይ
ትእዛዝ ለሰጥ ይለባል::

አጥስና መጽሐፍ

መደበኛ የክርክር ሥነ-ሥርዓት ማስረጃ እና ፍርድ

ምዕራፍ አንድ

መደበኛ የክርክር ሥነ-ሥርዓት

ከፍል አንድ

መጥረት

አንቀጽ ይለም በዋላ

፩. በዚህ ስብ መመሪያ በከተማና በተከሳሽና በግምገማዎች በእሌተርጋሚነት በእቅድ የሚገኘውን ማንኛውም ማስረጃ ልዩ ቤት እንዳታቀርብ ወይም ለለላ ማንኛውም ተግባር ፍርድ ቤት እንዳቀርብ የሚፈለግ ማንኛውም ለውጥ ፍርድ ቤት መጥረም እንዳደርሰው ይደረጋል::

፪. በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ይ የተደንገገው በፊርማ::

(ሀ) የመያዝ ነገሮች የወጣበት::

(ለ) በጀለት የተገኘው ወይም

(ሐ) ፍርድ ቤት እንዳቀርብ በጀለት የተገኘው ለውጥ::

መጥረም ማድረሻ ስያስፈልግ ይቀርባል::

አንቀጽ ይለም የመጥረም ይዘት

፩. መጥረም የተጠረሙት መለ ስም፣ የተጠረሙት ምክንያት፣ የሚቀርበበትን ፍርድ ቤት፣ ተለዋና እና የሚገኘበትን አድራሻ፣ የሚቀርበበትን ስም፣ ቀን፣ ወርፍ ዓመት ምሳሌ እና ለለት አስፈላጊ ካርከርቸትን የሚደረግ ይሆናል::

፪. ለተከሳሽ የሚደርሰው መጥረም በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ይ የተገለጻውን፣ ካለኝ ማስረጃውን ይጠየቂል::

አንቀጽ ይለፍና መጥሪያ የሚዘረዘሩትና የማድረሰ ታላፊነት

፩. ፍርድ በተ እንዲቀርብ ለማጠራ ስው የሚለከ መጥሪያ የሚዘረዘሩው በፍርድ በተ ነው::

፪. በቁበ ስካ የከሰ ማመልከቶ ለፍርድ በቱ ለዋቅርብ ፍርድ በቱ የተከሳሽ መጥሪያ ወደመዕት ይሰጣል::

፫. መጥሪያ የሚዘረዘሩው በእኔና ሆኖ ቅጂ ከተያዘበት ቅን አሁን ቅናት አስቀድሞ ለተጠራው በአካል መጽሑፍ ይኖርበታል:: ሆኖም እድሜው ከአሁን አምስት ዓመት በታች ወይም በፍርድ የተከለከለ እንደሆነ ለጥግባር፣ ወይም ለአሳየሻው፣ የአካ ስውነት ያለው እንደሆነ ለዋናው ወይም ለቅርንጻፌ መሥራያ በቱ ተሳፋ ወይም ወከል እንዳደርሰ ማድረግ ይችላል::

፬. ለተከሳሽ እና ለወቂበ ስካ ምስክርቶ መጥሪያ የማድረሰ ታላፊነት የፖሉስ ነው:: ለተከሳሽ መከላከለ ምስክርቶ መጥሪያ በተከሳሽ ወይም በፖሉስ ለደረሰ ይችላል ::

አንቀጽ ይለፍና ማጥሪያ

፩. መጥሪያን በአካል ማድረሰ ያልተችለ እንደሆነ ተጠራውን በስራው በሆነቱ በሚሰራው ማረጋገጫ ወይም በቴሌስቲክን በሚገኘው ማስታወሻው መጥሪያ እንዳደርሰው ለደረግ ይችላል::

፪. የምትኩ መጥሪያ በእንደኛው ወይም ከአንድ በፈጸ በሆነቱ መግለጫ ለሳሽ ይችላል::

፫. ተጠራ በምትኩ መጥሪያ እንዲቀርብ ለታዘዝ በይበልጥ ለደረሰው የሚችሉው የመጥሪያ መግለጫ ለመረጥ እና መጽሑፍ ወይም በመግለጫ በዘመኑ መግለጫ ለረጋግጥ ይገባዋል::

አንቀጽ ይለፍና መጥሪያ የመቀበል ጥናት

መጥሪያ የተከለከለ ማንኛውም ስው መጥሪያውን የመቀበልና የፊረሰው ለመሆኑ ማረጋገጫ የመሰጠት ጥናት አለበት:: መጥሪያውን ለመቀበል ወይም ማረጋገጫ ለመሰጠት ሲችደና ከልሆነ መጥሪያውን እንዳደርሰ የታዘዝው ስው ይህንኑ ለፍርድ በቱ ያረጋግጣል::

አንቀጽ ይለፍና የመጥሪያ አለመጽሑፍ

፩፪፯ በቱ ገዳድን ለማየት ቁጥር በለለበት ቅን መጥረም የልደሰሰ ወይም በእግባብ የልደሰሰ
መሆኑን ያረጋገጫ እንዲሆነ የተጠራው ስው የሚቀርብበትን ቅን በሙዕስን መጥረም በፊርማ
እንዲያሰው ተኋናለሁ ይለጣል::

አንቀጽ ይቻል የተከላከል ወይም በፍርድበት የተጠሩ ስው አለመቅረብ

፩. ተከላከል መጥረም ያርሱት የልቀረብ እንዲሆነ ፌርድ በቱ እንደገኘ ሁኔታ ተለዋዋዣ ቁጥር
ለስጥ፣ መዘገበትን ለዘር ወይም በፖሉስ ተይሃ እንዲቀርብ ሌያዣ ይቻላል::

፪. የስክር ወይም ሲደን አቅራቢ ወይም ፌርድ በቱ እንዲቀርብ የታዘዘዣ ማንኛውም ስው መጥረም
የርሱት የልቀረብ እንዲሆነ ፌርድ በቱ ተለዋዋዣ ቁጥር ይለጣል፤ እንደአሳፈላሁኝም ተጠረው·
ታስር እንዲቀርብ ሌያዣ ይቻል ወይም የቀረበውን ማስረጃ መሠረት አድርን ወሰኑ ለስጥ ይቻላል::

፫. መጥረም የደረሰው ስው በቀጠርው ቅን የልቀረብ ወይም መቅረብ የነበረበት ስው ገለመቅረብ
ገዳድን ማየት የሚያችል በሆነ ገዢ ፌርድ በቱ በዘህ አንቀጽ ይቻል በተደንገገው መሠረት
ገዳድ የሚታይበትን ቁጥር የቀጠር ቅን ይመለናል::

አንቀጽ ይቻል ተከላከል በለለበት የሚታይ ካለ

፩.መንኛ ቁጥሩ ወባት ዓመትና ካሬ በለይ የሆነ የወንጀል ገዳድ ተከላከል በለለበት ሌታይ ይቻላል::

፪.በዘህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ መሠረት ክርክሩ ተከላከል በለለበት የሚታየው ተከላከል መጥረም
የርሱት በቀጠርው ቅን ሌይቀርብ በመቅረብ ፌርድ በቱ ተስር እንዲቀርብ የሰጠው ተኋናለሁ
መፈጸም አለመታል ለረጋገጥና ይህም ለፈ ስፋት ባለው የመንኛው በዘገኑን ወይም በጋዜጣ
ለተከላከል ማስታወሻ ተነጋጋለት ሌይቀርብ የቀረ እንዲሆነ ነው፡፡ የሚገኘው ማስታወሻም
የቀጠርውን ቅን የያዣ ሆኖ በቀጠርው ቅን ሌይቀርብ ተከላከል በለለበት ገዳድ የሚታይ መሆኑን
የሚገልጻ መሆኑን አለበት፡፡

፫.ተከላከል ክርክሩ በለለበት በመታየት ሌይ እያለ ተይሃ ወይም በፈሳ ፈቃድ የቀረብ እንዲሆነ ገዳድ
በደረሰበት ይረጃ ገበቶ ክርክሩን ይቀጥላል፡፡ ሆኖም ተከላከል ሌይቀርብ የቀረው በበቃ ምክንያት
ከሆነ አለቀድሞ የተደረገው ክርክር የተከላከሉን መብት የሚያጣበበው ወይም ቅጂዕስን የሚያደርጓል
ለሆነ ፌርድ በቱ ቁድሞ የተደረገው ክርክር ቅጂ ሆኖ የክርክሩ ሂደት እንደገኘ እንደከናወን
የካል፡፡

ቁ. ገዢ ከአንድ በለይ ተከላይች ያለበት ሆኖ የገዢ እንደገና መታየት ያለለች ተከላይችን
የመከላከል መብት የሚሸጭ ወይም የተፋጠነ ፍትሕ ለመሰጠት የሚያዳግኗት እንደሆነ ተነጥሎ
ለታይ ይችላል::

አንቀጽ ይችላል ተከላይ በለለበት የተሰጠ ፍርድ

ተከላይ በለለበት ታይቶ የተሰጠ ፍርድ::

፩. ተከላይ እንዲቀርብ መጥሪያ ያልፈጸሰው መሆኑን ወይም

፪. መጥሪያው ያርሳት ላኩ ወይም በጠበቀው ከዚም በለይ በሆነ ባካኔያት መቅረብ
አለመጀለን ያስረዳ እንደሆነ የተሰጠው ፍርድ ቅሬ ተደርገ ከርክ እንደገና ይችላል::

አንቀጽ ይችላል የባት እንደገና መታየት

፩. ፍርድ እንደገና እንዲታይ የቀረበው አበቱታ እሌባት እስከሚያገኘ ድረሰ የተሰጠው ፍርድ
መፈጸም አይደምምም::

፪. በክርክሩ ወቅት አበቱታውን የሚያያው ፍርድ በት አመልካች በዋስትና እንዲቀይ ለመቀድ
ይችላል::

አንቀጽ ይችላል ማመልከቶ የሚቀርቡት ሆነ

በዚህ ሲጻ አንቀጽ ይችላል መዋሪት ወደ ከርክ ለመማበት የሚቀርብ ማመልከቶ ባካኔያት
የሆነው ነገር በቀረ ወይም በተወገኘ በአንድ ወር ገዢ ወሰጥ መቅረብ አለበት::

አንቀጽ ይችላል ተከላይ በለለበት የሚይችለ ክስ

፩. በፍርድ በት የቀረበው ክስ በመጀመሪያ ነገር ወሰጥ ገዢ የተገኘ ወጣትን የሚመለከት
እንደሆነ ገዢ ተከላይ በለለበት አይችለም::

፪. በዚህ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ ይ በተደረገነው መዋሪት በቀረብ ክስ ላይ ተከላይ ያልቀረብ
እንደሆነ ፍርድ በቱ መዘገበና ይዘጋል:: የመዘገበ መዘገበ ተከላይ በተገኘ ሆነ የክርክሩ
መቀበልን ወይም ድጋጌ ክስ ማቅረብን አይከለከልም::

ቍልው ከስ መሰማት ተግባራት

አንቀጽ ፭፻፲፭ የከள ማመልከቶ ማቅረብ

የክስ መሰማንት ሂደት የሚችልበው በቁብ አካል የዘጋጀውን የክስ ማመልከቶ እና የሚገረቸውን ከርክክር መግለጫ ጉዳዩን የሚባት የዳንነት ሥልጣን ለለው ፍርድ በት ስያቀርብ ነው::

አንቀጽ ፖሮጀክት የከለ መዘገብ ስለመከራቸት

፩. በዚህ አገልግሎት የሚከተሉ መሠረት ከስ ሌ.ቁርጓ የጥርድ በታ ልማት-ራር በከሰት ማመልከቶ
የዘመኑ የተዘረዘሩ ምስክርና ለምና አድራሻ በአግባቡ መግለጫን እና ከስና ማስረጃው በበቃ ቅዱ
መዘገበናን አረጋግጣ፡-

- (ሀ) ለመዘገበ የትምህር በመረጃ በመመዘገበ መረጃዎች በመረጃ ተተ
 (ለ) ለመዘገበ እንደ ቁልጻው ተከተለ ቁጥር ይለማል፤

(ሐ) በመዘገበ ላይ የተማሪ መረጃ በመመዘገበ መረጃዎች በመረጃ ተተ
 እናዳምኑ ያደርጋል፡፡

፩. ተማሪው የተከራተውን መዝገብም ገዳድን ለማመልከተው ትለዎት የቀርባል::

አንቀጽ ፩፻፭፭ የከተማ ስራው በቃት ማረጋገጥ

Ը. ԲԴՈ ՄԵԽԱՆ ՔՓՀԱԾԴ ՀՀՈՒ-

- (ሀ) ገዳድን ለማያከት ፍርድ በቱ የዳንነት ሥልጣን ያለው መሆኑን፣

(ለ) በዚስት የተዘረዘሩበው ፍል ንገ የወንጀል ተግባር መሆኑን፣

(ሐ) በዚስት የተጠቀሰው የወንጀል ድርጋታና የተጠቀሰው የወንጀል ሲባል
ደንጋጌ የሚጥጥም መሆኑን፣

(መ) ክስ በይርሱ ያልታገኘ መሆኑን፣

(ወ) ክስ በማሳረቅ መማለሚና በማሳረቅ ተማሪዎች የቀረበ መሆኑን፣ እና

(ጋ) ለለመቻ ክክስ አመመራረቻ ወር የተያያዘ የአገግ ገዳድናንን ትተክለዋነት ይፈጸማል

በማርጋገጥ ክስ የሚሰማበትን ቅን ይወስናል::

፩. ቁርድ በቱ ገዳብ ለመመልከት ለማጣን የለለው መሆኑን ወይም ካስ የቀረበበት ተግባር የወንጀል ተግባር አለመሆኑን ወይም ካሳ በይርሱ የታገድ መሆኑን ካረጋግጣ ይህንን ገልጂ መዝግበትን ይዘጋል፡፡

፩. ፊርድ በቱ የተጠቀሰው የአግ አንቀጽ እና የወንጀለ ነርክር የሚይጣም ወይም ክስ ግልጻነት የገዢለው መሆኑን ሲያረጋግጥ እንደነገሩ ሁኔታ ወዳደዎት ወይም አጥር ቅጂው በመሰጣቸው ክስ ተሰጥቶበት ወይም ተሳሳቢ ስንደቅርቡ የሚል::

፩. በተወለኑው ገዢ ወሰጥ ከስ ተስተካክለ ወይም ተሻሽሉ ከልቀረብ ከስ በተሻሽሉ ገዢ መግለጫዎት እንደታጠበቅ ሆኖ መዝግበ ይችላል::

፩. በዚህ እንቅጽ የተመለከተው ወ-ሳኔ ከመሰጣቸው በፊት የዕቃዎች ስጋ አስተያየት ለቀበሌ
ይችላል፡፡

አንቀጽ ፭፻፲፭ ከስ. የሚሰማበትን ቅን ስለመወሰን

፩. ቁርድ በተ የከለን ስራዎች እንዳረጋገጫው ክል- የሚሰማበትን ቅን መሰሪ በቁስ ስካ ተከላሽ እና እንደአሳፈላቸቱ የከነሽ ጥስከቻቸቱ እንዳቀርቡ ልማት-ራር መጥሪያ አዘጋጅቶ እንዳሰጥ ተሳካሬ ይሰጣል፡፡

፩. ተከሳሽ በማቅያ : በማረዳያ ወይም ቅርጓኛ ሆኖ በማረማግያ በት የሚገኘውን በሆነ ገዢ የመራመን ያጠቃዋሚ ጥለዎች ወይም መረማግያ በት ተከሳሽን እንደያቀርብ ተስማይ ይሰጣል፡

አንቀጽ ፭፻፲፭ የቅድመ ካኩ መሰማት ተግባራት

፩. የዚህ ማመልከቶችው ቁርጻለታ ሲጠዋንኝን ይረዳባበ ይጠብ:

(v) የቅድመ ካስ መሰማት ተማሪዎች ማከናወን አለፈንን መሆኑን፣

(8) Քվեամ ին ՏՊՊՀ-ի քողինականացությունը դաշտում է հաջող:

(d) ተማሪዎች በደንብው ወይም በፈጸምነትና እማካንነት የሚከፍውን መሆኑን

Εποδεσθ

፩ የቅድመ ክስ መሰማት ተማኑት በቁል ሌክረ ይታሳለ

፩. የቅድመ ካል መሰማት ተግባራት እንደከናወን ከተወለኝ የቅድመ ካል የሚሰማበትን ቅናና
ዘርዝር ጉዳያቸው የየዘመኝ መጥረም ለዕቅብ ስጋ እና ለተከሳሽ ይለካል::

፪. ካልና የማስረጃ ዘርዝር ከቀመጥው ቅና በይነስ አሁን ቅና አስቀድሞ ለተከሳሽ እንዲደርሰ
ይደረገል:: ተከሳሽም በቅድመ ካል መሰማት ተግባራት በተገለጻት ጉዳያቸው ላይ ያለውን
አስተያየት ይዘን መቆረብ እንደታል ዘርዝር በተጨማሪ ላይ ይገልጻለታል::

እንቀጽ ይሆኝ በቅድመ ካል መሰማት የሚከናወነት ተግባራት

፫. በቅድመ ካል መሰማት ተግባር ውስጥ:-

(ሀ) ተከሳሽ በከላሉ ላይ የተዘረዘሩበውን ወንጀል ለመሥራቱ በመለሳለ የመን እንደሆነ ጉዳያ
ውክልዎት በተፈጻሚነት ሥነ ሥርዓት እንዳታይ የማድረግ::

(ለ) ተከሳሽ ካልን ክፍ የሚከራከር እንደሆነ የምለከርታንና ለለቻ ማስረጃዎችን
አቀራረብና ቁጥጥ ተከተልን የመለያት::

(ሐ) የምለከርታና ለለቻ ማስረጃዎች አቀራረብ ቁጥጥ ተከተል የመለያት::

(መ) የፍርድ ሂደት መርሆባርን በዘርዝር የማስቀመጥ::

(ወ) ጉዳያዊ በፊይ ሁኔታ በዘዴ ተለዋዎት መታየት የለበት ለለመሆኑ የመለያት::

(ጋ) የተከሳሽ መብት አስተርጋጭ፣ ለፍትሕ አስጥጥ አስረጋገጧ የሆነ ለለቻ
ባለሙያዎችን አስቀድሞ እንዳጠለና እንዳታወቁ የማድረግ::

(ል) ክርክር የሚመራበትን ሥነ ሥርዓት የመለያት::

ተግባር ይከናወናል::

፪. የቅድመ ካል መሰማት ተግባራት በረጅቦትራር የተከናወነት እንደሆነ ሂደቱ እንደተጠናቀቀ
ረጅቦትራር ለለተከናወነት ተግባራት ዘርዝርና የተማለ መግለጫ ለሻናው የቀርባል::

፫. የቅድመ ካል መሰማት ተግባር በሻናው የሚከናወነት እንደሆነ በተለያዩ ጉዳያቸው ላይ እንደነገሩ
ሁኔታ ወክልዎት ውስጥ ለለጥ ይችላል::

እንቀጽ ይሆኝ ካል የሚሰማበትን ቅና መወሰን

የቅድመ ካል ተግባራትን መግለጫ መወሰት በማድረግ ፍርድ በት የዕቅብ ስጋ ካልና ማስረጃ
እንደአግባቡነቱም የተከሳሽ የካል መቆወጣሚያና ማስረጃ እንዲሰማ በተወለኝ ቅናና ለሻና
እንዳቀርብ ተእኔዣ ይሰጣል::

የመጀመሪያ ሁኔታ

መደረጋቸው የክርክር ሥነ-ሥርዓት

ከፍል አንድ

መቀለ ድንጋጌዎች

አንቀጽ ይደረግ

የክል መስማጥ አይነማመር

፩. ታስቦቱ ከሰ-ን በንብብ ከሚሰማሩቱ በፈተት :-

- (ሀ) የተከሳሽ-ን ማንበት ለማረጋገጥ መ-ለ- ሰመ-ን፣ ዕድ-ሚው-ን፣ የታ-ው-ን፣ የመ-ሪ-ሪ
አድ-ሪ-ው-ን፣ ለ-ራ-ው-ን፣ የ-ታ-ሙ-ር-ት ወ-ራ-ው-ን፣ የ-በ-ተ-ሰ-በ-ን ህ-ኬ-ት እና ል-ለ-ም እ-ሰ-ፈ-ን
ና-ቃ-ው- የ-ሚ-ለ-ቃ-ው-ን መ-ረ-ቃ-ም-ት ተ-ይ-ቆ ወ-ይ-ም የ-ተ-ረ-ዳ-ው-ን ይ-መ-ዘ-ባ-ል-፡፡
- (ለ) የቅ-ድ-መ ካ-ለ መ-ስ-ማ-ጥ ተ-ግ-ብ-ት-ን ከ-ን-ው-ን መ-መ-ረ-ት እ-ድ-ር-ት በ-ተ-ለ-ይ-ም የ-እ-ሰ-ት-ር-ጻ-ማ- እ-ና
የ-ጠ-ብ-ቁ ጉ-ዳ-ይ እ-ን-ድ-አ-ለ-ፈ-ለ-ን-ቱ መ-ሚ-ለ-ቱ-ን ያ-ረ-ጋ-ማ-ል-፡፡
- (ሐ) ያ-ል-ተ-ሚ-ለ- እ-ን-ድ-ይ-ነ-ም ም-ክ-ና-ይ-ቱ-ን ተ-ይ-ቆ ከ-ተ-ረ-ዳ- በ-ኋ-ላ የ-ፍ-ር-ድ- በ-ተ-ኋ- የ-ለ- ቁ-ና-ቁ
ለ-ማ-ይ-ረ-ዳ- ተ-ከ-ሳ-ሽ እ-ሰ-ተ-ር-ጻ-ማ- ይ-መ-ደ-ባ-ል-፡፡
- (መ) በ-እ-ቅ-ም ማ-ጣ-ት ባ-ካ-ን-ይ-ት በ-ጠ-ብ-ቁ ያ-ል-ተ-ው-ከ-ል መ-ሆ-ኑ-ና ያ-ለ-ጠ-ብ-ቁ በ-እ-ከ-ከ-ር ፍ-ት-ከ-
ይ-ባ-ል በ-ለ- የ-መ-ነ-ም እ-ን-ድ-ይ-ነ-ም በ-መ-ን-ግ-ብ-ት ወ-ይ- ተ-ከ-ሳ-ሽ በ-ብ-ቁ እ-ን-ድ-መ-ደ-በ-ት የ-ባ-ል-፡፡

**፪. በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ይ ማ-ይ የ-ተ-ደ-ን-ገ-ው- ተ-መ-ር-ማ-ወ- በ-ገ-ብ ቁ-ጠ-ር-፡ በ-ቀ-ዶ-ማ- ባ-መ-ራ-፡-
በ-ቀ-ዶ-መ-ከ-ሰ- መ-ስ-ማ-ጥ ሂ-ደ-ት ወ-ይ-ም ፍ-ር-ድ- በ-ት በ-ሚ-ቀ-ር-በ-በ-ት ማ-ና-ቃ-ው-ም ገ-ብ ሁ-ለ- ተ-ግ-ብ-ዋ- ይ-ደ-ረ-ጃ-ል-፡፡**

**፫. ተ-ከ-ሳ-ሽ የ-ቤ-ቴ-ል ይ-ር-ጻ-ት የ-ሚ-ፈ-ጸ-ም-ና እ-ድ-ገ-ኛ ወ-ይ-ም ለ-ማ-ም-ለ-ጥ የ-ሚ-ሞ-ከ-ር ለ-መ-ሆ-ኑ የ-ሚ-ያ-ረ-ጋ-ገ-ጥ- በ-ቀ-
ይ-ክ-ና-ይ-ት ቁ-ጠ-ር በ-ታ-ስ-ቦ-ቱ ከ-ል-ተ-ፈ-ቀ-ድ በ-ለ-ተ-ቀ-ር በ-መ-ን-ሰ-ለ-ት ተ-ሰ-ር ታ-ለ-ት እ-ይ-ቀ-ር-በ-ም-፡፡**

አንቀጽ ይደረግ የመደረጋቸው ከክርክር ሥነ-ሥርዓት ተፈጥሮች

**በዚህ አንቀጽ በ-ፈ-ተ-ና-ይ-ነ-ት ከ-ል-ተ-ደ-ን-ገ-ው- በ-በ-ተ-ቀ-ር በ-ዚህ የ-መጀመሪያ የ-ተ-መ-ለ-ከ-ቱ-ት ድ-ን-ጋ-ጌ-ዎ-ች
በ-ፈ-ለ-ም የ-ክ-ር-ክ-ር ሥ-ነ-ሥ-ር-ዓ-ት- ማ-ይ ተ-ፈ-ጥ-ና ይ-ሆ-ና-ል-፡፡**

ከፍል ሁኔታ

ቍጌርና የቅጌር ወጪት

አንቀጽ ይሆኝ የፍርድ ሂደት ተከታታይነት

፩. በዚህ ወይም በሌላ አካል በተለያ ሁኔታ ካልተደንገኗ በስተቀር ማንኛውም የወንጀል ከርክር ከዚህ በታች በተመለከተው አግባብ በመደበኛ የክርክር ሥርዓት በተቀለበለ ሁኔታ ቤታዊ ይመስናል፡፡

፪.ማንኛውም ጉዳይ ከሳምዕ በላይ በሆነ ምክንያት ካልሆነ በስተቀር በተከታታይ የሚታይ ሆኖ በተቀመራቢት ዕለት ወ-እኔ የገኘል፡፡

አንቀጽ ይሆኝ የመደበኛ ከርክር ሥርዓት የሆነ ገዢ

፪. በመደበኛ የከለ መሰማት ሥርዓት የሚመራ ቅል የወንጀል ጉዳይ በሆነት ወርሃዊ መከከለኛ የወንጀል ጉዳይ በስደስት ወርሃዊ ከበደ የወንጀል ጉዳይ በአስራ ሁሉት ወርሃዊ ገዢ ወ-እኔ መጠናቀቁ ይኖርበታል፡፡

፫. ቁርድ በቱ በቁና አሳምኑ ምክንያት ለያገኘ በዚህ አንቀጽ ጽዑስ አንቀጽ ይ የተደንገገውን ገዢ የማናቸውም ጉዳይ እስከ ሁሉት ወ-እኔ የሚመናቀበበትን የሆነ ገዢ እስመልከተ እንደገኘው ወ-እኔዎች በስበሰብነት ማስፈጸም ቅርድ በቱ የገኘይ የሰነድ እስተዳደር መመሪያ የወጣል፡፡

፬. የጠቅላይ ቁርድበት ቅልዎመከከለኛና ከበደ የወንጀል ጉዳይች ላይ ወ-እኔ ለመሰጠት የተመለከተውን የሆነ ገዢ መመሪት አድርጊ በወንጀል ለይዘንና በገኘው ወ-እኔዎች ላይ የተመሰረተ የገኘይ እስተዳደር ተግባራዊ ይኖርባል፡፡

አንቀጽ ይሆኝ የቅጌር ምክንያት

፪. በማንኛውም የወንጀል ከርክር ሥርዓት ላይ ቁጥር የተያዘለት የወንጀል ጉዳይ በቅጌርው ቁጥር የተቀመራቢት ምክንያት መከናወን ይኖርበታል፡፡

፫. በዚህ አንቀጽ ጽዑስ አንቀጽ ይ የተደንገገው በኋርም ቁርድ በቱ በራስ እስተዳደሩበትበት አካል ወይም በተከሳሽ እመልከትነት ተከከለኛ ቅጌር ለመሰጠት የሚረዳ መሆኑን ለገዢ ለማከተሉት ምክንያቶች ቁጥር ለመሰጠት ይችላል፡፡

- (ሀ) በቅጻር ዕለት በቅበ ስት ተተክላሽ ወይም መብቃው በበቅ ጥዣናያን ስራቀርብ
የቅረ እንደሆነ
- (ለ) ተከላሽ በዘሱ ስት በተደንገገው መመሪት በቅጻርው ቅን ተሳት መከታተል
አይችልም ተብሎ የተወሰነ እንደሆነ
- (ሐ) በተዳደሪ ላይ የከሰ መቁወማሪ የተገኘ እንደሆኑና ወኩያዎት መመሰን ያልተችሉ
እንደሆነ
- (መ) ተከላሽ ወይም መብቃው ክስ የደረሰው ወይም በበቅ የጥናው ክንገሩ መሰማት
ጥቃት ቁናት በፈት በመሆኑ ለመዘዋዴት በቅ ገዢ የሰጥና እንደሆነ
- (ዐ) የቅበ ስት ወይም የተከላሽ ጥዣናይት ተጠልተው በለመቅረባቸው የቅርቡን
ጥዣናይት ለመሰማት ቁጥር የሚያስፈልግ እንደሆነ
- (ጂ) በዘሱ ስት አንቀጽ ይችሉ መመሪት ተጨማሪ ማስረጃ ማቅረብ አስፈላጊ እንደሆነ
ውይም በቅበ ስት ወይም ተከላሽ ቁድጣም ይቀርባል በለው የልጊመተው ወይም
ለጊዜት የሚይጻለው አይሰ ማስረጃ በደንገኝ ክቀረብ ለመሰማት ወይም
ለመመርመር እንደሆነ
- (ጌ) የከሰ ማመልከቶ በተለውጭ በተጨመረ ወይም አይሰ ክስ በቅረብ ገዢ ተከላሽ
ማስተካከያውን ወይም አይሰን ክስ በተመለከተ አስተያየት ለመሰጠት ወይም
ገዳጅን መሰማት ለመቀበል ተጨማሪ ገዢ የሚያስፈልግው ለሆን
- (ግ) በለአ ፍርድ በት የተያዘ ጉዳይ መጀመሪያ ወሳኔ ካላገኘ በቅር በቅረበው ክስ ላይ
ውሳኔ ለመሰጠት የሚይችል ለሆን
- (ጎ) የተከላሽን አእምሮ ተከከለኛነት አስመልከቶ የልየ አዋቁ አስተያየት መቀበል
የሚያስፈልግ ለሆን
- (ጋ) ለለም ማስረጃዎችን ከሚመለከተው አነስ ለመቀበል ተጨማሪ ገዢ የሚያስፈልግ
ለሆን ወይም
- (ጌ) የከሰን መሰማት ለመቀበል የሚያስችል ለለ አስገዳጅ ጥዣናያን ለፌር፡፡

ለማከናወነው ተግባር በቅ ካው በለው የመሆነትን የህል ቅን ወሰኖ ቁጥር ለመሰጠት ይችላል፡፡

፩. ፍርድ በቱ የቅበ ስትን ወይም የተከላሽን ማስረጃ በሚሰማበት ገዢ በተከታታይ መሰማት
ይቀርበታል፡፡ ሆኖም ለችቃችነት ለተከለከራ ወገኖች እና ለጥዣናይት ሰረፍት ወይም ጉዳጅን በእናሽ
በቀበ የሥራ ቅን ለመሰማት ወይም ለለ አስገዳጅ ነገር ለከሰት ፍርድ በቱ ቁጥር ለመሰጠት
ይችላል፡፡

፪. በዘሱ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ የተደንገገው እንደተመበቀ ሆኖ፡-

- (ሀ) የረጅሰትና ተግባራት
 (ለ) የማስረጃ ማስታወሻ ወይም ማለያውጥ
 (ሐ) የፍጋገጫና የአገልግሎት በማለማማን ክልን የማስተካከል
 (መ) በአገልግሎት ማስቀመጥ ወይም ማስቀመጥ ማስቀመጥ ወይም ማስቀመጥ

ተግባራትን ለማከናወን ቁጥር አይደለም::

አንቀጽ ይሆኝ የክቡር መሰማንት ሂደትን በአመጣ ምክንያት መከታተል አለመችል

፩. ማንኛውም የተከበሉ ስው የክቡር መሰማንት ሂደቱን ከርከኑን ለመከታተል በቁ ስው ተብሎ ይገመገል::

፪. በዘመኑ አንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ የተመለከተው አጠቃላይ አነጻንር እንዲተመለቀ ሆኖ በተከበሉ የአካል ወይም የአዳምሮ ሲመጣ ምክንያት::

- (ሀ) የእምነት ከሆናት ቅል መሰጠት ከልቻሉ
 (ለ) የቅረበበትን ክልና ወጪት መረዳት ከልቻሉ ወይም በዘመኑ ሰንድ መቋዎችን ማገኘ ከልቻሉ
 (ሐ) የቅረበበትን ክልና መከላከል ከልቻሉ ውወይም
 (መ) በፊላ መሰላ ምክንያት የመሰማንት ሂደቱን መከታተል ከልቻሉ::

በሸቦ ወይም በጠብቃው አመልካቻነት የክቡር መሰማንት ሂደቱ ለፊላ ስለ እንዲተካለፈ ለመጠየቅ ይችላል::

፫. የተከበሉ ቅዱት ተግባር በመሰለው ገዢ ፍርድ በቱ የተከበሉ መንበት በባለሙያ እንዲመረመርና የምርመራ ወጪቱ እንዲቀርብ ተኩባዋ ይለባል::

፬. ፍርድ በቱ የተከበሉ የጠና ቅዱት ተግባር በመሰለው ገዢ ፍርድ በቴ ከመነ አዋር ቁጥር በመሰጠት የክቡር መሰማንቱን ሂደት ይቀጥላል:: ፍርድ በቱ በተለመው ቁጥር የተከበሉ መንበት ከልተካሳለ በባለሙያ እንዲመረመርና የምርመራ ወጪቱ እንዲቀርብ ተኩባዋ ይለባል::

፭. የቅረበው የባለሙያ አስተያየት ተከበሉ ገዢ ለመከታተል በቁ አለመሆኑን ከመለከተ ፍርድ በቱ የዕቅበ ሂሳብ አስተያየት ይቀበለል:: የዕቅበ ሂሳብና የባለሙያውን አስተያየት መርምሮና እስራተኛው ሆኖ ከገኘው ተዘጋጀ ከርከር አድርን ገዢ የሚሰማበትን ቅን ከእንደ ዓመት ለፊላ ለያስተካለፈ ይችላል::

፩. ቁርድ በቱ በዘመን አንቀጽ ፳-ስ አንቀጽ እና መመሪት ገዢ የሚሰጠበትን ቀን ያስተካለፈ እንደሆነ ተከሳሽ በራሳ ወይም በአብረትበት ላይ አደጋ የሚፈጥር እንደሆነ አግባብነት ባለው ተቋም ሆኖ እንዳቀይ፡ዚም በዋሳ እንዲለቀቀ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል፡፡

፪. ተከሳሽ በተመለከተው የጊዜ ገዢ ወይም ከእንደ ዓመት በኋላ መሻሻል ከለየም ቁርድ በቱ የተከሳሽ መበቂ ባለበት ከርክናን መርቻ ተጠወቃን ውስጥ ይችላል፡፡

፫. በዘመን አንቀጽ ፳-ስ አንቀጽ እና በተመለከተው አግባብ ተከሳሽ ከቀረበበት ከስ በንግ የሚሰጠበት ወይም ተፋታና የሚገል እንደሆነ ቁርድ በቱ ተገቢ ነው የሚለው የጥንቃቄ ለምና እንዲፈጸም ትእዛዝ ይችላል፡፡ ንግነትን የሚያሳጠ እንደሆም የገንዘብ ቅጣቶች ለመስተ የሚችሉት የተከሳሽ መንት መመለከት ለረጋግጣኝ ገዢ በዘመን ሁኔታ ባለበት እንደገኝ እንዲችለበት ያልጠየቀ እንደሆነ በታ ነው፡፡

ከፍል ማስታወሻ

የክቡር መቆወጣሪያ እና የተከሳሽ የእምነት ከሆነት ቅል

፩-ስ ከፍል አንቀጽ

የክቡር መቆወጣሪያ

አንቀጽ ፩-ስ ከኋላ መቆወጣ

፩. ቁርድ በቱ ተከሳሽ ከስ ተነበረት መቆወጣሪያ ያለው እንደሆነ ይጠረቀዋል፡፡

፪. ተከሳሽ የሚከተሉትን ምክንያቶች መመሪት በማድረግ መቆወጣሪያ በቁል ወይም በፊትና ማቅረብ ይችላል፡፡

(ሀ) ቁርድ በቱ ከሉን ለመሰማት የቆኝነት ሥልጣን ያለው እንደሆነ፡፡

(ለ) በቀረበበት ከስ ከዘመን ቁልም ተከሱ ነገ የወጪ ወይም የጥፋትነት መንኑ የተከበበት እንደሆነ፡፡

(ሐ) ገዢ በዘመን አጭ መመሪት በእጣራዊ መግለጫ ቤት ወሰኑ ወይም መፍትሬ የገኘ እንደሆነ፡፡

(መ) ከስ የቀረበበት ወንጀል በይርጉ የታገኝ እንደሆነ ተብሎ በይቀርጉ ወይም በምህረት የታለፈ እንደሆነ፡፡

(ወ) ተከሳሽ ያለመከበለ ሌዩ መብት ያለው ሆኖ ይኩሙ መብት በእግዥ መመሪት ያልተነሳ እንደሆነ፡፡

- (፪) ታክሳኑ የቀረበዎት ካል በለላ ፍርድ በታ ወይም ችሎት እየታየ እንደሆነ
- (ጀ) በለላ ፍርድ በታ ወይም በለላ ችሎት የቀረበ ካል ስይመናቁቁ በዘህ የውጭል ካል
ው-ሳኔ ለመሰጣት የሚያደርግ እንደሆነ
- (ፌ) የቀረበዎት ካል ሁሉትና ከዘመ በለይ ሆኖ የተመለከት ካልች በእኔድ ካል የሚመፈለለ
እንደሆነ ወይም
- (ፍ) የቀረበዎት ካል ወጭል ካልሁን ወይም የተኞረ ስማን መመሪት በማድረግ የቀረበ
ከሆነ
- (ጀ) ካል አለአባባብ ተማጥሪ ወይም ተንተለ የቀረበ እንደሆነ
- (ፌ) የውጭል ነርክር ተማሩናን ወጭል ከሚያደርጉው ድንጋጌ ጋር የሚያማጠው
እንደሆነ
- (ፎ) የከራ ይዘት አስፈላጊ ነርክርቸኛን እሚልቶ ያልሆነ እንደሆነ
- (ፏ) በግል ከዚ የቀረበው ካል በቁበ ስማ ለግል ከዚ በረቅድው መመሪት የቀረበ
ካልሁን
- (ፇ) ለልማን በለለው በቁበ ስማ የቀረበ ካል ከሆነውይም
- (፮) ወደ ፍራ ነገር ገበቶ ለማየት የሚያስችሉ ለሉቶ መሰላል ገዳቶቸንን መመሪት
ያደረግ ከሆነ፡፡

፩. ፍርድ በቱ በተከራከረ ወገኖች ባይሳም ወደ ሆኖ ነገሩ እንዲያጠኑ የሚከለከለው የሕግ
ግዳታ ወይም ፍራ ነገር መኖሩን ከተረዳ በራሳ አስተያየት እግበቡኑ ያለው ወ-ሳኔ ወይም
ትእዛዣ ለመሰጣት ይችላል፡፡

፪. ታክሳኑ በዘህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይ መመሪት መቆወሙያዎች ወደዚወት ያለቀረበ
እንደሆነ ፍርድ በቱን የሚያገኘ ፍርድ ለመሰጣት የሚያግወው ካልሁን በዋር በለላ ገዢ
መቆወሙያ ለያቀርብ አይችልም፡፡

እንቀጽ ይሞላ በመቆወሙያ ገዢ መወሰን

፫. ፍርድ በቱ ታክሳኑ ያቀረበውን የከራ መቆወሙያ ከመዘገበና ለቦቁበ ስማ እንዲያጠኑ
ካደረግ ወይም መረጃዎች ከረጋገጫ በኋላ፡-

- (፩) በቁበ ስማ መሰላል ወይም አስተያየት እንዲለው ይጠይቀዋል፤

(ለ) በቀረበው መቁወሚያ ወዳደዱት መወሰን የሚታል እንደሆነ ወይም በቁብ አገል
መልስ ወይም አስተያየት የሌሎች ወይም ተቁወጥዎች ወይም አስተያየቱ
ተቀባዩንት ያላገኘ እንደሆነ ቅጂዎች መሰጠት ስያስፈልግ ወዳደዱት ውሳኔ
ይሉዋል::

፩. ፍርድ በቱ በቀረበው ክስ መቁወሚያ ወዳደዱት ውሳኔ መሰጠት ያላቸው መሆኑን ወይም
ገዳጅን ማጣሪያ ወይም በተጨማሪ ማስረጃ ማረጋገጥ አስፈላጊ መሆኑን ካሙነበት አጥር ቅጂዎች
በመሰጠት ውሳኔ ይሉዋል::

አንቀጽ ፪ኛው ክስ ተነጥቶ የሚታይበት ሁኔታ

ፍርድ በቱ መቁወሚያ ምርመራው በአንድ ክስ በርካታ ለምት በተከሰሰበት ክስ ተከሳሽነን
በአንድነት አጠቃላይ ገዳጅቶችን መሰጠት የመከላከል መብትቶችን የሚያጠበብ ወይም ፍትሐዊ
ውሳኔ ለመሰጠት የሚያስተል መሆኑን የተረዳ ገዳጅቶች ተነጥቶ እንዲታረ ማዘዣ ይችላል::

አንቀጽ ፪ኛው ክስን ስራ መጠወሚያ ወይም ማሻሻል

፩.ፍርድ በቱ ፍርድ ካሙነበቱ በፈት በማድረግዎች ገዢ በፈት አስተያየት ወይም በቁብ አገል
ውይም በተከሳሽ አመልካቻነት የቀረበው ክስ፡-

(ሀ) መመራታዊ ለሁተት የታየበት ተከሳሽን የሚያሳሰብ ወይም የሳሳተ ይ
ማከተት የሚገባውን ፍረ ነገር ለማከተት ወይም በዘርዝር ለያሳቀምጥ የቀረ
የተከሳሽን የመከላከል መብት የሚያጠበብ ወይም ፍትሐዊ ውሳኔ ለመሰጠት
የሚያስተል መሆኑን የተረዳው እንደሆነ

(ለ) የክስ ማመልከቶች በዘርዝር አገል መመራት አለመዘዋጀቱን፡በክስ ማመልከቶች
የተጠቀሰው የጊዜ አንቀጽ ከዚህጀል ነርዘር ወር የሚይጣጥ መሆኑን ወይም
ተከሳሽ የቀረበበት ክስ ተነጥቶ ከልታዊ የመከላከል መብቱን እንደሚያጠበበው
የተረዳ እንደሆነ

እንደነገሩ ሁኔታ ክስ እንዲለውጥ ወይም እንዲሻሻል ወይም ተጨማሪ ወይም አይሰ ክስ
እንደቅርቡ ቅጂዎች በመያዝ ተኩረዋል ለሚ ይችላል::

፩. በዘርዝር አንቀጽ ንብረት አንቀጽ ይ መመራት በተሰጠ ገዢ ውሳኔ በቁብ አገል እንሰለ ወይም
ለውጥ አይሰ ክስ ከፊረበ ፍርድ በቱ መዝግበት ይዘዋል:: ተጠርጓዹ በማረራያ በተ
ያለ እንደሆነ ይለቀቁል፤ በዘርዝር ክስ ምክንያት የተያዘው ወይም የታገድ ጉባኤ ክስ ውሳኔ ይሉዋል::

ይ.በዚህ አንቀጽ የዚህ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርጋው በቁብ ስሜ ከዚ አቅራቢው ወይም ለውጥ
ወይም አዲስ ከዚ ለማቅረብ ያልቻለበትን በቁ ምክንያት አቅርቦ ተቀባዩት ከገኘ ፍርድ በት
በዚህ አንቀጽ የዚህ አንቀጽ ይ ከሰጠው ገዢ ያልበለው ተጨማሪ ገዢ ለሰጥ ይችላል::

፩. ከዚ በተለመጫ በተጨማሪ ወይም በተሞሳለ ገዢ ለተከላሽ በዕስኬ እንዳደርሱውን
እንዲነበረለትና እንዳረዳው አስፈላጊ ሲሆን መቆወጣሪያ እንዳያቀርብበት ወይም ከርከኑ
በደረሰበት ደረጃ እንዳቀጥል ለያደርግ ይችላል::

የዚህ ከፍል ሁሉት

የተከላሽ እምነት ከሆነት ቅል

አንቀጽ ይሸም ተከላሽን የእምነት ወይም ከሆነት ቅል መቀበል

፩.ፍርድ በቱ ተከላሽ መቆወጣሪያ ያሳቀቡ ወይም መቆወጣሪዎች ወደፊት የተደረገ እንደሆነ
የእምነት ከሆነት ቅልን ተቀብሎ ይመዘግበል::

፪.ከዚ ከእናደ በአይ ለሁን ገዢ ፍርድ በቱ ለእምነት ከሆነት ቅልን ተቀብሎ
የመዘግበል::

፫.የተከላሽ የእምነት ከሆነት ቅል ተከላሽ በሚሰጠው ቅል አነጋገር ዓይነት መመዘገበ
ይኖርበታል::

አንቀጽ ይሸም የተከላሽ የእምነት ከሆነት ቅል

፩.ተከላሽ በዚ መመሌከቶ ማረ የተዘረዘሩውን የወንጀል ድርጅት ለመፈጸሙና ተፋታና ለመሆኑ
በመለ የመነና ሰላ ወንጀል አፈጻጸም ፍርድ በቱ ለማያቀርብለት ጥያቄ ኮርክር አሳማና ምለሽ
የሰጠ እንደሆነ ፍርድ በቱ ተከላሽ ተፋታና ነገ በዚ ሰላ ከመዘገበ በቁል በተከላሽ ማረ
የጥፋታናነት ወሰኔ ወደፊዎች ይለጥል::

ይ.በዚህ አንቀጽ የዚህ አንቀጽ ይ በተደንገገው መመሌከት ተከላሽ በዚ መመሌከቶ ማረ
የተዘረዘሩውን የወንጀል መረዥሙን የመነ ለሁንም ፍርድ በቱ ለተከላሽና ተቃሮ አስጥጥ
አስፈላጊ መሆኑን ከመሰበት ቁብ ስሜ ማስረጃውን እንዳያስማ ለማዘዝና እንደሆነታው
ተከላሽም የመከለከያ ማስረጃውን እንዳያስማ ለማዘዝና ይችላል::

ይ.ተከላሽ ወንጀል መፈጸም-ን በግልብ የከደ፣ ለእምነት ክህደት ጥያቄው መልሰ ያልሰው ወይም ወንጀል-ን መፈጸም-ን አጥቃ መብቱን መብቃ የተከለከለ እንደሆነ ፍርድ በቱ ተከላሽ ጥሩ-ታና አይደለሁም በኋላ በማለት ይመዘግበልበትኩሉ ገዢ ወይም በተከደው ገዳይ ገዢ ማስረጃ እንዲሰጣል፡፡

አንቀጽ ፪፻፭ የእምነት ክህደት ቅል ለማቅረብ

፩.ተከላሽ ክፍርድ በራት ባለ ማኅቃውም የከሳ ሂደት ገዢ ያሰጠው-ን የእምነት ቅል በመለወጥ ጥሩ-ታና አይደለሁም ለሌላ ይችላል፡፡

፪.ፍርድ በቱ ተከላሽ ጥሩ-ታና አይደለሁም በማለት የእምነት ቅል-ን ክለውው የተለውው-ን ቅል ይመዘግበል በተከላሽ ገዢ የተሰጠው-ን የጥሩ-ታናት ወጪ ወ-ድቁ የደርጋል የዕቅበ ስባ የሚከርቡት የሚሰሙበትን ቅን ይመስናል፡፡

ምስራቅ ለሰት

ማስረጃና ፍርድ

ከፍል እንደ-

የከሳ መማለሻና የከርክር መከልታዊ ጽዋር

አንቀጽ ፪፻፮ የከርክር መከልታዊ ጽዋር

፩.ተከላሽ ወንጀል-ን ክድ የተከለከለ እንደሆነ በቁበ ስባ ማስረጃው-ን ከማስማት በራት የከርክር መከልታዊ ጽዋር የደረሰል፡፡

፪.የከርክር መከልታዊ ጽዋር ዓለማም በቁበ ስባ ከርከኑን ለለሚያቀርብበት አግባብ፣ የሚስራቅ ዓይነት ቁጥጥ ተከተልና ለለሚያስረዳት ገዳይ መማለሻ ነው፡፡ ይህንንም በቁበአገልግሎት የለ አድራሻ ማመልከት ይኖርበታል፡፡

፫.የከርክር መከልታዊውም የሚከርቡት የሚመስከሩበትን ገዳይ እና ይህንኑ ለማስረጃት የሚጠኑ የሚከርቡት ሲሆ፣ የታ፣ ዕድሜ፣ ከዚት፣ ሥራና አድራሻ፣ ክስት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ለማስረጃት የቀረበ የአጭዘበት ክርክር፣ ማስረጃና ለለሚያስረዳው ገዳይ አጥር መማለሻ ይመሳል፡፡

፩.0.ቁብ አካል የወንጀል ከስ የክርክር መከራታዊ-ን ካብቁ በኋላ በዘሱ አካል መመሪያ መንግሰትን
ወይም የወንጀል ተገኘዋቸትን በመውከል የቀረበው-ን የፍትሐብዕር ከስ የክርክር መከራታዊ
ንግሥር የደርጋል::

፪. ቁብ አካል የክስ መከራታዊ ጥግጣት ካብቁ በኋላ በፍትሐብዕር የግል ከነሽ እጥምር
የቀረበው-ን የፍትሐብዕር ከስ የክርክር መከራታዊ ጥግጋር የደርጋል::

ክፍል ሁለት

ቦግስራቅ መረጃዎች የሚያስፈልጋቸው-ና የሚያስፈልጋቸው-ና ነገሮች

30-ስ ክፍል አንድ:

ቦግስራቅ የሚረጋገጠ-ና ነገሮች

አንቀጽ ፩፻፲፯ ቁብ አካል በግስራቅ ማረጃዎች ያለበት ፍል ነገር

፩.0.ቁብ አካል በፍርድ በቱ በጥብብጥ የተያዘገበ ፍል ነገር እና በጥብብጥ ለተያዘው ፍል ነገር
አግባብነት ያለው-ን ፍል ነገር እግባብነትና ተቀባይነት ባለው ማስረጃ ይረዳግባል::

፩.0.ቁብ አካል በቀረበው በእኔና የወንጀል ከስ ጉዳይ ላይ እንደገኘ ሁኔታ እንደና ከዘመ በለይ
መብበጥ ለማሩ ይችላለ::

፪.0ጥብብጥ የተያዘገበ ፍል ነገር ወይም በጥብብጥ ለተያዘው ፍል ነገር እግባብነት ያለው-ን ፍል ነገር
ቁብ አካል አረጋግጣል የሚገለው የነገሩን ሁኔታ መከሰት ወይም አለመከሰት በዘሱ አካል
በተደገኘው የሚስራቅት መጠን ማረጃዎች ፍርድ በቱ ለማምኑ ይህናል::

፫.0ዘሱ አካል «በጥብብጥ የተያዘገበ ፍል ነገር» ማለት ቁብ አካል ተከሳሽ ያልተሰማሙት በፍርድ
እና እንዲረዳግባት መቆረጥ በገኘው ላይ ፍርድ ወይም ወሰኑ ለመሰጠት የሚያስተኞል ፍል ነገር
ነው::

፩. ሌላህ አካል እና የዚህ ደንብ የለው ፎርም የነበረው ተስፋዬ የለው ፎርም ይህ
የገዢና የለው ሆኖ የዚህ ፎርም መረጃዎች በዋና የተያዘውን ፎርም መከሰቱን
መይም አለመከሰቱን የሚሰጥ አገማሚሬ የለው ፎርም የነበረው ነው::

አንቀጽ ፫፻፭ አግባብነት የለው ማስረጃ

፩. በዋና የተያዘውን ፎርም መይም በዋና የተያዘው ፎርም አግባብነት የለውን ፎርም
የሚያስረዳ የዚህ አካል ማስረጃ አግባብነት የለው ማስረጃ ይህንል::

፪. በዚህ አንቀጽ የዚህ አንቀጽ ይ መመሪት የተደንገገው እንዲታወቁ ሆኖ በዋና የተያዘው ፎርም
የነበረው ነው::

(ሀ) የተፈጥሮ ወይም የህንጻት የጊዜ በታ ተብቅ ትስስር የለው በመሆኑ በዋና የተያዘው
የተያዘው ፎርም አካል መሆኑን::

(ለ) ለመፈጸም የዚህንም ወይም የታች ዓላማ የሆነ መሞራን::

(ሐ) ለመፈጸም ወይም ለመከሰቱ አገማሚን የፈጻሚ መሆኑን::

(መ) ለመፈጸም የተደረገ አገማዎች ወይም በተከታይ የተከናወነ ተማሪ ፎርም የነበረው
መሞራን::

(ወ) ከመከሰቱ በፊትና ከተከሰቱ በፊት የተከናወነ የባሌ ተበኝ ወይም በአካባቢው የነበረ
የለለኛ ለዋና ተማሪ ከስተት መሞራን::

(ጋ) የሆነት ወጪት የሆነ ፎርም ነገር ቅርጫት መሞራን::

(ሳ) ከመከሰቱ በፊትና ከተከሰቱ በፊት የነበረው የአካባቢው ሁኔታ ፎርም የነበረ::

(ጂ) የፋይ ነገር ሁኔታ በዋና የተያዘው ፎርም የነበረው የአካባቢው ሁኔታ የለው
መሆኑን::

(ፁ) የተከናወነ ወይም የተበኝ መልካም ወይም መልካም የለሁን በጣይ::

(ፂ) በሌላ በማናቸውም መልክ በዋና የተያዘውን ፎርም የነበረው መከሰቱ ወይም
አለመከሰቱ::

የሚያስረዳ ማስረጃ አግባብነት የለው ማስረጃ ነው::

30-ሰ ከፍል ሁለት

ቦንሰራዊ መረጃዎች የሚያስፈልጋቸው ፍቃ ነገሮች

አንቀጽ ይታወቂ በቀላሉ

በተከሳሽ በግልጽ የታመኑ ፍቃ ነገር ወይም ፍርድ በቶች ግንዘብ የሚመለክበት በእኔ የተደንገነ
ፍቃ ነገር ስርር ወይም የእኔ ግምገጥ ያለቀመጣቸው ፍቃ ነገሮች በፍቅር ሲት ተደንግጋው-
ቢጥ በቅበት እና አገልግሎት ፍቃ ነገሮች ለማስረዳት ማስረጃ ማቅረብ አያስፈልገውም ::

አንቀጽ ይታወቂ የታመኑ ፍቃ ነገር

፩. በዘመኑ እና አንቀጽ ይታወቂ ተከሳሽ የተከሳሽበት የወንጀል ጉዳይ በሚታይበት የፍርድ፣ ሆኖታ
በግልጽ የመነው ፍቃ ነገር ወይም ወንጀልን መፈጸመኝ አምኖ የሰጠው የእምነት ቅል በዚሁ
እና ማስረጃ መረጃዎች አያስፈልገውም::

፪. ተከሳሽ ክስን ለከላከል ማስረጃ አቅርቦ ካለበትባበው በስተቀር ተከሳሽ በዘመኑ እና አንቀጽ ይታወቂ
በሌላ ፍርድ በተ የመነው ፍቃ ነገር ማስረጃ ማቅረብ ለያስፈልግ እንዲተረጋገጧ ይቀመራል::

አንቀጽ ይታወቂ ፍርድ በተ ግንዘብ የሚመለክበት ፍቃ ነገር

፩. በፈጸመኬ ንጂዙት ማዘጋጀ ወይም በከልል የእኔ ማዘጋጀ ተተመው የወጪ ሲጥ እንዲተረጋገጧ
የቆጠሪያው ይቀመራል::

፪. ፍርድ በቶች በዘመኑ እና መመራት ግንዘብ የሚመለክበት በጠቅላላ እውቀት እውነትነት፣ የታወቂ
ፍቃ ነገር ወይም በቅበት በሚገኘ አስተማማኝ ለነድ ለረጃዎች የሚችል ፍረኞር የዚሁ እና
ማስረጃ ማቅረብ ለያስፈልግ እንዲተረጋገጧ ይቀመራል ::

፫. በዘመኑ እና አንቀጽ 30-ሰ እና አንቀጽ ይታወቂ ይውይም ይ ላይ የተደንገነው በኋርም በቅበት እና
የተመለከተውን ወንጀል የሚያችቁሙ ፍቃ ነገሮችን የሚያረጋግጣ ማስረጃዎች ማቅረብ
ይኖርበታል::

፬. በዘመኑ እና አንቀጽ 30-ሰ እና አንቀጽ ይታወቂ ይውይም ይ የተመለከተው በኋርም በቅበት እና
የወጪ የተያዘው ወይም አግባብነት ያለው ፍቃ ነገር በፍርድ በቱ ግንዘብ እንዲመለክበት
ጥያቄ ለያቀርብ ወይም ተከሳሽ በቅረቡ ጥያቄ ለይ መቋወጣቸው ለያቀርብ ይችላል::

አንቀጽ ይደግኝ የስለና ጥምኑ

፩.በዚህዋ ከተማው ወይም አገባብነት ካላቸው ፍል የገዢ ሌይ የተወሰነ መመራታዊ ፍል የገዢ በዚሁ ስሜ ማስረጃ ከተረጋገጧ ተያያዥ የሆነ የፈላጊ ፍል የገዢ ሁኔታ ወይም መከሰት በተመለከት የስለና ጥምኑ ለመወሰድ እንዲሆናል በፍል ስሜ የተደንገግ እንዲሆነ ፍርድ በቱ የዚሁ ስሜ ማስረጃ መቅረብ ሌሎችልልግ ለለቸው ፍል የገዢ እንዲተረጋገጧ ለመቀበር ወይም የዚሁ ስሜ ማስረጃ እንዲቀርብበት ለማዘዝ ይችላል::

፪.በዚህዋ ከተማው ወይም አገባብነት ካላቸው ፍል የገዢ ሌይ የተወሰነ መመራታዊ ፍል የገዢ በዚሁ ስሜ ማስረጃ ከተረጋገጧ ተያያዥ የሆነን የፈላጊ ፍል የገዢ ሁኔታ ወይም መከሰት እስመለከት ፍርድ በቱ የስለና ጥምኑ ለመወሰድ እንዲለበት በፍል ስሜ የተደንገግ እንዲሆነ ፍርድ በቱ መመራታዊ ፍል የገዢ በዚሁ ስሜ ማስረጃ ለረጋገጧ ለለው ተያያዥ ፍል የገዢ እንዲተረጋገጧ ይችላል::

፫.በዚህ አንቀጽ 70-ሰ አንቀጽ ይ ወይም ይ የስለና ጥምኑ ለሚወሰድበት ፍል የገዢ በተመለከት የተደንገግው በጥርጋው በዚሁ ስሜ ለማስረጃ ለረጋገጧው መስራታዊው ፍል የገዢ የስለና ጥምኑ ለሚወሰድበት ፍል የገዢ መከሰት ያለውን የንግድና ለማስረጃ ለረጋገጧ ይጥርጋችል::

70-ሰ ክፍል ሆነት

የማስረጃ ተቀባይነት

አንቀጽ ይደግኝ ተቀባይነት ለላለው ማስረጃ

በእነት መንግስቱ ይዘዚ ስሜ ወይም በሌሎች ስነዎች በተለየ ሁኔታ ከልተደንገግ በስተቀር አገባብነት ያለው ማስረጃ ሁሉ ተቀባይነት አለው::

አንቀጽ ይደግኝ ተቀባይነት የለለው የዚሁ ስሜ ማስረጃ

፩. የሚከተሉት የዚሁ ስሜ ማስረጃዎች ተቀባይነት የለቸውም፡-

(v) ተጠሪዎች ወይም ተከላይ ተገኘ የሰጠውን በረሰ ማረጋገጫ ሆኖ የቀረብ
የእምነት ቅል ወይም እንዳያምን የተደረገ ማናቸውም ማስረጃ፣

(vi) ማግኘት ማስረጃ ማስቀበሉ ነውን የሚመለከቱ የዘመን አካል
ድንጋጌዎች በመተለለፍ የተገኘ ማስረጃ፣

(vii) በአማራዊ መንገዶች እኩዎች ወቅት የተገኘ ማስረጃ ወይም የተሰጠ የእምነት
ቅል፣

(viii) ተከላይ ተገኘን ለመርዳት ወይም እንደን ነገር ለማሻሻል የውጭው እና የውንጀል
ድርጅቱን የፈጸመ መሆኑን ያስፈልጉ በሚል የሚቀርብ የእርምት ሪፖርት
የሚያስረዳ ማስረጃ፣

(ix) በዚሁ አካል የቀረበበትን ክሳት ክድ የሚከሬከረውን ተከላይና ክድ
የሚከሬከሩበትን በምብ-ብጥ የተያዘው ወይም ለምብ-ብጥ አግባብነት ያለው ፍል
ነገሩ በተመለከተ በእንደ ዓይነት ወንጀል በተከለሰ ሌሎ ተከላይ የተሰጠ
የእምነት ቅል፣

(x) ተከከለኛነቱ እንዳረጋገጣ በፍርድ በቱ ተዘረዝሩበ ማስረጃ፣

፩. ከዚህ በላይ በንብስ እንቀጽ ይ የተደገገዋው በጥርም የዚሁ አካል የሚከርቡ
በመስተበት ታለት ማረጋገጫ ማስቀበሉ በተከላይ የሚቀርብ በዚህ አካል ተቀብያት የለውም የተባለ
ማናቸውም ማስረጃ ተቀብያት ይኖረዋል፡፡

እንቀጽ ፪፭፭ የተከላይን ወይም የተገኘን መሳሪያ የሚያስረዳ ማስረጃ

፪. የተከላይን መልካም የሆነን ወይም ያልሆነን መሳሪያ በማስረጃ የተከለበበትን የውንጀል
ተግባር ለማስረዳት በዚሁ አካል የሚቀርብ ማስረጃ ተቀብያት የለውም፡፡

፫.ዚህ እንቀጽ ፩-ሰ እንቀጽ ይ የተደገገዋው በጥርም የተገኘው መሳሪያ መልካም አለመሆኑን
ለማሳየት በተከላይ በሚቀርብ ተያቀዥ ወይም ማስረጃዎች የተረጋገጠውን ፍል ነገር
ለማስተበበ በቁበ አካል የተከላይን መልካም ያልሆነ መሳሪያ እና ማስረጃ ማቀረብ ይችላል፡፡

፬.ዚሁ አካል የቀረበው የሚከርቡ እውነትና ማናቸውንም ማስረጃ በማቀረብ ማስረጃ
ይችላል፡፡

እንቀጽ ፪፭፮ የቀረበው ጥሩ የሚከርብ መሳሪያ ተግባር

የተከለከት የቀድሞ ቅዱታችን ሌሎች መጥሪ ተግባራት አሁን የተከለከለትን የወንጀል ተግባር
ለማስረዳት ተቀብያነት የገኘውም:: ሆኖም የተከለከትን ማንኛውም እቅድ፣ አጋጣሚ፣ ኮንዶች
ሁሉ ወይም የገኘ ሁኔታ ድንጋጌዎች አለመሆነን ለማስረዳት ተቀብያነት ይኖረዋል::

ከፍል ሚስት

የማስረዳ ቀይነቶች

30-ሰ ከፍል አንድ

የሰው ማስረዳ

አንቀጽ ፩፪፪ የመመስክር በቃላጥ ግዢታ

፩. በእኔ ገዢበት የልተጥለበት ማንኛውም የቦቻበ ሲባን የመመስክር ሌቃቄ እንዳለው-
ይገመቷል::

፪. በየመስክር የተጠረ ማንኛውም የቦቻበ ሲባን የመመስክር ፍርድ በተው ቁርቡ የመመስክር ወይም
የማይመለከበበትን ምክንያት ማስረዳት ይኖርበታል::

፫. የመስክር ሌዩ አዋጅ እንዲሆን ፍርድ በተው የመስክር የተምህርት ያረዳና ሥራ፣ የሥራ ለምድ
እንዲሆም ሌሎች የቦቻበ ማረጋገጫዎችን ከመረመራ በኋላ በየዚብጥ በተያዘው ወይም አግባብ
በለው ፍርድ የገኘ ሌሎች የመመስክር ሌቃቄ የለው መሆን አለመሆነን ይወስናል::

፬. በዚህ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም ፍርድ በተው በፊልማዊ ለማት ወይም
መሆኑን፣ በአካል ወይም በአධጻሚ ስመም ወይም በማናቸውም ሌላ ምክንያት የሚመለከውን
ፍርድ የገኘ ወይም የሚቀርብበትን ቅዱቁ ለረዳው የማይችል መሆነን ለረዳ የየመስክር ቁልን
እንዲይሆጥ ለያደርግ ይችላል::

፩.፻.፲ በት ምስክር እንዳይሆን ከልከላ ያደረገበት ላይ አዋጅ የዕቅብ ስምምነት ተችል ማረጋገጫ::

አንቀጽ ፪፭፭ ለመመሰከር የለመገኘድ ላይ መብት

፩.የተከሳሽ የኅይማኖት አባት መብት ወይም ስከታው በሚሰጠው የኅይማኖት ወይም የሙያ አገልግሎት አጋጣሚ ባንቃው መረጃ ሌይ የዕቅብ ስምምነት ላይ እንዲመሰከር አይገልግሎም::

፪.አንድ ለው በተናር ኮሙኑ በተናር እንደ ሌይ የዕቅብ ስምምነት ላይ ለመመሰከር አይችልም:: ሆኖም እንደኛው የተናር እንደ በሌላቸው ሌይ ወጪዎች በፈጸመ ገዢ ይህ ላይ መብት ተፈጥሯ አይሁንም::

አንቀጽ ፪፭፭ በምስክርነት አለመቀረብ

፩. በዘመኑ ስም አንቀጽ ይች መመራት በልዩ የማስረጃ ማስቀበበያ ዘዴዎች የተካተሉ ለው በተካተሉበት ጉዳይ ሌይ የዕቅብ ስምምነት ላይ ለመመሰከር አይችልም::

፪.የኅይማኖት ወይም በቅበት ስም ወ-ኩኑ በለጠበት የወንጀል ጉዳይ ሌይ የዕቅብ ስምምነት ላይ ለመመሰከር አይችልም::

አንቀጽ ፪፭፭ የመንግሥት ምስክርን ለለመጠበቅ

፩.የመረጃው ምስክርን በእኔ በተደንገገ ጉዳይ ሌይ እንደ የመንግሥት መረጃው የዕቅብ ስምምነት ላይ እንደመሰከርም ወይም ከዘመኑ የኅይማኖት የሚተመዘገበ መግኘት ማኅተውንም ለነድ እንዳለጥ አይገልግሎም::

፪.፻.፲፲፲ በቱ የመረጃው መረጃውን በእኔ ባልተደንገገ ገዢ የመረጃው መግለጫ አለመግለጫ አከራከራ በዚ ገዢ የአገሪቱ ደንብነት የመመሰከር መሆኑ አለመሆነን፣ የአገሪቱና የአገሪቱን ጥቅም የሚገኘ መሆኑ አለመሆነን በዚ ተፈጻሚ የዕቅብ ስምምነት ላይ ለመመሰከር የሚገኘ መሆኑ አለመሆነን በዚ ተፈጻሚ የዕቅብ::

አንቀጽ ፪፭፭ በሌላ ፊርድ በት የተሰጠ የምስክርነት ቅል ለለማቀርበበት ሁኔታ

፩. የቅበት ስም በምስክርነት የጠረቀው ለው የሞት እንደሆነ ወይም የእኔም ጉዳለት የገኘው እንደሆነ ምስክሩን ያልተቻል እንደሆነ በእኔመም ወይም በእኔም ወ-ኩኑ ወ-ኩኑ የመከናወጥ በፍርድ በት ለመቀረብ ያልቻሉ እንደሆነ በቅጥሃ ምርመራ እና-ት ፊርድ በት የሰጠው ቅል ተገቢ በማስረጃነት ጉዳቶን በሚሰጠው ፊርድ በት መቀረብ ይችላል::

፩. የሚከርኑት የተሰጠው ተከሳሽ ተከራካሪ ወገን በነበረበት በሌላ ፊርድ ቤት ሆኖ ተከሳሽ መስቀልና ጥያቄ የማቅረብ እናል የነበረው እንደሆነ የምስክርኑቱ ቅል ተነበረ ገዳቶን በማስለማው ፊርድ ቤት በማስረጃዎች መቅረብ ይችላል::

አንቀጽ ፪፭ በምርመራ ማረጋገጫ የተሰጠው ቅል በማስረጃዎች መቅረብ

፪. በምርመራ ገዢ ለፖ’ለቲ የተሰጠው የምስክርኑት ቅል በፍርድ ቤት በማስረጃዎች አይቀርብም::

፫.የዚህ ስም የሚከርኑት ቅል በፍርድ ቤት ቅርቡ የማስለማው የምስክርኑት ቅል በፖ’ለቲ የምርመራ ገዢ ከተሰጠው የምስክርኑት ቅል ጋር የማቅረብ እንደሆነ የምስክርኑት ቅል ለማስተባበል በዚህ ስም ወይም ተከሳሽ ለመለከት ፊርድ ቤቱ የፖ’ለቲን የምርመራ መዝገብ ለመለከተው ይችላል::

፬. ፊርድ ቤቱም የዘዴ ቅል ግልጻዊ ለተከሳሽ እንዲደርሰው ያደርጋል::

አንቀጽ ፪፮ የምስክርና በዘዴ አቀራረብ ቅድሞ ተከተል መወሰን

፪.ዚህ ስም እንደኛን ፍል የዘዴ ቅል በኢትዮጵያ ወይም ከዚያ በሌሎች በሁኔታ የምስክርና ማስረዳት ይችላል::

፫. በዚህ ስም በሙሉዋጥ የተያዘውን ወይም አግባብነት ያላቸውን ፍል የዘዴ ቅል ለማስረዳት ይጠቀመናል በሌሎች በሙሉዋጥ ቅል በቅርቡ ቅል የዘዴ ቅል በሙሉዋጥ የሚከርና ቅል የዘዴ ቅል ለማስረዳት ይቀርባል::

፬. እንደ ፍል የዘዴ ቅል በሙሉዋጥ ለተያዘው ገዳይ ተቀባይነት የሚገኘው በሙሉመራው ሌላ ፍል የዘዴ ቅል ሲረዳንዋጥ በሙሉዋጥ ገዢ በቀናሽነው ፍል የዘዴ ማረጋገጫ እና የምስክርና ከመመስከራቸው በፊት በእለት ወይም ፍል የዘዴ ማረጋገጫ እና የምስክርና ፊርድ ቤቱ ለፈጸም ይችላል::

አንቀጽ ፪፯ ቅል-መሬት ለለመፈጸም ወይም ማረጋገጫ ለለመስከት

፪. የዚህ ስም የሚከርና ሆኖ ፊርድ ቤት የቅረብ ማንኛውም ለው የምስክርኑት ቅልን ከመስከሩ በፊት እንደሃይማኖቱ እምነት ወይም ለማስተባበል ቅል-መሬት መፈጸም ወይም እውነቱን ለመናገድ ማረጋገጫ ይሰጣል::

**፩.በዕድሜ ማኑስ ወይም በሌላ ጥብንታት የቁለ-መሬልዎች ወይም የማረጋገጫዎች ወጪት
ለመንግሥት የማይቻሉ በምሳከርነት የተጠሩ ስምም በዘህ አንቀጽ ገዢ-ሰ አንቀጽ ይ በተደንገገው-
መሬልኩ ቁለ-መሬል ለመፈጸም ወይም እውነቱን ለመመስክር ማረጋገጫ ለመሰጠት አቤዛደግም::**

አንቀጽ ይደረግ የምሳከርነት ቁል መቀበል

**የዚያ አካል በቻለት ሌሎች ሌሎች የምሳከርነት ቁልን ከመሰጠቱ በፊት ፍርድ በቻ፡-
፩. የምሳከርኩ መለያ ስምም የመኖርያ አድራሻ፣ ዕድሜና ሆኖ አስፈላጊ ሲሆን ነውን በመጠየቅ
ማንኛውን ያረጋግጣል::**

**፪.ከተተለሰባ ከተበረከሮ ወይም ጉዳቶ ከሚመለከተው ለለ ለው ጽር የለውን ተብቃ ከምድና
ጋድግናት የተለየ ቁርቦት ወይም በምሳከርነት ቁል ሌሎች ተከራኝ የማያሳደሩ ለለቻ ነገሮችን
ጠይቀ ይረዳል::**

**፫.የሚሰጠው የምሳከርነት ቁል ህዝተኛ እንዲሁን በመንፈል እንደሚያስጠቀውና
የሚያስከት-ለውንም ቁጥጥር ይጠየቁል::**

አንቀጽ ይደረግ ማስታወሻ ሰነድ ወይም መማሪያን ለለመጠቀም

**፩.የዚያ አካል በቻለክ የሚመለከትው በቀጥታ ሰለሚያው-ቁው ፍራ ነገር ነው::
የምሳከርነት ቁልን በሚሰጠው ገዢ በሚሰጠውን የሚያገለግል ሰነድ ወይም መማሪያ
መጠቀም ሌሎችለም::**

፪.የዘህ አንቀጽ ገዢ-ሰ አንቀጽ ይ ይንገኙ በኋርም ብዕስ የሙከራ :-

(ሀ) ሌሎች አዋጅ የሙከራ ሰነድ፡-

**(ለ) የሚያው-ቁውን ነገር ለማስታወሻ ከተሞገረ በፍርድ በቻ ተቀባይነት የገኘን እንድን
ሰነድ ወይም እግዢ.በት እየተመለከተ ወይም**

**(ሐ) ሰነድ ሌሎች ሌሎች ወይም በመማሪያ ሌሎችን የተሚለ የሙከርነት ለመሰጠት የማይቻሉ
ውይም የሚቻሉ ወይም የሚመለከርበት ጉዳይ ባከርድ የሚያስገድድ መሆኑን
ፍርድ በቻ የተማዘበ እንዲሁን መገኘውም ማስታወሻ ሰነድ ወይም መማሪያ
በመጠቀም::**

እንዲመለከር ለፈቻል ይቻላል::

፩.፻፭ኛ በቱ በዘሱ አንቀጽ ዓው አንቀጽ ዓ(ለ) ምስክር ማስታወሻ ሲኝ ወይም መማሪያ
እንዳጠቀም የፈቻል እንደሆነ አስፈላጊ የሆነውን የሰነድን ከፍል ወይም መማሪያ ግልባም
ለተቋራኑ ወገን መሰጠት ወይም ማሳየት ይኖርበታል::

አንቀጽ ዕለታዊ ለምስክር የሚቀርብ የያዊ አግባብነት

፩. በመሰማት ላይ ላለ የዚቃቤ ሂሳብ ምስክር የሚቀርብ የያዊ አግባብነት፡ተቀባዩንት ወይም ሌላ
በአካላ የተመለከተ ምክንያትን በመጥቀስ ተከሳሽ ተቋሙም ለመነበት ይችላል:: ምስክር
የቀረበለትን የያዊ ከመመለስ በረቱ የጠያቄውን ወገን አስተያየት ለምቶ ፍርድ በቱ በረን
ይሰጣል:: ሆኖም ምስክር የያቄውን መልስ እንደሆነና ፍርድ በቱ ተቋሙምውን ከተቀበለው
የያቄውንና መልኑ ከመዝግበ እንዲረዳለሁ ያሳል::

፪. ፍርድ በቱ በክርክር ሂደት ለምስክር የቀረበው የያዊ አግባብነት፡ተቀባዩንት ወይም ሌላ
በአካላ በተመለከተ ምክንያት አግባብነት የለውም በለው ከመና በዚቃቤ ሂሳብ ወይም በተከሳሽ
ተቋሙም ባይቀርቡም ምስክር መልስ ከመሰጠቱ በረቱ ምክንያቱን በመግለጫ የያቄው
እንዳለተካል ወይም እንዳይቀርብ ትእዛዝ ለለጥ ይችላል::

አንቀጽ ዕለታዊ ለምስክር የሚቀርብ የፍ የያዊ

፪. በቃቤ ሂሳብ ለጠራው ምስክር የፍ የያዊ ያቀርባል:: ምስክርም በምብ-በጥ ለለጥያዘው ወይም
አግባብነት ለለለው ፍራ ነገር በቀጥታ የሚያውቁውን እንዳመለከር ይጠየቁል::

፫. በዋና የያዊ ገዢ ምስክር ለለማመሌከርበት ፍራ ነገር መሬ የያዊ መጠየቅ የተከለከለ ነው::

፬. በዘሱ አንቀጽ ዓው አንቀጽ ዓ(የተደንገገው በጥርጋም ምስክር፡-

(ሀ) አስተቀ ምስክር እንደሆነ

(ለ) ለለማመሌከራው ነገር የዘን እንደሆነና የፍራ ነገሩን ማረጋገጫ ለማስያዝ ወይም

(ሐ) ምስክር ሂሳብ ዓ(የተደንገገው በጥርጋም ምስክር፡)

የሚታይበት ወይም መሰል ሁኔታዎች ወ-ሰጥ የሚገኘ ከመሆነ የተነገረ እርዳታ
የሚያስፈልገው እንደሆነ

ቃቤ ሂሳብ ፍርድ በቱን አስፈላጊ መሬ የያዊ ለጠራቀው ይችላል::

፭. መሬ የያዊ ማለት መቁቀው እንዳመሌሰለት የሚፈልገውን መሰል የሚያመለከት የያዊ ማለት
ነው::

፩. በዚህ አንቀጽ እራዳዎም ‘አሰጣቸው ጥዣበና’ ማለት ጥስከና ከዚያብ አገልግሎት የቅረብበትን ጥያቄ ስመልስ በበቃ ፍላጊ የሚይመሰሳኑ እንደሆነ ወይም የወጪ የጠላትነት መንፈስ ያሳያ እንደሆነ በተለይም በቅናት ማስለ ጥስከና የሚሰጠው የጥቅምርነት ቅል አሰጣጥም በመርማሪ ወይም በሌላ ወለኔ ሰጠና አካል ይገልጻ ከሰጠው የጥቅምርነት ቅል ዘር የሚይባባዎም ጥስከናነት የሚሰጥ ጥስከና ነው::

አንቀጽ ይደረኝ መስቀልና ጥያቄ

፪.የዚያብ አገልግሎት የቅረብበትን ወይም በበቃው ጥስከናን መስቀልና ጥያቄ መጠየቅ ይችላል፡፡ የመስቀልና ጥያቄ ዓላማም በዋና ጥያቄ በተለጠው ጥስከናነት ወለጥ ያለውን ለሁተት የሆነውን፡፡ የሚችሉውን፡፡ የሚያጠራጥር ወይም እውነት ያልሆነውን ወይም ተግማኑት የሌለውን ጥስከናነት ለፍርድ በቱ ለመግለጫ ለማሳየት ነው::

፫. በዚህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ የተመቀበውን ዓላማ ለማሳየት እስከዚል ይረዳ ጥስከና በዋና ጥያቄ ባልተነበ ፍል ነገርም ላይ ለጠየቅ ይችላል፡፡ ጥስከና ላይ አዋጅ እንደሆነ በጥቃት ለተያዘው ወይም እግዢበነት ለሌለው ፍል ነገር ለመመሰሳኑ ያለውን በቁጥር በተመለከተ ጥያቄ ወይም እስተያየት ለፍርድበት ይችላል፡፡

፬.ተከላሽ ወይም በበቃው መስቀልና ጥያቄ ገዢ መሬ ጥያቄ ለመጠየቅ ይችላል፡፡

፭.የተከላሽ ወይም የጠበቃው መስቀልና ጥያቄ አለመጠየቅ በዋና ጥያቄ በዚያብ አገልግሎት የተመከራከለትን ፍል ነገር እውነትናነት እንዲሆነ አይቀጥርም፡፡

አንቀጽ ይደረኝ የማስተባዱ ጥያቄ የተከለከለ መሆኑ

፪. የዚያብ አገልግሎት ተግማኑን ወይም ባክርይት አስመልከተ በረሰ በጥቅምር የተሰጠን መልስ ለማስተባዱ ሌላ ጥያቄ ማቅረብ አይፈቀም፡፡

፫. በዚህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም ፍርድ በቱ በጥቅምር የተሰጠው መልስ ባልኩ የሆነ የሆነ ፍል ነገርን በመከራከል የተፈጸመ ሲከተኝ መሆኑን ከተፈጸሮ የተሰጠው መልስ ለሁተት መሆኑን ለማስረዳት ተጨማሪ ጥያቄ እንዲቀርብ ለፈቅድ ይችላል፡፡

አንቀጽ ይደረኝ ያጋጌ ጥያቄ

፪. የተከላሽ ወይም የጠበቃው መስቀልና ጥያቄ እንዲሆነ በቁበ አገልግሎት ያጋጌ ጥያቄ መጠየቅ ይችላል፡፡

፩. በድርጅቱ ጥያቄ ዓላማ በመሰቀልኝ ጥያቄ ለህተት የመሰለውን፣ የሚፈጸም፣ የሚጠረው መይም እውነት ያልሆነ የሚመለፈን ምስክርነት በርግጥም ለህተት፣ የሚፈጸም፣ የሚጠረው መይም ተግባራነት የገዢለው አለመሆኑን ለማሳየት መይም የምስክር ቅል እውነት መሆኑን ለማሳየት ነው::

፪. ተከሳሽ መይም መስቀልኝ ጥያቄ ክልጠዋቅ በቁበ አካል ድርጅቱ ጥያቄ መጠየቅ እያወቃልም:: በድርጅቱ ጥያቄ ገዢ ጥያቄ የሚቀርብበታው ፍራ የገዢ በመሰቀልኝ ጥያቄ የተነስ ፍራ የገዢ በይ ይህናል::

፫. በድርጅቱ ጥያቄ ገዢ መሬ ጥያቄ ለመጠየቅ ይችላል::

አንቀጽ ይዘሩት የፍርድ ቤቱ የማጣሪያ ጥያቄ

ፍርድ ቤቱ ለተከሳሽ ፍትሕ አሰጣጥ ይረዳል በለም የመነውን የማጣሪያ ጥያቄ በማናቸውም ገዢ ለመጠየቅ ይችላል::

አንቀጽ ይዘሩት በፍርድ ቤቱ ሲጠቃሚነት ምስክር

፩.ፍርድ ቤቱ ለተከሳሽ ፍትሕ አሰጣጥ ይረዳል በለም ለማናቸውን ፍርድ ከመሰጠቱ በሏት በዕቅበ አካል የልተቀበደ ምስክር ቁርቦ እንዲሰማ ለማዘዝ ይችላል::

፪.ለተጠረሙ ምስክር ፍርድ ቤቱ አግባብ የመሰለውን ጥያቄ በጥብጥጥ በተያዘው መይም እግባብነት ባለው ፍራ የገዢ ላይ ለጠራቅ ይችላል::

፫.የፍርድ ቤቱ ጥያቄ እንዲሰው ለዕቅበ አካል መይም ለተከሳሽ ፍትሕ መስቀል ጥያቄ እንዲያቀበቡ እድል ይለጣል:: እንዲሁ በሆነ ተዘም ለለምውም ወገን ድርጅቱ ጥያቄ ለማቅረብ ይችላል::

፬.ፍርድ ቤቱ ገልጊ ያልሆነ የገዢ ለማጥረት መይም ተከሳሽ ፍትሕ ለመሰጠት አስፈላጊ መሆኑን ለረዳ አስቀጽዋ የምስክርነት ቅልን የሰጠ የዕቅበ አካል ምስክር እንደገኘ እንዲመስክር ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል::

አንቀጽ ይሞላ በያና ሲለማውሰድ ጥንቃቄ

የዕቅበ አካል ምስክርና የምስክርነት ቅል የሚቀበል የኝ::

፩.ምስክርነት የሰጠ ክልሰጠው ጽሑፍ እንዲይገኘ::

፩. የተከለበት ምስክር የዕቅበ አካል ምስክር ስመስክር በቻለት እናሬሽ እንዲደገኘ፡

፪. ምስክርነት እናደ ሰራተኞች በመሰረተው መግኑኝ ዘዴዎች የሚሰጥ እናሸህን እውነታች ምስክርነት እንዲሰጥ፡

፫. እውነታች ምስክርነት ለመሰጠት የሚያስችል የቻለት ይዘጋ እንዳርር፡

እንዳሁም ሌሎች አስፈላጊው ነገሮች መደረጋቸውን የረጋግጣለ፡፡

አንቀጽ ፪፪፪ ከጥቃቻዎችን መመዝገብ

፩. ፍርድ በቱ በከርክር ሂደቱ ሁሉ፡-

(ሀ) የጀመሪያ ሌሎች የቻለትን ሌሎማዊ ቅንና መዝግበ ቁጥሩን፡

(ለ) የከለበት የተከለበት ሌሎች እናሬሽ እናሸህን እንዲሆም

(ሐ) ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎችና ሁኔታዎች፡

በመዝግበ ወይም በኤሌክትሮኒክ መሠረታዊ ወሳኔ ያስቀረብ፡፡

፪. የኝዎ የኢትዮጵያ የምስክር ቅል አመቱ በሆነ መንገድ መመዝገበን ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

፫. ማስረጃዎ ለመዝግበ ወርድ መስቀልኝ እና ደጋማ ጥያቄ ተብሎ መለያት አለበት፡፡ ወርድ ጥያቄ መስቀልኝ ጥያቄ ወይም ደጋማ ጥያቄ የሚሸምርበትና የሚያስቀበት በግልጽ መለያት ይኖርበታል፡፡

፬. ሌላ ማስረጃዎ ምልከት እየተደረገበት ይመዝግባል፡፡

፭. የኝዎ እናደን ጥያቄ ወይም መልስ በተለየ ለመቀፍ፡፡ ለመቆረጥ ወይም ለመቆየት ካልፈቀድ በስተቀር የሚሰጠው የምስክርነት ቅል የምንጫዣ በሆነ በተነገረበት እግዢበ በከተታ ዓይነት መመዝግበ ይኖርበታል፡፡

ንዑስ ከፍል ሁሉ፡-

የሰነድ ማስረጃ

አንቀጽ ፪፪፪ ፍርድ ነገሮችን በስነድ ለለማስረዳት

፩. በቁበ ስሜ የሚያቀርበው ማንኛውም የሰነድ ማስረጃ ይዘት የሚረጋገጫው በዋናው ሰነድ ነው፡፡ በቁበ ስሜ የናውን ሰነድ ማቅረብ የልጅለ ገዢ ሰነዶች ለማረጋገጥ ሥልጣን ባለው የመንግሥት አካል ታክክለኛነቱ የተረጋገጠ ቅሬ ማቅረብ ይችላል፡፡

፪. በቁበ ስሜ ከከሳ ይርሃውን የሰነድ ማስረጃ ታክክለኛነት አለመልካቶ ታክክለ አግባብ ሆኖ የተገኘ መቆወሙያ የገዛ እንደሆነ በቁበ ስሜ የሰነድ ማስረጃውን በማስረጃነት ከማስማት በፈት የሰነዶችን ታክክለኛነት ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

፫. በዚህ እንቀጽ ንዑስ እንቀጽ ፖ የተደገገው በጥርጋው የናው ሰነድ ወይም የተረጋገጠው ቅሬ የጠራ የተቋሙለ፣ ወይም ከአቀመጥ በፈት በሁኔን በፈት በማናቸውም ምክንያት ማቅረብ የልጅለ እንደሆነ የሰነዶችን ይዘት ከዋናው ሰነድ ይርሃውን በተመዘገበ ቅሬ ወይም በምስክር ማስረጃነት ይችላል፡፡

፬. ከሰነዶች ይዘት የሚከተሉ ወይም በፈት ተከናወጣው ምክንያት የሰነዶችን ይዘት መመርመር ለፍርድ በቁ አለቶታል እንደሆነ ወይም በሰነዶች የሚተካት ምክንያት ፍርድ በት ልቀርብ የሚይችል እንደሆነ በቁበ ስሜ የሰነዶችን ይዘት በምስክር የሚከተሉ ወይም በጥርጋው በተተቋሙቃለን ምስል ማስረጃነት ይችላል፡፡

፭. ሰነድ ግልጋኝት የገዢለው ወይም በይዘቱ እርዳ በርዳ የሚጠቀው በሁኔን ገዢ የሰነዶችን የሚከተሉ ማስረጃነት ይችላል፡፡

፮. በቁበ ስሜ እንደን የሰነድ ማስረጃ ፖ ማስቀመጥ ወይም በአገልግሎት ፖት የእና አለመሆነን ለማሳየት ማንኛውም ማስረጃ በማቅረብ ማስረጃነት ይችላል፡፡

፯. በዚህ እንቀጽ ከጀት እንቀጽ ፖ እስከ ይ ከተዘረዘሩው በቀር በቁበ ስሜ በማስረጃነት የቅረቡውን ሰነድ ይዘት በምስክር ማስረጃነት አይችላም ይችላል፡፡

እንቀጽ ይችላል የአንድን ፍል የገዢ መከተሉት ለለማስረጃ

፩. በቁበ ስሜ በአገልግሎት ወይም በንግድ መዝግበት መመዘገበ የንብረት ፍል የገዢ በዚህ መዝግበ መናፍትን ለማሳየት የፍል ነገሩን መከተሉት ማስረጃነት ይችላል፡፡

፪. ሆኖም ፍርድ በቁ በጀት እንቀጽ ፖ መመረት ፍል ነገሩ ተረጋግጧል ወይም ተስተካክለል ከማስማት በፈት የተመቀሰው የገዢን በትክክል እንደሚከናወን ወይም መዝግበ የተመረለ መሆኑ እንዲረጋገጥ ለማዘዣ ይችላል፡፡

እንቀጽ ይችላል የአገልግሎት መዝግበትን ይዘት ታክክለኛነት ማረጋገጥ

ՕՓԱ հոգ ՔՈՀՈՄ. ՊԳ ՊԳ ՍԵՐԴՅՈՒ ՄՈԱԼ ԳՃ ԽՈՅ ԼԹՄՄԱՂԻ ՄԱՊԻ ՊԼՄ. ՔՄԴՊՄԴ
ԴՔԾ ՔԴՄՄԱՂԻ ՔԱԼՄԻ ՄԹՄՂԻ ՅԱՀ ԴԻԷԼԱ ԽՎ ԴԱԼ ՔՄԴՄՄԴ. :-

**፩. በዚህ በተቀመጥው ገዢ ወይም ሁኔታ በተከለት ገዢ ወይም ወደምዕት እንደተከለት
የተመዘገበ እንደሆነ**

፩. ሁኔታን ለመመዘገበ ሥልጣን በተሰጠው ስው የተመዘገበ ካሸነ እና፡

١٥٣

አንቀጽ ፭፻፻፭ የመንግስት ሰነድ አካት ትኩስለኛነት ማረጋገጥ

፩.፻፭፻፯ አዲስ በማስረጃናት የቀረበው የመንግስት ስላም ይዘት እምነት የሚጠበበት ጽහክለኛ
ማስረጃ እንደሆነ ይመታል::

፩. በዚህ እንቅድ ጽዜ-ሰ እንቅድ ይ የተደንገገው በጥርጋም ተርጓ በቱ ተቁዋሚው ወገን ባቀረበው መቆመኝያ ወይም በረሰ አነስተኛ የቀረበው የመንግሥት ስነድ ይዘት ታክክለኛነት እንዲረጋገጥ ትእዛዝ ይከተሉ::

አንቀጽ ፭፻፻፯ ዓ.ም. መካከለ ምላት ተከተለኛነት ማረጋገጥ

Ճ. Գլշ. ԵՎՀ. ԱԺԻՆՈՒՄ ՀԱՅ ՓԵՂՊ ԻՒԽՈՒՄ ՈՉՆ ՓՀ.ՔՓ.Կ. ԲԴՄԱԿԱ ՃՆՔՄՐԴ:

፩. ተጋና ነገሮ በመዝግበ የሰራተው ይህንን ተጋና ነገር መመዘኛው መቆስኗል ሆኖታል በሁኔታ ስራተኞች እንደሆነ እና ፪

Է. ԱՀՀ. ՏԵՂՄԻ ՏԵ-ԽԱ ԹԵՐՅ Ա-Հ ԸՆ-ԸՆԿ-ՏԵ ՄԵ ՏԱ-ԱՐԴ ՄՄՒ- Ա-Հ ՀԱ-Վ Ե-ՄԱ-Յ:

አንቀጽ ፭፻፻፭ የፌርማን ወይም የሽከታዊ ትክክለኛነትን ማረጋገጥ

፩. 0.ቁ. አካ በሚሰረዱት የቀረበው የተከለጭ ወይም የምስክር የእና ጥሩ ውስጥ ወይም ሂርማ ተከለልኝት እንደሆነ ሆኖታ ፍርድ በቱ ስለሁ ለው ፍመር የእና ጥሩ ውስጥ ወይም ሂርማ ያር

በማኑዳር፡ በረሰ ወይም በቁበ ከግ በሚያቀርበው ጥስከር ወይም በልደ እዋቅ የሚመራ እንዲረጋገጥ ማድረግ ይችላል፡፡

፩. ይህንንም ለማድረግ የተባለው ስው ቅድም የኋፈው ወይም የፈረመው ሰነድ ካለ በቁበ ከግ እንዲያቀርብ ወይም ተከሳሽ ወይም ጥስከር የተወሰነ ቅልጥን ወይም እዝምናን እንዲሻሻል ወይም ፈርማ እንዲፈርም ፍርድ ቤቱ ለማዘዣ ይችላል፡፡

አንቀጽ ፪ በማኑታም ወይም ፈርማ ላይ የሚመለድ የአለና የምት

፩. ፍርድ ቤቱ በዚሁ ከግ በቀረበበት ሰነድ ላይ የለ ፈርማ ወይም ማኑታም ትክክለ ለለመሆኑ ማህተሙን የተመው ወይም ፈርማውን የፈረመው ስው ማህተሙን ባተመበት ወይም ፈርማውን በፈረመበት ገዢ ሥልጣን በማፈጸምበት ለክ እንዲከናወነው ይገመቻል፡፡

፪. በዚህ አንቀጽ ፩-ሰ እንቀጽ ይ የተደንገገው በኋርም ፍርድ ቤቱ ባቃውሚው ወገን በቀረበው መቆመሟም ወይም በረሰ አነስተኛው የቀረበ ማኑታም ወይም ፈርማ ትክክለኛነት እንዲረጋገጥ ትኩሮን ይለባል፡፡

አንቀጽ ጀ የአለና የምት የሚመለድበት ሰነድ

፩. ፍርድ ቤት በዚሁ ከግ በማስረጃነት የቀረበ :-

(ሀ) በአካን ሥልጣን በተሰጠው የመንግሥት አካል የተመራና ለአካላት ይሩ የህን የበታ ካርታ ወይም ጥሩን ትክክለኛ መሆኑ፤

(ለ) በማኑታም የወጪ መንግሥት የታተሙ የፍርድ ወጪ ትክክለኛ መሆኑ፤

(ሐ) የአካላት ገዳየናን የሚመለከት ማኑታም መጽሐፍ ታትሞ የወጪ የበታ ካርታ ወይም ታርካት ይኖር ወይም አትሞ እውጪ የተባለው ስው ተክል ወይም ታታሙ በተባለበት ገዢ የሻፈውና አትሞ የወጪው ስው መሆኑ፤

የአለና የምት ይመለቸል፡፡

፩. በአካን ሥልጣን በዚሁ ከግ በማስረጃነት የቀረበ የሰነድ ማስረጃ በውሰድ ለለማረጥው ይዘት መለያ ዕምነት የሚጠልበት በቁ ባቃርን ይቀመራል፡፡ ሆኖም ማኑታም ዓይነት ተፈራኔ ማስረጃ ማቀረብ ይዘቱን መቆመው ይችላል፡፡

አንቀጽ ጀ በተከተል እና የሚገኘ ሰነድ

፩. ተከተል በይዘታው ስር ያለውንና በቁበ ከግ በማስረጃነት የቀጠረውን የሰነድ ማስረጃ የሚቀረብ የገዢ ይገመቻል፡፡

፩. ተከለም በፍርድ በት እንዳያቀርብ የታዘዘዣ ስነድ ከእርሰ አቅም በሌላ ባልሆነ የማኑያት ማቅረብ የቀረ እንደሆነ ይስው ሲሆንም ፍርድ በቱ በፍርድ ነገር ላይ የራሳን ግምት መመሰሪያ ይችላል፡፡ ሆኖም ወንጀለን ከሚያቆጠው ቅሬ ነገሮች ላይ ፍርድ በቱ በማስረጃ ከሚረጋገጥለት መሆኑ ማናቶሙንም ግምት መመሰሪያ አይችልም፡፡

፪. ተከለም የተመዋዣ የሰነድ ማስረጃ የአቀርብ እንደሆነ ወይም በሌላ ገዢ የቀረበው እንደሆነ ፍርድ በቱ እንደገኘ ሁኔታ በማስረጃነት ለይቀበለው ወይም የራሳን ግምት ለመሰሪያ ወይም ተቀብሎ ለመዝክሮ ወይም ከዚህ ዓይነ በተያያዘ መከተልኝ ተያቄ እንዲይጠይቅ ለከተላለ ይችላል፡፡

አንቀጽ ፫፻፭ በወሰኑና ወገን ይዘት ለለማግኘት ስነድ

ፍርድ፡ በት በዕቃበ ስሜ በይቅቡት ለተያዘው ፍጥሮት እግዢበት ያለው ማስረጃ በወሰኑና ወገን ይዘት ሆኖ ያለ ስነድ እንዳያቀርብ ለባለቤዝታው ትእዛዝ ይለማል፡፡

ንዑስ ከፍል ሆነት

የእሌክትርና ማስረጃ

አንቀጽ ፫፻፭ በእሌክትርና ማስረጃ የሚረጋገጥ ፍርድ ነገር

፩. በቅበ ስሜ በጥብብጥ የተያዘውን ፍርድ ነገር ወይም በጥብብጥ ለተያዘው ፍርድ ነገር እግዢበት ያለውን ፍርድ ነገር በእሌክትርና ማስረጃ ማስረዳት ይችላል፡፡

፪. የዚህ ስሜ ወሰኑ “የእሌክትርና ማስረጃ” ማለት ይታኗል፡፡ የእሌክትርና መዘገበዎን ሆኖዎን መተማሪዎን ማጠሪ በማንኛውም መማሪያ የተመዘገበ፣ የተከማች በሰው ወይም በከምጥውታር ወይም በሌላ መማሪያ ለነበብ ወይም ለታወቂ የሚችል ማስረጃን የከተታል፡፡

አንቀጽ ፫፻፭ ለእሌክትርና ማስረጃ ትክክለኛነት

፩. አስተማማኝነቱ፡ በተረጋገጧ የእሌክትርና ይታ የተመዘገበበት ወይም የተከማችበት ሆኖዎን ትክክለ የተገኘ የእሌክትርና መዘገበበት ትክክለኛ የእሌክትርና ማስረጃ እንደሆነ ይገመታል፡፡

፪. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ይ ደንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በተከታታይ ለመሰብት በቅቦ አስተማማኝነት ባለው ይታኗል፡፡ ለታወቂ ወይም ለተከማች ወይም ለመዘገበ ወይም መተማሪያ የተከማችበት ሆኖዎን በመጠቀም ወደ ወረቀት ተቀይሮ ለቀርብ ይችላል፡፡

፩. የአለከተርናኩ መዝገብ ለዚህንን ትክክለኛነት ማረጋገጥ ባልተቻሉ ገዢ፡

(ሀ) ከምተውተሩ ወይም መማርያው በተግባር ስራው መቆየቱን፣ በልቦት
ያጠመው በሁኔታው የተመዘገበውን ለዚህንን አስተማማገኘት የሚያደረሰው
መሆኑን፤

(ለ) የአለከተርናኩ መዝገብ እንዲመዘገብ የተደረገው ማስረጃውን ለማቅረብ
ከሚፈልጉት ወገን በተቀራኝ ባለው ሌላቸው ተከራካሪ ወገን መሆኑን ወይም፤

(ሐ) የአለከተርናኩ መዝገብ እንዲመዘገብ ወይም እንዲከማጥ ያደረገው ስው-
ማስረጃውን ለማቅረብ በሚፈልጉት ስው ቁጥጥር ለዚህንን የለመሆኑን ምዝገብ
ውይም ከምና፡ የተለመዶውን ለሆኑ ተከተሉ የተፈፀመው መሆኑን፤

የሚያሳይ ማስረጃ በማቅረብ የሚስረጃውን ትክክለኛነት ማረጋገጥ ይችላል፡፡

፪. እንደን የአለከተርናኩ ማስረጃ ትክክለኛነት ወጪ ለማሳጣት ወይም እምነት የሚጠበበት
አለመሆኑን በማንኛውንም ማስረጃ ማያየት ይችላል፡፡

፫.በዚህ እንቀጽ በንዑስ እንቀጽ ይ መመረት የሚስረጃውን ትክክለኛነት ለማስተባበላ መረጃው
የተመዘገበው የመረጃ ከምና፡ የአለከተርናኩ መዝገብ፣ ወይም መረጃው የተመዘገበበት
ከምተቀተር፣ መማርያ፣ የመረጃ ለዚህንን ወይም መተማበያ ተቀራኝው ወገን እንዲያቀው ወይም
በበለሙያ እንዲያሳይው ይችላል፡፡

ንዑስ ከፍል አራት

አግባብ

እንቀጽ ይሞክ አግባብ

በዚህ ስም የዘመናዊነት ያለው ወይም የለለው ማንኛውንም ነገር ለፍርድ በት እና በአግባብነት
ለማቀርብ ይችላል፡፡

እንቀጽ ይሞክ የአግባብን ትክክለኛነት ማረጋገጥ

፪. በዚህ ስም የሚያቀርቡውን አግባብ ትክክለኛነት ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

፩.፭.፻፭ አሁን የቀረበውን አገልግሎት ተከተለኛነት ለማስረዳት አገልግሎቱን የሚለያኝ በእግዚአብሔር የሚገኘ እንደ ለየ የሚከተሉ የሚፈጸም መለያ ቅጥር የመሰሰለ ነገሮች ማሳየት የኢትዮጵያን አስቀድሞ እጠበቅና አቀራረብ በተመለከተ የሚሰር ማስመለከር ይችላል፡፡

30-ሽ ከፍል እምነት

የዕቃዎ አካ ማስረጃ ከተሰማ በኋላ በፍርድ በት የሚሰጥ በይን

አንቀጽ ፭፻፲፭ የዕቅበ ስሜ የሚሰራውን ታለፈነትና የሚሰራውን ያረጋግጣት

፩. የዕለ አገልግሎት ተመርሱ የሚያስቀመጥ ተረጋግጧል፡፡

፩. በዚህ አንቀጽ በም-በጥ የተያዘ ፎራ ነገር ወይም በም-በጥ ለተያዘው ፎራ ነገር አግባብነት ያለው ፎራ ነገር በዚቷል ስሁዳው ተረጋግጣል የሚገለው በቻል ስሁዳው የኞገሩን ሁኔታ መከለት ወይም አለመከለት በዚህ አንቀጽ ጽዜ-ሰ አንቀጽ ፕ በተደገኘው የሚሰረዥት መጠን ማረጋገጧ-ን ፍርድ በቱ ሲያጠን ይሆናል፡፡

ՀՅΦՃ ԵՐԻՇ ՊԳԸՆ ՈՒ ՈՅՆ

፩. የዕቅበ አገልግሎት ተሰምቶ ካበች በኋላ ፍርድ በቱ ተከሳሽ የተከሳሽበትን ወጪዎል
ስለመፈጸመው ከምናኝያታዊ ጥርጋዎ በላይ አልተረጋግጣም በሉ ስያምን ተከሳሽ መከላከል
ሳያስራልንው በነፃ የሰኞቻቸው

፩. የዕቅበ አካል ማስረዳ ተሰጥቶ ክበቻ በኋላ ፍርድ በቱ ተከሳሽ የተከሰሰበትን ወንጀል ስለመፈጸመ ከምኬንያታዊ ጥርጋራ በላይ ተረጋግጣል በለም ሌሎም ተከሳሽ መከላከል ይገባዋል ይለውን የጥብ ሌይቶ መከላከለም ማስረዳውን ገንዘብዋቀርብ ያካል::

፩. ቁርድ በቱ በዘመን አንቀጽ ገዢ-ስ አንቀጽ ይ መመሪት ተከለም-ን በኋላ ስያጻፍ-በት ከእነዚ
አንዳለቀች፣ እግድ አንዳንት፣ እናገኘ አንዳንት፣ ወሰኑና አንዳውርድ-፣ በእግዚአብሔት የተያዘ ዕቅ
እንዳመለሰ ይኝ ማኅ ተጠሪ የህንኑ ተሳይሸ ይጠማል፡፡

ምዕራፍ አራት

የተከላለ የመከላከል ማስረጃ መሰማት

አንቀጽ ፩፭፻ የተከላለ የክርክር መከልታ ጽግሮች

፩. ተከላለ ወይም መብቃው የክርክር መከልታ ጽግሮች ያደርጋል፡፡ በዚህ ስነ ማስረጃ ገዢ ተረጋግጣል ወይም አልተረጋገጠም በሉ የሚያምንበትን መከላከልና የሚያቀርበውን የሚሰራቸ ዘይነት ባይሩ ይገልጻል፡፡

፪.በተከላለ የቀረበው የመከላከል መግለጫ በፊትና የህን እንድሆነ ፍርድ በቱ መከላከል ማስረጃ
ከሚለማበት ቅጂዎ ከእሳር ቅጥት በፈት ለዚህ ስነ እንዳደርሰ ትኩካዎ ይለባል፡፡

፫. ተከላለ የተከላለነት ቅለን በይ ለመሰጠት ወይም በፈት ጉዳይ በምስክርነት ለመቆረብ
ይችላል፡፡ ወ-ሳውንም ተከላለ ወይም መብቃው በክርክር መከልታ ጽግሮች ለፍርድ በቱ
ያስማዝጋል፡፡

አንቀጽ ፩፭፻ የተከላለ የመከላከል ማስረጃ መሰማት

፩.ተከላለ የምስክርነት ቅለን ወይም የተከላለነት ቅለን ለለምት ጥምስክርና ከመቆረበዋው በፈት
ይለባል፡፡ ሆኖም በፈት ጉዳይ የምስክርነት ቅለን እስጣለሁ በሉ የሰመዘንበ ተከላለ መመስከናን
ለመተው ይችላል፡፡ በዘሱ አግባብ ቅለን የለውበ ተከላለ በተለዋዋይ የተከላለነት ቅለን ለመሰጠት
እኔችላም፡፡

፪.ተከላለ በፈት ጉዳይ ገዢ ጥምስክር ሆኖ ለመቆረብ የመረጋ እንድሆነ ቅለ-መሬት ፍጤም ወይም
እውነቱን ለመመስከር ማረጋገጧ ስጥቶ ይመስክራል፡፡ በዚህ ስነም መሰቀልና ጥያቄ እመጥቅም፡
ሀኖም ፍርድ በቱ እንዲጋድ ግልጋ ባልሆነ ነገሮች ገዢ የሚሰራው ጥያቄ በይ ለመዘኝል፡፡

፫.ተከላለ የሚሰጠውን የተከላለነት ቅል ፍርድ በቱ በማስረጃነት አግባብ ነው ያለውን ቀን
ይሰጣል፡፡

፬.ተከላለ የሚሰጠውን የተከላለነት ቅል ፍርድ በቱ በማስረጃነት አግባብ ነው ያለውን ቀን
ይሰጣል፡፡

አንቀጽ ፩፭፻ በዚህ ስነ ወይም በጥልስ እና የሚገኘ ማስረጃ

- ፩. በምርመራ ወቅት የተሰበበበ ተከሳሽ ነገ መሆኑን ለማሳያት የሚረዳ በጥልስ ወይም በዕቃበ አካ የሚገኘ ማስረጃ ለተከሳሽ በመከላከለ ማስረጃነት እንዲጠቀምበት በፈተቶች ተከሳሽነት ወይም በተከሳሽ ጠቅክነት በቁበሬካዊ መሰጠት ይኖርበታል::
- ፪. በዚህ አንቀጽ ገዢ-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት የተጠቀሰውን ማስረጃ ጥልስ ወይም በቁበ ትዕዛዝ ለይኖር-ቶው ለተከሳሽ ለመሰጠት ፈቃድና ካልሆነ ፍርድ በቱ የራሳ-ን የምት ይመለከል::

አንቀጽ ፯፭ የተከሳሽ የሚሰረዳት ሲለቤት

፩.ተከሳሽ ባቀረበው መከላከለ የቀረበበትን ክስ ተከላከለ ከዚንቸሉ ነገ ለመሆን በተከሳሽበትና በቁበ አካ ባረጋግጣው ወንጀልን በሚያቁቀሙ ፍራ ነገሮች ወይም ማስረጃዎች ለይ ትዕዛዝታዊ ፍርማዎ መፍጠር ይኖርበታል::

፪.ተከሳሽ የተከሳሽበትን ወንጀል መፈጸሙን አምጣ ለሌላፊያዎሙ መብቱን መብቃው ወይም በእካ የተደንገገኝ በወንጀል የሚያስጠይቅ መሆኑን መቅረብ በመከላከለ የቀረበውን መከላከለ ለማሰረዳት ለቀረባቸው ክርክርች መመሪት የሆነ ፍራ ነገሮችን በፍተቶችበትና የሚሰረዳት መጠን ማረጋገጥ ይኖርበታል::

፫.በዚህ የተያዘው ፍራ ነገ ወይም በዚህ የተያዘው ፍራ ነገ አግባብነት ያለው ፍራ ነገ በተከሳሽ ተስተጥበኗል የሚባለው ተከሳሽ የፍጋገሩን አለመሆን ወይም አለመፈጸም በዚህ አንቀጽ በተደንገገው የሚሰረዳት መጠን መረጃዎን ፍርድበቱ ስያምን ይሁናል::

አንቀጽ ፯፮ የዕቃበ አካን ማስረጃ የሚመለከቱ ይንጋጌዎች ተፈጻሚነት

ዚህ በላይ በምዕራፍ ሁሉት ለለ በቁበ አካ ማስረጃ በእጠቀለው የተገኘው አግባብ ያለው ማሻሻያ ተደርጋበት የተከሳሽ መከላከለ ማስረጃን በሚመለከቱ ገዳቶች ለይም ተፈጻሚ ይሁናል::

ምዕራፍ ሂሳብ

የወል ይንጋጌዎች

አንቀጽ ፯፯ ተጨማሪ ማስረጃ

፩. በቁብ ከገዢ ወይም ተከሳሽ ማስረጃውን አጠቃላይ ያቀርባል፡፡ ከፍርድ፡ በራሱ በማናቸውም ገዢ በዚህበት ከገዢ ወይም በተከሳሽ ያልታወቀ ወይም በወቅቱ ያልተገኘ ተጨማሪ ወይም ይገኘታል ማስረጃ ለፍርድ፡ በተ ለቀርብ ይችላል፡፡

፪. በዘመኑ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት የቀረበው ቤቶች ለተከከለኛ ፍትህ አሰጣጥ ስይምን የነገሩን መሰማት ለማግኘት የሆነ እንደሆነ ፍርድ፡ በቱ ቤቶችውን አይቀበለውም፡፡

፫.ፍርድ፡ በቱ ለተከከለኛ ፍትህ አሰጣጥ ይረዳል በሉ ለያምን በዚህበት ከገዢ ወይም በተከሳሽ ያልቀረብ ማስረጃ እንዲቀርብለት ለማግኘ ይችላል፡፡

፬. በዘመኑ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ይ መመሪት በፍርድበት ታክሮ ተጨማሪ ማስረጃ የቀረብ እንደሆነ የሰነድ ለያምን ቤቶች እንዲጠይቷል እና ለመሆኑ ማስረጃዎች ለያምን አስተያየት እንዲስጠብት ለያደርግ ይችላል፡፡

አንቀጽ ፪፪ አግባብነት ወይም ተቀብያት የለለው ማስረጃ ወጪት

ፍርድ፡ በቱ በራሱ አስተያየት በዚህበት ከገዢ ወይም በተከሳሽ አመልካቻነት የቀረበው ማስረጃ ተቀብያት እንደለለው ከተረዳ ማስረጃውን ወጪች ያደርግዋል፡፡

አንቀጽ ፪፫ በማስረጃ ሌይ ለለማቀርብ መቆወጣቸው

፩.ዚህበት ከገዢ ወይም ተከሳሽ በማየቻቀርበው ማስረጃ ሌይ ለለቸው ወገን ማስረጃው አግባብነት ወይም ተቀብያት የለውም ወይም ለላ በከገዢ የተመለከተ ይገኘኝ የተከተለ አይደለም በሚል መቆወጣቸው በቁል ወይም በቁል ሌይ ለቀርብ ይችላል፡፡

፪.ፍርድ፡ በቱ፡ በቀረበው መቆወጣቸው ሌይ ማስረጃውን ያቀረበው ወገን አስተያየት ተቀብለ የመቆወጣቸው አግባብነትና ተቀብያት ሌይ ታክሮ ይሰጣል፡፡

አንቀጽ ፪፫ የክርክር ማቆሙ ጽምር

፩.የተከሳሽ የመከላከል ማስረጃ ተሰጥቶ እንዲበቻ በቁብ ከገዢ ተከሳሽ ጽልፍ ነው የክርክር ማቆሙ ጽምር ያደርግዋል፡፡

፩.፭፻፯፻ ስት በክርክር ማቀሚያ ጊዜጣ የቅረበውን ክል፣ የጠቅሰውን ስጥ፣ ፍራ ነገሮች የቅረበውን ማስረጃ እንዲሁም ተከሳሽ የለለተባበበዎችን ሁኔታ በመጥቀስ ጥሩትና ለያዘጋለ የሚችሉ የሚከታታይ ይኖግል፡፡

Զ. Դիրքքի Ս-ՂԵԿ ԽԱԼ ՈՂԵ ՔՄԴ ՀՅՄ ԳԵԸ Ա-Կ ՈՒՂԵ ԿԱՀԻ ՈՒԿ ՈՒՂԵ Դ.Ե

፩. በዚህ እንቀጽ መመሪት የሚቀርብ የክርክር ማቅረያ ጽጋግር በቁል ወይም በእኔና ለቀርብ
ይችላል::

ՀՅΦՔ ԷՐԵՎԱՆԻ ՊՐԵՍԵՐՎԱՏՈՒՐ ԴՖԼԻԴՆ ՊՂՀԾ

በማንኛውም የክርክር ያረዳ በሚሰጥ ንትናባዎች የሚፈልግም የምት-ሥርጋት ለሁተት በእኩልና
ምትናይት የሚፈልግም የስም፣ የቀጥር፣ መለያና ድጋፍ ወይም ሌላ ማናቸውም ለሁተት ሲያደርግም
በዚህ ሂሳብ ወይም በተከለለ እመልካቻነት ወይም ፍርድ በቱ በራሳ እነሰነነት ወይም ሌላ
የገባና በሚል ወገን እመልካቻነት ይዘጣናለል፡፡

ጥዕረፍ አራት

፩፻፭፻ እና ቁጥር

ληφθείσαν

Տ. ԳԵՂ. ԱՇ ՔՕԺՈ ԺՄՀՆ ԲՐԻՋԾ ՔԻՉԻՑ ՊՎՔՄՔ ՀՄՊԿ ԽԸՄ ԱՀԱ :-

(v) ԳԵԼ ՈՒ ՏԻՒՐ ՔՐԻԱՌՈՒԴԻ ՄՅԱՋԱ ՈԱՍ ՀԿ ՀՆՓՔ Է ՈՒ ՈՒՂՂՈՎ ՀԱՂԴՈ ՀԱԺԻԱԽՆՈՅ ՈՈ Ը ՔՐՄ ՔՊԿ-ՆԻ ԳԵԼ ԸՆԹԱ:

(ለ) ቁርድ በተ ተከሳሽ የተከሰሰበትን ወንጀል በዚህ አካል እንቀጽ ይችላል በተደንገገው እንዲ ተከሳሽ ይለው ስለመ ምም ተከሳሽ የሚከፈል ይችላል:

፩.በዚህ ስነ መመሪት የሚሰጥ ፊርድ በቅድም ተከተለ::

- (ሀ) የመዘገበ ቁጥር: ፭፻፯ የተሰጠበትን ቀን ወር: እና የመተምህረት የፍርድ በቁጥር
እና ፊርድ: የፈረሰውን ደንብ ለማች
- (ለ) ክስ በኢትዮጵ: እንደአሁልግንኩ: ክስ በቀረበበት በይዘንኩ ቁድመው ወሳኔ የጥና
ገዳሮች በኢትዮጵ: የክርክሩ ምብጥ: ምብበትን ያስረዳ ማስረጃዎች አቶር
መስላክኩ
- (ሐ) ፊርድ በቁጥር የተቀበለቸው ማስረጃዎች ከነምኩያቱ: ምብበትን የአስረዳ
ማስረጃዎች: ፊርድ በቁጥር የልተቀበለቸው ማስረጃዎች የክንያቱለድምኑ
መመሪት የሆነው ካርክር የፍል ገዢያስረጃና የስነ የክንያቶች
- (መ) ፊርድን ቁጥርና የተባለ እንደሆነ የቅጣቱ እራዳዎች: ነገ የተባለ እንደሆነ በዋስትና
ገዳሮች: ለለማለቀበበት ሁኔታ: ለለ እግዚት ለለተያዘ ገብረቶች እና መሰላ
ገዳሮችን የተመለከተ: ልዩ ልዩ ትኂዘዣቶች
- (ወ) ፊርድን የመጠው የደንብ ልርማ

ሙያኑ ይኖርበታል::

**፪. በማስረጃዎች የቅረብ ምስል ወይም ለላ በጀትና ለገለጹ የማይችል ማስረጃ በማጣቀሻ ለገለጹ
ይችላል::**

**፫. በወሳኔ ወሰኑ የሚከተሉው ካፍርድ ይጠየቀ በመሳሳት ተፈጻሚ ለሆን የሚገባው የፍርድ
አካል በይና ነው::**

**፬. ለተለያየ አካል የሚገለግ ገዳሮች: የመዘገበበት አስተዳደር የሚመለከቱ: ገዳሮች: የይግባኝ
መብት የሚመለከቱ: ገዳሮች በተለያየ ሆኖ ይገልጻል::**

አንቀጽ ፪፪ የቅጣት አስተያየት

**፭.ፍርድ በቁጥር የተቀበለቸው ፊርድ የሰጠ እንደሆነ በቅርቡ ስነና ተከተለኛ የቅጣት አስተያየት
እንዲያቀርብ ትኂዘዣ ይሰጣል::**

**፮. የግል ተብዳሪ ለለደረሰበበት ገዳት ፊርድ በቁጥር በራሱ አነስተኛውን በዕቅቡ ስነ ወይም በግል
ተብዳሪ አመልካችን ማጠቃለያ ሁኔታ እንዲሰጥ ለፈቻሚነት ይችላል::**

፩. በቁስ ስሜ የቅጥት ማከበታኝ ማቅረብ ምክንያቶችን በማስረጃ አሰራጭና በቁል ወይም በጽሕፈ የቅርባል::

፪. ተከሳሽ የቅጥት ማቅረብ ምክንያቶችን እንደአግባብነት በማስረጃ አሰራጭና በቁል ወይም በጽሕፈ የቅርባል::

፫.በዚህ እንቀጽ ጽዜ-ለ እንቀጽ ይ እና ይ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ተከራካሪ ወገኖች ባቀረቡትው የቅጥት ማከበታኝ ማቅረብ ምክንያቶች እንዲሆም በቅጥቱ ሌሎ ከርከር ማቅረብ ይችላሉ::

፬. ፍርድ በቱ በቁስ ስሜ ተከሳሽ የቅጥት ማከበታኝ ማቅረብ ምክንያቶችን በማስረጃ አሰራጭና ለማቅረብ የሚያስተካክው በቁል ገዢ ይለጣል::

እንቀጽ መሬት የቅጥት መሆኑ

ፍርድ በቱ::

፩. የቅጥት አስተያየቱን መሠረት በማድረግ ማስረጃ ለመሰማት ወይም ለመመርመር የሚያስረዳለውን የህል አዋጅ ቅጂው ይለጣል:: ማስረጃ ለምቶ ቅጥት ለመወሰን የሚሰጥ ቅጂው እና በሠራተኞች በቅጥት እንዲሆነ ቀን መብለጥ የለበትም::

፪. በዚህ እንቀጽ ጽዜ-ለ እንቀጽ ይ መሠረት ቅጥቱን ለመወሰን ቅጂው ለሰጥ ተከሳሽ በዋኑ ወይም በማረጋገጫ በት እንዲቆይ ለሆነ ይችላል::

፫. ጥሩተኛው የተፈረደበት የወንጀል ድንጋጌ አማራዊ ቅጥቶችን የሚደንገግ ከሆነ በከርክሩ መቅት ከበሽጻ የቅጥት አማራዊ ለመከተል የሚያስተካክል ምክንያት ከልተገኘ በቁር ቅለለን የቅጥት አማራዊ ይከተላል::

፬. ቅጥቱን ለመስት በት አውቃው ለወንጀል ከተደንገገው መካና ቅጥት በመሳሳተ የተቀበለውን የቅጥት ማከበታኝ ምክንያት መሠረት በማድረግ ቅጥቱን አከበዳ ከደረሰበት ቅጥት በመሳሳተ የተቀበለውን የቅጥት ማቅረብ ምክንያት መሠረት በማድረግ ቅጥቱን አቅልለ የሚፈጸመውን ቅጥት ይመለናል::

፭.እና መቅለ የቅጥት ማከበታኝ ምክንያቶች ተደርጉበው ሲገኘ በመጀመሪያ በልቶ የቅጥት ማከበታኝ ምክንያት ቅጥቱን አከበዳ ከደረሰበት ቅጥት በመሳሳተ በመቅለ የቅጥት ማከበታኝ ምክንያል::

፩.አቶና መቅላለ የቅጥት ማቅረብ የማክንያቶች ተደረጋበው ስ.ገኘ ቁጥሩን በማከበድ
ከደረሰበት ቁጥት በመነሳት በመጀመሪያ በልቦ ማቅረብው ቁጥሩን ካቀለለ በኋላ መቅላለ
የቅጥት ማቅረብ የማክንያቱን መመሪት በማድረግ ቁጥሩን ይመለኝል::

፪.ቅጥቱ ወ-ሳኔ የሚፈጸምበትን ሁኔታ በተለይም ቁጥሩን ለማያስፈጸምው እኩል ትኩሮን
እንዲተካለፍ እንዲሁም ተከባዩ የይግባኝ መብት እንዲለው በመግለጫ በመግለጫ
ያስቀርቡ::

ስራተኞች መጽሐፍ

የቅጥት አረጋግጣና መሰምም

ምዕራፍ እንደ

መቅላለ ድንጋጌዎች

እንቀጽ ድንጋጌ መርህ

፩. ቁጥሩና የጥንቃቄ ሆኖም የሚፈጸምው የወንጀል ስትን ዓላማ ለማሳከት ሆኖ ቁጥቶችና
የጥንቃቄ ሆኖም የሚገኘው ስብዓዊ ክ-ብርን በማጠበቅ መልከት መፈጸም ይጠበቃቁል::

፪.በዚህ ስት በሌላ አኅኋን ካልተደንገገ በስተቀር ቁጥት እንደተወስኑ ይፈጸማል::

እንቀጽ ድንጋጌ የቅጥት አረጋግጣ ትኩሮ

፩.ርሱ፡ በቱ የወሰንው ቁጥሩ፡-

፪.የቅጥት ቁጥት እንደሆነ ቁጥቱ ተደርግ እስከፈለግም ፍርድናው በማረጋገጫ በት እንዳቀይ፣

፫. የእስራት ቁጥት እንደሆነ እስራቱን የሚያስፈልጊውን ማረጋገጫ በት በመለየት፣

፬.የጥንቃቄ መቀመሪ እንደሆነ ወይም የእሱራት ቁጥሩና የጥንቃቄ ቁጥት በእኋላነት የተወስኑ
እንደሆነ የጥንቃቄ አከራፈል ሁኔታ እና የሚያስፈልጊውን እኩል በግልጽ በመለየት፣ ወይም

፭.ለለው የቅጥት እና የአማራብ መቀመሪ ሆኖም የጥንቃቄ ከሆነ አረጋግጣቸውን በማመለከት፣

ተገበዙን ትኩሮን ይሰጣል::

ክፍል እንደ

የቅጥት ቁጥት አረጋግጣ

አንቀጽ ድንጋጌ የጥቅም ቁጥር መ-ኑ የሚፈጸምበት ሁኔታ

፩.የጥቅም ቁጥር ፍርድ የሰጠ ፍርድ በት መ-ሳውሃና የመዘገበና ገልጻዊ ለጠቅላይ ፍርድ በት ማስተላለፍ ይኖርበታል፡፡ በፍርድ ላይ ይግባኝ ከተባለበት መይም ይግባኝ ያልተብለከታው እንደሆነ መቅላይ ፍርድ በቱ አምስት የምት በተሰያመበት የወ-ሳውሃና ተከከለኛነት አረጋግጣ አስፈላጊውን ትኩካዣ ይሰጣል፡፡

፪. መ-ሳውሃና በይግባኝ የሰጠው መቅላይ ፍርድ በት ሆኖ ገዳቶ ለሰበር ያልቀረብ እንደሆነ መ-ሳውሃና በአምስት የምት ቤታዊ አስፈላጊው ትኩካዣ ይሰጣቸል፡፡

፫.ጠቅላይ በቁብ ስሜ የጥቅም ፍርድ በጠቅላይ ፍርድ በት የመጨረሻ መ-ኑ የተከተሉት መሆኑ፣ በይቅርታ መይም ምህረት ያልተኩረ መይም ያልተለውው መሆኑን በማረጋገጥ እንዲያገኘ ለርዕስ በከናዬ የቀርበል፡፡

፬.በማንኛውም ምክንያት የጥቅም ፍርድ ለይፈጸም ከሁለት የመት በለይ የቀቅ እንደሆነ ወደ ዕድሜ ላኩ እስራት ይቀርቡል፡፡

አንቀጽ ድንጋጌ የጥቅም አፈጻጸምን ለለማግኘት

በዚህና ስሜ አንቀጽ ድንጋጌ በተመለከተ ሁኔታዎች መሠረት የጥቅም ቁጥር አፈጻጸም ተግዳኝነው ተፈጻሚ የጥቅምን ለፈጸምው ፍርድ በት ጥያቄ ለቀርብ ፍርድ በቱ ማስፈጸምውን ለጥቅም ለምግድው ይችላል፡፡

ከናዬ ሁለት

የእስራት የጥቅም አፈጻጸም

አንቀጽ ድንጋጌ የጥቅም አንቀጽ የሚፈጸምበት ትኩካዣ

፩.ፍርድ በቱ ነገኑን የሚያሳጠ የጥቅም የሚመለን እንደሆነ አፈጻጸሙ የሚፈጸምበትን ቅን እና አስፈላጊውን ለይቶ እንዲፈጸም ትኩካዣ ይሰጣል፡፡

፪.ፍርድናው የለለ መይም ገዳቶ በለለበት የታየ እንደሆነ ፍርድ በቱ ተይዞ የጥቅም አንቀጽ ለጥቅም ለጥቅም ለጥቅም ለጥቅም ይስተላለፈል፡፡

አንቀጽ ድንጋጌ የእስራት የጥቅም አንቀጽ የሚፈጸምበት የሚቀርብ እበቱታ

፩. ቨፋይ የተባለ ፎርድና የሚመለከት የእስራር ቁጥር እ&ቃወም ለሌላ ገዢ እንዲታላቂለት
ገዳደግ ለማመለከተው ፎርድ በታ አበቱታ ለማቀርብ ይችላል::

፪. ፎርድናው የቅጣት እ&ቃወም ለዚህ እንዲታላቂለት የሚያቀርብው አበቱታ::

(ሀ) አበቱታው የቀረበበትን ምክንያትና ማስረጃ፣ እና

(ለ) የቅጣቱ እ&ቃወም ለምን የህል ገዢ ለተላለቂለት እንደሚገባ
ከቅጣት አስተያየት የር አብር የቀርባል::

፫. ፎርድ በቱ በቀረበው አበቱታ በቁበ ስሜ አስተያየቱን እንዲሰጥበትና አስፈላጊ ለሆነ
ማስረጃውን ወይም የባለሙያ አስተያየት ከዚህ በኋላ ከቅጣት ወሰኑው የር አብር ወሰኑውን
መስጠት ይኖርበታል::

፬.በዚህ እንቀጽ ገዢ እንቀጽ ይመራት ፎርድ በቱ የሚሰጠው ወገኘ የመጨረሻ ይሆናል::

እንቀጽ መንኛ የእስራር ቁጥር ማስተላፊ

፩. የእስራር ቁጥር እ&ቃወም ለዚህ

(ሀ) ፎርድናው በጠና ከመታመመ የተነሳ በማረሚያ በታ ቁጥሩን ለመፈጸም
የሚይቻል መሆኑ በከከለም ሲረጋገጥ ፎርድ በቱ ከአመመ እስከድንን አስፈላጊ
ነው በለው ለማመለከው ለዚህ

(ለ) አስፈላጊ ለምንት ወር ያልዋለው ስጋን የለት እናት ለትሆን ስጋን ለሰነድ ወር
ወር እስከጥላው ያረጋል::

(ሐ) ከፍሰ መር እንደሆነቸ የእርግጥና ለዚህ እስከሚያበቂና ከወለደቸ በኋላ
ለሰነድ ወር እስከሆነው::

(መ) ፎርድ ከተሰጠበት ቅን በራካት ባለው ሁሉት ለምንታት ወሰኑ ወለጀ፡ ሌጅ
ወይም የተኞር ወይናው የሞት ወይም በጠና የታመመ እንደሆነ ከእስራቅምስት
ቀናት ለፈሰሰው ለዚህ

(መ) ቅርዳ. ከተሰጠበት ቅን ስለው እንደ ወር ገዢ ወ-ሳጥ የትኩር ዓይነው-የውለድች ወይም ፍርድ ከተሰጠ በሚቀጥለው እንደ ወር ወ-ሳጥ የምትውልድ እንደሆነ እና ከተፈረደበት ስው ሌላ ሌሎት የለለት እንደሆነ ከእንደ ወር ለልቦለው ገዢ፡

(፳) በተሰጠ የሚገኘበት ሌላ ስው ከስለኖ ባልኩ ማረጋገጫ በተመሳሳይ ገዢ የተፈረደባቸው እንደሆነ ማረጋገጫ ወይም ከሁሉትም እንዲ ቁልም በለው የታሰረ እንደሆነ የተፈረደበት ስው ሌሎት ወር ለልቦለው ገዢ፡

(፴) የቅጣቱ አፈጻጸም እንዲተለፈበት የተጠቀለበት ምክንያት አጠቃላይ ወይም መቆታዊ ለሆነ የግብርና ሥራ ወይም ባልታሰብ ምክንያት የተፈጠረ በእስተካከለ ለከናወን የሚገባው ሥራ እንደሆነ ከሆነት ወር ለልቦለው ገዢ፡

(፵) የተፈረደበት ስው ቁልም በለው የጀመራው ሆኖ በለላ ስው ለጠናቀቁ የሚይችል ሥራ ወይም ጉዳይ ለሆኔና ሥራው ባለሙጣቀቁ ምክንያት ጉዳት የሚደርሰ እንደሆነ ከእንደ ወር ለልቦለው ገዢ፡

(፶) የተፈረደበት ስው የጀመራውን ትምህርት ወይም የተማረበትን ሲተና ለማጠናቀቁ እንደሆነና በለላ ሁኔታ ማጠናቀቁ የሚይችል እንደሆነ ከስደስት ወር ለልቦለው ገዢ ወይም ለፈተናው የሚያስፈልገው ገዢ፡

ለተለለኩ ይችላል፡፡

፩. በዘመኑ እንቀጽ ገዢ-ስ እንቀጽ ይ የተመለከተው የቅጣቱ አፈጻጸም ለተለለኩ የሚያስለው ፍርድ በቱ እስከ አምስት ዓመት እስራት የተፈረደበት ፍርድና ለስተበረከበ ደንብና እና እንደማይሆኑ መረጃዎን እና የእስራት ቁጣቱን መፈጸም በሚገባው ገዢ እንዲችምር ለማረጋገጥ የሚያስተለው በቁ ወሰኑና የሚያቀርቡና እንዲፈጸማቸው የታዘዘዘትን የጥንቃቁ ሪፖርቶች የሚያስተለው መሆኑን ለመረጃዎች ይሆናል፡፡

፪. ፍርድና የተለለውን የቅጣቱ ገዢ በአጠቃላይ መርሏም የተመለሰ እንደሆነ የተለለው የቅጣቱ ገዢ እንደ ተፈጸሙ ቁጣቱ ይቀመርበታል፡፡

እንቀጽ ይጠና የተለለኩ ቁጣቱ ማቋረጥ

፫. በሚገኘበት ምክንያቶች የቅጣቱ መተለለቁ ቁል ሆኖ ቁጣቱ ይፈጸማል፡-

- (ሀ) ፊርማው የተለለፈውን የእስራት ገዢ ለሌላ ዓላማ ክዋልው፤
- (ለ) ፊርማው በማንኛውም መሆኑን ለአሁን ደንብነት አይደርም ንጥረሱንበት፤
- (ሐ) የመልጣል ተብሎ በበቃ የሚከተሉበት የሚጠረሙበት ካሸነ፤
- (መ) ቁጥቱ እንዳተለቀበት የቅረቡው የሚከተሉበት የሌላ ወይም የተቋረሙ ወይም
ሁሉም ሆኖ የተገኘ እንዲሆነ፤

፩. በዚህ አንቀጽ የዚህ አንቀጽ ይ የተለለፈበት ቁጥቱ ተቋረሙ እንዳረዳም ትክሮን የተሰጠበት ፊርማው የተለለፈበት የእስራት ገዢ ክዋልው ቁጥቱ አይታሰበለትም፡፡ ፊርድ በተም ፊርማው አመካለው እንዳይሰጠውና የዋሳትና መብት እንዳከለከል ወይም የዋሳትና ገዢበት ወይም ገብረት ገዢ እንዳረዳባቸው ለማለት ይችላል፡፡

፪. በዚህ ስሜ አንቀጽ ይችላል የተለለፈው የእስራት ገዢ ከተጠናቀቀ በኋላ የተለለፈውን የእስራት ቁጥቱ እንዳረዳም በተመለከበት ገዢ መፈጸም ያልፈጻሚ እንደሆነ ቁጥቱ እንዳረዳም ይችላል፡፡ በዋሳትና የተም ገዢበት ወይም ገብረት ገዢ ይሆናል፡፡

ከኩል ማስተካከል

የግንዘብ ቁጥጥ

አንቀጽ ድንጋጌ የግንዘብ ቁጥጥ አፈጻጸም

፩. ፊርድ በቱ የግንዘብ መቀበሮ የወሰን እንደሆነ ተቀብዬው መቀበሮውን ወደምዕስት ገዢ እንዳያደርግ ትክሮን ለማለት ይችላል፡፡

፪. ፊርማው የግንዘብ መቀበሮውን ወደምዕስት ለመከናወል የማይችል ሲሆን ፊርድ በቱ በወንጀል ስት በእንቀጽ ይችላል፡፡ በተደንገገው መመሪት መቀበሮውን እንዳከናወል ትክሮን ይለጣል፡፡

፫. በዚህ አንቀጽ የዚህ አንቀጽ ይ ፊርድ በተ የሰጠውን ትክሮን መፈጸሙን ተከታታለ ይረጋግጣል፡፡

፬. የፍርድ የገዢ ትክሮ ተስማ ገዢ የሚደረገው ለቅጥቱ ተመጥጥኝ በሆነ ለክ ሆኖ የገዢ ከመሽጠ በራቱ የቅጥቱ ገዢበትን ገዢ ክፍረን የበያዎች ሂደቱ ለቅረጥ ይችላል፡፡

፭. የግንዘብ ቁጥጥ የተመለከበት ፊርማው ቁጥጥን መከፈል ባለመጀመሩ በታ መቋሰር አይገባውም፡፡

፩. ቁርዳታው ቁጥሩን መከራል ካልቻለ ቁጥቱ ወደ ምሬ ወይም የግዢታ ምሬ እንዳለውጥ
ቀርድ በቱ ትእዛዝ ይሰጣል::

አንቀጽ ደንብ ዘመኑ ቁጥራል

በዚህ ሰዓት የተደረገበት በፍርማ በዘመኑ ሰዓት እንቀጽ ደንብ (፩) መመሪት የፍርዳታው ጽጋዴት የተስጠ
እንደሆነ ካልቻለ የተገኘ ጽጋዴት እንደ ቁጥሮ ተከተሉ ጽጋዴቱን ለማስተካድርና ለሀራዊ ስያዊ
የወጣ ወጪ፣ ለተገኘ እንዲከፈል የተወሰነ ካሳ እና ለገንዘብ መቀርብ ክፍያ ይመለል::

ክፍል አራት

የተጨማሪ ቁጥጥር አፈጻጸም

አንቀጽ ደንብ ተጨማሪ ቁጥጥር

፩. ቁርድ በቱ ተጨማሪ ቁጥጥር የወሰነ እንደሆነ ለለቅጥቱ አፈጻጸም ግልጾ ትእዛዝ መሰጠት
ይኖርበታል::

፪. ተጨማሪ ቁጥጥር በፍርድ በቱ ወኪያዎት የሚፈጸም ቁጥጥር በይነት ለሆነ እንደተወሰነ በፍርድ
በት ይፈጸማል::

አንቀጽ ደንብ ተጨማሪ ወይም የጥንቃቄ ማምፋቻን ለለማሳወቅ

ቀርድ በቱ በፍርዳታው ላይ ተጨማሪ ቁጥጥር ወይም የጥንቃቄ ማምፋቻን ለመዘን ይገኘ
እንዲፈጸም እባባቢ ለለው አካል ትእዛዝ ይሰጣል::

አንቀጽ ደንብ ጽጋዴትን መወሰኑ

፩. ቁርድ በቱ የጥናትን ወሰን የሰጠ እንደሆነ በዘመኑ ሰዓት መመሪት የታገኘ እና በስዕም
እንዲወሰስ የተደረገበት ጽጋዴት እንዲወሰስ ትእዛዝ ይሰጣል::

፪. ቁርድ በቱ ጽጋዴት እንዲወሰስ የወሰነ እንደሆነ ለለአወራረሰና ለለ አስተዳደሩ ትእዛዝ
መሰጠት ይኖርበታል::

፫. እንዲወሰስ ትእዛዝ የተሰጠበት ጽጋዴት እንዲለቀቻለት መብት ወይም ተቀም አለኝ የሚል ለው-
ለፍርድ በቱ ማመልከት ይችላል:: የሚቀርቡው ማመልከቶ በፊተና ሆኖ እመልከቶ በንጋዴቱ ላይ
የለውን መብት ካማረረጋገጥ ማስረጃ ይርሱ ተያይዘ መቆረብ ይኖርበታል::

፩. ፊርድ በቱ በዘመን አንቀጽ ၂၀-ኩ አንቀጽ ይ መሠረት የቅረበውን እበተታ መጋምር ወ-ኩ
እስከለጥ ይረዳ የመውራል ትኩሮችን ተማሪ እንዲቆይታኩዎን መሰጠት ይችላል::

፪. ፊርድ በቱ በዘመን አንቀጽ ၂၀-ኩ አንቀጽ ይ እና ይ አመልካቹ ማቅረብ ጥያቄ በቁበ አገል
መልስ እንዲሰጥበት ካደረገ በቻላ አግባብነት ያለውን ስሁኔ ማስረጃ መሠረት በማድረግ ወ-ኩ
መሰጠት ይኖርበታል::

፫. የበረታ እንዲውራል ወ-ኩ ከተሰጠ በቻላ:-

- (ሀ) በመንፈል ይርጋት የተገኘ ሌላ የበረታ የተገኘ እንደሆነ
- (ለ) የበረታ በተገኘበት እንዲውራል ትኩሮን የተሰጠበት ካሆነ
- (ሐ) ወ-ኩ በተሰጠበት ገዢ የየበረቱ መኖር ከዚህ በዚህ ወ-ኩ መሆኑና የበረቱን
ለማግኘት ጥሩት ማድረግን በቁበ አገል ካለፈ
- (መ) የየበረቱ ከርክር ያልቀረበው ካዕቁበ አገል ደወ-ቁና ወ-ኩ ለ-ሆነ ለመስራቱ
ወይም በተከሳሽ ማታላል ወይም ማቋብርበር ካሆነ
የበረቱ እንዲውራል በአበቃታ ለተጠበ ይችላል::

፬. በዘመን አንቀጽ ၂၀-ኩ አንቀጽ ይ የሚቀርቡው የየበረታ ይውራል ጥያቄ ወ-ኩ እንደተሰጠ ወይም
የበረቱ እንደተገኘ ወደመውት መቅረብ ይገባዋል::

አንቀጽ ፪፭፯ ይቀርብ

፪. ፊርድ በቱ ፊርድናው ጥሩትን አጥና ተበዳደግ ወይም ለሉ እና ባለሙያች የሆነትን በግልጽ
የቀርብ እንዲጠይቅ የወሰን እንደሆነ የአካባቢውን ለማድረግ ማሞት ወ-ሰጥ በማስተካከል::

- (ሀ) ጥሩትናው በእነማን ሲት ይቀርብ መጠየቅ እንዲለበት
- (ለ) ይቀርብ የሚፈጸምበት በታና ገዢ
- (ሐ) አስፈላጊ እንደሆነ ይቀርብ በሚፈጸምበት በታ መገኘት ያለበት የመንግሥት
አካል

ԱՌԱՋԻ ԵՎԸՆԴ ՀՅԱՀՈՅՔ ԴՀԿԱ ԵԼՊԱ::

Է.ԳԸԸ ՈՒ ԳԸԸ ՈՒ ՈԽՄԸ ԱՅ ՔՆ ԻՄՆ ՄՂՄՂՅ ՈՒ ՔԸԸ ՄԸԸ ՄԸԸ ՄԸԸ
ՀՅԱՀՈՅՔ ՀՅԱՀՈՅՔ ՀՅԱՀՈՅՔ ՀՅԱՀՈՅՔ ՈԽՄԸԸ ԱԼՓՔ ՀՅԱՀՈՅՔ ԴՀԿԱ ԵԼՊԱ::

Է.ԳԸԸ ՈՒ ՀՈՃԱՆ ՄՐ Ա.ՏՐԻ ԵՎԸՆԴ ՀՅԱՀՈՅՔ ԱԼՓՔ ՈԽՄԸԸ ԱԼՓՔ ՀՅԱՀՈՅՔ ԴՀԿԱ ԵԼՊԱ::

Ի՞նձ հայութ

Գոյն Ոլոմափա

ՀՅԱՀ ԷՐՃԱ ՔՊՐԻ ԴՀԿԱ ՄՈԽԱՄ ՄՈԽԱՄ

Է.ԳՊՐԻ ՄԵՐ ՐՊԵՖ ԾՊԵՐԻ ՔՄԱՆՈ ԳԸԸ ՈՒ ՈԽՄԸԸ ՀՅԱՀ ԷՐՃԱ ՄՈԽԱՄ
ԳՊՐԻ ՄԵՐ ՐՊԵՖ ԾՊԵՐԻ ՈԼՈՄ-ՈՎ ԵՎՆԱ::

Է.ՈԽՄԸԸ ԿԱ ՄԵՐ ԴՈՒ ՔՊՐԻ ՄՊՐԻ ՈՒՄԱԼԻՒ ՔԱՋՈ ԳՊՐԻ ՄԵՐ ՐՊԵՖ ԾՊԵՐԻ
ՈԽՄԸԸ ՀՅԱՀ ՄՈԽԱՄ ՈԼՈՄ-ՈՎ ԵՎՆԱ::

ՀՅԱՀ ԷՐՃԱ ՐՊՄԱԼԻՇ ՀՓՀՀՈՒ ՄԵՆ

Է. ՕԺՈ ՀՅԱՀ ԳԸԸ ՄԵՐ ԳՊՐԻ ՄԵՐ ՐՊԵՖ ԾՊԵՐԻ ՀՅԱՀՈՅՔ ՄԵՐ
ՀՃՃԱՄ-Ի ՀՅԱՀՓՊՈԾ ՐԻՃՓՔԼԻ ՈՎ ՄԵՐ ԴՓԳ ՐՈՂԵ ՇԱԽ ԼԳԸԸ ՈՒ ՈՃԻԳ
ՄԵՐ ՈԼԵ ԻԶ ԳՊՐԻ ՀՅԱՀՈՄ ՄՊՄԱԼԻՇ ԵՎՆԱ::

Է. ԳԸԸ ՈՒ ՈԽՄ ՀՅԱՀ ՅՈ-Ը ՀՅԱՀ Ը ԼՓՀՈՎ ՄՊՄԱԼԻՇ ՀՈՃԱՆՈՎ-Ի ՄՊՆԱ-Ի
ՈՄԲՀԵՎ ՄԵՆ ԵԼՊԱ::

Է. ԳԸԸ ԳՊՐԻ ԻՎՈՒՈՒ ԳԸԸ ՈՒ ՔԱՀԻ-ՔԱԸ ՄՈՒ ՄԱՊԻ Մ-Ք ՈՄՆ ՄՂՄՂՅ
ՔՊՐԻ ՀՅԱՄՆ ՐԻՓՊՈՒ-Ի ՄՎՄԸ ԼՊՐԻ ՐՄՀ- ԿԱ ՔԶՄՆ-Ի ՄԱՊԻ ՔԼՈ ԳԸԸ ԳԸԸ
ՈՄԴՐՅՈՒ ՈՒ ՔՊՐԻ ԳԸԸ ՈՒ ՈԽՄԸԸ ՀՅԱՀ ԻՀՅԱՀ ՅԵ՛ ՆՈՒ ՅԵ՛ ՈՒՄԱԼԻՒ-Ի
ՔՆՉԱՄ-Ի ՄՈԽԱՄ ԳՊՐԻ ՀՅԱՀՓՊԾ ԴՀԿԱ ԵԼՊԱ::

Ի՞նձ Ուժութ

ՀՊՀԱՓ ԳՊՐԻ

ኢትዮጵያ ፌዴራል መርህ

፩.፭.C.፭: በተ በረሰ አስተያየት ወይም በፍርድናው ተያቄ በዘሱ ከግ በተደንገገው መሠረት በዋና ቁጥት ጥናትኩ አማራጭ ቁጥትን መወሰን ይችላል፡፡ በአግ በሌላ ሁኔታ ካልተደንገገ በስተቀር የሚወሰኑው አማራጭ ቁጥት በስራ ወይም በግዢታ ሆኖ የሚፈጸም ይሆናል፡፡

**Է.Գ.Ը. Ա.Դ. ՀՄԴ.Ք. ՔՊԴ. ՔՊՎԼԿ. ՔՊՊԴ. ԳԼՊԿ. ՀՈԱԹ ՔՂԻՃ. ԱՆ. Հ.ՔՊԿ. ՀՀ
ԳՀԸԾՀՎ.:-**

- (ሀ) ተፋጥና የተሰለበት ወንጀል ካሸስት ዓመት በማይጠልዋ ቅልል እስራት ወይም
በገዢነበት በቻ የሚያስቀባ ወይም ካሸስት ዓመት በማይጠልዋ በቀልል እስራትና
በገዢነበት የሚያስቀባ ወንጀል ካሸስት

(ለ) መግኑቱ ተመርምሮ የተሰለበት ሆኖ መሆኑት መጽሑፍ ሲረጋገጥ፣ እና
(ሐ) ካሳራት ይልቅ በተሰለበት ሆኖ በቀባ ለአብዛኛትበት እድገት አለመሆኑ
ከረጋገጥ ነው፡፡

Է.ՀՊՎԵ.Թ ՔՊԴ ՏԵՂՄԱՆ ԲԱՂՄԻՈ. ՈՒՂ.ՊԸ ՀՎ. ԴԵ ՈՒ ԵՄԳԱ:

አንቀጽ መቻል በመሳኔ የሚገለጾ ተዳደሪቶች

፩.፻፲፭. በት የአማራም ቁጥት ወ-ሳኔ ስ.ስተ. እንደገኑና ሆኔታ-

- (Ս) Քիոյնք օքենի՞ բողջ. թուր սժ է կը բողքացն ։

(Ա) Խուման սժ առ տար տարածութ ձևաբան ։

(Ժ) Պողա պահե բողոքութ ձևաբան պահու ազդուն ։

(Թ) ԳԸՀՀ Փ. ՔՊԲԸ Ա. Տ. Պահութ բողոք ձևաբան է բողքացն ։

(Չ) Խուման գծ ԳԸՀՀ Փ. Ա. Տ. Պահութ պահու ազդուն ։

(Զ) Տվյալ առ պահութ պահութ պահու ազդուն ։

ԱՓ-ԴՆՓ. ՊԵ ԱՐԺԱԾ. ՄՈՒՏ. ԷՇՎՈՒԺ:

፩.፻፲፭፡ በተ፡ ፊርማዎች ቁጥሩን በሚፈጸምበት ገዢ እንደገኑ ሁኔታ በማስበረሰው ስይጠቅም በምን-ልቦ ወይም በዚህ ሰዕስ ምክንያት ይጠቀስ ነገሮች ተከሳሽ ለዚህ ወጪ ይችላል፡

ይ.ፍርድ በቱ ፍርድናው እማራዊ ቁጥት አፈጻሚነት ጥሩ የተገኘ እንደሆነ ቁጥቱ በቅረው ገዢ ልክ ወደ ቁልል እስራት እንዳለውም የካል::

፩. ከፍርድናው ግዢታ ሥራ መንግስት የሚያገኘው ገዢ ከእንደ ማስተኞች መብላጥ የለበትም::

አንቀጽ ድንብ እማራዊ ቁጥትን ማቋረጥ

፪. ፍርድ በትኑ-

(ሀ) ፍርድናው ግዢታውን ጥሩ የተገኘ እንደሆነ

(ለ) ፍርድናው ያለበት አካውጣዊ ሁኔታ ወይም የበተሰብ ተለፈነቱ የቅጥቱን መፈጸም እንዲያቋርጥ ያለንደለው እንደሆነው ወይም

(ሐ) አስማኝ ነው ባለው ሌላ ችሎትናይትና

በራሳ ተነሳሽነት ወይም በማንኛውም ስው እመልከትነት የእማራዊ ቁጥቱ እንዲቋረጥ ለመስት ይችላል::

፪.በዚህ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ ዕ መመሪት የቅጥቱ መፈጸም ለቋረጥ ፍርድ በት እንደ ነገር ሁኔታ ቁጥቱ እንዲፈጸም፣ እንዲሞላ ወይም በዚህ ሂሳብ አንቀጽ **ይህንን** መመሪት ለሌላ ገዢ ተሳይሶ እንዲፈጸም ተከሃብ ለሰጥ ይችላል::

አንቀጽ ድንብ የእማራዊ ቁጥት አስፈላጊ አካል

የእማራዊ ቁጥት አስፈላጊ አካል በዚህ ይቋቋማል::

ከፍል ስሜ

ስለመስተዋዣ

አንቀጽ ድንብ ዓለማ

የመስተዋዣ ዓለማ የፍርድናው መልካም ስም እንዲመለስ ማደረግ ነው::

አንቀጽ ድንብ የመስተዋዣ ሆነ-ሥርዓት

፩. የተቀባ ወይም ደቁርታ የተደረገበት ስው. የመሰማም ጥያቄ በወንጀል አጥ መዋሪት ሌያቁርብ ይቻላል፡፡ ጥያቄ የቀረበበት ፍርድ በታም፡-

(ሀ) የመሰማም ወ-ሳኔ ካመሰጠቱ በፈት ገዳቶ እንዳጣራ. ወይም ተጨማሪ ማስረጃ እንዳቀርብ ትኋማ ለሰጥ ይቻላል፡፡

(ለ) ጥያቄውን የተቀበለው እንዲሆነ በወንጀል አጥ እንቀጽ ይቻል እና ይቻል በተደገኘው መዋሪት እንዳፈጸምና የተሰረዘው ቁጥጥር የተሰጠው ለም በጥሩት ተመዝግበበት ከነበረው የወንጀልቻቸው መግለጫ ላይ እንዳሩቅ አግባብ ለለታው አካላት ትኋማ ይሰጣል፡፡ እንደአካልራለንቱ በግልጽ ችሎት ለነበረው በአይኖረው ወይም በብዝነን መገኘቱ ለንገድ ይቻላል፡፡

፪. በዚህ እንቀጽ ገዢ-ሰ እንቀጽ ይ መዋሪት የሚሰጥ ወ-ሳኔ በጽሁፍ ሆኖ ምክንያቱ መገኘት ይኖርበታል፡፡

ለጥና መጽሐፍ

ፍርድን እንደገና ማየት ይግባኝና ለዚ

ምስራቅ እንደ

ተከሳሽ በሌሎች የተከሃይነን የፍርድ ዘዴት እንደገና ለለማየት

እንቀጽ ይቻል ማመልከቶ ማቅረብ

፩. በወንጀል ተከሳሽ በሌሎች የተረረደበት ስው. ፍርድ ወ-ድቃቄ እንዲሆንበት ፍርድን ለሰጠው ፍርድ በት- ምክንያቱን በመዘርዘር ማመልከት ይቻላል፡፡

፪. ማመልከቶው ሌላው የሚቻሉው አመልካቸ ፍርድን በውቀ ወይም በዚህ አጥ እንቀጽ ይቻል በተመለከተው አግባብ ከእቅዱው በላይ የሆነው ምክንያት በተወገኘ በመለሳ ቅን ወ-ሰጥ ነው፡፡

እንቀጽ ይቻል በማመልከቶው ላይ የሚሰጥ ትኋማ

፩. ፍርድ በቱ ማመልከቶው በዚህ አጥ እንቀጽ ይቻል መዋሪት መቅረቢን ካረጋገጫ በኋላ ገዳቶ የሚሰማበትን ቅን በመወሰን ሀቻበ አጥ መልስ እንዳለጥ የማመልከቶውን ግልጠሙ ካመጥናም የሚመልከቶው ይቻል፡፡

፪. አመልካቸ በሌሎች የሞት ወይም የእምራት ቁጥጥር የተወሰነበት እንዲሆነ የቀረበው ማመልከቶ ወ-ሳኔ እስከማለጥበት ይረዳ በማረጋገጫ በት- እንዳቀይ ፍርድ በቱ የካል፡፡

፩. አመልካች በለለበት የገንዘብ ቅጣት የተወስኑት እንደሆነ የቀረበው ማመልከቶ ውስኬ
እስከሚሰጥበት ይረዳ ገንዘብን በአዲሱ እንዳያስቀምጥ ወይም ወሰን እንዳጠረ ፍርድ በቱ የባል::

፪.ፍርድ በተ በዘመና እንቀጽ ንዑስ እንቀጽ ይ መመሪት ጉዳይ እንዳለማ ቅጂው በለጠበት ቅን
አመልካች ያለበቁ ምክንያት የቀረ እንደሆነ ፍርድ በቱ ማመልከቶውን ውድቅ ያደርጋል
ው-ሳሙያ የመጨረሻ ይሁናል::

፫.ዕቅበ ስት እና አመልካች የቀረበ እንደሆነ አመልካች ማመልከቶውን መመሪት በማድረግ
በቃል ያስረዳል ቀቃበ ስማም መልስ ይሰጣል:: ፍርድ በቱ አስፈላጊ ነው በለ ሰ.የግዢን
አመልካች የመልስ መልስ እንዳለጥ ለያደርግ ይታላል::

፬.ፍርድ በቱ የዕቅበ ስማም የአመልካችን ክርክር ካለማ በኋላ የአመልካች ጥያቄ ተቀብያነት
ያለው ወይም የሌሎው መሆኑን ይመለፍል:: የአመልካች አቤቱታ ተቀብያነት የሌሎው መሆኑን
ከተረዳ ጥያቄውን ውድቅ በማድረግ መዝግበን ኮንቶ የተሰጠ ፍርድ እንዳደግም ትእዛዝ
ይሰጣል::

፭. አመልካች ቅጂው ለከራከር ያልቻለው በዘመና ስት እንቀጽ ይታል በተደንገገው መመሪት
መጥሪያ ያልደረሰው ወይም መጥሪያ ያርሱት ካለቅም በለይ በሆነ ምክንያት መሆኑን ካልደረ
ፍርድ በተ እንደአግባቡኑ የተሰጠ ፍርድ፣ ወሰኔ ወይም ትእዛዝ ተስተዋ ጉዳይ በለአ ይኖ ወይም
ፍርድ በተ እንደገኘ እንዳታይ ይመራዋል:: ጉዳይ የተመራለት ይኖ ወይም ፍርድ በተ ክርክሩን
ሰምቶ ውስኬ ይሰጣል::

ምዕራፍ ሆለት

ደግባኝ

እንቀጽ ድምጽ ዓለማ

የደግባኝ ዓለማ:-

፩. በሥር ፍርድ በተ በተሰጠ ትእዛዝ ወይም ፍርድ ሌይ የተከለሽን ይግባኝ የማቅረብ ስት
መንግሥታዊ መብት ለማረጋገጥ::

፪. በሥር ፍርድ በተ የተፈጸመ የስት ወይም የፋይ ነገር ለዚህ ለማረጥ::

፫. ወጥ ወይም ተቀራራቢ የሆነ የስት አተረጋገጧ እንዳናር ለማድረግ::

የመጀመሪያ ይሁናል::

እንቀጽ ድምጽ ደግባኝ ማቅረብ

ማንኛውም ይግባኝ በያቁ ይግባኝ ከመጠሪው በሸት በሥር ፍርድ በት መፍትሬ ማግኘት የሚገባው እንደሆነ ይህንን ሥርዓት ለይፈጸም ይግባኝ ማቅረብ እድቃልም::

አንቀጽ ድንብ ይግባኝ ለለምቃፍርብ ለወጥ

፩. በዚህ ጊዜ ለወጥ ለወጥ በተሰጠ ፍርድ፣ ወሳኔ፣ በይን ወይም ትእዛዝ ለወጥ ይግባኝ ማቅረብ የሚችሉው በቁበ ሂሳብ ፍርድና ወይም በበቃው በቁ ይህንል::

፪. ከዚህ ጊዜ የፍትሬዎች በቅረብ የፍትሬዎች ጊዜ ለወጥ በተሰጠ ፍርድ፣ ወሳኔ፣ በይን ወይም ትእዛዝ ለወጥ ይግባኝ ማለት ይችላል:: ይግባኝ ማለት የሚችሉው እንደገኘ ሁኔታ በቁበ ሂሳብ ተካና፣ ፍርድና፣ በበቃው ወይም ለሳብ በፍትሬዎች ሂሳብ ይግባኝ እንዲያቀርብ መብት የተሰጠው ለወጥ ነው::

፫. ይግባኝ የሚቀርቡው በይግባኝ የዚህ ጊዜ ለማየት ሥልጣን ለወጥ ፍርድ በት ይህንል::

አንቀጽ ድንብ ይግባኝ የሚገልጻው ጉዳዮች

፩.በዚህ ሂሳብ ለሌሎች ድንብዎች ለወጥ የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ታክሳና ወገኑ::

(ሀ) ከፍርድ በሸት በማንኛውም ሁኔታ ለዘላቂት መዝገብ በሚያዘጋ ትእዛዝ :

(ለ) የተከሰሽ የቆስተና መብትና በመፍቀድ ወይም በመከልከል በሚሰጥ ወሳኔ:

(ሐ) በተከሰሽ የጥሩትንና ወይም ነገ የሚለት ፍርድና፣ እና

(መ) በቅጣት በይገኘና መጠን::

ለወጥ ይግባኝ የሚቀረብ መብት አለው::

፩.የግብር ለሚ ፍርድ በት የጥሩትንና ወሳኔን እኩንቶ ቁጥቱን የለው ወይም ቁጥቱን እኩንቶ ቁጥሩን ነው የተባለበትን ወሳኔ የለው እንደሆነ ቁጥሩን ነው በተባለበት ወይም ቁጥቱ እንዲለው በተመለከት ለወጥ በቁ ሁኔታ ሂሳብ ይግባኝ ማለት ይችላል::

፪.ተከሰሽ በለለበት በተፈረደው ጉዳይ ወደ ከርክር ለመግባት በቅረብ አበቱት ለወጥ በቁ ማከናወጥ ወይም ከእቅም በላይ የሆነ ማከናወጥ ባለመጥሩ አበቱትው ተቀብይነት ያላገኘ እንደሆነ ለለጥሩትንና ፍርድ ወይም ለለቅጣት መጠን ይግባኝ ለቅርብ ይችላል::

አንቀጽ ድንብ ይግባኝ የሚያደርግው ጉዳዮች

፩. ይግባኝ::

- (ሀ) በዘህ ስሜ በተቋራኝው ከልተደንገነ በስተቀር በፊርማ ወይም በድርጅር ወይም በሌላ
አማራዊ የመፍትና ሥርዓት ባለቀ ጽሑፍ፤
- (ለ) ማስረጃ በመቀበል ወይም ባለመቀበል በሚሰጥ ትእዛዝ፤
- (ሐ) ጽሑፍን የሚሰማው ፍርድ በታ በክርክሩ ሆኖ መዝግብ ስይዘጋጀ በሚሰጠው ትእዛዝ
ወይም መዝግቦን በዘላቂነት በማየዝ ትእዛዝ፤
- (መ) ተከላሽ ቅፋቱን ያመን እንደሆነ በእምነት ቅል መዋሪት የተሰጠ የጥፋትና
ወ-ሳኔ፤
- (ወ) ተከላሽ በሌሎች በተወሰነ ጽሑፍ ወደ ከርክር እንደገባ በቀረብ ጥያቄ በሚሰጥ
ትእዛዝ፤
- (ጋ) የደግባኝ ማስረጃ ተቀባዩን የለውም በማለት በሚሰጥ ወ-ሳኔ፤
- (ጌ) ፍርድን እንደገና የማየት ጥያቄ ተቀባዩን የለውም በማለት በሚሰጥ ትእዛዝ ወይም
ወ-ሳኔ፤
- (ጌ) በዘህ ስሜ መዋሪት በቀረብ የመሰማም ጥያቄ ላይ የተሰጠ ወ-ሳኔ፤
- (ቆ) በደንብ መተላለፍ ጽሑፍና፤

ለይ ለፈርማ እያችልም::

ይ.በዘህ እንቀጽ 30-ሰ እንቀጽ ይ የተደንገነው በጥርም የመጨረሻ ወ-ሳኔ ተሰጥቶ መዝግብ የተዘጋጀ
እንደሆነ ይግባኝ በሚሰጠበትው ጽሑፍና ላይ ለደግባኝ ምክንያቶች ሆኖ ለፈርማ ይችላል::

እንቀጽ 31-ን የቅጣት ወ-ሳኔ ማገኘ

እ.ጥርድናው ይግባኝ ከመቀረብ በፈት የቅጣት ወ-ሳኔ እንዲታገቡ ፍርድን ለሰጠው ችሎት
ጥርድናው ወ-ሳኔው በይኬት ወይም ትእዛዝ ከተሰጠ ከዚስት ተከታታይ የሚሸጠው ችሎት ወ-ሳኔ
ማመልከት ይችላል::

ይ. የቅጣት ወ-ሳኔውን የሰጠው ችሎት ወ-ሳኔው እንዲደረሰም ከሰባት ተከታታይ ቁጥር ለሰጠው
ንዘ ለመግለጫ ይችላል::

ዴ.በዘህ እንቀጽ 30-ሰ እንቀጽ ይ መዋሪት የእግዥ ትእዛዝ የሚሰጠው የእግዥ ጥያቄው ስይዘጋጀ
መቀረብ እና ፍርድናው ወ-ሳኔው ወይም ትእዛዝ በፈጸም የማይተካ ጽሑፍ ይደርሳል ተብሎ የታሙኑ
መሆኑ ሲረዳገጥ ባይ ይሁናል::

ዕ. ለለ ካሱ ወይም ከሆነው መጠ የተሰጠ ፍርድ ከመፈጸም እያታገኝም::

እንቀጽ 32-ን የደግባኝ ስሜ ፍርድ በታ ለሌማት

፩.፭.፻.፲፭.፳. ደግሞና አስተያየት የፌዴራል በጥቅምት ወረቀት የተለቀቀ እንደሆነ የእስራት ቅጣት የይግባኝ ፍርድ በታ ወ-ሳኔ አስተሳሰቂ ያረጋግጣማች፡

ቻ.ይግባኝ የተገለጠት ፍርድ በተ እንደረዳሙ ለጥንቃቄ የሰጣቸው ተእሱም ይግባኝ የተገለጠቸው በሁኔታው መፈጸም አለቸው::

፩.ይግባኛ ለማ ፍርድ በት ገዳብን መጋምር ወደ ነገር ለመግባት በቁ የዕነታት አለ በለ
ሰላምና እና የሥር ፍርድ በት ፍርድ ያውሳኔ በይን ወይም ትእዛዝ በፈጸም የሚያተካ ገዳብ
ይደርግ በለ ሰላምና የእገድ ትእዛዝ ለሰጥ ይችላል፡፡

ՀՅՈՒՅՆ ՈՒՅ. ՊԱՐՄ ՓԵԴ ՄԱՀ ՄՄՐԴ

፩.በለላ ከግ የተደንገገው እናደተጠበቀ ሆኖ መብት ወይም ቅዱም እለኛ የሚል ስው መዝገብ
መሰጥ የሚገኘን ሰነድ ወይም የሰነድ ግልጻዊ መጠዥን ታሉ በማንኛውም ገዢ ማማኑት
ይችላል::

፩.፭.C.፪ በታ በቁስ አካል የርዳኝውን መብቃውን የወንጀል ተገኘ ወይም ሌላ የለመብት የሚቀረቡትን ዓይነቶች መሆኑን መሰራት ያሳያል

ՀՅԱԳՅ ՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏՈՒ Ք ՀԱ

፩. የይግባኝ ማረጋገጫ ማመልከቶች ወይም የይግባኝ መጠየቁዎችን በአካል፣ማረጋገጫ በተ
የሚገኘ እንደሆነ በጠብቃው ወይም በማረጋገጫ በቱ በከል ማቅረብ ይችላል::

፪. የይግባኝ ማረጋገጫ በተ ካሆን ማረጋገጫ በቱ የወሰኑ ግልጻዊ ተ የይግባኝ መጠየቁዎች
የይግባኝ ማመልከቶ ቅጽ እንዳያገኘ እንዳሁዎም ማመልከቶችን ለመዘኝ ወይም የወሰኑ ግልጻዊ
ለማስተጥናው እንዳችል ሁኔታዎችን የመጀችል ተ የገዢበት አቀም ያለለው በሆነ ገዢው በዘዴ አካል
እንቀጽ ከፍ(፩) በተደንገገው መመሪት በመግለጫት ወጪ የተጠገኗ አገልግሎት እንዳያገኘ
ያደርጋል::

፫. የይግባኝ ማመልከቶ ፍርድ፡ ወሰኑው ወይም ትኩካህ ከተሰጠበት ቀን ድምር ባለት ለልሳ
ተከታታይ ቅጽ ለይግባኝ ለማ ፍርድ በተ መቅረብ ይኖርበታል::

፬. በዘዴ እንቀጽ ጽዕስ እንቀጽ ተ የተመልከተው ገዢ የፍርድ፡ የወሰኑ ወይም የተኩካህ ግልጻዊ
ለመሰጣት የወሰኑው ገዢ አይጠምርም::

እንቀጽ ድንብና የይግባኝ ማመልከቶ ይዘት

፩. የይግባኝ ማመልከቶ፡-

- (ሀ) ቀን፡ወር፡ ዓመት ጽዕስ፡ የይግባኝ ለማው ፍርድ በተ ለምና እድራሻ፡
- (ለ) የይግባኝ ማረጋገጫ ለማና እድራሻ፡
- (ሐ) የመሰኑ ስጂ ለማና እድራሻ፡
- (መ) ይግባኝ የተባለበት ገዢ አለማለፊት ማረጋገጫ፡
- (ወ) ይግባኝ የተባለበትን ወሰኑ የሰጠው ፍርድ በተ ለማና እድራሻ እንዳሁዎም የመዝግበ
ቁጥር፡
- (ጋ) ይግባኝ የተባለበት የወንጀል ጉዳይ፡
- (ጊ) ይግባኝ ማረጋገጫ የተሰጠበት ለአገልግሎት ነው በለ የመሰኑ የአገልግሎት ወይም የፍርድ ጉዳይ፡
- (ጋ) የሚጠይቀውን የሚከተሉት
- (፩) የይግባኝ ማረጋገጫ ወይም የጠብቃው ፍርማ፡

አካል አዋጅ ግልጽ በሆነ መልክ መቅረብ ይኖርበታል::

፪. ይግባኝ ማረጋገጫ እናናቀርበበት የሚፈልግ ከሆነ ይህን የሚገልፅ አበቱታ ከይግባኝ
ማመልከቶው ጽሑፍ ማቅረብ ይኖርበታል:: አበቱታዎም እናናቀርብ የሚፈልግ እናናቀርብ የሰራተበበትን
ግዢነት በዘዴ መግለፅ ይኖርበታል::

አንቀጽ ክፍያ ሲደስታ የሚከናወነው ተግባር

፩. የፍርድበት ሲደስታ-

(ሀ) የይግባኝ ማመልከቶው ወይም ማሰራቅቶው በዘህ ስሜ አንቀጽ ፊልማት የተዘረዘሩ ነጥቦችን ማጠፊቱን፣

(ለ) የሥር ፍርድ በተ የመዘገብ ግልጻው መያዝነን ወይም ካመራቸ ቅት መቅረቢት፣ በማረጋገጥ መዘገብ በመከልት እና ይግባኝ ያሳቀርባል ወይም አያስቀርቡም የሚለውን ለመለማት ቅጂው ስተ ለቻሉት ያቀርባል፡፡

፪. ይግባኝ የቀረበው በፍርድናው ካሆን በቁበ ስሜ እንዲቀርብ መጥሪያ እንዲደርሰው ትእዛዝ ይሰጣል፡፡

፫. ፍርድ በተ ይግባኝ የሚየት ሥልጣን የለለው እንደሆነ የይግባኝ ማመልከቶውን የሚያቀበል መሆኑን ሲደስታና ለይግባኝ ባይ በጀትና ያሳቀል፡፡

፬. ይግባኝ ባይ ሲደስታና በሰጠው ወ-እኔ የሚያስማማ እንደሆነ ቅደታውን ለፍርድ በተ ተረክናት እንደአስፈላጊነቱ በጀትና ወይም በቁል ለያቀርብ ይቻላል፡፡ ተረክናትም ወዳደውኑ ወ-እኔ ይሰጣል፡፡

፭. ፍርድ በተ ይግባኝ ለማየት ሥልጣን ያለው እንደሆነ ሲደስታና፣ መዘገብን ለቻሉት ያቀርባል፣ መዘገቡ የቀረበበት ትለዎት፣ ቅጂው እና ለለም አስፈላጊ ነገሮችን ለይግባኝ ባይ ይከናወል፡፡

አንቀጽ ክፍያ የይግባኝ ማሰራቅቶ

፧. ይግባኝ ባይ በዘህ ስሜ አንቀጽ ፊልማት የተደንገገው ገዢ የለፈበት እንደሆነ ገዢው የለፈበትን የወከንያት የያዘ የይግባኝ ማሰራቅቶ ካይግባኝ ማመልከቶው ይርሱ እያይሁ በጀትና ለያቀርብ ይቻላል፡፡

፩. ይግባኝ ባይ፣ የይግባኝ ባይ ተወካይ ወይም ተብቃው መቅረቢት ካረጋገጫ በእኔ ማመልከቶውን በመመርመር ይግባኝ ባንክው ያሳቀረበበት በቁ የወከንያት ያለው መሆኑን የቀረበው ማሰራቅ የሚያረጋገጥ እንደሆነ ተቋዋሚውን ወገን መጥሪት ለያስፈልጋል ይግባኝ እንዲሰማ ለፈቅድ ይቻላል፡፡

፩. ታስፋ መዝገበን መርምር ወደፊዥት ውሳኔ ይሰጣል::

አንቀጽ ጊዜያዊ የይግባኝ ቁልጥ መመሪመር

ይግባኝ ስሜው ፍርድ በትኑ::

፩. የቅረቡው ይግባኝ በዘህ አካል መሠራት የተማሪ መሆኑን ይግባኝን ለማየት ሥልጣን ያለው መሆኑን የረጋግጣል፣ ሥልጣን ካለው መዝገበን ከዚያ ይህንን ለይግባኝ ማረጋገጫ ያለው ቁልጥ::

፪. ይግባኝን ለማየት ሥልጣን ካለው ይግባኝ ማረጋገጫ መቅረቡን የረጋግጣል፣ ይግባኝ ማረጋገጫ የልቀብ እንደሆነ ወ-ሳውጥ የይግባኝ ማመልከቶችውን መርምር ውሳኔ ይሰጣል፣ ይግባኝ ማረጋገጫ የልቀብ እንደሆነ ወ-ሳኔ መሰጠት የሚይችል እንደሆነ ይግባኝን ሰር መዝገበን ይዘጋል::

አንቀጽ ጊዜያዊ መጥሪያ

፩. በዘህ አካል መጥሪያ በእንቀጽ ይዟኝ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ይግባኝ ማረጋገጫ የልቀብ መልስ ስጋ. በማረጋገጫ በትኑ የሚገኘው እንደሆነ መጥሪያው በፍርድ በቱ ተክሱ፣ በፍርድ በቱ ተስተና፣ በዚሁ አካል ወይም በመመርመር ጽላሉ እማካኝነት በማረጋገጫ በቱ በከል ለደረሰው ይችላል::

፪. ይግባኝ ማረጋገጫ ፍርድ ካሆን መጥሪያው በፍርድበት በከል ለዚሁ አካል የዚሁ የልቀብ ይደረጋል::

አንቀጽ ጊዜያዊ ይግባኝን መሰማት

፩. ይግባኝ ስሜው ፍርድ በትኑ ይግባኝ ማረጋገጫ መልስ ስጋ. በቀጠር ቅን መቅረቦችውን በማረጋገጫ:-

(ሀ) ሁሉታዊ ካቀረቡ ይግባኝን ይሰጣል፣ እንደነገሩ ሁኔታ ወደፊዥት ውሳኔ ይሰጣል::

(ለ) ይግባኝ ማረጋገጫ በፍርድ መጥሪያ እንዲደርሰው ያደርጋል፣ መጥሪያ ያደረግ ካሌቀረቡ ተኩም በለለበት ይሰጣል::

(ሐ) መልስ ስጋ. ቁርቡ ይግባኝ ማረጋገጫ ካሌቀረቡ መዝገበን መርምር የመልስ ስጋን መልስ ይሰጣል፣ መልስ ስጋ. ይግባኝን ያልተቻወሙው እንደሆነ እንደነገሩ ሁኔታ ወደፊዥት ውሳኔ ይሰጣል::

(መ) መልስ ስጋ. ቁርቡ ይግባኝ ማረጋገጫ ካሌቀረቡ መልስ ስጋ. ይግባኝን ከተቻወሙው እና የይግባኝ የቻል ክርክር አስፈላጊ ሆኖ ከገኘው መዝገበን መርምር ውሳኔ ይሰጣል፡፡ የይግባኝ ማረጋገጫ ማረጋገጫ ከቻል ክርክር ለደረሰ ወ-ሳኔ መሰጠት የሚይችል እንደሆነ መዝገበን ይዘጋል::

(ው) ይግባኝ ማርና መልስ ስጠ. ከልቀረብ መዝገበን ይዘጋል::

፩. ይግባኝ ለማዕቀል ቅርድ በት ይግባኝ ማርና መልስ ስጠ. በቀመጥ ቅን መቅረብቸውን ካረጋገጫ ይግባኝ ማርና ለቀድሚያ ይግባኝን እንዲያስረዳ እና መልስ ለምናወ ለቀረበው ይግባኝ መልስ እንዲሰጥ የደርሃል፤ አስፈላጊ ነው. በለው ከመነ ይግባኝ ማርና የመልስ መልስ እንዲሰጥ ለፈቻል::

፪. ይግባኝ ለማዕቀል ቅርድ በት ይግባኝን መርምሪ ለልማት የለጀም በለው ይግባኝን ለይቀበለው ይችላል:: ሆኖም ይህ ወሰኑ ይግባኝ ማርና ለልማት በለው ይግባኝ ለማዕቀል ቅርድ በት ይግባኝን ከማቅረብ አያስቀረቡም:: ይግባኝን ለማቅረብ የይግባኝ ማቅረቦች የደርሃ ገዢ ጉዳቶ በይግባኝ ለማዕቀል ቅርድ በት ለታይ ለቀየበት ገዢ የህል ይችላል::

አንቀጽ ድንጋጌ የተዘረዘሩ መዝገብ መከራከል

፩. በዘመኑ ስሜ አንቀጽ ድንጋጌ እንዲሁ አንቀጽ ይ(ው) በተደንገገው መመራት መዝገብ የተዘረዘሩት ይግባኝ ማርና መዝገብ በተዘረዘሩ በእኔና ወር ወሰኑ የይግባኝ ከርክሩ እንዲሰማለት ቅርድ በቱን ለመቆቻ ይችላል::

፪. ቅርድ በቱን ይግባኝ ማርና ለቀመጥ ቅን የልቀረብው በበቃ ፖዴንያት መሆኑን ካረጋገጫ መዝገብ ተከናወ ይግባኝ እንዲሰማ እና ይግባኝ የሚሰማበትን ቅን በመወሰን መልስ ስጠ. እንዲጠረዘኗሁን ይሰጣል::

አንቀጽ ድንጋጌ ተጨማሪ ማስረጃ መቀበል

የግባኝ ለማዕቀል ቅርድ በት ለተከናወ ቅጥቱ አስቀዋጥ ተጨማሪ ማስረጃ እንዲቀርብ አስፈላጊ መሆኑን ከመነ ማስረጃው የሚቀርብበትን ፖዴንያት በመግለጫ ማስረጃው እንዲሰማ ወይም ተጨማሪ ማስረጃ እንዲቀርብ ተእሱ ለሰጥ ይችላል::

አንቀጽ ድንጋጌ ወሰኑ መሰጠት

፩. ይግባኝ ለማዕቀል ቅርድ በት ከርክሩን ከሰማ በኋላ አበቃቁት የቀረበበትን ወሰኑ በመሻር፤ በማሽናት ወይም በማሽናል ቅርድ ለሰጥ ይችላል::

፪. በዘመኑ አንቀጽ ድንጋጌ እና የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሥር ቅርድ በት የሰጠው ወሰኑ፤

- (ሀ) በመጀመሪያ ያረጋግጣ መቁወሚያ ላይ በመመስረት እንደሆነ
 (ለ) ተከላይ መከላከል ስያስፈልገው በኋላ እንዳለበት ይወይም
 (ሐ) ወደ ሥር ፎርድ በት ለያስመልስ የሚታል ሌላ ምክንያት ላይ ተመዝርች የተሰጠ
 እንደሆነ

ይግባኝ ስማው ፎርድ በት ጉዳቶን እንደገኘ ስምቶ ወሳኔ እንዳለበት ቅድሞ ጉዳቶን
 ወያየው ፎርድ በት ወይም ወደ ሌላ ፎርድ በት ወይም ወደ ሥር ፎርድ በቱ ሌላ ተለት
 ተመልስ እንዳታይ ተኩባለ ለሰጥ ይችላል::

፩. በዘህ እንቀጽ ጽዜ-ሰ እንቀጽ ይ የተደንገገው በናርም ይግባኝ ስማው ፎርድ በት አመታዊ ነው.
 በለም ከመካ ጉዳቶን መመለስ ስያስፈልገው እራስት ወሳኔ ሌላው ይችላል::

፪. ይግባኝ ስማስማበት ገብ ፎርድናው የሞት እንደሆነ መዝግቦ ይችላልኩ ሆኖም ከመዝግቦ ወር
 በተደረገው ጽብረት የመውረሰ ወይም የነፃ ወይም ፎርድናው በመሞቱ ለቁረጻው የማይችሉ
 ተጨማሪ ሌሎች ጉዳቶች ላይ ፎርድ በት መዝግቦን መርምጃ ወሳኔ ይሰጣል::

፫. በዘህ እንቀጽ መመረት የሚሰጥ ወሳኔ ይግባኝ ባልጠቅ በሥር ፎርድ በት በእንደነት
 በተፈረደዋቸው ለወቻ ላይ በውሳኔው የሚጠቀሙ ከሆነ ተፈጻሚ ይሆናል::

፬. በዘህ አካል ስለመደበኛ የከርክር ሥነ-ሥርዓት የተደንገገ ድንጋጌዎች እንደአግባብነታቸው
 ለይግባኝ ከርክርም ተፈጻሚ ይሆናል::

ምዕራፍ ማስተካከል

ሰበር

እንቀጽ ድንጋጌ ዓለም

የሰበር ዓለም መመረታዊ የሆነ የአካል ስህተትን በማረም በፍርድ በቶች ወጥ ወይም ተቀራረብ የአካል
 አተረጋገጧዎን እንዲኖር ማረጋገጧ ነው::

እንቀጽ ድንጋጌ መርሆ

፩. ሰበር መመረታዊ የአካል ስሁተት ያለበት የመመረጃ ወሳኔ የሚታረምበት የፊርማ መቀሌ
 ፎርድ በት ሲልጥን ነው::

፩.በዚህ ከፍል በተለየ ሆነታ ካልተደንገገ በስተቀር ለይግባኝ የተመለከቱ ድንጋጌዎች እና እግባብነቱ ለሰበር ገ-ዳያቻቸው ተፈጸማ ይሆናል::

፪. ለዚህ ከፍል ዓላማ “የመጨረሻ ወሰኑ” ማለት በአካላ መጨረሻ የመጨረሻ የተባለ ወይም በማንኛውም ምክንያት ይግባኝ የሚይበልበት ፍርድ፣ ወ-ሳ፣ በይን ወይም ትእዛዝ ነው::

አንቀጽ ድንጋጌ የሰበር ማመልከቶ ማቅረብ

፫.የመጨረሻ ወሰኑ በተሰጠበት የወንጀል ገ-ዳይ ላይ መጨረታዊ የአካላ ስህተት ተፈጸማል የሚል ትከራካሪ ወገን አቤቱታውን ለሰበር ለማቻ ቅሉት ማቅረብ ይችላል::

፬.ማንኛውም የሰበር ማመልከቶ ከመቅረብ በፊት የይግባኝ፣ ፍርድን እንደገና የሚያገኘ ለመጠናት ወይም ለላ ሲጋዊ ለመጠናት መጠናቀቁ ይገባዋል::

፭.የሰበር ማመልከቶ የመጨረሻ ወሰኑ በተሰጠ ኮጻና ቁጥት ወ-ሳጥ መቅረብ ይኖርበታል::

አንቀጽ ድንጋጌ በጠቅላይ ፍርድ በት ተፈጸምን የሚመራ የሰበር ገ-ዳይ

የጠቅላይ ፍርድ በት ተፈጸምን መጨረታዊ የአካላ ስህተት መፈጸመን የመጨረሻ ወሰኑ በተሰጠበት ለደሰት ወር በማይበልጥ ገ-ዳ ወ-ሳጥ በማንኛውም መንገዶች ለረዳ የአካላ ስህተት ተፈጸማል ያለውን ነጥቦ በመለያት ገ-ዳ ለሰበር እንዲታይ ለመራ ይችላል::

አንቀጽ ድንጋጌ መጨረታዊ የአካላ ስህተት

መጨረታዊ የአካላ ስህተት ተፈጸማል የሚባለው ወ-ሳውን ፍርድ፣ በይን ወይም ትእዛዝ በአካላ ለመጠናት ወይም የሚፈጸማው ለማድረግ::

፫.የአካላ መንግሥት ወይም የአካላ ድንጋጌን ወይም የሰበር ወ-ሳን በመጠና ይችላል::

፬.የተገኘው አግባብነት የለለውን አካል መጨረት በማድረግ::

፭.የተሟላ የአካላ ትርጉምን መጨረት በማድረግ::

፮. በአካላ ከተሰጠ ለማሳጂን ከፍፍል ወ-ሶ ወይም

፯. በሌሎች ተመሳሳይ ገ-ዳያቻቸው ላይ ተመሳርቶ::

የተሰጠ እንደሆነ ነው::

አንቀጽ ድንጋጌ ለሰበር የሚይቀርበበት ገ-ዳይ

የሰበር ማመልከቶ

- ፩. መመሪያው የልሁን የአገልግሎት በለው ገዢዎች
 ፪. የፍራንስ ስህተት በለበት ውጤት መፈጸም
 ፫. አገባብነት በለው አገልግሎት የሚመለድ ሆኖም እንደተጠበቀ ሆኖ በኋላ በተለቀቀበት ገዢ
 መብቱ ተጥቃል በማለት በቋ በሚቀርብ አበቱታ

ገዢ ለቀርብ አይችልም::

አንቀጽ ይዘኛ የፍርድ መሆኑ በይን መፈጸም ተጨማሪን ማረጋገጫ

- ፩. እንዲን በተመለከተ ለይግባኝ በዘሱ አገልግሎት የተደረገበው እንደተጠበቀ ሆኖ ለሰበር
 ብቻው መካከል የሆነውን ውጤት የቀረበ እንደሆነ የሰበር ብቻ እንደሆነ :

- (ሀ) በፍርድ በቁ ተፈዘዣኝነት
 (ለ) ገዢ ወደ ለበር ስሜ ተለዋጥ የቀረበ እንደሆነ የሰበር ብቻ እንደሆነ

የእግዚአብሔር ይለባል::

- ፪. በዘሱ አገልግሎት የሚከተሉ አገልግሎት ይመረጥ በተፈዘዣኝነቱ የሚሰጥ የእግዚአብሔር ከስተት ቀን
 መብለጥ የለበትም::

- ፫. በዘሱ አገልግሎት መመሪያ በተሰጠ እንደ ለዚ የእግዚአብሔር ይገልጻል ተያቄ የእግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ለሰበር
 አካል ለቀርብ ይችላል፤ ብቻው እንደቀረበ መካከል ይለጥበቻል::

አንቀጽ ይዘኛ የሰበር ማመልከቶ ይዘት

- የሰበር ማመልከቶ የከለት ይዘትና በየደረሰው ባለ ፍርድ በቁ ተለዋጥ ውጤት መፈጸምና ግልጻዎች
 ተፈጸሙ የተባለው መመሪያው የሆነ የአገልግሎት ስህተት እና የሚጠይቀውን ደንብ አዋጅ ባል
 በሆነ ሁኔታ የከለት መሆኑ ይኖርበቻል:: ከሚመልከቶው ዘር በየደረሰው የተለዋጥ ፍርድና
 በአመልካቸ ወይም ከመረጃ ቅት ተያይዘው መቀረብ አለበትው::

አንቀጽ ይዘኛ የሰበር ማመልከቶን መመርመር

የሰበር ስሜ ተለዋጥ ማመልከቶውን መመሪያ በማድረግ::

- ፩. አመልካቸን አቅርቦ ማካንጊር አስፈላጊ ሆኖ ከለጥናው በስተቀር ገዢናን መርምጃ የተፈጸሙ
 መመሪያው የአገልግሎት ስህተት የለም በለው ከመና ምክንያቱን በማጠረሻ እና አበቱታውን ውጤት
 የእርጂል፤ ውጤት መፈጸም የመጠረሻ ይሆናል::

፩. የመረጃዎች የህንጻ ስነዎች ተፈጸማል በለው ስያምና ይህንኑ በግልጽ ለይቶ በማመልከት ተጠሪው መልስ እንዲሰጥበት ቁጥር በመሰጣቸው የሰበር ማመልከታዊን ከመጥረምዎች ጋር እንዲደርሰው ያደርጋል

፪. የሰበር ስሜ ችሎት ከርከር በማረጋገጫ ቅን ተከራካሪዎች ባይቀርቡም መዝግበው ተመርምሮ ወሳኔ ይሰጣል::

አንቀጽ ድንብ የሰበር ወሳኔ መሰጠት

የሰበር ስሜ ችሎት የአመልካችንና የተጠሪን ከርከር ከሰማ በኋላ የለዋውን አከራከል ነጥበት ለይቶ ማመልከታዊ የቀረበበትን ወሳኔ በመሻር፣ በማግኘት ወይም በማግኘል ወሳኔ ለሰጥ ይችላል፡፡ ችሎቱ አስፈላጊ መሆኑን ከመነ አበቱታ የቀረበበትን ወሳኔ በመሻር ጉዳይ እንደገና እንዲታረ ለሥር ፍርድ በቱ ሌላ ችሎት ወይም በለላ ፍርድ በቱ ችሎት ለይቶ እንዲወሰን ለመሰሰዎች ይችላል፡፡

አንቀጽ ድንብ የሰበር ወሳኔ መጠት

፩. የፊርማዎች በቅላይ ፍርድ በቱ ለበር ስሜ ችሎት መረጃዎች የሕግ ስነዎች ተፈጸማል በማለት የሚለው የሕግ ትርጉም በለበር ችሎቱ ወሳኔ ወይም በለላ ሕግ ካልተለወጠ በስተቀር በየትናውም ያረጋግጣ በማግኘት ፍርድ በቱ ሌይ አስገዳጅነት አለው፡፡

፪. ለበር ችሎቱ አስገዳጅ ነው በማለት የሰጠውን የሕግ ትርጉም ለይቶ በውጭናው ሌይ በግልጽ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

ምዕራፍ አራት

የመጨረሻ ፍርድና እንደገና ማያዝ

አንቀጽ ድንብ ዓላማ

የመጨረሻ ፍርድና እንደገና የማያዝ ሂደት ዓላማ በተዘዘሩ ፍርድ ጽዜሮን እንዲይቀጥ ፍርድና ለማረም ነው፡፡

አንቀጽ ድንብ የወንጀል ፍርድ እንደገና እንዲታረ የሚቀርብ ማመልከታዊ

፩. ማግኘውም የጥሩትኛነት ፍርድ የተሰጠበት ፍርድና የመጨረሻ ፍርድ ከተሰጠ በኋላ ወንጀል አለመፈጸሙን የሚያገምና በቱ ማስረጃ በተገኘ ሲሆ ፍርድናው ወከላል፡፡ በተሰጠ ወይም በቁበ ሕግ ፍርድ እንደገና እንዲታረ ማመልከታዊ ማቅረብ ይችላል፡፡

፩.አዘገር አንቀጽ 30-ና አንቀጽ ይ እራዳለም በቁ ማስረጃ ማለት ማስረጃው ቁልጻው በለ ቤትና የሆኑ የርፃጥና በማያወጪ ተከራካሪ አይደለም ነበር የሚያስተላ ሆኖ፣

- (ሀ) ፎርድ ከተሰጠ በቁሉ ጥሩ-ተኞችን ነኝ ለደፊርማ የሚችል መቁጥር ማስረጃ
ከተማና፡
- (ለ) ከፍርድ በቁሉ በሰራተኞች ዘዴ የተማና እውነት እንዲሆነ፡
- (ሐ) ከተያያዙ ወር በተያያዙ ያናው የሳይንስ እንደጋል ተብሎ በመንኛል
ጥሩ-ተኞች ከተባለ፡
- (መ) በተያያዙ ሌላ ሌላ በነፃ የተለቀቀ ስው ከፍርድ በት መሬቱ በማያጋጌውን
ሁኔታ መንፈለግ መፈጸሙ ጥሩ-ተኞችናን በማመን ቅል የሰጠ እንዲሆነ
ወይም
- (ወ) እውነትና መሰለው የቀረበ ማስረጃ በከሰት ወይም በማየቻበርበር መዘጋጀቱ
ስረጋግጣት፡

ነው፡፡

፪.ማመልከቶች የሚቀርቡ በተያያዙ ሌላ የጥሩ-ተኞችና ፎርድ ለመጀመሪያ ገዢ ለሰጠው ፎርድ
በት ነው፡፡

አንቀጽ 11ኛ የማመልከቶች ይዘትና የሚቀርቡት ገዢ

፫.ፍርድ እንደገና እንዳታይ የሚቀርብ ማመልከቶ በማንኛውም ገዢ ማቀረብ ይችላል፡፡

፬.በዚህ ሲጂ የመጠረሻ ፎርድ እንዳታይ የሚቀርብ ማመልከቶ የይግባኝ ማመልከቶ በማቀርቡ
በይነት መሆኑ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ 11ኛ ማመልከቶችን መገኘት እና መወሰን

፭.ፍርድ በቱ የቀረበለትን አቤቱታና ማስረጃ መርምር ፎርድን እንደገና ለማየት በቁ ምክንያት
ካለንና አቤቱታውን ወ-ድቂ ያደረገል፡፡

፮.ፍርድ በቱ ፎርድን እንደገና ለማየት በቁ ምክንያት ካገና ተከራካሪ ወገን መለሰ ወይም
አቤቱያየት እንዲስተካከል ቁጥር ይሰጣል፡፡

፯.የተከራካሪዎችን መልሰና ማስረጃ መርምር ፎርድ ይሰጣል፡፡

አንቀጽ 11ኛ ክሣ

፩. ፊርድ በቱ መዝገበን መርምሮ የተሰጠውን ፊርድ የኝነት ወይም ያሳሰሉ እንደሆነ ቁጥቱን ባለከተለው ወሳኔ ምክንያት አመልካች ለደረሰበት የጥራልና የንብረት ጉዳት ተመጣጣቸ የሆነ ካሣ ከመንግሥት እንዳከፈል የሆል::

፪.ፊ.ፊ በቱ ቁጥሩ የሞት ቁጥቱ በመሆኑ ተገኘው በከይወት የለለ እንደሆነ ለተገኘ ለከፈል ከማንበው ካሣ በተጨማሪ ቁጥቱን ባለከተለው ወሳኔ ምክንያት ጉዳት ለደረሰበት የጥናር ወደኛ ወይም ወረጃ የጥራል እና የንብረት ጉዳት ካሣ ከመንግሥት እንዳከፈል የሆል::

፪.ፊ.ፊ.ፊ እንቀጽ ጽዜ-ለ እንቀጽ ይ እና ይ የተደንገገው እንዲተጠበቀ ሆኖ መንግሥት ተገኘውን የጥናር ወደኛውን ወይም ወረጃዎችን ለደረሰባቸው ጉዳት ይቀርጋ ይጠይቻል::

፪.የዘህር እንቀጽ አፈጻጸም ነርክር በደንብ ይመስፍል:: ይህን እስከመጠ ይረሰ ሌላ አግባብ ያለው አካል ተፈጻሚ ይሆናል::

ለምንተኑ መጽሐፍ

ልደ ሂሳብ-ሙርጋት

ምዕራፍ እንደ

ጠቅላላ

እንቀጽ ድጋፍ ተፈጻሚነት

፩. በልደ ሂሳብ -ሙርጋት የሚታደግ ጉዳዮች::

(ሀ) በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበተው የተገኘ ወጪቶች ጉዳዮች::

(ለ) የደንብ መተላለፍ ጉዳዮች::

ጥናው::

ከፍል እንደ

በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበተው የተገኘ ወጪቶች የዚ ሂሳብ ሂሳብ

እንቀጽ ድጋፍ መርሆ

፩.በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበተው የተገኘ ወጪቱ ምርመራ ከስ መሰማካት የፍርድ ሂደትና ወሳኔ በተፈጻሚነት መደበኛ ባለሁን ሂሳብ ሂሳብ መመራት ይኖርባቸል::

፪.የዘህር እንቀጽ ጽዜ-ለ እንቀጽ ይ መመራት የሚከናወን ሂሳብ ሂሳብ::

- (ሀ) በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶ የተገኘ ወጪት ተቆምና ይገኘነት ማስከበርና ቁድመሳ
መሰጣት ይኖርበታል::
- (ለ) ወጪቱን የሚያገል:: የሚያሳይቷል:: ጥሩና የሚያሳይቷል:: መሆን ይኖርበታል::
- (ሐ) የወጪቱን ማስከበርቷል ሆነ ለቦናዊ ሁኔታ የምት ወሰጥ ያስገባና በማስከበርቷል::
በሆነ-ልቦናና ለለቻ አግባብነት ማረጋገጫ በለመ-ያዥና መታገኘ ይኖርበታል::

አንቀጽ ድጋፍ ተፈጥሮች

፩. የዘህር ከፍል ያንጋጌዎች ዕድሜያዊው ኮበሻ ከዘዴ እስከ አሁን አሁን አምስት እና አስራ
አምስት ዓመት የሞላቶው ወንጀል ያደረገት ወጪቶች ላይ ተፈጸማል ይሆናል::

፪.በዘህር አንቀጽ ገዢ አንቀጽ ዕ የተደገኘው በፋርማ::

- (ሀ) በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶ የተገኘን ወጪት ተመራሽ በሚችልምርበት ገዢ ከእውራ
አምስት እስከ አሁን አሁን ለምንት ዓመት የሆነው እንዲሆነ
- (ለ) በየመመራው ወይም ከስ መሰማት ፖስት ገዢ ከእውራ አምስት እስከ አሁን
አምንት ዓመት የሆነው እንዲሆነ

እንዲሆነ ሁኔታ አካላ መጠን እንደደረሰ ተቀጥሮ የየመመራ፣ የከሰና የከከር ፖስቱ በዘህር ሲባ
በተመለከቱ መደበኛ ያንጋጌዎች ለቀጥል ይችላል::

፫. በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶ የተገኘ ወጪት ዕድሜው ከእውራ ለምንት ዓመት በለይ እንዲሆነ
የየመመራ፣ የከሰና የከከር ፖስቱ በዘህር ሲባ በተመለከቱ መደበኛ ያንጋጌዎች እንዳግባብነታው
የወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶው በተገኘ ወጪቶች በሚቀርብ የወንጀል ከስ ላይ ተፈጸማል ይሆናል::

፬. በዘህር ከፍል የተመለከቱ ያንጋጌዎችን እስከልተቻለና በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶ የተገኘ
ውጪትን ተቆምና ይገኘነት እስከበበቁ ያረሰ የዘህር ሲባ ለለቻ ያንጋጌዎች እንዳግባብነታው
የወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶው በተገኘ ወጪቶች በሚቀርብ የወንጀል ከስ ላይ ተፈጸማል ይሆናል::

አንቀጽ ድጋፍ የየመመራ እጅማመርና የከሰና አመራራት

፩. በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶ የተገኘ ወጪትን በወንጀል ነገር ወሰጥ ገበቶ በወንጀል የሚል በቁ
ጥርጋና ለኋይ መመጣ ጥለስ፣ በቅበ ሲባ፣ ወልሱ፣ ተመክቷ፣ ወይም አስቀራው በቅርቡ
ወደማጥናው ፍርድ ቤት ወኪያዎች፣ ይዘት መቅረብ ይኖርበታል::

፩. ቅርዳ: በት በወንጀል የገዢ ወሰኑ ጥሩ የተገኘ ወጪኑን ያመጣ ለው የወንጀለንና የሚሰራቸውን ነርሱ እንዲገልጽ ያደርጋል፤ የቀረበውን አቤቱታ እና የሚሰጠውን ቅል በመዘገበ ይፈጸማል፡፡

፪. ቅርዳ: በተም የቀረበውን አቤቱታና ቅል መርምሪ ፖርመራ እንዲችመር ከወሰን ፖርመራው የሚያያዝበት ነርሱ ሁኔታ ገይ ትኩሮ ይሰጣል፡፡ መርማዬው ጥልስ የወጥኑን ቅል በመቀበላ ፖርመራ እያደርግም፡፡

፫. በዚህ እንቀጽ የዚህ እንቀጽ ይ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በቁበ ስነ በወንጀል የገዢ ወሰኑ ጥሩ የተገኘ ወጪኑ ቅርዳ: በት የሚያቀርበው እንደሆነ ወልደ፡፡ ባግባብ ወይም አሳይቷው እና ተብሎም አበረው እንዲቀርቡ ተገቢውን ይፈጸማል፡፡

፬. ገዢ መቀበር ወይም ለወሰኑ ለሚፈቅድለት ሌላ ቅርዳ: በት መቀረብ የሚያስፈልገው እንደሆነ በወንጀል የገዢ ወሰኑ ጥሩ የተገኘ ወጪኑ ሲሆን በሚሰጠበት ቀን ለማቅረብ ለሚቻል ለመለጀቷ፡ ለአካላቸው ለክመጀቷ፡ ለመንግሥታዊ ተቁም ወይም ሌላ ያርችት ወይም እራስት ለቻሉ እምነት ለሚጠበበት ለው እንዳለው ቅርዳ: በቱ ትኩሮ ለሰጥ ይችላል፡፡ የሚከርቡት ሁኔታ ለቀርቡ ማረጋገጫ አለበቸው፡፡

፭. ቅርዳ: በቱ በዚህ እንቀጽ የዚህ እንቀጽ ይ መመረት ትኩሮ ለሰጥ፡፡

(ሀ) ተመልከት ከሌሎች ወንጀል ልማማዎች የሆነ ለቀረበ አለመችለን፡

(ለ) ለተመልከተ እኩለዋ ወይም ለማስተካከለው አይደርም እና የሚይጠበው መሆኑ፡ እና

(ሐ) ለእውነት ተብሎ የተመረጋገጫበት ወንጀል ከብደት እና ትክክለኛ ቅጂው ለመስጠት የሚያደርግም፡፡

መሆኑ የገዢ ወሰኑ ማስተካከለ ይኖርበታል፡፡

እንቀጽ ድንብ ፖርመራው የሚያከተሉት ምክንያት ሁኔታዎች

፯. በወንጀል የገዢ ወሰኑ ጥሩ የተገኘ ወጪኑን በተመለከተ የሚከሂደ ፖርመራ-፡

(ሀ) በትኩሮ የገዢ ወሰኑ ጥሩ የተገኘ ወጪኑን በተመለከተ የሚከሂደ ፖርመራ-፡

(ለ) የገዢ ንርፍ የሚያከተሉት የሚያስተካከለው አካባቢ ሁኔታ፡፡

(ආ) රුත්හෙබුන් වෝල්ද දීම නිර්ගත තේ පැවත්තා ඇත්තා මූල්‍ය පෙනෙනු ලබයි

የሚሆን ሁኔታዎች ለማጠራት የሚረዳ መሆን ይኖርበታል::

፩. በዚህ አንቀጽ ጽዜሰ አንቀጽ ይ የተመለከቱትን ሁኔታዎች በተከከል ለማረጋገጥ እንደነገሩ
ሁኔታ መርማሪው፣ በቁበ ስት ወይም ፍርድ በቱ የወጣቱን ወላጊች፣ አሳያሽ፣ በተዘመድና
እንዲሁም በቁ መረጃ ለለጻ የሚችሉ ለለምት ለዋና ወይም ተቋማቱን መርቶ መጠቀቅ፣
እግዚአብሔት ያላቸውን ሲሆን መመልከትና እንደአስፈላጊነቱ ማማገኘ ይኖርበታል፡፡

ኢንፌክሽን በተሰበ ወይም አሳይን መጥረት

አንቀጽ የፌዴራል በሙሉ መወከል

ԱՎՅՈՒՆ ԿԱ ՄԵՐ ԴՐԱ ՔԻ ՔԻ ՄՊԵՐ ՀԱՅ ՏՈՒ ՀԱՅ ԱՎՅՈՒՆ ՀԱՅ ԱՎՅՈՒՆ:

አንቀጽ ፪፻፭፻ በማቅም ወይም ማረጋገጫ ቤት ማቆጣት

(ሀ) በእዳንጻ ሁኔታ ወሰኑ ስለመሆኑ ለማመን በቁ ጥዃነትም ሰጥረው እና በማቅረብ
ወይም ማረጋገጫ በተ መቀየቱ ለደርሰበት ከሚችል እና የሚጠበቀው እንደሆነ፣
(ለ) ከመፈጸም ከጥጣዘዴቱ ወይም ከሌሎች በተ ነውደኛ እንደማያመልጥ ለማመን በቁ
ጥዃነት የለ እንደሆነ ወይም

(d) ከዚ በመሰማን ላይ እያለ ካሱን የሚመጣ ስለመሆኑን ተመልስ እንደማይቀርብ
ለማመን በቁ የሚከታታለ ሰጥቶ:
በማቅያ ወይም ማረጋገጫ በት ለቆይ ይችላል::

ይ. በዘህ እንቀጽ ጉዢ እንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገዢ ለተገኘ
መባት በማቅያ ወይም በማረጋገጫ በት ለቆይ የሚችሉው በወንጀል የገዢ ገዢው ለተገኘ
መባቶች በተዘጋጀ በተለየ ቤት ቤቱ ይሁዳል::

እንቀጽ ድንጋጌ የተቋሙ ክትትል

፩. በቁ ተገቢ ሆኖ ሲያገኘው የአቤቱታውን ወይም የከሳሽ ማመልከሻውን እና ለሌሎች ተገቢ
አነጻቸውን በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገዢ የተገኘ መባትን ይገኘነት መጠበቅ ለማችል ተቋም በመለከ
ገዢዎን እንዲከታተል ትእዛዝ መሰጠት ይችላል::

እንቀጽ ድንጋጌ ሂዕራዊ ትእዛዝ

፪. በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገዢ የተገኘ መባት የ፩.፩. የወንጀል እስከሚጠናቀቁ ይረዳ ወለዶ፣
ጥምህር፣ አሳይቷው ወይም ለሌላ ማንኛውም ለው ከወጣቱ የሃር ለጥር ለለማግኘው የገዢና
፩. በቁ ሂዕራዊ ትእዛዝ እንዲሰጥ እግዢብ ያለው አካል ለጠይቄ ይችላል::

፫. በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገዢ የተገኘውን መባት በተመለከተ ፌርድ በት::

- (ሀ) በተመለከ ለው ወይም ተቋም ሂዕራዊ ቅበቅ ለሃር እንዲሆን;
 - (ለ) ለመነበገኘት መጠበቅ ለሌሎች ለው ላይ ገዢ እንዲጠል;
 - (ሐ) ለጠናው፣ ለጥምህር ለመልከም እግዢብ እስራለን የሃኔ ወጪ እንዲመደብ;
 - (መ) በማጥሪበት በት ወይም ቤት ያለ ለው ለቀ እንዲሂድ;
 - (ወ) ወለዶ፣ አሳይቷው፣ መባቱ ወይም ለሌላ የገዢና ያለው ለው እስራለውን የከሳሽ
እንዲሆን፣ ወይም
 - (ጋ) ማንኛውም ከጥቅምው የሃር ተቋራኩ የሃኔ ይርጋት እንዲቀምና
- ፩. በቁ ሂዕራዊ ትእዛዝ እንዲሰጥለት ለጠይቄ ይችላል::

ይ. ፌርድ በቁ በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገዢ ለተገኘ መባት ተቋም እስራለን ንዑስ በለ ሲያገኘ
የወጣቱን አስተያየት በመቀበል የከሳሽ የተገኘ መገኘት ለይጠበቅ ሂዕራዊ ትእዛዝን ወጪውን
ይሰጣል::

፩. ፊርድ በቱ የሰጠውን ሂዕሮች ተእሱ በረሰ ተነስኝነት ወይም በሌላ ለው አመልካችነት እንደገኘ መርምሮ ሌያናስለው ወይም ለለው-ጠው ይቻላል::

አንቀጽ ድንጋጌ ከነ መመሪያት

፪.በዚህና የገዢ ወሰኑ ገዢ የተገኘ ወጣት ላይ የቀረብ ከነ አሥር ዓመት እና በሌላ ወይም በፊዴማ ለክ ወይም በጥሩ የሚያስቀጥ እንደሆነ ቀቃበ አካን ከነን ለውጣት ተፈተት እናደረሰ በሚሰማማ መልከ በጽሕፈ ማቅረብ ይኖርበታል::

፫.በዚህና የገዢ ወሰኑ ገዢ የተገኘ ወጣት ላይ የሚቀርብ የዚህና ከነ አካል መጠን ከደረሰ ለው ከነ የር አብር መታየት የለበትም:: ከነ በእንደ ላይ የቀረብ እንደሆነ ፊርድ በቱ ከነ ተለይቶ እንዳቀርብ እና ተነጥሎ እንዲሰማ ማዘዝ ይኖርበታል::

አንቀጽ ድንጋጌ መጥረት

፬.በዚህና የገዢ ወሰኑ ገዢ የተገኘ ወጣት ፊርድ በቱ እንዳቀርብ የሚጠራው በውለኛነት በእሳኔው፣ በጥባት፣ ወይም እናደ በተቀበለው ሌላ ለው ወይም ተቁም አማካኝነት መሆን አለበት::

፭.በጥበቃ ሆኖ የገዢ ወሰኑ የተገኘ ወጣት የሚጠራው በጥበቃው እናተኞር በከ-ል ይሁናል::

አንቀጽ ድንጋጌ ከነ የሚሰማበት ሁኔታ

፮. በዚህና የገዢ ወሰኑ ገዢ የተገኘ ወጣት ፊርድ በቱ በቀረብ ገዢ ከነ የሚሰማው በዘግኝነት ነው:: ከነ በሚሰማበት ሂዕሮች ከጠበቃው-ከምስክር፣ ከልቦ እዋቅ፣ ከመለቂ፣ ከጥባት ወይም ከሚመለከተው ተቁም ባልደረበ በስተቀር ማንም ለው መገኘት የለበትም፣ ቀቃበ አካን ከነ የተመዘገበ እንደሆነ መገኘት ይኖርበታል::

፯. በዚህና የገዢ ወሰኑ ገዢ የተገኘ ወጣት የተከለበበትን የገዢ የሚሰማው ተፈተት በሌላ የገዢ ተለይቶ ከሚመለመበት እናኋንድ ሁኔታ የተለየ ይሁናል::

፱. በዘጋጀ አካን አንቀጽ ድንጋጌ መመሪያት የቀረብ ከነ ወይም አቤቱታ በዚህና የገዢ ወሰኑ ገዢ ሌተገኘው ወጣት ከተነገረው በኋላ ለክና ወይም ለአቤቱታው የሚሰማው መልሰ እንዲለው ይጠየቃል::

፩. ወጥቱ በሚሰጠው መልስ የቀረበበትን ክስ ወይም አብቃታ በሙሉ በዚቅ ያሆኑ መሆኑ ግልጽ ሆኖ ለፍርድ በቱ በታየው ገዢ በመንፈል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘ ወጥቱ የሰጠውን መልስ በመዘገበ ይጠና ወይደመኑ የተካተማ ወሰኑ ለመሰጠ ይችላል::

፪. ወጥቱ የተከለለበትን ወንፈል በሙሉ ከተረዳው በኋላ ክስን ወይም አብቃታውን ያሳሙ እንደሆነ ለቀረበው ክስ ወይም አብቃታ ለመመሰከር የሚጠሩትን ምስክርቶ ፍርድ በቱ ይጠይቷል:: በመንፈል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘ ወጥቱ ወይም እንደሆነው ወይም መብቃው ማንኛውም ምስክር እንዲጠራለት ማድረግ ይችላል::

፫. ምስክርቶን ሁሉ ፍርድ በቱ በጥያቄ ከመረመራ በኋላ የወጥቱ ወገን መሰቀልኝ ጥያቄ ለጠይቷል::

፬. ማስረጃ ተስማቶ ካለቀና የወጥቱ ወገን ስለንገኝ መቻላለ ጥማዊ ከደረግ በኋላ ፍርድ በቱ ፍርድ ይሰጣል::

አንቀጽ ድንጋጌ ፍርድ

፩. ፍርድ በቱ በዘህ ስሜ አንቀጽ ድንጋጌ መመራት በመንፈል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘው ወጥቱ ከምኩንያቶች ጥርጋዕስ በለይ ወንፈል መፈጸመን በማስረጃ ማረጋገጥ ካልተችለ በኋላ የመልቀቅ ወሰኑ ይሰጣል::

፪. በዘህ ስሜ አንቀጽ ድንጋጌ መመራት ፍርድ በቱ በመንፈል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘው ወጥቱ ከምኩንያቶች ጥርጋዕስ በለይ ተፋጥቶ ሆኖ ከተገኘ በመንፈል ስሜ ካለንቀጽ ድንጋጌ ይሞር የተመለከቱ የጥንቃቄ ሆኖም ተችቋም እና በዘህ ስሜ አማራጭ መፍትሃም ወይም ቅጣትን ይመስናል::

፫. ፍርድ በቱ በወጥቱ ላይ የጥንቃቄ ሆኖም ወይም ቅጣት ከመመለከት በፊት በመንፈል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘውን ወጥቱ የሚጠቀም ወሰኑ ለመሰጠ እንዲያስችላው ስለወጥቱ መብቃው ማንኛውም ለመሰጠ ይችላል::

፬.ፍርድ: የሚሰጠው እንደ ማንኛውም መቆየት ክስ ነው:: ፍርድ በቱ ወሰኑውን በመንፈል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘው ወጥቱ ከሰራሽ በኋላ ለመፈጸማት መብቃውን እንዲያርጋግም የሰጠውዋል::

፩. ፊርማ በየትናው ከገ መመሪት እንደተሰጠ በፎርማ ወሰጥ ይጠቀኗል፡፡ ፊርማ በዘሱ ከገ የተመለከተ፡ ዘርዝርና የሚይዘ ሆኖ ያለበኝው፤ የወደፊቱን እና አጠቃላይ ህኔታውን በማይቻቸው መልከት መዘርዘር ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ድንጋጌ ሌሎች ለምት ለይ የሚሰጥ ትእዛዝ

፪. ፊርማ በፋ በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘው መግቢት ወላጅ፡ ትምህር፡ አካይና ወይም ታላፊነት የተስጠው ሌላ ለው ተግባሩን በሚገባ የፈልጊዜው መሆኑን ከመ በሌሎች ስትታ የተመለከተው እንደተጠበቅ ሆኖ ማስተካከቸ እና እርምጃ መሰጠት ወይም መውቀት ይችላል፡፡

፫. ፊርማ በፋ በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገበቶ የተገኘውን መግቢት በሚገባ ባለሙያዊ ባለሙያዎች የፍርድ በፋ መግቢት በሌላ ለው እና እንዲያደግ ወይም ወደሚታረምበት ወይም ወደሚገኘበት ተቁም የሚሰጠው እንደሆነ ለእድገትና ለተመለከተው የሚያስፈልገውን ወጪ በሙሉ ወይም በከልል ወላጅ፡ ትምህር፡ አካይና ወይም ታላፊነት የተስጠው ሌላ ለው እንዲከፍል ማዘዣ ይችላል፡፡

፬. በዘሱ አንቀጽ ጽዕስ አንቀጽ ይ መመሪት የሚጠለውን ግዳታ ለክና የሚቀይበትን ገዢ በውሳኔው ወሰጥ መመልከት ይኖርበታል፡፡

፭. በዘሱ አንቀጽ ጽዕስ አንቀጽ ይ እስከ ይ በተመለከተው መመሪት በተሰጠ ትእዛዝ እና ወሰኔ ለማሳዣ ማቅረብ ይችላል፡፡

አንቀጽ ድንጋጌ ትእዛዝ ወይም መሳዣ መሰለወጥ ወይም ማሻሻል

፪.በለ ይግባኝ፡ ለበርና ፊርማን እንደገና ለለማየት በዘሱ ከገ የተመለከተት ይንገዢዋቸ እንደተጠበቅ ሆኖ በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገበቶ በተገኘው መግቢት ለይ ትእዛዝ የሰጠ ማንኛውም ፊርማ በፋ በራሳ አስተያየት ወይም ወግቢ፡ በጠብቃው፤ በወጪ ከገ፡ በመለጃ፡ በጥምህር፡ በእነዚህወጪ ታላፊ በሆነለት ሌላ ወይም አይደ በተስጠው ለው ወይም ይርቻት አመልካቻነት ቅድም ሲል የሰጠውን ትእዛዝ ለመለወጥ ወይም ለማሻሻል ይችላል፡፡

፫.በዘሱ አንቀጽ ጽዕስ አንቀጽ ይ መመሪት ፊርማ በፋ ትእዛዝን ሲሰጥ ለመግቢቱ ተቁም አስፈላጊ መሆኑን ማረጋገጥ እና ጉዳይ የሚመለከተው ለው፤ ባለሙያ እና ይርቻት የሚያቀርቡውን አስተያየት መቀበል ይኖርበታል፡፡

ምዕራፍ ሁለት

ደንብ መተላለፍ ሲሉ ማመራቢት ሚኑ ሆኖም

አንቀጽ ድንጋጌ ተፈጻሚነት

፩. ደንብ መተላለፍን የሚመለከት ገዳይ በዘመኑ ምዕራፍ በተደንገገው መመሪት ይመራል::

**፪. በዘመኑ አንቀጽ ገዢ-ስ አንቀጽ ይ ያልተገኘና የደንብ መተላለፍን የሚመለከት ገዳይ በፊት
አንቀጽ የሚመለከት ይመራል::**

፫.በዘመኑ ምዕራፍ ባልተገኘና ገዳይ ላይ የዘመኑ አንቀጽ ለለምት ይንጋጌውን ተፈጻሚነት እሳቸው::

አንቀጽ ድንጋጌ ደንብ ተላለፈ እንዲጠረ የሚቀርብ ማመልከቶ

**፩.የደንብ መተላለፍ በተፈጸመ ገዢ ደንብ ተላለፈው እንዲጠረ ፍርድ በቱ መጥሪያ እንዲሰጥ
ከለም ይመለከታል::**

**፪.ማመልከቶውም የደንብ ተላለፈውን ስም፣ የደንብ መተላለፍ የተፈጸመበትን ሁኔታ፣ ከስ
የቀረበበት አንቀጽ የአንቀጽ እንዲሆም ለለምት ለክቡር እስራለን ገዳቶችን እና
እንደአስፈላጊነቱ ማስረጃ መያዝ ይኖርበታል::**

አንቀጽ ድንጋጌ መጥሪያ መለከት

**፩.ፍርድ በቱ የቀረበበትን ማመልከቶ መርምጃ በዘመኑ ምዕራፍ በተመለከተኩ ይንጋጌውን መመሪት
መመራት ያለበት ገዳይ መሆኑን ከረጋግጣ ለተከሳሽ መጥሪያ ይፈከል::**

፪.መጥሪያው ማመልከቶውን አባሪ ማድረጋት እንደተጠበቀ ሆኖ::

**(ሀ) ፍርድ በቱ በሚመለከት በታች ቅጂ፡ስም፡ ተጠሪው ወይም መከላዊ መለከት
እንደሆነዋል::**

**(ለ) ተጠሪ የቀረበበትን ከስ ክሙኑ ፍርድ በቱ መቅረብ ስያስፈልጊው ማመትን በጽሕፈ
ለፍርድ በቱ ከቀመጥ በፈቻ መግለጫ ወይም፣ በተወካይ መለከት የሚችል
መሆኑንና የደንብ መተላለፍ ለይሰከተልበት የሚችልውን ከፍተኛ ቁጥር
መጠን::**

**(ሐ)መጥሪያው የደረሰው መሆኑን ለማረጋገጥ በተከለከት መጥሪያ ላይ መፈጸም ያለበት
መሆኑንኩመቅረብ ያለበት ከሆነም እንዲቀርብ የሚያመለከት ነርክር ::**

መያዝ ይኖርበታል::

አንቀጽ መሬት ፊርድ በት ማረጋገጫ ከነነ ማመን

**፩.እናንብ ተላለፈው የቀረበበትን ከነ ከመን ፊርድ በት መቅረብ ስያስፈልግዎች ማመኑን በጽሕፍ
ለያዘውቁ ይችላል::**

**፪.ጥሩ-ተኻናትኩን የሚገልበው ጥናትና የደንብ ተላለፈውን ሰም እና ሂርማ መያዝ ይኖርበታል፤
በመጥረቶ የተመለከተውን መቀበዎች በጥናት፤ በመለከተኩን ወይም በሌላ ተጠለ መንገዶች መሳካ
ይችላል::**

አንቀጽ መሬት ከነ በታመን ሂሳብ የሚኖር ሆነ ለመዕቃ

**፫.ተከሳሽ ጥሩ-ቱን የመን እንዲሆነ እና ፊርድ በቱ የጥንትበት መቀበዎች ቁጥጥር በታ የሚፈጸድ፤
እንዲሆነ ወ-ሳው ወፊያው-ት ይለባል:: የው-ሳው-ንም ገልባዊ ለደንብ ተላለፈው ይለከል::**

**፬.በዚህ አንቀጽ ገዢ-ሰ አንቀጽ ይ በተደንገገው መጨረሻ ይንብ ተላለፈው የጥንትበት መቀበዎች
የተውስኗት ሆኖ የመቀበዎችን ጉዢበት አስቀድሞ የአሁን እንዲሆነ እና ፊርድ በቱ የውስኗው
መቀበዎች በመጥረቶ ላይ ከተገለጹው የጥንትበት መጠን የበኩ ወይም የነበረ እንዲሆነ ልዩነት ለደንብ
ቻላለፈው ተመለሽ እንዲሆነ ወይም ተጨማሪ ልዩነቱ እንዲከናል የባል::**

**፭. ፊርድ በቱ ተከሳሽ በማቅረብ በት እንዲታስርማዋኝ ሥራ እንዲሠራ ወይም ማስጠንቀቂያ
እንዲስጠው ወይም እንዲመቀበ ሲፈልጉ ተከሳሽ እንዲቀርቡ በማድረግ ሲፈቅጥቱ አስተያየቱን
ይጠይቀዋል::**

አንቀጽ መሬት ከነ በተካለ ሂሳብ የሚኖር ሆነ ለመዕቃ

**፮.ተከሳሽ መጥረቶው ላይ ጥሩ-ተኻናትኩን በማመን የልዓል እንዲሆነ የገኘ እንዲሰማ በተቀመራዎች
ቁጥር ለቋጥ ፊርድ በት መቅረብ አለበት::**

**፯.ከነሽ እና ይንብ ተላለፈው የሚከርቡ ወይም ለለ ማስረጃ እንዳለታው በቀመርው ቁጥር
እንዲቀርቡ አስፈላጊውን ይረዳጋለ::**

**፱.ከርክና የሚሰራቸው መሰማምት ሲደረቱ በቋል ይረዳወጣል:: ፊርድ በተካም የሚከርቡ ከሚስጠው ቁል
ው-ሳው ወኩው-ን የገኘ በታ በመዘገበበት ይፈጸማል::**

፩.የከነ. መሰማት ሂደት ማመልከቶ ከቀረበበት በለን ለሁለት ስምንት ወሰጥ መጠናቀቁ
ይኖርበታል::

፪.ፍርድ በቱ ወሳኔው የተመረጋገጫበትን ስሜና የወስኑያን በአዋጅ በመግለጫ ወሳኔውን የጥቅም
ይመዝግባል::

አንቀጽ ይዘጋጀ ተለለው ብልፍጻ ገዢ የሚኖር ሆነ ለመስት

፩. ይዘጋጀ ተለለው ብቃጻ ቅን ሌይቀርብ የቀረ እንዲሆነ ፍርድ በቱ መዝግበትን መርምጃ
ተገበ ሆኖ ለማግኘው ወደፊዴት ወሳኔ ይሰጣል::

፪.ፍርድ በቱ ወሳኔውን የሚያስፈልግመውን አካል ሌይቶ በማመልከት ወሳኔው እንዳፈጸም ትእዛዝ
ይሰጣል::

አንቀጽ ይዘጋጀ ሌዩ ሁኔታ

፩.በዚህ ከፍል ለይዘጋጀ መተላለፍ የተደንገገው በጥርም በይዘጋጀ ተለለው ሌይ የሚጠለው
ቁጥራት:-

(ሀ) የገንዘብ ቁጥር በይ::

(ለ) የመንግሥት የሚከተሉት ገዢ ማለፍ ሌይ የሚሰጥ ቁጥር::

(ሐ) ለአሁን ጥቅም ንብረትን መልቀትን በተመለከተ በማቀርብ ከስ ሌይ የሚመለድ
ቁጥር::

(መ) ቁጥሩ ማስጠናቀቁ በይ::

(ወ) በእንደ የተለየ የገዢ እንዳይገለገል ወይም ጥቅም ሌይ እንዳይውል የተጠለ ቁጥር::

(ጋ) የሰራ ፍቃድ መመለስን የተመለከተ ቁጥር::

(ጌ) እስከ እንደ ወር የሚደርሰ እና የሚገደብ ቁል እስራት::

ስለምና ከነሽ የምርመራ ወጪቱን ተመልከቶ የሚጠበበትን ቁጥር ሌይቶ ለወመለከተ ፍርድ
በቱ ቁጥሩን ወሰኑ ወሳኔውን ከመጥረምው ወር ለይዘጋጀ ተለለው ለሌሎች ይችላል::

፪. ይዘጋጀ ተለለው አምኖ ወሳኔውን በጽሕና የተቀበለኝ ወሳኔውን ከፊዴው ወይም ለፈጸም
ከተለማማ ፍርድ በቱ ይህንን እንዳፈጸም ትእዛዝ ይሰጣል::

፩.፲፻፻፻ ታላለፈው መጥሪያ ያርሱት በሁሉት ስምንት ወሰኑ መልስ ያልጠበት እንደሆነ
እንዳመነና ወሰኑ እንደተቀበለ ተቀጥሮ ወሰኑ እንደረዳም ፍርድበት ትእዛዣ ይሰጣል::

፪.፲፻፻፻ ታላለፈው ያልተሰማማ እንደሆነ ከስ በመክበሩ የደንብ መተሳለፍ ሥነ ምርጥ
ይታደል::

፫.በዚህ እንቀጽ መመራት የሚሰጥ ወሰኑ ወይም ትእዛዣ ይግባኝ አይቀርብበትም::

ከጠናቸው መጽሐፍ

በወንጀል ጉዳዮች ዓለም አቀፍ ት-ብዕር

ምዕራፍ እንደ

በወንጀል የምርመራና ከስ ሂደት ጉዳዮች ት-ብዕር

ከናፈል እንደ

ጠቅላላ ድንጋጌ

እንቀጽ ድንጋጌ ዓለም

፩.በወንጀል ጉዳይ የሚደረግ የዓለም አቀፍ ት-ብዕር ዓለም ህንጻቱ በወንጀል ጉዳይ ከሚደረግ
ት-ብዕር ወር በተያያዘ በዓለም አቀፍ ያረጋ የሚኖሩ መብትና ተቀምቶችን ለማስከበር እና
ግእታዎችን በአጠቃላ ለመወጣት የሚያስተል ምርጥ መዘርዝት ነው::

፫.በዚህ ከናፈል ወሰኑ «ዓለም አቀፍ ት-ብዕር» ስትቀበለታዊው ወይም
በፊርማዊው ስምምነቶች ይ በእኔና ለእኔና መርሆ እና በዚህ ከግ መመራት በወንጀል ጉዳይ
የሚደረግ ት-ብዕር ነው::

ይ.ለዚህ ምልሬፍ አረዳዥም እንደቅድሞ ተከተለ «ፍርድ ቤት» እና «መቅረብ ይቻሉ አገልግሎት ማለት የፊትና የፊትና ፍርድ ቤት እና የፊትና መቅረብ ይቻሉ አገልግሎት ነው::

አንቀጽ ድንጋጌ መርሆ

፩.መንግሥት በወንጀል ጉዳይ ለይ የሚያደርግበት ዓለም አቀፍ ት-ብብር አ-ጥጥልኑ በፈረመኑው ወይም በተቀበለኛው ለማምጣት መመሪያ ያደረግባል::

፪.ግልጽ የሆነ ዓለም አቀፍ ለማምጣት የሌላ ወይም ያልተጠላ እንደሆነ ት-ብብር በዚህ ከፍል በተመለከቱ ድንጋጌዎች መመሪያ ያደረግባል::

፫. የት-ብብር ጥያቄው ስን መንግሥቱንና የሆነዕቃን ለዓለምኑ የሚያስከበር፤ የአ-ጥጥልኑን አካዕዱት ቅዱም የሚያስጠበቅ እና በንራ ቅዱምና እኩልነት ለይ የተመመራት መሆኑ አለበት::

፬.ማንኛውም የት-ብብር ጥያቄ የወንጀል ተንሸሽ ወይም የወራሽን የካሂ ወይም ለለ የሙብት ጥያቄ በማያጻድል መልክ መረጃም ይኖርበታል::

አንቀጽ ድንጋጌ ት-ብብር ማድረግ የሚይፈልግባቸው ሁኔታዎች

፩. ከመንግስት የወንጀል ጉዳይ ለይ የሚደረግ የት-ብብር ጥያቄ::

(ሀ) የማንኛውንም ለው መመሪያው መብቶችና ነጥቶች ለጥበ ይችላል ት-ብብር የሚታመን እንደሆነ በተለይም ለግጻፍት፣ ማኅኬ፣ አ-ሰብዓዊ ለሆነ አያያዝ ወይም ቅዱት ይጋለዋል ት-ብብር ለታመን፣ ወይም

(ለ) እንደኛ ለው በዘር፣ በበኩር ማንኛነት፣ በታይምናት፣ በምት፣ በቀለም፣ በዘንነት ወይም ለለው የፖለቲካ አቅም ለይስከበለው ወይም ለይስቀበው ይችላል ት-ብብር ለታመን፣

(ሐ) ለተጠየቁው ት-ብብር መንሻ የሆነውን በጠር ስን በቻ የሚያስቀበ ተግባር የተያያዘ የት-ብብር ጥያቄ ሆኖ ለወንጀል የተቀመጠውን ቅዱት የመወሰን ሥልጣን የተሰጠው ለልቶ ፍርድ ቤት ወይም የአስተዳደር ፍርድ ቤት እንደሆነ

(መ) የት-ብብር ጥያቄው እንደ ለው ተከሰ ነገ ከተባለበት ቅዱት ከተባለበት ይቀርታ በተደረገበት ወይም ቅዱቱን ከፈጸመበት የወንጀል ድርጋት የወንጀል ድርጋት የተያያዘ ከሆነ::

(ው) የቀረበው የት-ብ-ብር ቴያቄ የህንጻን ሌ-ዓለዋኑት የህንጻና የሰነዱ ያህንነትን የሰነድ
የብለቤት ወይም የህንጻ ቴዕማን የሚሸጊ ካሆኝ

ት-ብ-ብር መጽሑፍ የለበትም፡፡

፩. ለት-ብ-ብር የሚለከው ለው አ-ት-ጥ-ቃ-ይወ እንደሆነ በአን መንግሥቱ የተመለከቱ መብቶችና
የገኘች እንደሚከበሩለት መረጃዎች ይኖርበታል፡፡

፪. የት-ብ-ብር ቴያቄ የቀረበበት ጉዳይ የነበረ ማቅረቢያ ወይም የቆጣት ወ-ሳኔ ማስፈጸሚያ የደርጅ
ኩስ በውጭና ስጋ መመራት ይቀበራል፡፡

እንቀጽ ይጤና የት-ብ-ብር በይኑዋቸው

በውጭና ጉዳይ የሚደረግ ት-ብ-ብር በውጭና ፖርመራ ክስ እና የፍርድ ሂደት ባለ ጉዳያች ሲሆን፡-

፩. የውጭና ፖርመራና ከምርመራ ገዢ የተያያዘ ጉዳያቸው፡፡

፪. መረጃና ማስረጃ ለው-ው-ጥንት

፫. የውጭና ተገኘዎችና ምስክርችና በቁጥጥር ተብቻዎች፡፡

፬. አገልግሎት መሰጠት፡፡

፭. የሚሰተለፈ ቴያቄ መፈጸምና

፮. ወንጀል ለመፈጸም የሰነድ ጉባኤ የውጭና ፖራ የሆነ ጉባኤዎች ወይም ጉባኤዎች ማገድና
መው-ረሰ

፯. የተያዘ ለው ለው-ው-ጥ ወይም ፖርድናንና የፍርድ ሂደትን ማስተለፈን፡፡

፱. የፍርድ በት ወ-ሳኔ ዕውቅና መሰጠትና መፈጸምና፡፡

፲. ለለም በጠቅላይ በቁበ ስጋ የሚፈቀድ መሰል የት-ብ-ብር በይኑዋቸው፡፡

የጠቅላላል፡፡

እንቀጽ ይጤና የት-ብ-ብር መከተሉያዊ የማስፈጸም ሥልጣን

፩. በውጭና ጉዳይ የሚደረግ የኖለም አቀፍ ት-ብ-ብር ቴያቄ በእጋጌዎች የግንባኑት መሰጠር
መቀረበና መፈጸም ይኖርበታል፡፡

፪. በዚህ እንቀጽ ጉዢ እንቀጽ ይ-የተደንገገው በጥርጋ አስተካይ የሆነ ጉዳይ የገመመ እንደሆነ
ጠቅላይ በቁበ ስጋ የው-ጥ ጉዳይ ማረጋገጫዎች በማማከር ከእጋጌዎች የግንባኑት መሰጠር
ው-ጥ የት-ብ-ብር ቴያቄ ለ-የቀርብ ወይም ለፈጸም ይችላል፡፡

፩. በቅልይ በቁበ ስሜ በወንጀል ጉዳይ የሚደረግ ዓለም አቀፍ ትብብርን የሚመለከቱ ጉዳያቸውን የማስፈጸም፣ የመምራት እና መከታተል ይኖርበታል፡፡ ይህንንም ሰራተኞች ከሆነ ይህንንና ተጥቶ አካላትና ሌሎች የሚመለከታቸው ተቋማት ወር በመመከከር ይሁናል፡፡

፪. በቅልይ በቁበ ስሜ በዘህ ስሜ መመሪት የሚደረግ ማኅድዎች ዓይነት ትብብር የገብብሩ ዓለም እና አግባብ ለለው ስሜ መመሪት እየተፈጸሙ መሆኑን መከታተል ይኖርበታል፡፡

፫.በዚህ አንቀጽ ጉዢ አንቀጽ ይ እና ይ የተደንገጋው እንደተጠበቀ ሆኖ በተዲያ በይነትና ለማንኛነቱ መመሪት በሆነ ለምምነት ወይም ስሜ መመሪት ጉዳይ የሚመለከተው አካል በቅልይ በቁበ ስሜን ማስታወሻ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ፖስታ የገብብር ወጪ

፩. በሰምምነት በሌላ አኔድን ከልተመለከተ በስተቀር የገብብር ወጪ በትብብር ጥያቄ ሆነ የሚሽልን ይሁናል፡፡

፪. በኢትዮጵያ የሚጠየቁ ትብብር ወጪው በፊዕራል መንግሥት ይስ኏ናል፡፡

፫. በኢትዮጵያ የሚሽልን የገብብር ወጪ ከፍያ በፊዕራል መንግሥት የገዢነት ለሆነት እና የፋይናንስ ስሜ መመሪት ይወስናል፡፡

አንቀጽ ፖስታ የገብብር ጥያቄ ማቅረብ ለለማቻሉ አካላት

፩. በወንጀል ጉዳይ ለልማት ወለው የፊዕራል ወይም የከልል መንግሥት አካል በዘህ ስሜ መመሪት የገብብር ጥያቄውን በቀጥታ ለፊዕራል መቅረብ በቁበ ስሜ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

፫.በዚህ ስሜ አንቀጽ ፖስታ ጉዢ አንቀጽ (፬) የተደንገጋው እንደተጠበቀ ሆኖ የፊዕራል መንግሥት አካል በቀጥታ የገብብር ጥያቄ እንዲያቀርብ የፊዕራል መቅረብ በቁበ ስሜ ለፈቅድ ይችላል፡፡

ከፍል ሆነት

የገብብር ጥያቄ

ՀՅԱԿ ՑՐՔ ՊԵՏՔՓՈՎ ՀՓՃՃՈ

Ֆ.ՄԴՀՄՓ-Թ ՊԵՏՈՈԸ ՊԵՏՔ ՈՑԺԻՒՔ ՄՊԳՃՈ ԵՐԵԱՆԴԱ:

Է.ՈՒԽ ՀՅԱԿ ՅՇ-Ն ՀՅԱԿ է ԲԻՔՆԱՂՈՎ Ո.ԳԵԹ ՀՈՒՄՆԵ Ս-ՆԴ Ա.Ք.ՉՊԹ ՊԵՏՈՈԸ ՊԵՏՔՓ- ՈՓՃ: ՈՀ.ՄՆ ՈԵԹ ՈԿ-ԻՆ Զ.ՏԼԱՄ-ԵՒ ՄՊԾՄԴ-Ն ՈԵՊՈՒՔ Ա.ՓԵ-Ո ԵՇ-ՆԱԼ ՊԵՏՔՓ-Թ ՈՄԱԴ ՓՆ ՈԵ-Թ Զ.ՏԼԱՄ-ԵՒ ՄՊԾՄԴ-Ն ՈԵՊՈՒՔ Ա.ՓԵ-Ո ԵՇ-ՆԱԼ ՊԵՏՔՓ- ՀՅԱԳՃԱՓՃՈ ԵՓՈՒՃ-Ճ:

Է.ՊԵՊՃ ՈՄՊԳ-Ն ԹԱԿԴՐԴ ՊԵՇԵՐԴ ՀՈՒՄՆ ՈՈՒՓԸ ԻՊԵՔՓ ՋԸ ՊԵՏՔԻ ԱՊՃ ՈՒԽ-Դ ՈԵԹ ՈՑԺԻՒՔ ՊԵՏՈՈԸ ԹԱԿԴՐԴ-Ն ՈՒԽ ԱՊԵՇԵՐԴ ՄԱՊԵ ՈԱՄ ՀԻՃ ՊԵՇԵՐԴ ՀՐՈՒՃԱՊԹ:

ՀՅԱԿ ՑՐՔ ՊԵՏՈՈԸ ՊԵՏՔ ՔԱՐ

ՄԴՀՄՓ-Թ ՊԵՏՈՈԸ ՊԵՏՔ ՀՅԱԳՃԿ Ս-ՆԴ-

Ֆ.ՊԵՏՈՈԸ ԶԼՄ ՀԿ ԶԵԿԴ-Ն

Է.ՔՓՃՈՎ-Ն ՊԵՏՔ ԲՄԴԻՒՒՆ ԴՔԹ ՈՄՊԳ ՀՔՃ-Դ: ՊԵՏՔ-Ն ԼՄԳՃՈ ՔԼՄ ԺԿՓ ՄՊԱՀԵ-Ն ԻԴ-ՋԲ ՋԸ ՈՒԵՔԻ ՔԼՄ ՇԱՃԵ-Ն ՀԿ ԱԼՄ-Դ ՀՈՒՄՆ Ս-ՆԴ-Փ-Դ:

Է.ՊԵՔՓ- ԻՊԱԾՈ ՋԸ ԲՄԴ.ԲՐԱ ՀՅԱԳՄՆ ՊԱԾՈ ԲՄԴՈՎՈՒՆ ԲՄԴ-ՄՓՈՒ-Ն ՈՄՊ: ՄՓՃ-Վ ՀՔՃ-Դ: ԱՊԴ-Ն ՀԿ ՀՅԱԳՃԿ Ս-ՆԴ ՊԱԾՈ ՀԿՃ: ԸԵՐԳ-ԳՐ ԱԼ ՄՊԼԲ ԱԾԱԿ Ս-ՆԴ:

Է.ՊԵՔՓ- ԻԴ-ԱԾԵ-Ն ՋԸ ՊԵՏՔԻ ՀՅԱԳՄՆ ՊԵՄՃՈ ՈԵԹ ՊԵԿՃ ՊԵԿՃ ՕԵԿԴ-Ն ՀԿ ՀԱԾԵ-Ն: ԲՄԴ.ԴՀՈՒ-Ն ՈՒ ԲՄԴ.ԲՈՒՃ-Ը ՀԿԵԸ ՄՊԱՀԵ-Ն ՊԿ-ԴՀԴ-Ն ԲՄԴ.ԲՈՒ Դ-Ի ՀԿԱԾԵ-Ն: ՊԵԿՃՈ ՊԵԿՃ ՈՒ Մ-Ն:

Է. ՔՄԴՃԸ Դ-Ը ՀԿ ՀՅԱԳՄՆ ՄԴՃԸ-Ն ԲՄԴ.ԲԻՄՊ-Ն ԺԿ: ՄՊԱՀԵ-Ն ԴՃՃՄ ՊԵԿՃ-Ն ԲԸՆ-Դ: ԲԸՆ-Դ: ՊԵԿՃ-Ն ԱԱԸ ՈՒ-Ն ԲՄԴ.ԲԻՄՊ-Ն ԱԱԸ ՈՒ-Ն ԲՄԴ.ԲԻՄՊ-Ն ՄՊԱՀԵ-Ն ՊԿ-ԴՀԴ-Ն ԲՄԴ.ԲՈՒ Դ-Ի ՀԿԱԾԵ-Ն ԱԱԸ ՀԿ ՀՅԱԳՄՆ ՄԴՃԸ-Ն ՈԱՄՃՃՄ ԲՄԴ.ԲԻՄՊ-Ն ԲՄԴ.ԲԻՄՊ-Ն Մ-Ն ՄՊԱՀԵ-Ն: ՀԿ

Է. ՊԵԿՃԸ ՊԵԿՃ ՕԵԿԴ-Ն ՀԿ ԱԾԱԿ:

Է. Դ-ԱԾԵ-Ն ՄՊԱՀԵ-Ն ԱԱԸ:

፩. ት-ብ-ብ-ን አስመልካም መውሰድ ያለበት የሚሰጥሶችን ጥንቃቄዎች፣

**፪. መያወጪ ሆነር ት-ብ-ብ- ለከናወን እንዳውሰድ የሚፈልጋቸው የተለየ ሆነ ምርመራቸው ወይም
ሁኔታዎች፣ እና**

፫. በማመልከተው አካል የሚጠየቀ ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎችን፣

መያዝ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ይቻቻ የጥያቄዎች ተቀባዩን አግባብነት ማረጋገጥ እና መሳሪያ

**፩. በቅርቡ የጥያቄ ተቀባዩን አግባብነት የሚፈልጋል መሆኑን በማረጋገጥ
ተገቢ በሆነ አዋጅ ገዢ ወ-ሰጥ ይመለናል፡፡**

**፪. ተቀባዩን የለለው ወይም የልተሙሉ ተያቄ እንደሆነ ለጠቅሞው አካል ወ-ሰውን ወደመው-ት
የሰው-ቁል፣ በጥያቄው ላይ የታች ጉዳለዋቸውን ለይቶ በማመልከት ማስተካከለ ተክርጓለት ወይም
ጥያቄውን አጠልቶ እንዲያቀርብ ያደርጋል፡፡**

**፫. ተቀባዩን የለው እንደሆነ እና የቀረበው በፊርማ-ል ወይም በከልል መንግሥት አካል
እንደሆነ በውጭ ጉዳይ መሸጠኑበር በከል ት-ብ-ብ- ለማጠረቃው አካል ይልካል፡፡ ሆኖም ተያቄው
የቀረበው ለእናትና መንግስት እንደሆነ እንደአግባብነቱ በዘጋጀ ሲሆን የገንዘብዎች መሠረት እንዲፈጸም
ያደርጋል፡፡**

**፬. የቀረበው የት-ብ-ብ- ተያቄ በተቻወሙ የወንጀል የሚመራና ከስ ሂደት ላይ ጠልቆ የሚገኘ ከሆነ
የፊርማ-ል ተቀባዩ የጥያቄ ት-ብ-ብ-ን ለለላ ሌዕስ ለማድረግ ለመስጠት ይቻላል፡፡**

**፭. ለነድ እንደተለቀቀ የቀረበ የት-ብ-ብ- ተያቄ ከሆነና ለነድ በተቻወሙ የፍት-ሐብዕር ከስ ላይ
የሚያስፈልግ ከሆነ ት-ብ-ብ- ለለላ ሌዕስ ለማድረግ የፊርማ-ል ተቀባዩ የጥያቄ ት-ብ-ብ- ለመስጠት ይቻላል፡፡**

አንቀጽ ይቻቻ ማረጋገጥ መሳሪያ

**፩. በዘጋጀ ሲሆን የተደንገገ መርሆዎች እንደተጠበቀ ሆነው ለው ተሳይሱ የሚሰጠው ት-ብ-ብ- ተያቄ
ሀነር፡-**

**(ሀ) በኢትዮጵያ የተሰጠው ለው በግብር ወ-ሰጥ ከመግበቱ በፊት በፊርማው ተግባር
እንደማይያዘው እንደማይከለበ እንደማይቀጣ ወይም የታችውም የግል ነገሩ
እንደማይገቡ፡ ወይም በማንኛውም የፍት-ሐብዕር ይለፈን፡ ተጠቃቄ እንደማይሆን፡**

- (ለ) በጀት እና በንዑስቃለት በሰጠው ሁንጻ ፍቃድ ካልሆነ በስተቀርብ ተብብር ከተመቀበት ገዳይ ወጪ ይጋፍ እንዳለጥ እንደማይገኝኝ;
- (ሐ) በአምጣነት በተገለጹው የንዑስ ገዢ ቅድሞ ሲል ወደኅጋጋዬት ሁንጻ እንደማመለስ;
- (መ) ሆኖም ለተጨማሪ ገዢዎት ገለባብ ለተብብር እንዳቆይ ጥያቄ ካቀረብ የፈጸመዎች በቅልድ በቋበት አካል ይህንን ጥያቄ በመመርመር ይመለናል;
- (ወ) የተጠረጋግጧት በማቅረብ ወይም በማረራቅ በተ የከረቡ ለው ካሁን መመራታዊ መብቶች ለመስጠት በማቋሚ ማቅረብ ወይም ማረራቅ እንደማግያቀዱው;

ማረራቅ መሰጠት ይኖርበታል::
፩.በዚህ እንቀጽ ጉዢ እንቀጽ ይ የተደንገገው እንደተመበቀ ሆኖ የተብብር ጥያቄው የቀረበለት ሁንጻ አስፈላጊ በሆነ ገዢ ተጨማሪ ማረራቅ ለመቀበ ይችላል::

ከፍል ሂሳብ

የተብብር ጥያቄ እረዳዥም

እንቀጽ ይችላ መቅለለ

፩.የቀረበው የተብብር ጥያቄ በዚህ አካል መመራት ተቀባዩት ያገኘ እንደሆነ በዚህ አካል እግዢበት ባለቤት ተቀባዩት የሚከተሉ እንደሆነ በዚህ አካል መመራት ተፈጻሚ ይሆናል::

፪.የቀረበው የተብብር ጥያቄ በኢትዮጵያ አካል ወሰኑ የሚከተሉ እንደሆነ በኢትዮጵያ አካል ወሰኑ ተመሳሳይ ወይም ተቀራረብ በሆነ አካል ተፈጻሚ ለሆነ ይችላል::

እንቀጽ ይችላ የወንጀል ምርመራና ከምርመራ ዜር የተያያዘ ገዳይ ተብብር

፩.ተብብር መያወቁው ሁንጻ እንዲ የወንጀል ድርጅት እንዳመረመር በጠየቀ ገዢ መቅለለ በቋበት አካል ምርመራው በዚህ አካል ከክንቀጽ ይችላ እስከ እንቀጽ ይችላ በተደንገገው ሆኖ ምርመት በአካል የመመርመር ሥልጣን በተሰጠው አካል እንዲፈጸም ያደርጋል:: የምርመራውንም ወጪት በውጭ ገዳይ ማረጋገጫ አማካይነት ለመያወቁው ሁንጻ ይልካል::

፪.በዚህ የምርመራ በፊት ወንጀልን ለመመርመር ጥያቄ በቀረብ ገዢ መቅለለ በቋበት አካል ምርመራው በዚህ አካል ምርመራ እንዲያከናወኗ ሥልጣን የተሰጠው አካል እና የጥያቄ እቅራቢው ሁንጻ የምርመራ አካል ወንጀልን በሂሳብ የሚመረምሩበትን እግዢበት ይመለናል::

፫.የተብብር መያወቁው ሁንጻ ምርመራ አካል በኢትዮጵያ የግዛት ካልል ወሰኑ ወንጀልን እንዳመረምር ወይም በኢትዮጵያ አካል ከተደንገገው ምርመት ዜር የሚመለከል ምርመራ

እንዳካሬ ቅዱ ከቅረብ በቅልር በቁበ ስሜ እግባብነት እና ይመስናል፤ የፌዴራል ፖለቲካዊ
የሚመለከተውን የገዢታና ያህንኑ መሰሪያ በት እስተያየት በመጠቀም የምርመራውን ሂደትና
አፈጻጸም ይከታተላል፡፡

አንቀጽ ዘይና በኢትዮጵያ ወሰጥ ያለን ለው በንዑስቶች የሚተላለፍ ትብብር

፩. በማረራም ወይም በማቅና በት ያለ ለው የሚከተሉት ለመስጠት ወይም ለለሳ ታርመራን የማንኛ
ሥራ በተጠቀም ገዢ ትብብር መቆቻው ሆኖ በዘመኝ ስሜ እንቀጽ ዘይና የተመለከተውን ማረጋገጫ
ሰያጻለ በቅልር በቁበ ስሜ ትብብር እንዲፈጸም ለያደርግ ይችላል፡፡

፪. ተፈላጊው ለው በማረራም ወይም በማቅና በት የማይገኘ እንደሆነ እና ለተፈላጊው ዓላማ
በንዑስቶች ለተላለፍ ፈቃድና እንደሆነ መቅልር በቁበ ስሜ ይህን የሰራዳማል፤ ተፈላጊው
ፈቃድና ከልሆነ በጥናቶ ላይ ፍርድ በት ትክክለ ይለማል፡፡

፫. በዘመኝ እንቀጽ ጽዜ እንቀጽ ይ እና ይ መመሪት የሚተላለፈው ለው እትዮጵያዊ ነዋንት
የለው እንደሆነ በንዑስቶች ለተላለፍ የሚችለው ፈቃድና ለሁን በቁበ ነው፡፡

፬. የፌዴራል ፖለቲካዊ ቅዱ ትክክለ በማውጣት ለተብብር የተጠቀውን ለው ከሚገኘበት
ማረራም ወይም ማቅና በት በመረከብ ለመቆቻው ሆኖ እንዲያስረከብ፤ ትብብሩን አጠናቀ
ሰመሌሰም ወደ ንብረት ማረራም ወይም በማቅና በት እንዲያስረከብ ይደረጋል፡፡

፭. በተብብር መቆቻው ሆኖ የሚገኘ የኢትዮጵያ እምባል ወይም ቀንሰለ ይሰራል በት
የተብብሩን አፈጻጸም እንዲከታተል መደረግ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ዘይና በውጭ ሆኖ ለተብብር መጠቀም

፮. በውጭ ሆኖ ሆኖ በቀጥጥር ሆኖ ያለ ለው ለተብብር በተፈላጊ ገዢ እና ተጠቀሙ ሆኖ ወይም
ተቋም ለፈቃድ መቅልር በቁበ ስሜ የተጠቀውን ለው ተረክቦ ትብብሩን ለመቆቻው አካል
እንዲያስረከብ እና ትብብሩም ከተጠናቀው በኋላ ከተብብር መቆቻው ተረክቦ ትብብሩን ለደረሰው
ሆኖ እንዲያስተላለፍ ለፌዴራል ፖለቲካዊ የለው ወሰኑ እትዮጵያ መግቢያ
፯. በዘመኝ እንቀጽ ጽዜ እንቀጽ ይ መመሪት ለኢትዮጵያ የተላለፈ ለው ወደ እትዮጵያ መግቢያ
ፈቃድ ይለመዋል፡፡

ይ.የተለለ. ለው. በጥበቃ ሥር እንዳቀይ ይደረጋል፤ ማረዳም በት በሚቀይነት ገዢ ተፈጻሚ
የሚሆንው. በእ.ት.የ.ክ.የ ማረዳም በት በሚገኘ ለውጥ ላይ ተፈጻሚ የሚሆንው. ስሜ ይሆናል፡፡
በተጀለ መጠን የመግበትን ጉዳይ መጠሪ እንዳሂድ አስፈላጊው. ይደረጋል፡፡

አንቀጽ ዘዴ በጠቅኩ ማረዳም ወይም ማረማያም በት መቀጥት ያለው ውጤት

በዚህ ስሜ መመረት የተለለ. ለው. በከርክር ሂደት ወይም የፍርድ ቁጥሩን በመፈጸም ላይ የገበረ
እንደሆነ ተለልኝ. በተሰጠበት ገዢ በማረዳም ወይም በማረማያም በት የቆየው. ገዢ መፈጸም ካለበት
ግዢታ ገበቶ ይታስብለታል፡፡

አንቀጽ ዘዴ መረጃና ማስረጃ ልማት

፩. ለጠቅኩ አካል የተሰጠ ማንኛውም ዓይነት ማስረጃ፡ መረጃ፡ ሲደን ወይም ሪፖርታን እና ሌላ
የማስረጃ የጊዜ ያለው. ነገር በእግዥበት የሚያዘው ስለመሆኑ ማረጋገጫዎች መሰጠት እና ተገቢ. በሆነ
አዋጅ ገዢ ወሰጥ መመለስ ይኖርበታል፡፡

፪.በተብብር ጥያቄ የተገኘው ማንኛውም መረጃ ወይም ማስረጃ ትብብር ከተመቀበት ዓለማ
ውጥ ጥቅም ላይ መዋል የለበትም፡፡

አንቀጽ ዘዴ መጥረሻና ለለም ሲደንት የማድረሰ ትብብር

፫.እ.ት.የ.ክ.የ የቀረበው. የተብብር ጥያቄ የመጥረሻ ወይም ሌላ ሲደን የማድረሰ እንደሆነ ይገኘው.
ውሃያዎት መፈጸም ይኖርበታል፡፡

፬.ጥያቄው. መጥረሻ የማድረሰ የሆነ እንደሆነ ይገኘው. ተፈጻሚው. እንዳቀርብ ከተፈለጊበት ቅን
ቆይም በለው ከሃያ ለምንት ቁጥር በለንስ ገዢ ወሰጥ መጥረሻና የመጥረሻ ማድረሰ ጥያቄው.
መቅረብ ይኖርበታል፤ የፊርማዎች ጥለበት መጥረሻው. እንደዚረሰው. ከእምራር አምስት ቁጥር
ባልበለው ገዢ ወሰጥ ለተፈጻሚው. ማድረሰ ይኖርበታል፡፡

፭.በዚህ እንቀጽ የዚህ እንቀጽ ይ. የተደንገገው በፍርማ አስተካይ ሁኔታ ለያዝዋም እና ይገኘው.
በጠቅላይ በቁበ ስሜ ከታማው ጥያቄው. ከተደንገገው. ገዢ ባለ ገዢ ወሰጥ በቁበበም ተቀብዙት
አለው፡፡

አንቀጽ ዘዴ የፍርድ ሂደትን ማስተካለፍ

፩.የኢትዮጵያ የወንጀል አካ በምትከነት ተፈጥሯ በሚሆንበቸው መንጀለች ሌይ የፍርድ ሂደት እንዳተላለፈ የትብብር ጥያቄ የቀረበ እንደሆነ ሂደቱ በዘህ አካና ለለች አግባብነት ባለቸው አገልግሎት መመሪት ለታይ ይችላል::

፪.ለተላለፈው የፍርድ ሂደት ወጪታማንት ለማግኘ የሚያስችል አስፈላጊ ምርመራ ማከረድ ተዘዴ እናሁን በስተቀር የፍርድ ሂደት ማስተላለፈ በተጠየቁው ሆኖ ተቀብያች ካገኘበት ቅን ድምር በዘህ አካኑ መመሪት የተመለከቱ የሰርዓቱ የጥሩትንና ድርሻር፣ የሌሎች የመፍትኬ ለምቅጥች ወይም የከሳሽ ሂደት መቆረጥ ይኖርበታል::

፫.በዘህ እንቀጽ መመሪት የተላለፈ የፍርድ ሂደት ወጪ ካገኘ ይገዢ ለጠቅሙ ሆኖ መግለጫ ይኖርበታል::

እንቀጽ ፪፪፪ ፍርድናን ማስተላለፈ

፩.በዚህ ሆኖ ፍርድ በተ በመጨረሻ ወጪ ተፋጻጭበት የተረጋገጧበት ለው ቁጥጥን በኢትዮጵያ ወጪው እንዲፈጸም የትብብር ጥያቄ ለቀርቡ ይችላል፤ እና ወጪው በዘህ እና ለለች አግባብነት ባለቸው አገልግሎት ይሁናል::

፪.በዘህ እንቀጽ ፳-ስ እንቀጽ ይ መመሪት የሚቀርቡ ፍርድናን የሚስተላለፈ የትብብር ጥያቄ፡-

(ሀ) ተፋጻጭበት ተረጋግጣው ቁጥጥ የተጠለበት ፍርድናን መለያ ወይም ቁጥጥን እንዲፈጸም፤

(ለ) ቁጥጥ የተገቢበት ፍርድናን የገቢበት ቁጥጥ ሆኖ ለመከታተል፤ ወይም

(ሐ) በአመከር የተለቀቀ ወይም ቁጥጥ የተላለፈበት ፍርድናን ለአመከርው ወይም ለቀጥቱ መተላለፈ ማከናወት የሆነ ቁጥጥ ሆኖ ለመከታተል፤ መፈጸሙን ለመከታተል፤

ለሁን ይችላል::

፪. በዘህ እንቀጽ ፳-ስ እንቀጽ ይ እና ይ የተደንገገው በጥርም ፍርድናው ቁጥጥ ይፈጸም ወይም በዘህ ወይም ሌላ አካ ቁጥጥ የሚፈጸምበት የደርጅ ገዢ ካለፈ፤ ፍርድናን የሚስተላለፈ የትብብር ጥያቄ ተቀብያች እያደረገውም::

፩. የተሰረደ ፍርድናን ቁጥር በማስረዳም ሂደት ፍርድ እንዲከለበ ወይም የመጠረሻ ፍርድናን
እንደገኘ የማየት ጥያቄ የቀረበ እንደሆነ ጉዳቶን የማየት ሥልጣን የተብበር መያወው ሆኖ
ይሆናል::

፪. በሰምምነት በሌላ ሁኔታ ካልተፈቀደ በለተቀር ፍርድናን በማስተካለፍ የተብበር ሂደት
የፍርድናውን ትክርይ፣ የቀጥት እራዳቸው፣ የከተትል አግባብና አተማበር ሽጻች የሚቀርብበትን
ሁኔታ መቅለው በቁበ ሲባን ይወስናል::

አንቀጽ ዙላጊ የፍርድ ቤት ትእዛዝ ፍርድናን በይን ወይም ወኩና ዕውቅና መሰጠኝና ማስፈጸም

፫. በውጭ ሆኖ ፍርድናን ቤት የተሰጠ ትእዛዝ ፍርድ ወይም ወኩና ዕውቅና የመሰጠኝና
የማስረዳም የተብበር ጥያቄ በቀረበ ሆነ በዘህ ሂባ እና ለለም አግባብነት ያላቸው ለትን
መዋሪት ይፈጸማል::

፬. ንብረቱ እንዲታገና ወይም እንዲመረሰ በመያወው መንግሥት የተሰጠ ትእዛዝ ፍርድናን በይን
ውጭ ወኩና በኢትዮጵያ ሂባ መዋሪት እንዲተሰጠ ይቀበሸል::

፭. መቅለው በቁበ ሂባ በተቋራኝው ካልወሰን በለተቀር በውጭ ሆኖ ፍርድናን ቤት ወኩና መዋሪት
የተወሰለ ማንኛውም ንብረት ለመንግሥት ገዢ ይሆናል::

አንቀጽ ዙላጊ በኢትዮጵያ ማዘኑ እስረጃን ማስተካለፍ

፪. ትብበር መያወቅ ሆኖ ፍርድናን በኢትዮጵያ የማዘኑ ካልል ወደ ማስተካ ሆኖ ለማስተካለፍ
ጥያቄ ለያቀርብ መቅለው በቁበ ሂባ የተሰረደውን ማንኛነት የማስተላለፍበትን ምክንያት በቀረበው
ማስረጃ መዋሪት መርምሮ ፍቃድ ይሰጣል:: የእስረጃውን መተላለፍ ያልፈቀደ እንደሆነ ትብበር
መያወው ሆኖ ጉዳይ ማኅበሩር አማካኝነት ምክንያቱን እንዲያውቅ ያደርጋል::

፫. መቅለው በቁበ ሂባ በዘህ እንቀጽ የዚስ እንቀጽ ይ መዋሪት ፍቃድ በስጠ ሆነ የተሰረደውንና
የእስተላለፈውን ማንኛነት እና አግባብነት ያላቸው ለለም ማስረጃዎችን በመለከ አግባብ ያለው
ባለሙሉን እንዲያስፈልግም ለያደርግ ይችላል:: በለሙሉነም ትብበሩን እንዲሰራም ወደያወተ
ለመቅለው በቁበ ሂባ ሽጻች የቀርባል::

፬. ያልተጠበቀ የእስረጃ ማስተካለፍ ባሃጠው ሆነ መረጃ እንደደረሰው
ውጭ በኢትዮጵያው ሆኖ በለሙሉን አመልካችነት ተሳሳው ስው በኢትዮጵያ ማዘኑ ካልል
እንዲተለፈ ለፈቃድ ይችላል:: ማስተካለፈ ያልፈቀድ ሆነ ተሳሳው ስው በመጠበት አግባብ
ወደመጠበት ሆኖ እንዲመለስ ይደረጋል::

፩. መቁለዎ በቁበ ስሜ ለዘሱ አንቀጽ የዚ-ስ አንቀጽ ፕ አፈጻጸም ተላለፈው ስው ከእርግ ለምንት
አዋጅ ለልቦለው ገዢ በፈጸመ-ል ጥለስ ቅጥጥር ሆኖ እንዲውል ለያደርግ ይችላል::

የመራፍ ሁለት

በወንጀል ተፈጻሚነት ስው አሳይድ ለመስጠት

ከፍል አንድ

አሳይድ ለመስጠት በቅረብ ጥያቄ ገዢ የሚፈጸም ሆነ-ሥርዓት

አንቀጽ ዘዴታ ትርጉም

«አሳይድ መስጠት» ማለት አንድን የሚፈጸለው ተጠሪዎች ተከሰሽ ወይም ቅርጫዊ ለውንጀል የክስ ሂደትና
ቅጣት ለመወሰን ወይም ለማስፈጸም የሚቀርብ የገብርበት ጥያቄ ነው::

አንቀጽ ዘዴታ አሳይድ የሚያስተ ወንጀል ወይም ቅጣት

፩.በለምምነት በለላ ሁኔታ ከልተገለጹ በስተቀር::

(ሀ) ሁለት ዓመትና በለይ በእምራት ወይም በጥት ለያስቀባ የሚችል የውንጀል ተግባር
ለውንጀል የክስ ሂደት ወይም ቅጣትን ለመወሰን፣ ወይም

(ለ) ስድስት ወር እና በለይ ያልተፈጸሙ ወይም ስይፈጸም የቀረ የእምራት ቅጣትን
ለማስፈጸም::

አሳይድ የመስጠት ጥያቄ ለቀርበበት ይችላል::

፪.በዘሱ አንቀጽ የዚ-ስ አንቀጽ ፕ የተደንገገው እንዲተጠበቀ ሆኖ ተሳይድ እንዳለጥ የተወሰኑበት
ስው የተከሰሰበት ወይም ቅሩትና የተባለበት ሌላ ተደራቢ ወንጀል ከሁለት ዓመት በታች
በእምራት ለያስቀባ የሚችል ወይም ቅርጫዊ ስይፈጸሙ የቀረ ከሰድስት ወር በታች
የእምራት ቅጣት እንዲሆነ ተሳይድ ለያስቀባ ይችላል::

አንቀጽ ዘዴታ ጥምር የውንጀል ድርጋት

፫.ድርጋቱ ወይም በድርጋቱ የሚከተሉት ተወስኝ ስይፈጸም የቀረ ቅጣት በውጭ ሆኖ እና
በኢትዮጵያ ስሜ ወንጀል ወይም ቅጣት የሚያስከተሉ መሆኑ የተደንገገ ከልሆነ በቀር አሳይድ
አያስተዋጊ::

፩.የት-በብር ቴያቄ የሚመለከተው ወንጀል ወይም ቁጥሩ በውጭ ህገርና በኢትዮጵያ አካ
መረጃት በእንደ ዓይነት ስያሜ አለመበደቱ ወይም በተመሳሳይ የወንጀል ድንጋጌ ሥር
አለመበቀሰ ወይም በእንደ ዓይነት አገልግሎት አለመቀመጥ አሳይቷል የሚያስተዋል ወንጀል ወይም
ቁጥሩ መሆኑን አያዘቷውም::

አንቀጽ ይዞም አሳይቷል መሰጠት የሚያፈጸማቸው ሁኔታዎች

ተሳይቷል ይለበኝ ቴያቄ የቀረበበት ስው::

፩.የኢትዮጵያ ንግኑት ያለው ኮሚሽን

፩.በተከሰሰበት ወይም ቤት-ተኛ በተባለበት አሳይቷል በሚያስተዋል የወንጀል ተግባር አስቀድሞ
በኢትዮጵያ ወይም በሌላ ህገር ፍርድ በት በተሰጠ የመጨረሻ ወ-ኋኑ ቁጥሩ ተመሳሳይ የፈጸመ
ውይም

፩. በኢ.፻.፯.፬ ሲገንዘብ አንቀጽ ይዞም እንዲያስተካክል እንደተመለከው ሆኖ
በኢትዮጵያ ወይም በጠቅምች ህገር አካ መረጃት ቴያቄው በቀረበበት ወቅት በይቅርታ
በግብር የታገድ ወይም ከመከለለ ወይም ከቅጥሩ ነገ የሚያደርግ ማንኛውም ታክክለኛ
ያለ እንደሆነ::

ተሳይቷል አይሰጣም::

ከፍል ሁለት

አሳይቷል መሰጠት ጉዳይን ለመወሰን የሚያስፈልጊት ሲሆን

አንቀጽ ይዞም የአሳይቷል መሰጠት ቴያቄ ይዘተኝ ለለማቀርብ ሲሆን

፩.አሳይቷል የመሰጠት ቴያቄ ለማስታወሻ ባለው የጠቅምች መንግሥት አካል በጽሕፈው መቀረብ
ይኖርበታል::

፩.አሳይቷል የመሰጠት ቴያቄ እንደገኘ ሁኔታ::

(ሀ) በዘመኑ ሲገንዘብ አንቀጽ ይዞም የተመለከተ ሁኔታዎች::

(ለ) በተፈላጊው ስው ላይ ለቀርብበት የሚችሉውን ክስ ወንጀሉን የሚደንግነው አካ
ውንጀል የሚያስከትልው ቁጥሩ::

- (d) ታደሰንው ስው ካለ የተመሰረተበት እንደሆነ ወንጀል የተፈጸመበት ገዢ በታና የወንጀል እራዳቸው ነርክር ሁኔታ ተፈሰንው ስው የለው ተሳተቢ ወንጀል የሚያስከተለው ቅጣት ማስረጃና የሚያስረዲት ምብጥ እንደገኘ ሁኔታ ሥልጣን ገለው ፍርድ ቤት የተሰጠ የመምግ ትእዛዝ፣

(e) ታደሰንው ስው ቅፅታና ተብሎ የቅጣት እንደሆነ የፈጸመው ወንጀል እኩር መግለጫ፣ ቅፅታናትና የሚያሳይ የፍርድ ቤት ወ-ሳ፣ የተጠለበትና ያፈጸመው የቅጣት በይነት ወይም መጠን፣

(f) ገ-ዳቶ በሌላበት የተወስኑበት እንደሆነ ታደሰንው ስው በዘሱ እንቀጽ 30-ለ እንቀጽ ፩ (ሙ) ከተመለከቱ መረጃዎች በተጨማሪ በቀጣር ቅን ፍርድ ቤት እንዲቀርብ የተሰጠ መጥሪያ፣ መከላከያውን ለማቅረብ የሚያስተላውን የአካል መንኛ ሲለመኖሩ ወይም ገ-ዳቶን እንደገኘ ለማየት ሲለሚፈቅድ አካል ደንብ እኩር መግለጫ፣

(g) ታደሰንው ስው ቅፅታና ተብሎ የቅጣት ወ-ሳ በመጠበቅ ላይ እንደሆነ የፈጸመው ወንጀል እኩር መግለጫ፣ ቅፅታናትና የሚያሳይ የፍርድ ቤት ወ-ሳና ቅጣቱን ለመወሰን የሚያስተል ማረጋገጫ፣

(h) ለሌሎች በጠቅላይ ይቀበ አካል የሚጠየቅ መረጃዎችን ወይም አሁን ለነድችን

συζητήσεις

አንቀጽ መቻል ተደርጋዊ ጥያቄዎች የሚከተሉባቸው ሆኖ

፩. መቅረብ በቁበ ስሜ ተፈላጊ ሲው ለእንደ ዓይነት ወይም ለተለያየ አሳልሁ ለማያስጥ የወጪዎች ይጠናት ወይም ቁጥጥ ካተለያየ መግባርዎች የተለያዩ ይመጣል ተቆሙ ብቁበ ገዢ፡-

- (ሀ) በዚህ ሲሄን እንቀጽ የሚገኘ የተቀመጥ-ትን መርሆም ተ-ብል ሁኔታ የሚያስከ-በር
መሆኑን፣

(ለ) ከጠቅመው መንግሥት ጽር የተፈጸመ አሳላሪ የመሰጣት ለማምጣት እና በአምጣነቱ
የተደንገኝ ግዳታ፣

(ሐ) የታችው የቀረበበትን ቅድሞ ተከተሉና ይዘሩት የውንድሉና የቀባቱ በይነት፣

(መ) ተፈጸመ የተባለውን የውንድል ድርጊት በይነት ወይም ማረጋገጫ የቀረ ቅባት
መጠኑ፣

(ወ) የተከተሉትን መብት በተኩለ ሁኔታ የሚያስጠበቅ መሆኑን፣

(ጋ) የተገኘውንና የተፈጻሚውን ስው ሂሳብ እና የተገኘውን መናገሪያ ሆኖ፤ እና

(ሰ) መሰረ ሁኔታዎችን ግምት ወሰጥ በማስገባት::

ተፈላጊውን ስው ለመዳኅት ወይም የተማለበትን ቁጥር ለማስፈጸም ቁድሸያ የሚኖረውን በየቀ
መንግሥት ይመለናል::

፩. ተፈላጊው ስው ቁድሸያ ለተሰጠው መንግሥት አሳልር ያልተሰጠ እንደሆነ የለለች በየቀ
መንግሥታት የየቀ በዘህ ስሜ መመራት ታይቶ ይመለናል::

አንቀጽ ዘዴች በፊርማ እና

፪.በተዳደሪያ አስተካይነት የዚክናዎት ተለልር እንዲሰጥ የየቀ የሚቀርብበትን ስው በእናሁ ማቅረብ
አሳልጋን በሆነ ገዢ በዘህ ስሜ መመራት የአሳልር መሰጠት የየቀው እስከቀርብ ይረዳ ወይም
የማስተካከያ የሚገኘ አስተያየት ይረዳ በፍርድ በት ታኩሬ ተፈላጊው በማረራያ በት እንዲቆይ
የኢትዮጵያ እና ታኩሬ ለሰጥ ይሞላል::

፫.በቀለቤ ስሜ የአሳልር መሰጠት የተብብር የየቀን ወሰኑ በፍርድ በት እስከቀርብ
የረዳ ተፈላጊውን በኢትዮጵያ እና ማቅረብ አሳልጋን ሆኖ ባጥናው ገዢ እንደአግባብነቱ በዘህ ስሜ
የተመለከተ የመያዝና የዋሳትና ግዢታ ይንጋጌዎች ተፈላጊ ይመለናል::

፪.የኢትዮጵያ እና የየቀ

(ሀ) ተፈላጊው መደበኛ መመራው በኢትዮጵያ የሆነ ወይም በተደረገውን ወደ
አ.ት.የ.ክ.የ የሚመለከለ እንደሆነ::

(ለ) የየቀው ተፈላጊው ከተባለው ወንጀል ወር የገኘነት ያለው እንደሆነ::

(ሐ) ለእናሁ ወይም ለለላ ተመሳሳይ ጉዳይ ታኩሬ የተሰጠበት ወይም በውጭ ሆነ
የተመራረት እንደሆነ:: እና

(መ) ለማምላጥ ወይም ለለ ወንጀል እንደይፈጸም ሲባል::

ለቀርብ እና ለፈጸም ይሞላል::

፪. በዘህ አንቀጽ ጽዕስ አንቀጽ ይ እና ይ የተመለከተ የተብብር የየቀዎች ለሚመለከተው አካል
በሆነ ለማንኛ ቁጥር ወሰጥ ካልቀረብ ተፈላጊው ስው ካሉበት ይለቀቁል:: የተፈላጊው ስው ካሉበት
መለቀቁ የድርጅማ እና ወይም የተሳልር ይሰጥ የየቀ ሂደትን ይግባኝ ካማቅረብ የሚከለከል
አይሁም::

፫. በዘህ አንቀጽ መመራት የሚቀርብ የኢትዮጵያ እና የየቀ ወይም ማመለከቸ እንደነገሩ በኋላ
በዘህ ስሜ አንቀጽ ዘዴች የተመለከተ ካርድ መረጃዎችን መያዝ ይኖርበታል::

አንቀጽ መቻል ይለጥ ጥያቄን ለፍርድ በት ማቅረብ

፩. መቅረብ በቅበስ አካል በዚህ አካል አንቀጽ መቻል በተደገኘው መመሪት የጥያቄውን አግባብነት መርጋም ከተቀበለ የተለለው ይለጥ ማመልከቶ በእምሰት የሥራ ቁጥር ውስጥ ሆልጣን ለለው ቅርድ በት ማቅረብ ይኖርበታል::

፪. በዚህ አንቀጽ መመሪት የሚቀርብ ማመልከቶ አሳይቷል የመሰጠት ጥያቄ የቀረበውን መንግሥት በተፈላጊው ለው ሌይ የቀረበበት ካል ወይም የተሰጠ ወሮኑ አጥር መማለሙ እና አግባብነት የለታውን ማሳረጃዎች መያዝ ይኖርበታል::

፫. ቅርድ በቱ ጉዳቶ እንዲታይ ከተወሰነበት ቅን በይት የተለለው ይለጥ ማመልከቶውን ቅጽ ለተፈላጊው ለው እንዲያርሱ ማድረግ ይኖርበታል::

፬. ቅርድ ለው በቀረበው ተሳይቷል ይለጥ ጥያቄ ሌይ የለውን መልክና አስተያየት ከቀመር ቅን በይት በጽሕፈ ለፍርድ በቱ ማቅረብ ይኖርበታል::

አንቀጽ መቻል ተፈላጊውን ለው መያዝ

፩. መቅረብ በቅበስ አካል የአሳይቷል ይለጥ ጥያቄውን ቅርድ በት ለማቀርብ ተፈላጊው የልተያዘ እንደሆነ የመያዝ ትእዛዝ እንዲሰጠው ማመልከቶ ለፍርድ በቱ ለማቀርብ ይችላል::

፪. ቅርድ በቱ የተፈላጊው ለው መያዝ እስፈላጊ መሆኑን ከመነ በዚህ አካል መመሪት የመያዝ ትእዛዝ ይሰጣል::

፫. ቅርድ በቱ ተፈላጊው ተይሃ እንዲቀርብ ትእዛዝ ከሰጠ የጸዴራል ጥለስ ተፈላጊውን ቅርድ በት ማቅረብ ይኖርበታል::

፬. በዚህ አንቀጽ ዓይነ አንቀጽ ይ የተደገኘው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አካል የለ ቅርድ በቱ ትእዛዝ ለለመያዝ የተመለከቱ ድንጋጌዎች እንደአግባብነቱ ተፈጻሚ ለሆነ ይችላል::

አንቀጽ መቻል ተፈላጊውን ለው ቅርድ በት ማቅረብ

፩. ሂይሳራል ጥለስ ወይም ወከልና የተሰጠው የከልል ጥለስ በዚህ አካል አንቀጽ መቻል የተያዘውን ተፈላጊ ለው በእርግ ለምንት ለቅጥ ውስጥ ሆልጣን ለለው ቅርድ በት ማቅረብ ይኖርበታል::

፪. ቅርድ በቱ::

- (ሀ) ተፈለጋው ተሳልሬ እንዳሰጥ ሲቁድኝነቱን ካልገለግ ወይም ተቁወጥ ከቀረበ ገዳቶን
ለምቶ ከአሁን አምስት ቅናት ባልበለመ ገዢ ወሰጥ ወሳኔ መሰጠት
ይኖርበታል::
- (ለ) በዋስትና መልቀቅ አስፈላጊ መሆኑን ካለመኑ በስተቀር ገዳቶን ሌምቶ ወሳኔ
እስከሰጥ ይረዳ ተፈለጋው በማረራም በት እንዳቀረ ትእዛዝ መሰጠት
ይኖርበታል::

አንቀጽ ዘዴኛ መብትና ወሳኔ መሰጠት

፩.ፍርድ በተ-

- (ሀ) ገዳቶ በሚሰማበት ዕለት አግባብ ሆኖ በጥናው ማንኛውም መንገድ የተፈለጋውን
ለው ማንነት ማረጋገጥ ይኖርበታል::
- (ለ) ተፈለጋው ሌው በቀረበው አሳልሬ የመሰጠት ጥያቄ ላይ ያለውን መልስ ወይም
እስተያየት እንዳሰጥ መጠየቅ ይኖርበታል::
- ፪.ፍርድ በተ በአመልካች የቀረበውን ጥያቄ እና በተፈለጋው ሌው የተሰጠውን መልስ ወይም
እስተያየት ከመረመራ በኋላ እንደገኘ ሁኔታ::**
- (ሐ) ተፈለጋው ተሳልሬ እንዳሰጥ ሲቁድኝነቱን ካልጠና ማንነቱን በማረጋገጥ ተሳልሬ
እንዳሰጥ::

- (ሐ) የቀረበው ሌው ተፈለጋው አለመሆኑን ወይም ተፈለጋው አሳልሬ እንዳሰጥ
የተጠየቀበትን የወንጀል ተግባር ለለመፈጸመ በቁ ጥርጋዎች የሚያሳይር
ማስረጃ አለመፈጸሙን ለረዳ ወሰ መጥራት ለያስፈልግው እንዳለቀቃ
እንደገኘ ሁኔታ የተያዘ ጥብረት እንዳመለሰለት::

ወሳኔ ለሰጥ ይችላል::

አንቀጽ ዘዴኛ በቀጠር ቅን ፍርድ በት አለመቀረበ ለለማናረው ወጪት

፩.፭.፭ በቱ ገዳድ በማስማሻት ዕለት ተፈላጊው ስወ የልቀረብ እንደሆነ ታስቦ እንዲቀርብ
ትእኔዎን ይሰጣል::

፪.በተለዋዋሪ የቀበሮ ቅን ተፈላጊው ስወ ፍ.፭.፭ በቱ የልቀረብ እንደሆነ መዝገበን ይዘጋል::

አንቀጽ መቻል ይግባኝ ወይም እንደገኘ እንዳታይ መጠየቅ

**፩.በዚህ ሲጋ መመሪት በፍ.፭.፭ በቱ በተሰጠ የአሳሌና መሰጠት ወ-ኬኬ ላይ የሚቀርብ የይግባኝ
ቁራጥ ወ-ኬኬው በተሰጠ በአምስት የሥራ ቅናት ወ-ኬኬ ለፊርማ በቅላይ ፍ.፭.፭ በቱ ካልቀረብ
በማናገዣ-ም ምክንያት በይግባኝ እያታደግም:: በቅላይ ፍ.፭.፭በቱ በገዳድ ላይ በአምስት የስራ
ቅናት ወ-ኬኬ ወ-ኬኬ መሰጠት ይኖርበታል::**

**፪.በዚህ እንቀጽ ጽዜ-ሰ እንቀጽ ይ መመሪት በፊርማ በቅላይ ፍ.፭.፭ በቱ ወ-ኬኬ ላይ የሚቀርብ
የሰበት ወ-ኬኬው በተወሰን በአምስት የስራ ቅናት መቀረብ ይኖርበታል::**

**፩.በዚህ ሲጋ መመሪት ገዳድ በመታየት ላይ ያለ ወይም ወ-ኬኬ ወ-ኬኬው የተሰጠበት እንደሆነ በሌላ
ወንጀል ወይም በሌላ ማያዣ ሆኖም ቤት ቅናት ምክንያት ካልሆነ በሌተቀር በዚህ እንቀጽ መመሪት
የመጨረሻ ወ-ኬኬ የተሰጠበት የአሳሌና መሰጠት ገዳድ እንደገኘ እንዳታይ የሚቀርብ ቅናት
ተቀባይነት የለው-ም::**

**፪.በዚህ ሲጋ ሰላ ይግባኝ እቅራረብ የተደንገገው እንደአማካብበቱ በዚህ እንቀጽ መመሪት በቀረቡ
የይግባኝ ላይ ተፈላጊውን ይሁናል::**

አንቀጽ መቻል ወ-ኬኬ ለለማሳወቂ

በቅላይ በቁበ ሲጋ :-

**፩.በዚህ ሲጋ መመሪት የተሰጠ የአሳሌና መሰጠት የመጨረሻ ወ-ኬኬን ለጠየቁው ሆኖም ወ-ኬኬው-ን
ማሳወቂ ይኖርበታል::**

**፪.፭.፭ በቱ በመጨረሻ ወ-ኬኬ ወ-ኬኬው መሰጠት ቅናትው-ን ወ-ኬኬ ካደረገ የው-ኬኬው-ን
ምክንያት ለጠየቁው ሆኖም የሰው-ቁል::**

አንቀጽ መቻል ተፈላጊው-ን ማስረከብ

፩. በቅላይ በቁበ ሲጋ:-

- (ሀ) በመጠረሻ ወ-ኔ ተላልድ እንዳለጥ የተወሰነበትን ተፈላጊ ለጠቅዬው መንግሥት
ተገበ በሆነ እምር ገዢ ወ-ሳጥ በፊዕራል ጥለስ እምካንት ማስረከብ
ይኖርበታል፤ ሁከባዊ እንዳለፈለጊን፣ ተያያዥ ስነድቸውም ለማከተት ይችላል፡፡
- (ለ) ተፈላጊው ተላልድ እስከለጥ ድረሰ ተይሃ በእሰር የቆየ እንደሆነ ይኩስ የገዢ
መጠን ማስረጃን ለጠቅዬው መንግሥት መግለጫ ይኖርበታል፡፡

፩. በዘዴ እንቀጽ ጽዑስ እንቀጽ ይ መዋሪት በቅዬው መንግሥት የተረከበውን ተፈላጊ ወይም
በኋይ መመለስ አስፈላጊ በሆነ ገዢ ተላልድ ይሰጣች ጥያቄው የቀረበበት ዓለማ እንደተፈጸመ
የሚመለስ ለለመሆኑ መተማሙኝ መሰጠት ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ሙሉዎች የወ-ኔ ተፈላጊነትን ማረጋገጫው ወይም ማገድ

፩.ጠቅላይ በቅበ ስጋ፡-

- (ሀ) ተፈላጊው ለው ተላልድ በሳጥ ከበድ የጠና መታወሻ ወይም አይወቅ ለአዲር
ይጠለዋል በለው ለማምኑ፤ በተፈላጊው ለው ላይ የወንጀል ጥርመራ እየተጠረ
ከሁኑ፤ በወንጀል ከስ የቀረበበትና ተያያዥ በፍርድ ፖስት ላይ ከስ ወይም ለለ
ቀጥት እየፈለጊው መሆኑን ለያረጋግጥ ተፈላጊው ተላልድ የሚሰጣበትን ገዢ
ለፍርድ በት በማለውቅ ለያረጋግጥ ይችላል፡፡
- (ለ) ተፈላጊው ተላልድ እንዳለጥ የተሰጠ የመጠረሻ ወ-ኔን የሚያስቀርብ ወይም
እንዳለዘው የሚያስገድድ ምክንያት ባጋጌው ገዢ ምክንያቱ ቅሬ እስከሆኑ
ድረሰ ወ-ሳው ሂሳብ እንዳቀይ ወይም እንዳስር ለፍርድ በት ለያቀርብ
የችላል፡፡

፪.ፍርድ በቱ፤ የተለያ ወ-ኔ ከልሰጠ በስተቀር የአሳልድ መሰጠት ወ-ኔው እንዳለዘው ትኩዛዣ
ከተሰጠ እና ተፈላጊው በእሮር ላይ የለ እንደሆነ በዋስትና እንዳለቀቅ ትኩዛዣ መሰጠት
ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ ሙሉዎች ወ-ድ-ቅ በተደረገ የአሳልድ መሰጠት ጥያቄ ላይ ለለማረጋገጫው ለማሆኑት

በወንጀል ስጋ ከእንቀጽ ጽዑስ እስከ ይ የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የአሳልድ መሰጠት ጥያቄው፡-

**፪.በዘዴ ስጋ እንቀጽ ሙሉዎች መዋሪት በቅላይ በቅበ ስጋ አግባብነቱን መርምር ያልተቀበለው
እንደሆኑ፤ ወይም**

፪.በዘዴ ስጋ እንቀጽ ሙሉዎች ጽዑስ እንቀጽ ይ መዋሪት የመጠረሻ ወ-ሳውን የሰጠው ፍርድ በት
የተላልድ ይሰጣልኝ ማመሌከታቸውን ወ-ድ-ቅ ያደረገው ወይም ወ-ሳውን የገዢው እንደሆኑ፤

በዚህ አገልግሎት የሰው ሌላ አገልግሎት ከስ እንዳመራገኗွှን ቁጥር እንዳወሰንበት ወይም
የተጠለበትን ቁጥር እንዳደረግም ትእዛዝ መሰጠት ይኖርበታል::

አንቀጽ ይቻሉ በንዑስቃነት ተሳይሬ የተሰጠ ስው-

፩.በዚህ ሆኖ በእኔበር ሌላ ያለ ተፈላጊ በንዑስቃነት ለአትዋና ተሳይሬ የተሰጠ እንደሆነ
ሥልጣን የሰው ፍርድ በት ገለጠ በእኔበር ሌላ እንዳቀይ ትእዛዘ ተሳይሬ የተሰጠበት የሚከተሉት
እስከጠናቀቁ ይረዳ ይሁናል::

፪.በዚህ አንቀጽ ጽዜ አንቀጽ ይ በተመለከተው መዋሪት ተሳይሬ የተሰጠው ስው የተሳለፈበት
የሚከተሉት ከተጠናቀቁ አሳይሬ ለሰጠው ሆኖ መመለስ ይኖርበታል::

፫.በንዑስቃነት ተሳይሬ በተሰጠ እና ከስ በተመለከተበት የወንጀል ይርሱት ላማኝ ሌላ
የመጨረሻው የአሳይሬ መሰጠት ሂደት እስከጠናቀቁ ይረዳ የተሳለፈበት ፍርድ አይታስብላትም::

አንቀጽ ይቻሉ ተፈላጊውን መረጃዎች

፩.ለአትዋና መንግሥት ተሳይሬ እንዳሰጥ የተወስኑበትን ተፈላጊ ስው የሸፍራል ጥልስ
ይረከባል::

፪.ጠቅላይ በቁጥር አገልግሎት

(ሀ) ለአትዋና መንግሥት ተሳይሬ የተሰጠው ስው የፍርድ ሂደቱን ወይም ቁጥሩን
ሰጠናቀቁ ተመልስ ከዚህ መውጫቱን እና

(ለ) በማስረጃዎች የቀረበ ዕቅ በተገበው መንገዶች መያዝናን ወይም የቀረበበት ዓለም
ሰጠናቀቁ በአገልግሎት መዋሪት መመለስናን ማረጋገጥ ይኖርበታል::

ክፍል ሆነት

በአትዋና መስተላለፍ የሚፈጸምበት ሥነ ሥርዓት

አንቀጽ ይቻሉ መስተላለፍን ለለመናቀድ

፩.ከሌላ ሆኖ ተሳይሬ የተሰጠ ተፈላጊ በአትዋና ማዘኅዣ ወሰጥ እንዳተለፈ የአሳይሬ መሰጠት
ጥያቄ የቀረበው ሆኖ የተጠበር ጥያቄ ለጠቅላይ ይቻሉ::

**፩.በዚህ አንቀጽ የዚ-ሰ አንቀጽ ይ መመረት የቅረብ የማስተላለፍ የት-በብር ጥያቄን ተቀለው በቁበ
አካ በኢትዮጵያ የግዢት ካልል ወ-ሰጥ በማለፅ የሀገራቸን ተቀም የማይገኘ መሆኑን በማረጋገጥ
ተሳለፈውን አንዳደሪዎች ለፈጸም ይችላል::**

አንቀጽ ይዚሙ በመተላለፍ የለ ተፈላጊን ስለማስር

**፪.በዚህ አካ አንቀጽ ይዚሙ የዚ-ሰ አንቀጽ (፩) መመረት ማስተላለፍ የተፈጸመ አንድሆነ ማስተላለፍ
እስከፈለም ይረዳ ወይም በማስተላለፍ ሂደት ተፈላጊው ካክርባ ለምንት ለኖት ለልቦለው ገዢ
በማቆም ወይም ማረጋገጧ በት ለፈጸም ይችላል፤ የፈጸመውን ተፈላጊውን በመረከብ ትኩሚነት
የሰፈድማግል::**

**፫.በቀለው በቁበ አካ ተፈላጊውን ማስተላለፍ እስከፈለም ይረዳ ወይም የማስተላለፍ ሂደት
ባለመተናቀቀ የዚ-ሰ ተፈላጊውን ለው ካክርባ ለምንት ለኖት በለይ በእስር ማቀባት እስፈላጊ
በሆነ ገዢ ጉዳዩን ፍርድ በት አንዳደሪው-ቀው ያደረጋል::**

አንቀጽ ይዚሙ ሌቶ ሆኖታ

**፬.ተሳለፈው ለው በእናር ትራ-ንብረርት የሚጻጭ ወይም በኢትዮጵያ ካልል ወ-ሰጥ አንዳደርና
የታሰበ ካልነበረ በዘዚህ አካ አንቀጽ ይዚሙ ፍቃድን የተመለከተ ቅድመ ሆኖታ ተፈላጊውን
አይኖረውም::**

**፭.በልጻቦ ሆኖታ ተሳለፈው በኢትዮጵያ ማሬት ወ-ሰጥ ያረዳ አንድሆነ እና አይሰጠው ተሳለፈው
በእስር አንዳቀይ ጥያቄ ካቅረብ ካክርባ ለምንት ለኖት ለልቦለው ገዢ በእስር አንዳቀይ ለፈጸም
የችላል::**

**፮.ተቀባዩ ሆኖታ በእናር ለምንት ለኖት ወ-ሰጥ መደበኛ የማስተላለፍ የት-በብር ጥያቄ ካለቅረብ
ተፈላጊው ወደመጣበት ሆኖታ አንዳመለስ ያደረጋል::**

**፯.በዚህ አንቀጽ የዚ-ሰ አንቀጽ ይ የተደንገገው በጥርም ካተቀባዩ ሆኖታ መደበኛ የማስተላለፍ ጥያቄ
ካቅረብ ተቀለው በቁበ አካ በማስተላለፍ ጥያቄው ሌሎ ወ-ሰኔ እስከሰጥ ይረዳ ካክርባ ለምንት
ለኖት በለይ ተሳለፈውን በእስር ማቀባት እስፈላጊ በሆነ ገዢ ጉዳዩን ፍርድ በት አንዳደሪው-ቀው
በማይረዳ በማረጋገጧ በት አንዳቀይ ያደረጋል::**

**፩.በዚህ አካ አንቀጽ ይዚሙ የዚ-ሰ ቁጥር ይ እና በዘዚህ አንቀጽ የዚ-ሰ አንቀጽ ይ መመረት ጉዳዩን
የው ፍርድ በት ተገቢውን ትኩሚ ይሰጣል::**

አሰራር መጽሐፍ

ልዋ ሌዋ ጉዳታ

ምዕራፍ አንድ

ከሳይ ወጪ

ከፍል አንድ

የመጀል ከነ መጠቃቻ በጣምላው

አንቀጽ መሸፈት የቦቃበ ስሜ የነበረ ወጪ

ቦቃበ ስሜ ስለሚቀርቡው የከሰተ ይደግባኝና የሰበር ካርክር ወጪ በሙሉ በሙያማት ይገልፎል፡፡

አንቀጽ መሸፈት በግል አበቱታ የሚቀርብ የመጀል ከነ ወጪ

፩. በግል ከነበረ ስለሚቀርቡው የከሰተ ይደግባኝና የሰበር ካርክር ወጪ በሙሉ በረሰኑ ይገልፎል፡፡
ከእናደ በለይ የሁኔን ከነበሩት ሌሎች በእናደነት ወይም በተናጠል ቤሉ ይሆናል፡፡

፪. በግል ከነ ቅርቡ ተከሰሽ ነገ የተለቀቀ እንዲሆነ ከነ የቀረበው በቅን ልቦና አለመሆኑን ፍርድ
በቱ የተገኘበው እንዲሆነ ተከሰሽ ይመጣው ወጪ በሙሉ ወይም በከልል የግል ከነበሩ እንዲከፍል
ያካል፡፡

አንቀጽ መሸፈት የፍትሬብዕር ካርክር ወጪና ከሳይ

፫. በዚህ ስሜ መሠረት የፍትሬብዕር ከነ ሌቀርብ የዳንነት ከፍያን ማምር ወጪና ከሳይ
በፍትሬብዕር ሥነ ሥርዓት ስሜ መሠረት ይመራል፡፡

፬. የፍትሬብዕር ከነት የቀረበው በቅበ ስሜ እንዲሆነ የዳንነት ከፍያ አይከፍልም፡፡ ይህንና
ተከሰሽ የከሰተ ወጪና ከሳይ እንዲከፍል ልመሰን የዳንነት ከፍያውንም ማምር እንዲከፍል
ፍርድ በቱ ልመሰን ይችላል፡፡

አንቀጽ መሸፈት የምስክር ወጪ

፩.ለምስክር እና ሰነድ አቅራቢ የሚከፈልው አበልና የወጪ ማካከል በደንብ ይመሰል::

**፪.የግል ካሳሽ ወይም ታክክል ለማጠረቷው ጥስኬር ወይም ሰነድ አቅራቢ አበልና የወጪ ማካከል
ቦግል ካሳሽ ወይም በተከሳሽ ይገልጻል::**

**፫.ምስክር ወይም ሰነድ አቅራቢ ለመጥረት የገንዘብ አቅም የሌሎችና መከፈል የሚይችል ታክክል
አበልና የወጪ ማካከል በመንግሥት የሚገኘበት ሆኖም በደንብ ይመሰል::**

ምዕራፍ ሁለት

ደንብ መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

አንቀጽ መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

በዚህ ሂሳብ የተደንገገው ደንብ የማውጣት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከሰተው የኩር በት ወይም
የከልል መስተዳድር የኩር በት::

፩.የአማራዊ መቀኑው አፈጻጸምና አስፈላጊ አካላት እውቅና አስቀባድ::

፪.የግል ወጪና አገልግሎት አስቀባድ::

፫.የምስክር እና ሰነድ የሚከፈልበት የወጪ ማካከል እና

**፩.ፍርድናን እንደገና በማየት ወ-ሳኔ የተሳረዘዋው ስወታ ለደረሰባቸው ገ-ዳት ተመዝግበ የኩና
ከፍ.የ አፈጻጸምና::**

የተመለከቱ ደንብ ሌሎች ለማውጣት ይችላል::

አንቀጽ መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

በዚህ ሂሳብ የተደንገገው መመሪያ የማውጣት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ::

፩. የፊርማ መቅረብ ፍርድ በት::

(ሀ) የተለመ ሥነ ሆኖም ከተተለፈና የገዢነት እመራር::

(ለ) የቅረታ ማስተናገኝና አውሳኔ ::

**(ሐ) በንብረት አስተካድሮች ሲለማሻም ስወታ የእናሽም ሂደት ሌሎች ሆኖም
ሥነ ብሔር የንብረቱ አስተካድሮች ሁኔታ ሲለማከፈል ወጪና የእከናፈሉ ሁኔታ::**

(ወ) የዘመን ተስፋት አፈጻጸም ነ

(ወ) አብላማ ይታወሻ በማይሆናበት ገዢ የፍርድ በተኋሪ በይዝና ትእዛዝ የፍርድ
ውይም ውሳኔ መለያት፡

(ጋ) በወንጀል የገዢ ወሰጥ ገዢው የተገኘ መግለጫ ጥርጉም የወንጀል ከሉ እና
ፍርድ አመራር፤

፩. መቁለሪ በቁበ አካል-

(ሀ) የምርመራ፣ የከነ ነገሮችና የከርክር አከረም፤

(ለ) በምርመራና ከሉ የሚቀርቡ ቅዱታ ማስተኞችና ውሳኔ አለባቸው፤

(ሐ) የገል ከሉ አመራር፤

(ወ) የቅጣት አፈጻጸም ከነትና፤

(ጋ) በምርመራና ከሉ ሂደት የመረጃ አለባቸው፤

(ጋ) በከነ በሆነ በፍራ የገዢ እና በቅጣት መጠን ላይ የጥሩትንና ይርድር
ሰላምናዚህን ሁኔታና አፈጻጸም፤

(ሐ) በምርመራና ከሉ ሂደት የፊርማ አፈጻጸም፤

(ጂ) የጥሩ ፍርድ አፈጻጸም፤

(ወ) ለአሁበ ተቀም ለባላ ከሉ የሚመመረትባቸው እና ከሉ የማይመመረባቸው
ገዳዳቸን፤

(ሰ) ለለ አጠቃላት አያያዝ፣ አስተዳደርና አመሰሰን፤

(ተ) የምሰክርቸና የወንጀል ተገኘዋቸ አጠቃላዊ አያያዝ፣ ይጋፍና ጥበቃ፤

(ቁ) በልቶ መንገዶ የማስረጃ ማሰባሰቦም ንጽወቸ፤

(ገ) በቅልድ፡በመከላከልና በከበድ የወንጀል ገዳዳቸ ላይ ከሉ ለመመሰረት የተቀመጠውን
የጊዜ ገዢ አፈጻጸም፤

(ገ) የወንጀል ገዳዳን በቅልድ ምርመት እልባት ለመሰጠት ተማሪዎች የሚሆነ
ሥርዓቶቸን አፈጻጸም፤

አስመልክቶ መመሪያ ለመውጫ ይችላል፡፡

፪. የፈጸመ ጥለለ ከሚሰን፡-

(ሀ) የጊዜ አጠቃላዊም፤

(ለ) ስለዚህም ሥርዓት ማስረዳ አሰጣጥበኝ የየጊዜውን ቤታዊ

(ሐ) የዚህም ብቻ ስለሚመገኘው የሚከተሉት የነፃ ገጽ ይ

በሚመለከት መመሪያ ለማወጣ ይችላል::

ቁ.በዚህ አካል መሠራት የሚወጣ መመሪያ መታተምና ለማመለከተው አካል መሰራጨት ይኖርበታል::

ግዢር ማስታወሻ

የሥነ ሥርዓት አገኔ ማቅረብ

አንቀጽ ይሞላ አገኔ ለለማቅረብ

ይህንን አካል ለማቅረብ የሚቀርቡ ማንኛውም የሚከተሉ ሆኖ በፍትሕ አካላት ወርድድት ተደርጋበት በፊርማ በቅላይ በቅላይ አካል በማንሳትርቸ የዚህር በት ለዚያም ለአዝሙ ተወካቶች የዚህር በት መቅረብ ይኖርበታል::

መንኛገጥ ሂ

የፍርድ በተቻ የወንጀል የጥናት ሥልጣን እና የወንጀል ያረጋግጣ

ቁጥር የአንቀጽ	የወንጀል ሰዕስ	ትኩረን ለማቅረብ ሥልጣን ያለው ፍርድ በት		የወንጀል ያረጋግጣ
		የፈጸመ ፍርድ በት	የከልል ፍርድ በት	
238	በኢባ መንግሥትና ከገን መንግሥታዊ ሥርዓት ላይ የሚደረግ ወንጀል	ከፍተኛ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ጠቅላይ ፍ/ቤት	ከባድ
239	ከገን መንግሥታዊ ሥልጣንን ተማሳራዊነት ማስተካከል	ከፍተኛ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ጠቅላይ ፍ/ቤት	ከባድ
240	የጥር መሳሪያ ይዘ በማመሻ ወይም የእርስ በርስ መርሃት በማስተካከት በመንግስት ላይ የሚደረግ ወንጀል	ከፍተኛ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ጠቅላይ ፍ/ቤት	ከባድ
241	የአገልግሎት የፖ.ለተኑና የግብት አንድነት በመንግስት የሚደረግ ወንጀል	ከፍተኛ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ጠቅላይ ፍ/ቤት	ከባድ
242	የአገልግሎት የግብት ወይም የፖ.ለተኑና ለ-ፖ.ዋናነት በመግባብ የሚደረግ ወንጀል	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	ቍል
243	በአገል-ወጥ መንግድ ከአገር መውጥት-ወጥ አገር መግበት ወይም በአገልግሎት ወ-ሰጥ መኖር	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
244	የአገልግሎት መንግስት አንዳሸጥ የአገልግሎት ምልክቶችና በመንግሥት የታወቂ ለሉ-ች ምልክቶችና መጽሑፍ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	ቍል
245	በታወቂ ምልክቶችና የለ አግባብ መግልጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	ቍል
246	በአገር ነገት ላይ የሚደረግ ወንጀል	ከፍተኛ ፍ/ቤት	በወ-ከልና ጠቅላይ ፍ/ቤት	ከባድ

247	የኢትዮ መከላከል ቤት-ቤት	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	ከባድ
248	ከፍ ያለ ከዚት	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	ከባድ
249	ከዚት	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	ከባድ
250	የኢትዮጵያ ከዚት	የመጀመሪያ ደረጃ ፊ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፊ/ቤት	ከባድ
251	ከጠለት ጽር መተባበር	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	ከባድ
252	ሰላሳ	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	ከባድ
254	በተዘዋዋሪ መንገዶች መርሆትና ማብራሪያት	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	መከለል
255	ለመንፈል ሆኖ ማነሳነትና አገልግሎት የማነሳነትና የአበሪቱ መከለል	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	መከለል
256	የተዝካሪ ድርጋቶችን ግዢ-ፍ በሆነ ዓይነት ማስቀመጥ	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	መከለል
257	መገኘትና ግዢ-ፍ ያሉሁን የማስቀመጥ ተማሪ	ከፍተኛ ፊ/ቤት	በወካልና መቋሚያ	ከባድ
261	በወጪ እንደ መግባቡት ላይ የሚደረግ የተቋዋሚነት ድርጋት	የመጀመሪያ ደረጃ ፊ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፊ/ቤት	መከለል
262	በወጪ እንደ መግባቡትና መፈጸምና መልዕክትና እና ለለም በግልግሎት አቀፍ ስዣ ጥበቃ በንግድ ለምት ላይ የሚፈለመው መንፈል	የመጀመሪያ ደረጃ ፊ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፊ/ቤት	መከለል
263	የወጪ እንደ መግባቡትን ግዢ-ፍ መጣ	የመጀመሪያ ደረጃ ፊ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፊ/ቤት	ቍል
264	የወጪ እንደ መግባቡትና ማቅረብ	የመጀመሪያ ደረጃ ፊ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፊ/ቤት	ቍል

265	የታወቂ የውጭ አገር ባልከተኝነት ማዋረድ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
266	በመንግስት መከላከል የተቋቋሙ- ደርሱ-ተኝነት ማዋረድ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
269	ዘርግ ማጥፊት	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍርድ በት	ከባድ
270	በመሰማዊ ስነዕስ ሌይ የሚፈጥም የሚከተ- መንፈል	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
271	በቀበሌዎች፣ በበሽተዎች፣ በባክር ወይም በአዲር አዲጋ ሌይ ብለ ለወጥ ወይም በጠና አገልግሎት ሌይ የሚፈጥም የሚከተ-መንፈል	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
272	በታሰራ የሚ ባልከተኝነት እና በተጠዘዘ ለወጥ ለይ የሚፈጥሙ የሚከተ-መንፈል	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
273	በሚከተ ገዢ የሚፈረግ ገራፅ፣ ክረፅ የግዢ ወ-ጤብዳና	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
274	መገኘ-ተና ማሰኑዎት	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ቍል
275	ለጠላት ሌጅረግ የሚገባውን ተግባር መጣለ	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
276	ሳት-ወጥ በሆነ የሚ መከራየዎች መገላጋ	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
277	የሚከተ ማቆም ወ-ልን ወይም የሰላም ሰምምነትን ማፍረሰ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
278	፫ው በመሆኑ በሚከተ ገዢ የሚፈረግ መንፈል	ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅለው ፍ/ቤት	ከባድ
279	በቀበሌዎች፣ በበሽተዎችና በእሰራዎች ሌይ መጨበት ወይም የሚገባውን ማንፈል	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
280	ፍ-ትክክ መከልከል	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
281	ቦግለምዓቀፍ ስብጥ ደርሱ-ተኝነት ሌይ	የመጀመሪያ ደረጃ	በው-ከልና ከፍ-ተኛ	ቍል

	የመሬት የጠላትና ድርጅት	ፍ/ቤት	ፍ/ቤት	
282	በግለምዎች ሰብዳዊ ድርጅቶች እርማያዎችና መለያ ጥልከቶች ያለውንበት መገልጻ	የመሬት ድርጅቶች ፍ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	ቀል
283	በእርቅ መልዕክቶች ላይ የጠላትና ድርጅት መፈጥም	የመሬት ድርጅቶች ፍ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	ቀል
284	ወታደሮች አገልግሎቶች እምበ ማለት	ወታደሮች ፍ/ቤት *	-	መከከለኛ
285	የጥራ ትዕዛዝ አለማበበር	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
286	ከአገልግሎት ቅዱታ ለማግምለዋጥ ቤት የመረጃዎች የጥሰቶች ማጣት	ወታደሮች ፍ/ቤት		መከከለኛ
287	ከወታደሮች አገልግሎት ለማግምለዋጥ የመሬት ማይቻበበር	ወታደሮች ፍ/ቤት		መከከለኛ
288	ከብለላ	ወታደሮች ፍ/ቤት		ከባድ
289	የለአግባብ መቆረጥ	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
290	አስቦ ወደ ሆኖ ከፍለ ተመልሮ አለመምጣት	ወታደሮች ፍ/ቤት		መከከለኛ
291	ከአገልግሎት ቅዱታ ያለ አግባብ ነገ ማድረግ	ወታደሮች ፍ/ቤት		መከከለኛ
292	በበታቸ ላይ የመሬት ሂደት የጋዢ ድርጅት	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
293	በቅለላ የአገልግሎት ደንብቶችን መጠስ	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
294	የልተሙሉ ወይም ተከከል ያልሆነ መረጃ መሰጠት	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
295	ለክር መጥናት	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
296	ከሥነሥርዓት ወይም ይለጥለን ወጪ መሆን	ወታደሮች ፍ/ቤት		ቀል
297	በበላይ አለቁ ወይም በማሻሻል እኩል ሰህን አባል ላይ የመሬት ሰራተኞች ሂደቱ እና የእኩል እልፈት	ወታደሮች ፍ/ቤት		መከከለኛ
298	ለበላይ አለመታወቃ	ወታደሮች ፍ/ቤት		ከባድ
299	ወታደሮች አመዴ	ወታደሮች ፍ/ቤት		ከባድ

300	ወታደሮች አመሰ ለማስነበት የሚደረግ እና መግለጫ መተባበር	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
301	ወታደሮች አመሰ እንዲደረግ መግለጫና የሚገባበት መካሬ እና በፊት የአበበት መካሬ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
302	በዘመኑ በዘመኑ መጣቸ እና በዋና ነው እና የሚፈጸም ወንጀል	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
303	የጥበቅ ጥፊተኛ መግለጫ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
304	ወታደሮች ትዕዛዝን መግለጫ	ወታደሮች ፎ/ቤት		መከከለኛ
305	ትዕዛዝን ያለ አግባብ መግለፅ ወይም መለያወጥ ወይም በእግባብ አለማስተላለፍ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
306	በፊወጥ ያለአግባብ መግለጫ ወይም ማብከን	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
307	የማይገባ ተቀምኑ መግለጫ ወይም ያለአግባብ መጥሩት	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
308	አደጋን አለማስታወሻ	ወታደሮች ፎ/ቤት		መከከለኛ
309	አስፈላጊ የህንወጥ የደህንነት ጥንቃቂ አለማድረግ	ወታደሮች ፎ/ቤት		መከከለኛ
310	አስተኛ የአደጋ ታልካት መሰጠት	ወታደሮች ፎ/ቤት		መከከለኛ
311	የመከከለም ወራቅተኛ ተስፋ መሰቀረጥ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
312	ፈርማ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
313	ለጠላት እና መሰጠት	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
314	የጥር መማሪያወጥ እና ትዕዛዝ መተወቻ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
315	በጠላት የደንብ ልቦስ ወይም የጥር መማሪያ ያለአግባብ መግለጫ	ወታደሮች ፎ/ቤት		መከከለኛ
316	የቀበሌ ወይም የተሰዋ አባልን ት-ቶ መሸፈ	ወታደሮች ፎ/ቤት		ከባድ
317	የቀበሌ ወይም የተሰዋ አባል በየዘዴ ታ-በት ገዢ የሚፈጸም ወንጀል	ወታደሮች ፎ/ቤት		መከከለኛ
323	የሰራ ጥናት በማይገባ ሁኔታ እንዲፈጸም ወይም እንዳጣለ መሳይድ	የመጀመሪያ ወርሱ ፎ/ቤት	በው-ካልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል

324	ԱՀ-Թ- ՈՄԻՒՄՈՅ ԴԵ ՔԱ ՔՄԻՒԻՔ ԱՀ-ՓԴ ՀՊԱ ԴԵ ՔՄՂԱԹՄ ՊՓԴ-	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
325	ԻՊԲ: ՍՆԺՄԴ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
326	ՔԻԴ ՈԵՐ ՔՎ-Ա ՊՑԺՄԴ-Դ ՄՊԱ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՄԿԻԼՃ
327	ՔԴԴԱ ԽԸ /ՀՃՊԸ/	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՄԿԻԼՃ
328	ՈՄԺԸԸ ԾՓՄԴ-Դ ՄԿԴ:	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
329	ՔՄԻՒԻՔ ԱՀ-ՓԴ ՔԲԴ-Ա Ա-ԱԸ ։ ԹԱԼԻԴ ԱԱՄԴ-Դ ՏԼԿՊ-Ա ՄՊԱՀ-Դ ԼՅՊՃ ՄԿԻՎՈԸ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
330	ՔՄԻՒԻՔ ԱՀ-ՓԴ ՔԲԴ-Ա Ա-ԱԸ ։ ԹԱԼԻԴ ԱԱՄԴ-Դ ՈՊԵՐԴ ՄՊԱԱ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
331	ՄԺԸԸ ՔԴԴՓՓ ԾԸՄԺՄԴ-Դ ՄՊԱ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
332	ՄԺԸԸ Կ-ԸՄՄ-Դ ՀՅՀՊԱ ԼՄԸԸԸ ԼԱՄ-Դ ՈՎ ՄԿԴԱԴ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՄԿԻԼՃ
333	ՔԴՄԱԴ ՄԺԸԸ ԱԲ-ԸՄԴ-Դ ՀՓՄԴ-Դ ԼՄՊԱՓ ՔՎՈ ԻՃԻԼՄԴ-Դ ՄՊԱ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՄԿԻԼՃ
334	ՄՎԱԴ Կ-ԸՄՄ-Դ ՈԵՐ ՄՊՄԸԸՄԴ-Դ ՎՃ ԺԱԴ ՄՎԱՄ ՈԵՐ ՄԿԴ-Դ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՄԿԻԼՃ
335	ՈՄԻՒԻՔ ԱՀ-ՓԴ ՀԿ ՈՄԺԸԸ ՊՑԺՄԴ-Դ ԴԵ ՔՄՂԱԹՄ ՄԿԸԸԸ-Դ ՀԼՄՈՒՄՎՓ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՓՃՃ
336	ՄԺԸԸ ՄԿՈՊԸ ՄՊԱ	ՔՄԾՄԸԸ ՔԸՇ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՄԿԻԼՃ
337	ՔԻՈԴ ՈԵՐ ՔՄՂԱԹՄ ՄՎԸ	ԻԳ-ԻԴ Գ/ԱԴ-	ՈՄ-ԻՃԱ ՄՎԱԸ	ԻՊԲ:

			ፍርድብት	
338	በኢትዮ ወይም በወርነት ገዢ ቁጥር የሚከተሉበት ሆኑን	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
346	በወርቅ ድንብ ገዢበት እና በወ-ቍ እንደ ገዢበት በአገል-ወጥ መንገድ መንገድ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
347	በከበሩ ማስታድናት አገል ወጥ በሆነ መንገድ መንገድ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
348	በመንግሥት ገዢበት አስተማማማኝነት ሌይ የሚደረግ የተካከለ ይርጋት	ከፍ-ተኛ ፍርድብት	በው-ክልና መቁለጻ ፍ/ቤት	ከባድ
349	አገል ወጥ በሆነ መንገድ የመንግሥትን ቀረጥ ወይም ጥ-በር የመከራል እምበት-ቃኝነት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቁለል
350	ጥ-በር እንዲይከራል ማሳሰቢት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
351	በመንግሥት የገበ ባንክዎች ሌይ ጉዳት ማድረስ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
252	ከአ መሰረር /ከንትራლንድ/	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
353	በአገል አ.ከተማና በመንግሰት ባኖርጂል ሌይ የሚፈልጉሙ ወንጀለች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
354	ወንጀለን የሚያከበሩ ሆኑታወች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
356	መሰራት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቁለል
357	ወደ አስተኛነት መለወጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
358	ጥጋው-ን ነው ማድረግ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
359	ወደ እንደ ማስተካከለ ከአገል ማስወጣትኩ መያዝ፣ ማስቀመጥ እና ማቅረብ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ክልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
361	ማዘምዎር	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	በው-ክልና ከፍ-ተኛ	መከከለኛ

		ፍ/ቤት	ፍ/ቤት	
362	ቍል ሂኅታምና	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	በወካልና ከፍተኛ ፍ/ቤት	መከላለኛ
363	የመግባሮች ማስተዋዱትን ወደ ስልተኛ መለወጥ ወይም በማስተዋዱት ያለካግባብ መገልጻ	ከፍተኛ ፍርድበት(በፊልል መንግሰት ንብረት ሌይ ከተረዥሙ)	ከፍተኛ ፍርድበት(በፊልል መንግሰት ንብረት ሌይ ከተረዥሙ)	ከባድ
364	የለሎች የአነስተኛ አገልግሎት ወይም የግል ድርጅቶችን ማስተዋዱ ወደ ስልት መለወጥና በማስተዋዱቱ ያለካግባብ መሥራት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(እኩልከቦኑ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	መከላለኛ
365	የታውቀ ባልከቶችን ወደ ስልት መለወጥ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(እኩልከቦኑ እና ድራማዊ) (ጉምሩክና የሚመለከቱ ለፊልል ከፌዴራል የለት የከልል ለልማት ናጥወ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	ቍል
366	ዋጋ ያላቸውን የታውቀ ተምብርሃት ወደ ሕልተኛ መለወጥ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(እኩልከቦኑ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	ቍል
367	የመመዘኛ ከበደቶችንና መለከቶወችን ወደ ሕልት መለወጥ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(እኩልከቦኑ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	ቍል
368	ከአገር ማስወጣሁት ወደ አገር ወሰጥ ማስጠት መማዘኝ በአይደ ማስቀመጥና ማቅረብ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	በወካልና የከፍተኛ ፍርድበት	ቍል
369	የማታላላ ልሳብ ለይኖረው አስመስላው መስራት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት	በወካልና የከፍተኛ ፍርድበት	ቍል
370	በገዢበብ በማጽታ ወይም በዋሳና ለንድች ወይም በታውቀ ባልከቶች፣ ተምብርሃት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(በፊልል	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት (ከፊልል	ቍል

	ወይም ማስተዋዣት አይር ማድረሰ	መንግስቱ ሰነድታ ላይ ብቻ)	መንግስቱ ወጪ የለት ሰነድታ)	
371	አስተኛ ግዢዎችን ለመስራት የሚያገለግል መሆኑዎችና መሆኑዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(በፊዕራል መንግስቱ ሰነድታ ላይ ብቻ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት (ከፊዕራል መንግስቱ ወጪ የለት ሰነድታ)	መከከለኛ
375	በግዢ የሚፈጸም ተስተጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(እኩልአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	መከከለኛ
376	ረቀቅ በሆነ መንገዶች የሚፈጸም ተስተጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(እኩልአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	መከከለኛ
377	ልቶ ሁኔታዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(እኩልአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	መከከለኛ
378	በአስተኛ ሰነድ መገልጻ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(እኩልአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	መከከለኛ
379	መንግሥታዊ ወይም መታደራዊ ሰነድ እስመሰሌ ማዘጋጀት ወይም መደረሰ መለወጥ	የከፍተኛ ፍ/ቤት(በፊዕራል መንግስቱ ሰነድታ ላይ ብቻ)	ከፍተኛ ፊ/ቤት (ከፊዕራል መንግስቱ ወጪ የለት ሰነድታ)	ከባድ
380	ሰነድታን ማጥፊት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(እኩልአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊዕራል መንግስቱ ወጪ የለት ሰነድታ)	ቍል
381	መንግሥታዊ ወይም መታደራዊ ሰነድታን ማጥፊት	የከፍተኛ ፍ/ቤት(በፊዕራል መንግስቱ ሰነድታ ላይ ብቻ)	ከፍተኛ ፊ/ቤት(ከፊዕራል መንግስቱ ወጪ የለት ሰነድታ)	ከባድ
382	የንግድ ወይም ተለለው የዋስትና ሰነድታን	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	መከከለኛ

	ወደ አስተኛ መለመጥና ማጥፊት	ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	
384	የኢትዮ ማመላለሻ አገልግሎት ወረቀቶችን ወደ አስተኛ መለመጥና በነዚህ መግልጫ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	ቍልል
385	አስተኛ ጥምክር ወረቀቶች	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	ቍልል
386	አስተኛ የሀብት አፈሰሳዊ ጥምክርናት በማይበርሱር ማማገኘት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	ቍልል
387	አስተኛ የአከኝምና ጥምክር ወረቀት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	መከከለኛ
389	አስተኛ የቍል አስጣጥና ታማንባ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	ቍልል
390	የአስተኛ ሆኖ ለመፈጸም የሚሸጠዋል መሳሪያዎችና መሳሪያዎች	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት ስነድች)	ቍልል
391	እቅዱዎችን ወደ አስተኛነት መለመጥና ጥራታቸውን ማርከብ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከልደራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	መከከለኛ

392	ማዘምዎር	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከልደሰራለ መንግስቱ ወጪ ያለት)	መከከለኛ
393	እቅዱታን ወደ አገር ማስተካከለ ወደ ውጤ መለከት በእቃ ማደረግና ማከማቻት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍተኛ ፍርድብት	መከከለኛ
396	ወታደሷዊ ማረጋገጫን መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍተኛ ፍርድብት	መከከለኛ
397	የሁራ ጽዕቤትን መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከልደሰራለ መንግስቱ ወጪ ያለት)	መከከለኛ
399	በጥቅ ወይም በሁራ ጽዕቤት የታወቁ ጽዕቤትን መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከልደሰራለ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
401	የሰራተኞች የኢትዮ-ስፖርት ወይም የንግድ ጽዕቤትን መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከልደሰራለ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
407	በሥልጣን የሳምንት መግለጫ	የከፍተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና ስዋሌ ፍርድብት	ከባድ
408	ገቢ መቀበል	የከፍተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና ስዋሌ ፍርድብት	ከባድ
409	የማይጋገጥ ጥቅም መቀበል	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍተኛ ፍርድብት	መከከለኛ
410	አስተዳደሩ ተማማለዣና ለለምት ስምት የሚፈጸመ-ት የገቢ መቀበል ወንጀል	የከፍተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና ስዋሌ ፍርድብት	ከባድ
411	የመንግሥት ሚራት በማያመቻ አኋጅን መግለጫ	የከፍተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና ስዋሌ ፍርድብት	ከባድ

412	አዲስ በተሰጠው ዕቅ የለ አግባብ ማዘዣ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
413	በሥራ ተግባር ሌይ የሚፈጸም የመው-ሰድና የመሰውር ወንጀል	የከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅላይ ፍርድብት	ካብድ
414	በሥራምን መንገድ	የከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅላይ ፍርድብት	ካብድ
415	በስነ ወጥ መንገድ መሰብሰብ ወይም ማስረከብ	የከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	በው-ከልና መቅላይ ፍርድብት	ካብድ
416	የለማበብ ጽ-ዳይና ማጋገጥ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
417	ዋጋ የለው-ን ነገር የለ ከፍ-ይ ወይም የለ በቅ ከፍ-ይ ማማገኘት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
418	የለ አግባብ ል.ቁድ መሰጠት እና ማጽደቅ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
419	ጥናክር ያልታውቀ ንብረትና ገዢ-ብ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
420	የሥራ ትለሬነትን ባለሙያዎች የሚፈጸም ውንጀል	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
421	ስነ ወጥ የሥራ ማቀዱ አድማ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
422	የሰው-ን ንብረት የመበርበር ወይም የመያዝ ስልጣንን የለአግባብ መግለጫ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
423	ስነ ወጥ በሆነ መንገድ ለው-ን መያዝ ወይም ማሰር	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
424	በማይገባ የአስራር ክፍ መጠቀም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ
425	አሁን ስነመጥ በሆነ መንገድ መፍታትና እንዲያመለጥ መርቻት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	ቍል
426	የዚህ ምርከቶችንና የወታደር ማዘዣዎችን መፍታትና እንዲያመለጥ መርቻት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት	በው-ከልና ከፍ-ተኛ ፍ/ቤት	መከከለኛ

427	ԴՐ ՄՈՒՌԻ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՔՆՔՓ)	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ԻՃ.ՔՃՃ ՄԿՊՈՒ: Թ.Բ ՔԱԴ)	ՄԻՒԼԱ
428	ՎՀ ՔԱՄ.Դ ԿԱԾ ՔԱԽԾ.Ք ԹԵԳ ՔԱԽԸ ԻԳ.Ք ՄՈՒՌԻ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ	ՈՄ.ԻՃԱ ԻԳ.Դ ԳԸԸԱԴ	ՄԻՒԼԱ
429	ՄԿՊՈԱ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ	ՈՄ.ԻՃԱ ԻԳ.Դ ԳԸԸԱԴ	ՄԻՒԼԱ
430	ՈԼԱՄ. ՈՃՊԴ ՄՈՒՓԳ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ	ՈՄ.ԻՃԱ ԻԳ.Դ ԳԸԸԱԴ	ՄԻՒԼԱ
431	ՈՂԱ ԴՈՄԴՆԻ ՄԿԴՀ:	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՔՆՔՓ)	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ԻՃ.ՔՃՃ ՄԿՊՈՒ: Թ.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
432	ՄԿՊՄ.Ժ.Ք ՔՄԴ ՄԿՄ.ՄՓ.ՔՄ.ԴՀ ԺՈՒԴ ՄՔՃ.Ը	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՔՆՔՓ)	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ԻՃ.ՔՃՃ ՄԿՊՈՒ: Թ.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
433	ՔԱ Հ.ՓՃ ԹԵԳ ԻՒՒՆՈՎ. Հ.ՓՃ Թ.Բ ՄՈՒՆ.Դ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՔՆՔՓ)	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ԻՃ.ՔՃՃ ՄԿՊՈՒ: Թ.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
434	ՔՄՂՄՄԴԴ ՊՃ.Դ ՔՄՂՄԸՆԻՒ: ԲՆ.ՋԱՄՊԴԴ ՄՈՊԸ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՔՆՔՓ)	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ԻՃ.ՔՃՃ ՄԿՊՈՒ: Թ.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
435	ՀԴԶԵՂԱԹ. ՔԻՒԽԱԼ. ՄԿՊՄ.Ժ.Ք Թ.Բ.Բ.Ք.Դ ԹԵԳ ՈՒՃ.Դ ՄԿՊԸ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՔՆՔՓ)	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ Գ/ԱԴ(ԻՃ.ՔՃՃ ՄԿՊՈՒ: Թ.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
436	ՀՂՄՊ ՈՄԴ ՄԿԴՀ ՄՈ.ՈՒ.Դ ՊՂԽՈԸ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ	ՔՄԾՄԾԵՔ ՔՀԵՔ	ՓԱՃ

		፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	
437	የልማትን በማይሆበት መያዝ	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
438	የመንግሥት ማረጋገጫ ማስተበበር ግዢታን መጣለ	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
439	እስተኛን መቆየያ መሰበርና ስምምነት መውሰድ	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
440	መቆመምና አለመታዣዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
441	የጋራዳና የሚሰንፈድ ተግባር	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
443	ወንጀልን አለማስታዣቅ	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
444	በጠቃሚዎች እና በምሳዕርቶች ገዢ የሚፈጸም ወንጀል	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(እኋላለሁበት እና ድርጅቶች)	የመጀመሪያ ያረጋግጥ ፩/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ

445	መስጠና መርሃት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
446	የፍትሬት ማረጋገጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
447	በከሰተ መውንቻል ወይም መከሰተ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
448	ለፍትሬ እርዳታ መሰጠትን እንበት ማለት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
449	ፍርድ ቤትን መደረር	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
450	የፍርድ ቤትን ጽሁፍ መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
451	የፍርድ ቤትን በተመለከተ ትክክለኛ ያልሆነ ወይም የተከለከለ ክገባን መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
452	እንደ ተከራካሪ ወገን የሚሰጠው ስብጥኛ ቍል	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከዚህወረዳ መንግስቱ ወጪ	ቍልል

			የኢትዮ	
453	አስተኛ የመከተል አስተያየት ወይም ትርጉም	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	መከተል
455	መገኑኩትና መግባብ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	መከተል
456	በመግኑ ገዢ መቋቃዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	መከተል
457	የጥናትና ሲታት ለማዘዣት በተገኘል የሚፈጸም የወራ መግለጫ ደርጊት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	ቀላሉ
458	በአንድ ወገን ተከራካሪ ቅዱም ላይ የክህንድ ተማሪ መፈወም	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	መከተል
459	ተጨማሪ ቁጥቶችን የመከተልና የመጠበቅ የጥንቃቁ እርምጃዎችን አለማዘዣ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	ቀላሉ
460	የቅጣትና የጥንቃቁ እርምጃዎችን ማለያ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂዳማ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል መንግስቱ ወ-ሮ ደለት)	ቀላሉ
461	የእሁድና መምሌጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፈሰድል	ቀላሉ

		ድርጅቶ	መንግስት ወጪ ያለት)	
462	እምራት እንዳታውልጥ ማመናቸውን መርቻት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	መከተላች
464	የእነዚህ አመዶች	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	መከተላች
465	አካባቢያዊ ከልከላን መጣለ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
466	ለምርመራ የሚደረግ ስብሰባንና የምርመራ አይትን ማወከና ማሰናከል	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
467	የምርመራ ደምና የመሰጠትን ወይም የመመረጥን መብት መንከት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
468	በምርመራ ገዢ የሚሰጥ መደለም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
469	የማይገባ አስራር	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት(ከደውሃል መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
470	በአመዘኛው ገዢ የሚፈጸም ማቋጭበርበር	የመጀመሪያ ደረጃ	የመጀመሪያ ደረጃ	ቀላሉ

		፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	
471	የድጋፍ አሰጣጥ ገብ የሚፈጸም ማይበርበር ይርሱት	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
473	የድጋፍ አሰጣጥ ባሳስር አመባቸኝ መጠና	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
474	የድጋፍ መሰማ ወረቀቶችና የጥርጉ ሳተሞችን መው-ሰድና ማጥፊት	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	መከከለኛ
477	አደጋ የሆነ ስራ ፈተናት	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
478	የክ. አድራሻዎች ማስበርተኞች	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
479	የክ. አድራሻዎች መጠኑዎች ሌሎት መሆኑ	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
480	ወንጀል እንዳራዎም በአደባባይ መገኘቱ ወይም ወንጀልን በጽሁፍ ማለት	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(አዲስአበባ ድ.ሪ.ዳ.ቁ)	የመጀመሪያ ያረጋግል ፩/ቤት(ከዚህ መንግሥት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ

481	በጥር መሠረም መካንድ	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	መከተሉት
482	የተከለከለ ማህበርችና ስብሰባዎች	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
483	አበሳ የሁኔታ ማስበርች ወይም መሠረም የታጠቁ በድጋፍ	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
484	የተከለከለ ስብሰባዎች	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
485	በወራ ስነወን ማሻሻር	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
486	የአስተኛ ወራዎችን በማውራት ስነወን ማሻሻት	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
487	የማሻሻት መሳሪያ ያለቶው የአስተኛ መሻሻለዎች	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
488	ፖ.ስት	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድጂልቅ)	የመጀመሪያ ያረጋገጫ ፍ/ቤት(ከዚህደት መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ

			(የኢት)	
490	ስብሰባን ወይም ጉባኤን ማወሻ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	መከተላች
491	በረስ ታራ-ት ከጊዜነት ወ-ሶ በመሆኑ የሚፈጥሮ የህዝብ ተማሪ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	ቀላሉ
492	የገመገጥ-ን ለላምና ለማት መንከት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	ቀላሉ
493	የሙታ-ን ለላምና ክብር መንከት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	ቀላሉ
494	የእሳት ቁጥሎ ማድረሰ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	መከተላች
495	የተፈጥሮ አደጋዋጥኑን ማድረሰ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	መከተላች
496	ግብር ለራ-ወጥኑን ወይም የመጠበቅኩ ለራ-ወጥኑን መገዳታ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል መንግስቱ ወ-ሶ ያለ-ት)	መከተላች
497	ማራ-ቃጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(አዲስአበባ እና	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍ/ቤት(ከፊደል	መከተላች

		ድርጅቶ	መንግስት ወጪ ያለት)	
498	በተልተኞች የሚፈጸሙ ወንጀለት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(አዲስአበባ ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(ከደውጭ መንግስት ወጪ ያለት)	መከከለኛ
499	በሚፈነዎች በሚቀጣል ወይም በሚመርሱ ነገሩት አደጋ ማድረሰ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(አዲስአበባ ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(ከደውጭ መንግስት ወጪ ያለት)	መከከለኛ
500	አገልግሎት በሁኔታ መንገድ የሚፈነዎች የሚቀጣል የሚመርሱ ነገሮችን መሥራት መያዝ፣ መፊበት፣ ወይም ማዋዝ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(አዲስአበባ ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(ከደውጭ መንግስት ወጪ ያለት)	መከከለኛ
501	የሕንፃ ሚራ ያንበቻን መጣለ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(አዲስአበባ ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(ከደውጭ መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
502	የአደጋ መከከለም መሳሪያዎችን ወይም delta ማንበት ወይም አለማደራሻ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(አዲስአበባ ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(ከደውጭ መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
503	በአዘጋጅ ገዢ የሚደርሰ ከበደ አደጋን አለማለታዎች	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(አዲስአበባ ድርጅቶ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍ/ቤት(ከደውጭ መንግስት ወጪ ያለት)	ቀላሉ
505	ለአዘጋጅ ጥቅም በተቋቋሙ ግዢና ሥራዎችና አገልግሎቶች ገዢ ጉዳት ማድረሰ	ከፍተኛ ፍርድበት	በወካልና ጠቅላይ ፍርድበት(0512 ል-ብ ይልል::)	ከብ
506	መገኘዎችና ማጋጌዎችን በከበደ አደጋ ገዢ መጣልና ማበላስት	ከፍተኛ ፍርድበት	በወካልና ጠቅላይ ፍርድበት(0512	ከበደ

			ል-ብ ይልል::)	
507	በኢትዮጵት ስልፍ የሚገኘን ቅሬና የተተከለ ሰኞች፣ አይደጥለን ወይም መርከበን የለአግባብ መያዝ	ከፍተኛ ፊርድበት	በው-ክልና ጠቅላይ ፊርድበት(በ512 ል-ብ ይልል::)	ከባድ:
508	በኢትዮጵት ስልፍ የሚገኘን ቅሬና የተተከለ ሰኞች፣ አይደጥለን ወይም መርከበን አስገ. ሆኖታ ሌይ መጣል	ከፍተኛ ፊርድበት	በው-ክልና ጠቅላይ ፊርድበት(በ512 ል-ብ ይልል::)	ከባድ:
509	በኢትዮጵት ስልፍ የሚገኘን ቅሬና የተተከለ ሰኞች፣ አይደጥለን ወይም መርከበን ሌይ አያጋ ማደረሰ	ከፍተኛ ቁ/ቤት	በው-ክልና ጠቅላይ ፊርድበት(በ512 ል-ብ ይልል::)	ከባድ:
510	ምልካትና የእርዳታ ተፈወችን የለአግባብ ማደረሻ	ከፍተኛ ፊርድበት	በው-ክልና ጠቅላይ ፊርድበት(በ512 ል-ብ ይልል::)	ከባድ:
511	አዲቶ የሁኔን ነገሮችን ወይም መሳሪያዎችን በሆነ ወጥ መንገዶች ማስቀመጥ ወይም መማሪ	ከፍተኛ ፊርድበት	በው-ክልና ጠቅላይ ፊርድበት(በ512 ል-ብ ይልል::)	መከከለኛ
512	ከባድ: ሆኖታ	ከፍተኛ ቁ/ቤት	በው-ክልና ጠቅላይ ፊርድበት(በ512 ል-ብ ይልል::)	ከባድ:
514	የሰው-ን በሽታ ማስረጃዎች	ከፍተኛ ፊርድበት ቁ/ቤት(አዲስአበባ እና ድንደቅ)	ከፍተኛ ቁ/ቤት (ከፊልክል መንግስት ወ-ሃብ ደን-ት)	ከባድ:
515	የኢትዮጵት በሽታ ማስረጃዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፊርድበት (አዲስአበባ እና ደንደቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፊርድበት (ከፊልክል መንግስት ወ-ሃብ ደን-ት)	ቍልል
516	የሰብአን ወይም የደንን ተብር ማረብት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፊርድበት (አዲስአበባ እና ደንደቅ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፊርድበት (ከፊልክል	ቍልል

			መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
517	ወ-ሣን መብከል	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	መከከለኛ
518	ገብረኤን መብከል	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	መከከለኛ
519	አካባቢን መብከል	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	መከከለኛ
520	አደጋ የህን ቁጥጥናና ሌላ ቁስን በአግባቡ አለመያሁ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
521	የአካባቢ ተጽእኖ ማምጣን የሚቀረብ ደርጅቶችን መፈዥም	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
522	ጠናን ለመጠበቅና ለመዝከበበብ በስተቀ የተደንገገትን የጥንቃቄ እርምጃዎች መጣሉ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል

			ՔԱԴ)	
523	ԴՊԸ ԹԵՐՄ ՀԵԽԱԾՈ ԱԴՅԱԾՈ ՄԵՃՎԳ	ԻԳԻԴ ԳԸԸՆԻԴ Գ/ՈՒ(ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՀՃՔՓ)	ԻԳԻԴ Գ/ՈՒ(Հ ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄԵԴՈՒՒ: Թ.Ճ ՔԱԴ)	ԻՊՃ
525	ՄԿԿՄ ԹԵՐՄ ԲԿԸՆԵԽՈ ԴՅԻԴԸՆԸՆ ՄԵՃ.ՅՆ.ԺԴ ԹԵՐՄ ԾՊԴԴ ՄԵՃՎԳ ՄԵՄՆԴ: ՄԿԿՎԸԸ ԹԵՐՄ ՄԵՊԳ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՀՃՔՓ)	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄԵԴՈՒՒ: Թ.Ճ ՔԱԴ)	ՄԿԿԻԼՃ
526	ՔԼԴԳ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՀՃՔՓ)	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄԵԴՈՒՒ: Թ.Ճ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
527	ՔՄՃԴ ԹԵՐՄ ՔԴՈՂԸ ՀԺՄԴԴՀ ՄԵՊԴԴ ՄԵՄՆԴ ՄԵՊԴ ՀԴՅՍ.Գ ՊՃ.ԺԴ.Մ.Դ ՄԿԿԻՆ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՀՃՔՓ)	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄԵԴՈՒՒ: Թ.Ճ ՔԱԴ)	ՄԿԿԻԼՃ
528	ՔԻՈՒ ՀԸԸՓՈՒ ԱՎՄ ՄԵՊ Դ.ԺԴ ՀԴՅԸԾՈ ՀՃԸ ՄԵՄՆԴ ՊՃ.Դ ՄԿԿԻՆ ՄԵՊԴ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՀՃՔՓ)	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄԵԴՈՒՒ: Թ.Ճ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
531	ՈԽՃԻՃ ԹԵՐՄ ՈԽՃԸՆԸ ՄԵՊՄԴ ՔՆՃ.Վ ՈՎ. ՄԵԴԴ ԱԽԸ ՄԿԿԱՊ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԴ ՀՃՔՓ)	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ ԳԸԸՆԻԴ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄԵԴՈՒՒ: Թ.Ճ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
532	ՀՀՄԸՆ ՈՄՃԻՒ ՀԸԸԳ.Վ ՈՎ.Դ ԱԽԸ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ	ՔՄՃՄԸԸ ՔՃ.Ճ	ՓԱՃ

	ማርለጥ	ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	ፍርድብት (ከል.ክልል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
533	በደግኝነት በጥንቃኑ ወይም ይህን በመሳሰሉ- ንገድ በሰው ሌይ እና ተግና ማደረሻ	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (ከል.ክልል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላል
534	ከባድ ሁኔታዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (ከል.ክልል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላል
535	በአካውናና በጠና አጠባበቅ መ-ሮ ስነ ወጥ በሆነ መንገዶች መሆኑት	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (ከል.ክልል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላል
536	መርሃጭ እድገት የሆነ የገዢናናዕት ወለሳግባብ ማቅረብ	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (ከል.ክልል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	መከተለኛ
537	የአካውናና እርዳታት ያለምናናዕት መከፈልከል	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድብት (ከል.ክልል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላል
539	ከባድ የሰው ግድያ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ከል.ክልል	ከባድ

		ድርጅቶ	መንግስት ወጪ ያለት)	
540	ተራ የህን የሰው ግድያ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና ድርጅቶ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ከፊደራል መንግስት ወጪ ያለት)	ከባድ
541	ቍል የህን የሰው ግድያ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወጪ ያለት)	ቍል
542	ለአ ስው እራትን አንዳንድ ማሳተኞች መርካት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወጪ ያለት)	መከከለኛ
543	በተፈተኝነት ስውን መግለጫ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወጪ ያለት)	መከከለኛ
544	አማካና መግለጫ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወጪ ያለት)	ቍል
546	አንድት ሌት በደላም ሌይ የምትሸቻዎች የሚሰውረድ ድርጋት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወጪ ያለት)	ቍል

547	ՈՆԻ ՈԹ. ՔՊՂՃ.ԹԹՄ ՔՊՂՈՎՀՀՅ ՔԸՆԴԻ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ՀՅԱՀԱՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄՊՂՈՒՒ: Թ.Պ ՔՆ.Դ)	ՄԻՒԼԱԴ
552	ՑՆՈ ՔՊՂՀՀՄՈՒԴ ՄԿ-ՄԿՉԴԴ ՄԿ- ՄԿՉԴԴ ՄՊՂՈՒԴ ՔՊՂՔՈՒՆՈՎ ՔՊՂԴ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ՀՅԱՀԱՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄՊՂՈՒՒ: Թ.Պ ՔՆ.Դ)	ՓՂԱ
555	ԺՈՂՈ ՔՊՂՃ.ԹԹՄ ԽՊԸ ՔՀԻՆ Դ.ՔԴ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ՀՅԱՀԱՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄՊՂՈՒՒ: Թ.Պ ՔՆ.Դ)	ՄԻՒԼԱԴ
556	ԺՈՂՈ ՔՊՂՃ.ԹԹՄ ՓՂԱ ՔՀԻՆ Դ.ՔԴ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ՀՅԱՀԱՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄՊՂՈՒՒ: Թ.Պ ՔՆ.Դ)	ՓՂԱ
559	ՖԱԴԴԻԴ ՔՊՂՃ.ԹԹՄ ՔՀԻՆ Դ.Ք.Ք.Դ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ՀՅԱՀԱՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄՊՂՈՒՒ: Թ.Պ ՔՆ.Դ)	ՓՂԱ
560	ՔՀԻ ՀԱԼԱԴԻ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ՀՅԱՀԱՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ ԳԸԸՆԴԻ (ԻՃ.ԶՃ.Ճ ՄՊՂՈՒՒ: Թ.Պ ՔՆ.Դ)	ՓՂԱ
561	ՈՒԶ ԱՄԳՓ ՀԸՆԴԻԴԻ ՀՄՊԻԵՒԴ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ	ՔՄՋՄԾԵՔ ՔԸՆԴԻ	ՓՂԱ

	በኢትዮጵያ ስራተኞች አካላት ሁይወት ላይ ገኝነት ማደረሰ	ፍርድብት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	ፍርድብት (ከፊደል መንግስት ወ-ሆኑ የለት)	
562	በኢትዮጵያ ስራተኞች አማካይነት በኢትዮጵያ ስራተኞች ወይም በትክክል አካል ላይ ገኝነት ማደረሰ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከፊደል መንግስት ወ-ሆኑ የለት)	ቀላሉ
565	በትና መግለጫ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከፊደል መንግስት ወ-ሆኑ የለት)	ቀላሉ
566	የሰትና በልት መሰሩት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከፊደል መንግስት ወ-ሆኑ የለት)	መከተሉት
570	ትና ሌማዳዊ የሚሸፍትና የሚከለከለ ድንጋጌዎች እንዲይፈልጓል ማንኛለት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከፊደል መንግስት ወ-ሆኑ የለት)	ቀላሉ
571	የሰውን ስራወት ለአደጋ ማጋለጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከፊደል መንግስት ወ-ሆኑ የለት)	ቀላሉ
572	የተራሱኩ ደንብን በመጣስ ለአደጋ ማጋለጥ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት	ቀላሉ

		ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ	(ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	
573	ՔԱՅ-Դ ՀԻԱ ԱԽՏԾ ՄՎՀԱՊ	ԻԳ-ԻՇ Գ/ԱԴ (ՀԱՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ)	ԻԳ-ԻՇ Գ/ԱԴ (ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ԻՊԸ
574	ՈՎ-Դ ԱԽՏԾ ՄՎՀԱՊ ՄԵԳ ՄՈՒՄ	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ՀԱՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ)	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՄԻՒԼԱԴ
575	ՈԽՏԾ ԴՅ ՔՄՋՄ ՈՎ-Դ ՀԱՄԱԾՔԴ	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ՀԱՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ)	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
576	ԱԽԻՆ ՄՈՄԴ ՔԱՅՀՆ ԱՅ-ԴԻ ՄՈԴ-ԴԻ	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ՀԱՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ)	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
577	ՀՊՋՅԸ	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ՀԱՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ)	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
578	ՔԵՊՊԱՅ ԳԱՄՆ	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ՀԱՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՆՐԱՊ)	ՔՄՋՄԸՆՔ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒՄ (ԻՆՔՆԵՐ ՄՈԴՈԼԻՒՄ Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՄԻՒԼԱԴ

			(የኢት)	
579	የደምበልን ቅልጂያ እንዲሸረግ መጠየቁ፡ ማሳሳጀና መርዳታ	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂቶዎች)	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (ከፊዕይሁዳ መንግስት ወጪ የኢት)	ቀላሉ
580	ብቻ	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂቶዎች)	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (ከፊዕይሁዳ መንግስት ወጪ የኢት)	ቀላሉ
581	የመከሰሰ ወይም የሚዋረድ ባቻ	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂቶዎች)	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (ከፊዕይሁዳ መንግስት ወጪ የኢት)	ቀላሉ
582	ማስተዳደሪያ	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂቶዎች)	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (ከፊዕይሁዳ መንግስት ወጪ የኢት)	ቀላሉ
583	የመወሰን ተለዋዋነት ማሳወቅ	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂቶዎች)	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (ከፊዕይሁዳ መንግስት ወጪ የኢት)	ቀላሉ
585	ከከካ ወጪ ይህ ማስቀመጥ	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂቶዎች)	የመጀመሪያ ያረጋገጥ ፍርድበት (ከፊዕይሁዳ መንግስት ወጪ የኢት)	መከከለኛ

586	ሰዕትን መጥለፍ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ሮ ደለት)	መከከለኛ
587	ሰትን መጥለፍ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ሮ ደለት)	መከከለኛ
588	የኢትዮጵርያ አመጣጥና የሆነታን ወይም የመከከለ አቅም የለላትን ሌት መጥለፍ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ሮ ደለት)	መከከለኛ
589	ለአካል መጠን የልደረሰ ልጅን መጥለፍ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ የ ደንብዳዋ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ከፊደራል መንግስት ወ-ሮ ደለት)	ከባድ
590	ወንጀለን የሚያከበከ ሁኔታዎች	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ የ ደንብዳዋ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ከፊደራል መንግስት ወ-ሮ ደለት)	ከባድ
591	ሁኔን ማለዋወጥ እና የራሳ የልሆነን ሁኔን መውሰድ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ሮ ደለት)	መከከለኛ
592	ለአካል መጠን የልደረሰ ልጅን አለማቻቻብ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከፊደራል	ቀላል

			መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
593	ወደ አይ የሚቀበሩ ወልደኛን በሚመለከት ልቶ ሁኔታ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዳራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ክሌለ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
594	ከብድ ሁኔታምና	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዳራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ክሌለ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
595	በፖ.አትና ጥዣናዎት ስውን መጥለፍ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ክሌለ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ከብድ
596	ስውን አገልግሎ ማድረግ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ክሌለ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ከብድ
597	በኢትዮጵያ በልደኛ መነሻ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ክሌለ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ከብድ
598	በኢት-ወጥ መንገድ እ.ት-የክ.የወ.ሸንን ለሰራ- ወደ ወ-ቤ አገል መሳካ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ክሌለ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ከብድ
601	በኢት-ኤ መ-ብተት በነፃ መጠቀምና መከልከል	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዳራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ክሌለ	ቍልል

			መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
602	የመዘዋዎር ነጥነት መብትን መጽሑፍ	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
603	የሰራ ነጥነት መብትን መጣለ	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
604	የግል በታችን ወይም የተከለከለ በታችን መጽሑፍ	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
606	የመቀባሪ ወይም የግንባኑት ጥላቂነት መብትን መጽሑፍ	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
613	ሰም ማጥፊትና የከሰት ሁመት	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
615	ሰደሳና ማቅረብ	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)	የመጀመሪያ ያረጋ ናርድበት (ከፊደራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል

			(የኢት)	
618	ወንጀለን የሚያከበደ ሌዩ ህኑታዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ክልልኩል መንግስት ውስጥ የኢት)	ቀላሉ
620	አሰገዳደ መጽሑፍ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ እና ደንብል)	ከፍተኛ ቅ/ቤት (ክልልኩል መንግስት ውስጥ የኢት)	ከባድ
621	አንድን ወንድ አሰገዳደ የካብረ ለማ ማንኛነት እንዳራዱም ማቅረብ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ክልልኩል መንግስት ውስጥ የኢት)	ቀላሉ
622	በንግድና ከባር ሌይ የሚፈጥሩ የጤይል ድርጅት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ክልልኩል መንግስት ውስጥ የኢት)	መከከለኛ
623	አእምሮአቶዎን በኋቱ ወይም የአእምሮ ደካም በሆነ ወይም ለመቆወም በማይቻቻለ ለወች ሌይ የሚፈጥሩ የካብረ ገዢና ድርጅት በደል	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ክልልኩል መንግስት ውስጥ የኢት)	ቀላሉ
624	ሁስተኛው ውስጥ በተኋኒ በተሻዘው ወይም በተሰሩ ለወች ሌይ የሚፈጸም የካብረ ንግድና ደጥረት በደል	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ክልልኩል መንግስት ውስጥ የኢት)	መከከለኛ
625	አንዳት ሌት የለባትን ከፍ የለ ትግር	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	ቀላሉ

	ወይም ታንናነትን የሚከተሉት በማድረግ የሚፈለግ ደርሱት	ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	ፍርድበት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	
626	እድሜናው ነው የሚከተሉት በሚገኘው እና የሚፈለግ ደርሱት በፊት የሚፈለግ ደርሱት በፊት የሚፈለግ ደርሱት	ከፍተኛ ፍ/ቤት (አዲስአበባ እና ድጋዳዋ)	ከፍተኛ ፍ/ቤት(ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ከበድ
627	በአካላት ሌጅ ላይ የሚፈለግ የሚገኘው ደርሱት ሁን ደርሱት በፊት	ከፍተኛ ፍ/ቤት (አዲስአበባ እና ድጋዳዋ)	ከፍተኛ ፍ/ቤት(ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ከበድ
628	ወንጀለን የሚያከበደ ሌሎች የሚከተሉትን	ከፍተኛ ፍ/ቤት (አዲስአበባ እና ድጋዳዋ)	ከፍተኛ ፍ/ቤት(ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ከበድ
629	የብረ-ሰራም እና ለንዃስና ከዘር ተቀኑ የህን ሌሎች ደርሱት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላል
630	ወንጀለን የሚያከበደ መቅለለ ሆኔታዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላል
631	ለአካላ መጠን ባልደረሰ ሌጅ ላይ የሚፈለግ የሚገኘው ተቀኑና ለክቡር ንዃስና ተቀኑና የህን ሌሎች ደርሱት	ከፍተኛ ፍ/ቤት (አዲስአበባ እና ድጋዳዋ)	ከፍተኛ ፍ/ቤት(ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ከበድ
633	በኢትዮጵት ላይ የግብረ-ሁን ጥንቃናት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ	ቀላል

	መ•ዥም	ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ) መንግስት: ወ-ሮ ደለት)	
634	የኢትዮ-ን ስው. የዘመኑት ደርጊት የዘመኑር መጠቀማቸው ማረጋገጫ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ) መንግስት: ወ-ሮ ደለት)	ቍል
635	ቢቶታን ለአካላ መጠን ያልተረስ ልማት ለዘመኑት አዲስአበባ በማቅረብ መንገድ:	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ) መንግስት: ወ-ሮ ደለት)	ቍል
636	ወንጀለን የሚያከተሉ ህኬታዎች	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ) መንግስት: ወ-ሮ ደለት)	መከከለኛ
637	ቢቶታን ለአካላ መጠን ያልተረስ ልማት ለዘመኑት ለማቅረብ የሚደረገ ባግድ-ቁጥር በአዲስአበባ መ•ዥም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ) መንግስት: ወ-ሮ ደለት)	ቍል
639	ለመ•ከም ለመ-ጥመጥርና ለመ•ከም መሳሪ ተቋራኩ የህን ባልግኝና አገሩ-ራ ሌሎን በአዲስአበባ መ•ዥም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ) መንግስት: ወ-ሮ ደለት)	ቍል
640	ወ-ሮ መይም የብልግና መይም ለመ•ከም መሳሪ ባቋራኩ የህን ባልግኝና አገሩ-ራ በአዲስአበባ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	ቍል

	መግለጫ	እና ደረሰኝዎች	ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
641	በያና ወይም ለመልካም ብኩለ ተቁራኒ የህገ ንገድናን ለአዝብ ማሳየት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደረሰኝዎች)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
643	ለመልካም ብኩለ ተቁራኒ የህገ መግለጫዎችና ማስታወሻዎች	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደረሰኝዎች)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
644	ለአነስ መጠን የልደጋዕስ ለፈቻን አደጋ ና ከሚጥሉ ስራዎች መጠበቅ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደረሰኝዎች)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
646	ፖ.ብን በተገኘበ ወይም በማታላል መራዑም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደረሰኝዎች)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
647	በአገልግሎት ጽ-ብን ማስረዑም ወይም መራዑም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደረሰኝዎች)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
648	የለአደጋው ጽ-ብን	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደረሰኝዎች)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል	መከከለኛ

			መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
650	በታብቅ ፊይ ጽብቅ መፈጸም	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደረሰኗዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
652	አመንገለት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደረሰኗዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
654	በተመዳደሩት መካከል የሚፈጥሱ የግብረ ሚኒ ግንኻነት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደረሰኗዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
655	በተመዳደሩት መካከል የሚፈጥሱ ለመሌካም ጠበይ ተቋራኝ የህን የበልግና ድርጋት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደረሰኗዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
656	የሕግ መውለድን ወይም ተጥሎ መጥናት አለማለታዎች	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደረሰኗዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ
657	የክብር መዝገብን በከሰት መለመጥ፣ አለመሰለው ሂያንን ማቅረብ ወይም መለመጥ	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋኖ ደረሰኗዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቀላሉ

			የኢትዮ	
658	የቀለብ መሰጠት ገዢታን አለመልዕም	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች) መንግስት ወጪ የኢትዮ)	ቍልል
659	የፈጸመ ማሳደግ ገዢታን አለመልዕም	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች) መንግስት ወጪ የኢትዮ)	ቍልል
665	ሰርቃት	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች) መንግስት ወጪ የኢትዮ)	ቍልል
666	ሻይልን መሰረቶ	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች) መንግስት ወጪ የኢትዮ)	ቍልል
667	የሻራ ንብረት የሀገር እቅዱት መሰረቶ	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች) መንግስት ወጪ የኢትዮ)	ቍልል
668	በመሸጥን ሌሎ የሚፈልግ ሰርቃት	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች)	የመጀመሪያ ያረጋግጣት ፍርድበት (አዲስአበባ እና የጊዜዎች) መንግስት ወጪ የኢትዮ)	ቍልል

669	ከበድ ስርቃት	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	መከተሉት
670	ወ-ንብረና	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	ቍልል
671	ከበድ ወ-ንብረና	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ ንግ ደንብዎች)	ከፍተኛ ቅ/ቤት(ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	ከበድ
672	ዘረፅ	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ ንግ ደንብዎች)	ከፍተኛ ቅ/ቤት(ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	ከበድ
673	የየህር ወ-ንብረና	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ ንግ ደንብዎች)	ከፍተኛ ቅ/ቤት(ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	ከበድ
675	እምነት ማጥፊል	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (አዲስአበባ ኋና ደንብዎች)	የመጀመሪያ ያረጋ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	ቍልል
676	ከበድ የእምነት ማጥፊል	ከፍተኛ ቅ/ቤት (አዲስአበባ ንግ ደንብዎች)	ከፍተኛ ቅ/ቤት(ከደመራል መንግስት ወ-ሆ ያለት)	ከበድ

677	ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԹԵՂԻ ՈՒԽԱՆ ԴԱՇԴԻ ՔԱԽԳՈՒ ՄՈՂԱՂԱ ԹԵՂԻ ՄՊԻՆ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ) ՄՈՂՈՒՏ: Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
678	ՈՂԻ ՈՎ ԿՈՒ ՔԱԽԳՈՒ ՄՈՂԱՂԱ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ) ՄՈՂՈՒՏ: Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
679	ՀՊԻՒՄ ՄՖՈՒ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ) ՄՈՂՈՒՏ: Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
680	ՄԲԻ ՔԻՐԻՄ-Դ ԴԱՇԴԻ ԱԾՈ ՄԻՋԵՐ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ) ՄՈՂՈՒՏ: Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
682	ՄՈՒՄԾ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ) ՄՈՂՈՒՏ: Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՓԱՃ
683	ԻՊԸ ՔՄՈՒՄԾ ՄԻՋԸ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒԽՈՂ ՀԿ ՀԱՀՔՓ) ՄՈՂՈՒՏ: Թ-Բ ՔԱ-Դ)	ՄԻՒԼԱ
684	ՈՄԿԸ ՔԸՆԻ ՔԻՐԻ ԴԱԽՆ ԹԱԽԱ ԹԵՂԻ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ	ՔՄԵՄԸՆԸ ՔՆԵՐ	ՄԻՒԼԱ

	ንብረት ስუዋ አስመሰለው ማቅረብና በወንጀለ መርከት	ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	ፍርድብት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	
685	በተዘጋጀ መንገድ አማካኝነት በሌላ ስው- ንብረት ላይ ጉዳት ማደረሰ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
686	በስው ጉብረት ላይ ሁኔታ ማደረሰ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
687	በስው ይዘጋጀ ላይ ጉዳይ ማደረሰ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
688	የወሰን የሚከተሉትን ከስተርጻው ማዘዴርና ማጥፊት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
689	መቀለ ደንጋጌዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (ከደመራል መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቍልል
690	ከባድ ሁኔታዎች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (አዲስአበባ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድብት (መከከለኛ

		እና ደራማዊ	ከደመራል መንግስት ወብ ደለት)	
692	አታሌኑት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደራማዊ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብ ደለት)	ቍል
693	የሚያዘው ገዢው አይኖር ቅዱ ማውጣት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደራማዊ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብ ደለት)	መካከለኛ
694	በተመዘገበው ሁኔታ የአክሰቦን ገዢ ጽዋድ ማካሬ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደራማዊ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብ ደለት)	ቍል
695	በአክሰቦናቸው ወይም በሽቀምና መቆመ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደራማዊ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብ ደለት)	ቍል
696	ከዚህ አታሌኑት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደራማዊ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብ ደለት)	መካከለኛ
697	ለለቸው መንፈለቸው	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ደራማዊ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል	ቍል

			መንግስት ወ-ቤ ደለት)	
698	አ.ንድ-ራ.ንሰ በማመሌከት የሚፈጥም የኢትዮጵት ድርጅት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት(ከደመረጃ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
700	በአዘገብ እምነት በመጠቀም መታላላ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት(ከደመረጃ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
701	ለለም የሚታለል ድርጅቶች	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት(ከደመረጃ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	መዝክሮች
702	በለላ ስው ጥቅም የሰራ አመራር ማረ የተፈወመ ጉዳት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት(ከደመረጃ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
703	ከብድ ሆነታ	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት(ከደመረጃ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል
704	ጥቅም የተገኘለሁ በማለት ለአውሃ ስው በመደላል መግባባት	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ይጋዳዋ)	የመጀመሪያ ያረጋግጣ ፍርድበት(ከደመረጃ መንግስት ወ-ቤ ደለት)	ቍልል

			ՔԱԴ)	
705	ՔԱՐԺ ԳԼՈՒԽՈՎԵՆ ՈՄԻԴ ՆԱՂԵՐԻՄՈՎԵՆ ՔՄԱԴԻ ՈՉ ՀԴՅԵՃԹՄԱՆ ՄՊԻՂՈՒՄ	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ՀԶԸՀԱՍՊ ՀԿ ՔՆՇՔՓ)	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ԻՆ.ՔՆԵԱ ՄՊԻՂՈՒՄ Ո.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
706	ՔԱՆ.ՓՔ ՈՒ ԻՄՈՒՄ-ԻՑ ՄՊԻՂՈՒՄԻՄՈՒՄ-ԻՑ ՀՂԱՊՈՒՆ ՔԱՆ.ՓՔ ՄՊՈՒՀՔ ՈՒԹՄ ՄՊՈՒԹ	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ՀԶԸՀԱՍՊ ՀԿ ՔՆՇՔՓ)	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ԻՆ.ՔՆԵԱ ՄՊԻՂՈՒՄ Ո.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
707	ՈՒԺ ԱՅ Դ-ՋԻ ՄՊՀԵՆ	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ՀԶԸՀԱՍՊ ՀԿ ՔՆՇՔՓ)	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ԻՆ.ՔՆԵԱ ՄՊԻՂՈՒՄ Ո.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
708	ՔԻՆ.ՓՔԱՆԻ ԴՄՈՒՄԸ ԻՄՈՒՄ-ԻՑ ՀՂԱՊՈՒ-Ի-Ն ՀԴՅԵՃԹՄԱՆ ՄՊՀԵՎ	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ՀԶԸՀԱՍՊ ՀԿ ՔՆՇՔՓ)	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ԻՆ.ՔՆԵԱ ՄՊԻՂՈՒՄ Ո.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
709	ԻՄՈՒՄ-ԻՑ ՄՊՀԵՆԻ ՀՃ.ՊԹՄ ԼՄՊՄԵՆԻ ՔՄԱԴՄՈՒ ՔԸՆԵՐԻ	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ՀԶԸՀԱՍՊ ՀԿ ՔՆՇՔՓ)	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ԻՆ.ՔՆԵԱ ՄՊԻՂՈՒՄ Ո.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ
712	ՀՃ.Պ	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ՀԶԸՀԱՍՊ ՀԿ ՔՆՇՔՓ)	ՔՄԱԴՄԸՆԸ ՔՆՇ ԳԸԸՆԻՌ (ԻՆ.ՔՆԵԱ ՄՊԻՂՈՒՄ Ո.Բ ՔԱԴ)	ՓԱՃ

713	ՈՐԴՈՂԵՔ ՄԱՐԳԻ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒՅՈՒ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ ((ԻՆ.ՔՆԱ ՄԱԴՈՒՒ: Թ.Բ ՔՆ.Դ)	ՓԱՃ
714	ՊՔՄ ԱՄՈՂԴԻ ՄԱՋԱՇԵԴԻ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒՅՈՒ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ ((ԻՆ.ՔՆԱ ՄԱԴՈՒՒ: Թ.Բ ՔՆ.Դ)	ՓԱՃ
715	ԻՊԵ ՄՆԴ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒՅՈՒ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ ((ԻՆ.ՔՆԱ ՄԱԴՈՒՒ: Թ.Բ ՔՆ.Դ)	ՄԻՒԼԱ
717	ՈՆԻ ՈՎ ՄԱԼԻՄ ՈՎ ԴԵ ԴԻԴԻ ՄԻՋԱՆ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒՅՈՒ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ ((ԻՆ.ՔՆԱ ՄԱԴՈՒՒ: Թ.Բ ՔՆ.Դ)	ՓԱՃ
718	ԴԻԴԻ ՔԱՂՔԸՆ ԽՈՒԴ ՄԱՂԱՊԵՄԴԻ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒՅՈՒ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ ((ԻՆ.ՔՆԱ ՄԱԴՈՒՒ: Թ.Բ ՔՆ.Դ)	ՓԱՃ
719	ԴՐ. ՏԱՄԻ ՔԴՊՀ Թ.Բ.Բ.Ը	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ (ՀՅՈՒՅՈՒ ՀԿ ՀԱՀՔՓ)	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ ԳԸՀՈՒ ((ԻՆ.ՔՆԱ ՄԱԴՈՒՒ: Թ.Բ ՔՆ.Դ)	ՓԱՃ
720	ԹԱԼԻՔ-ԴՐԱՄԵԴԻ ԹՈԴԹ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ	ՔՄԾՄԸ ՔՆՔ	ՄԻՒԼԱ

	ማስታወሻናድሃኒቶችን ወይም ቅጽሕቶችን መግለጫ	ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	ፍርድበት (ከደመሪያ መንግስቱ ወጪ ያለት)	
721	የደርሰተ፡የነት-ጥበብ ወይም የአልማጭ ለሚ- ፈጻሚ መብቶችን መግለጫ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመሪያ መንግስቱ ወጪ ያለት)	መከከለኛ
725	በማይበበርበር እና ለመከራል አለመችል	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመሪያ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
726	አላማዎን መከሳር	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመሪያ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
727	በማይበበርበር ከኩራ እንዳደርበ ማድረግ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመሪያ መንግስቱ ወጪ ያለት)	መከከለኛ
728	በፍርድ እኩዎም ሌይ የሚፈበበርበር ድርጋት	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ዲጂዳዋ)	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመሪያ መንግስቱ ወጪ ያለት)	ቀላሉ
729	በመያዝነት ወይም በአገልግሎት የተያዘ ንብረት የለአግባብ መውሰድ ወይም	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ	የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ቀላሉ

	<i>ማጥፁት</i>	<i>እና ድራማዊ</i>	<i>ከደመራል መንግስት ወብድ ያለት)</i>	
730	<i>በፍ/ቤት ት-ዕዝ የተያዘን ገብረት ያለውንበብ መውሰድ ወይም ማጥፁት</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብድ ያለት)</i>	<i>ቍልል</i>
731	<i>በገዢ-በ መጀመሪት መካከል ተጠሪ ያልሆነ አድራሻ ማደረግ</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብድ ያለት)</i>	<i>ቍልል</i>
732	<i>የደጋጌ ባለሙያ ለማግኘት መፊልያ መሰጠት</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብድ ያለት)</i>	<i>ቍልል</i>
733	<i>አምስትናንድ በማይበበርበር ማማግኘት</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (አዲስአበባ እና ድራማዊ)</i>	<i>የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድበት (ከደመራል መንግስት ወብድ ያለት)</i>	<i>ቍልል</i>

* በዚህ ወንጋጌ ለወታደሮች ፊርድበት የተሰጠ የወንጀል ጥ-ዶሞት በወታደሮች ቁጥጥር ፊርድ ቤት ይታየሉ::

* አንቀጽ 338 በአዲር ወይም በሚሸጠት ገዢ ቁጥጥር የሚከበደበት ሁኔታ የሚለው ድንጋጌ አንቀጽ 337 የአስተኛ
ወይም የሚያደርግበት መረጃ ስት ተከተሉ ከነ የተመሳረተ አንደሆነ ጥ-ዶሞ በከፍተኛ ፊ/ቤት ፊርድ ቤት ይታየሉ::